

ST ALOYSIUS COLLEGE (AUTONOMOUS) Mangaluru

Re-accredited by NAAC with 'A++' Grade - CGPA 3.67/4 (Cycle IV)
Recognised as Centre for Research Capacity Building under UGC-STRIDE Scheme
Recognised under DBT – BUILDER Scheme, Government of India
College with “STAR STATUS” Conferred by DBT, Government of India
Recognised by UGC as “College with Potential for Excellence”

ST ALOYSIUS
(DEEMED TO BE UNIVERSITY)

Moving ahead with faith

**ANNUAL
MAGAZINE
2023-24**

Our **VISION**

EMPOWERING YOUTH

through excellence in

EDUCATION to shape a better future for humankind.

Our **MISSION**

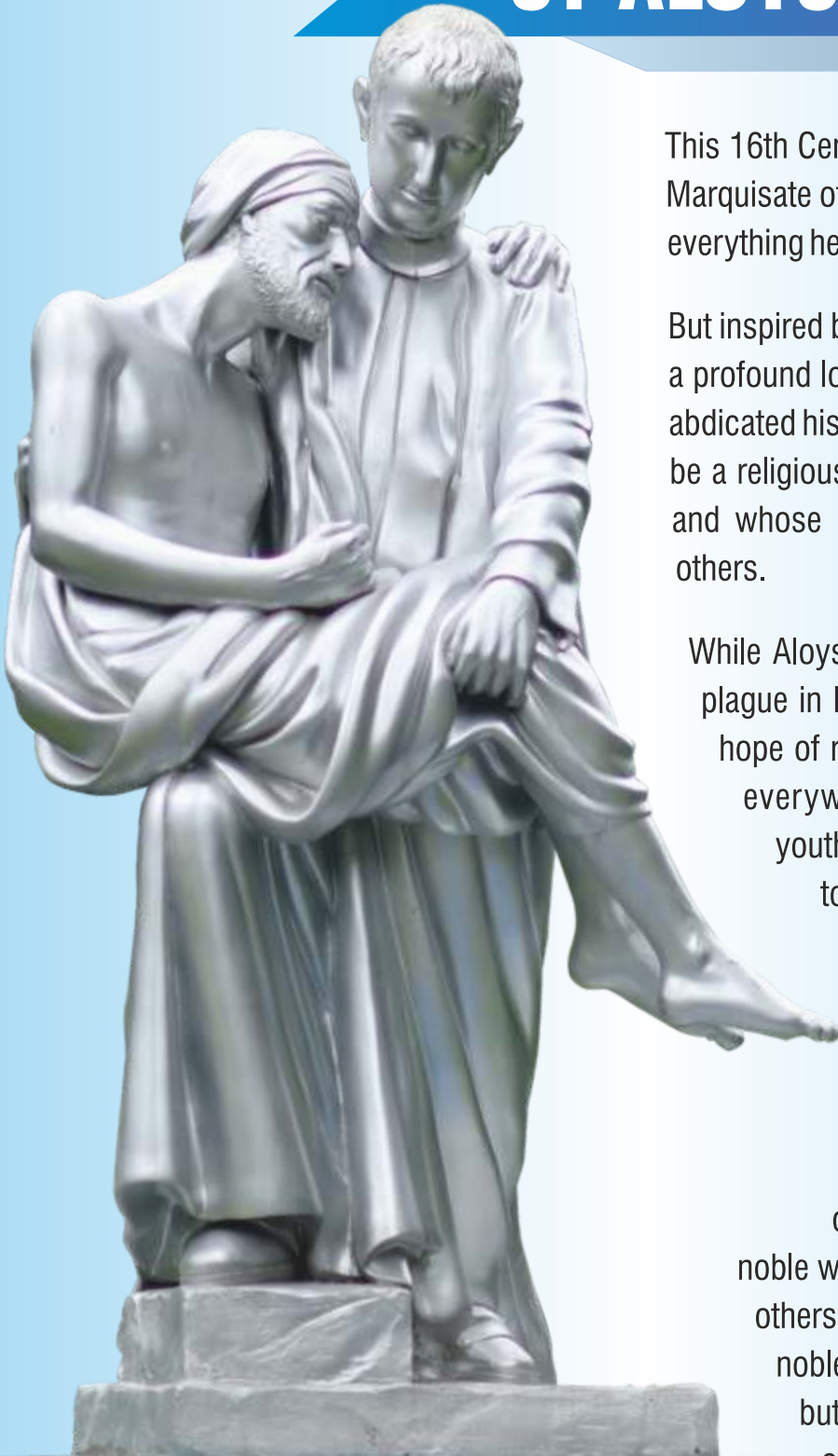
St Aloysius Institutions of the Mangalore Jesuit Educational Society inspired by the person and mission of Jesus Christ, and guided by the motto "Lucet et Ardet" meaning "Shine to Enkindle" commit themselves to spread the light of knowledge and wisdom and to kindle the ardour of faith that does justice by forming men and women for others, who are:

- **Academically accomplished**
- **Emotionally balanced**
- **Morally upright**
- **Socially responsible**
- **Ecologically sensitive**
- **Professionally dedicated**

so that they are a powerful force for the transformation of the Society.

ST ALOYSIUS GONZAGA

This 16th Century Prince, heir to the throne of the Marquisate of Gonzaga in Italy, had at his disposal everything he could have desired in life.

But inspired by a deep spirit of faith and moved by a profound love for mankind, at the age of 18, he abdicated his rights and entered the Jesuit Order to be a religious whose wealth would be God alone and whose happiness would be the service of others.

While Aloysius was still in training there was a plague in Rome. Victims of the plague had no hope of recovery and were being abandoned everywhere for fear of contagion. The youthful Aloysius, who was then 24, rose to the occasion with his companions and immediately set about caring for the sick and the dying, risking his own life. The risk, however, was too great.

Aloysius became a victim of the disease and died in the midst of his noble work, offering his life as a sacrifice for others. It is the example of his life, pure and noble, not seeking the glories of this world but genuinely concerned about the good of others, that is proposed to you as a model here.

***Our Patron
and Model***

ST ALOYSIUS COLLEGE (AUTONOMOUS)

Mangaluru - 575 003

COLLEGE ANTHEM

Comrades, raise a joyful chorus
Loud and glad your hearts outpour
While the love of Alma Mater
Bids our grateful song up-soars
While we pledge to stand united
True to her for evermore

Her's the glorious gifts we've treasured
Love of faith and learning store.
Sword and shield to strike and shelter
Till life's double fight is o'er.
Till from out the deadly combat
We come victors evermore.

Mother like for all her children
Help of Heaven she doth explore
Whether rest they 'neath her mantle
Or fare distant from her door.
Like a kindly spirit watching
Over them evermore

High up on the hill of Idgah,
Stands the home our hearts adore,
Proud above the pride of palm trees,
And the far sea's softened roar,
Hill and deep and palm abiding,
Our examples evermore.

Louder, louder swell the chorus
For the happy days of yore,
For the hopeful toiling present
And the years that lie before,
For the name and fame and honour
Of our mother evermore.

By the God whose greater glory,
Governs still thy life and lore,
By the love thou give'st thy children
And the light that thou dost pour,
Prosper thou, dear Alma Mater,
Aye for ever, evermore.

Annual 2023-24

St Aloysius College (Autonomous) Mangaluru

Table of CONTENTS

Editorial

Rector's Message

Principal's Message

Graduation Day

Administration 2023-24

Gallery of Rank Holders

Governing Body &

Academic Council

NCC - Achievers

Administrative & Support Staff

Students' Council

College Day

Sports & Games - Achievers

Faculty Photographs

Co-Curricular &

Extra-Curricular Associations

Outreach Programmes

Sports & Games Groups

Class Photographs - PG & UG

Aloysian Fests

Young Writers' Section

Statutory Associations

Editorial

A Dream Doesn't Become Reality through Magic, It Takes Sweat, Determination and Hard work.

- Colin Powell

Editor in Chief

Rev Dr Praveen Martis SJ

Editor

Dr Anup Denzil Veigas
Dept of English

Advisory Board

Dr Alwyn DSa
Dr Denis Fernandes
Dr Narayan Bhat
Dr Ronald Nazreth
Dr Loveena Lobo
Dr Charles V Furtado

Staff Co-ordinators

Ms Rouchelle Tauro
Mr Vishal Nayak
Mr Manoj Dyson Fernandes
Ms Bhavya Shetty
Ms Roicy Braggs
Ms Flora Castelino
Mr Vineeth PV
Ms Prashanthi Shetty
Ms Chandrakala

Student Sub Editor

Mr Kashyap P R

Student Co-Ordinators

Mr Christon Joshua Menezes
Ms Blanche Rodrigues
Ms Riya Dsouza
Mr Rohan Danny Machado
Ms Diya Padav
Ms Maria Anjali Baptist
Ms Diya Eagen Mascarenhas
Mr Mohammed Kaif Hussain

Cover Page Design

Assisi Press, Mangalore

It gives me immense pleasure, joy and satisfaction to present before you this crafty work of the college achievement of the year. It was filled with activities, events, seminars, and achievements. But one achievement among all that stands tall is that St Aloysius College (Autonomous) is now recognized as St Aloysius (Deemed to be University). This was a long awaited dream. I wish to congratulate the Management, Staff and all Students for the patience, dedication and passion towards the institution to see it at this pinnacle of success.

The ensuing pages will take you through a panoramic view of the display of hard work, dedication and perseverance exhibited by the teaching and student community. Achievements at various levels have made the institution proud-from academics, sports, co-curricular and extra curricular activities. Students have achieved great success in academics and sports field and have seen the College flag fly high. Staff has excelled in upgrading their qualification and showing wide academic growth by their dedication and hard work. All these tiny steps of success will surely make our toddler university attain the top 10 ranking at the national and international level in the near future. Let's hope for the best!

Finally, I fondly remember our final year students who are out with flying colors and in search of better prospects of life like higher studies, employment and opportunities abroad. The Editorial team takes pride in congratulating you and wishes you good luck! Spread the lessons you learnt here and be the ambassadors of your Alma Mater. Best wishes for a colorful and success filled life's journey ahead!

Dr Anup Denzil Veigas

Annual 2023-24

St Aloysius College (Autonomous) Mangaluru

RECTOR'S Message

It is my privilege to address you at the birth of a University, albeit, an institution that has grown to be one, in its existence five years shy of a century and a half. The promise of Jesuit higher education has always been one of opportunity-opening doors to all individuals and communities especially to those that otherwise face barriers to social and economic mobility. However, for this promise to be fully realized, our University must go beyond traditional academic models and actively create pathways for under-represented and marginalized groups, offering not only access to education but also the support needed to succeed in an increasingly complex world.

Equity in higher education means addressing the systemic inequalities that prevent many from accessing or thriving in university settings. This includes financial barriers, lack of representation, and limited access to the resources and networks that contribute to success. To overcome these challenges, St Aloysius, as a University wants to prioritize an affordable education. By expanding scholarships, and implementing policies that reduce the cost of quality higher education, we can ensure that students from all socioeconomic backgrounds have the opportunity to pursue advanced learning. Moreover, with inclusive curricula, teaching and learning practices and access to necessary digital tools, we ought to create spaces where students from all walks of life see themselves in the content they study and the careers they aspire to.

Many of our stakeholders often wonder why we give such importance to social outreach and to the centres of social and environmental concerns. Higher education for us is not just about intellectual development; it is about shaping responsible citizens who are committed to creating a more just and peaceful world. As a unique University we want to encourage students to engage with pressing global issues-such as poverty, climate change, racial and gender inequalities, and conflict resolution. This requires fostering a mindset of global citizenship, where students are equipped to understand complex social dynamics and committed to addressing them. That would mean a justice-oriented research that addresses pressing social issues, community engagement in education which extends beyond the classroom, with students and faculty engaging directly with marginalized communities. Therefore, community partnerships, and internships with organizations that serve the poor are vital for ensuring that students understand the real-world implications of their education.

It is an imperative for us that our education is deeply intertwined with the values of equity, peace, and justice. As technology continues to advance, we want to ensure that progress is defined not by who benefits the most, but by how it can serve the least among us. By doing so, higher education can truly be a force for good, creating a world where everyone has the opportunity to thrive.

Rev. Fr Melwin Pinto SJ
Rector

PRINCIPAL'S

Message

“At times, our own light goes out and is rekindled by a spark from another person. Each of us has cause to think with deep gratitude of those who have lighted the flame within us.”

– Albert Schweitzer

St Aloysius College (Autonomous) witnessed a deluge of blessings and unprecedented growth during 2023-24. The conscientious, long and tireless efforts to elevate the College to the status of a University ultimately fructified as the Union Ministry of Education declared the institution as a Deemed to be University, in its gazette dated 19 January, 2024. It was as though we had been rewarded for the daunting courage and resilience displayed by the institution withstanding the test of time and growing stronger in the face of disruptions and unpredictable challenges. Therefore, the prominent emotion in me as I write these words is one of gratitude and humility. The long cherished dream of the Jesuits, alumni, parents and the general public of the coastal Karnataka were delighted at the news of their alma mater being transformed into a University. It is the unrelenting aspirations and prayers of the people of the region that this temple of learning, standing tall on Mangalore's Light House Hill, like a sage absorbing the timeless wisdom of the ages received the well-deserved recognition and distinction.

I would like to place on record the tireless support and goodwill of all Aloysians and well-wishers of the institution. Their prayers and wishes have been our strength and motivation. As we are in the transition period, we need your continued support in our journey towards excellence as a University.

I am proud to announce that we have consistently been recording incremental enhancement in the National Institutional Ranking Framework (NIRF) Survey conducted by the Union Ministry of Education for the last several years. From 2023 to 2024, there has been a whopping 22 - rank advancement, and currently we are ranked at 58 among Colleges in India. I would like to recognize and appreciate the untiring efforts of the staff going beyond the call of duty in facilitating this unprecedented distinction.

Our students are our strength, and they have brought innumerable regional, state, national and international level accolades and awards to their alma mater during the year. We are proud of them and wish that they carry this legacy of excellence forward in all their endeavours.

My affectionate blessings and wishes are due to the outgoing students, who are our ambassadors. As you leave behind your footprints on these hallowed portals, I wish you all an eventful and promising future. Be the torch-bearers and harbingers of the core values of your beloved alma mater. We look forward to meeting you in the days to come.

We need your prayers and collaboration as we embark on a new and exciting journey as a University.

Rev. Dr Praveen Martis SJ
Principal

Annual 2023-24

St Aloysius College (Autonomous) Mangaluru

ST ALOYSIUS COLLEGE (AUTONOMOUS)

REV. FR MELWIN J. PINTO SJ
Rector
St Aloysius Institutions

REV. DR PRAVEEN MARTIS SJ
Principal
President - Academic Council

REV. DR MELWYN D'CUNHA SJ
Director
Research & Development Cell

ADMINISTRATION

2023-24

DR ALWYN V. D'SA
Registrar & Controller of
Examinations

REV. FR VINCENT PINTO SJ
Financial Administrator

DR ARATI SHANBHAG
Deputy COE

ST ALOYSIUS COLLEGE (AUTONOMOUS)

REV. DR MELWYN S. PINTO SJ
Director, AIMIT

DR LOVEENA LOBO
Director - PG Block

DR DENIS FERNANDES
Director - Arrupe Block

OFFICERS

Academic/Admin

DR NARAYANA BHAT
Director - Xavier Block

DR CHARLES V. FURTADO
Director - Admin Block

DR RONALD NAZRETH
Director LCRI Block &
International Collaboration Cell

ST ALOYSIUS COLLEGE (AUTONOMOUS)

DR ARUNA KALKUR
Dean - Physical Sciences

DR HEMACHANDRA
Dean - Biological Sciences

DR MANUEL TAURO
Dean-Commerce

DR RAVINDRASWAMI
Dean-BCA

DR MAMATHA
Dean - Business Administration

DR ROSE VEERA DSOUZA
Dean-Arts

DR ADARSHA GOWDA
Dean - Entrepreneurship &
Consultancy

DR SURESH POOJARY
Dean - B Com
Co-ordinator - M.Com

DR ISHWARA BHAT S.
Dean - Student Welfare

DR RATAN T MOHUNTA
Dean-Research Capacity Building

OFFICERS

Academic/Admin

ST ALOYSIUS COLLEGE (AUTONOMOUS)

DR P.P. SAJIMON
Dean - PG Studies

DR DINESH NAYAK
Dean-Human Resource

DR RAJANI SURESH
Dean - MBA

DR HEMALATHA N
Dean - Faculty of IT-AIMIT

MR CHETHAN SHETTIGAR
Dean - B.Voc

**MS JENNIFER IDA
MASCARENHAS**
Dean-Extension Services

MS SHILPA DSOUZA
Dean - Public Relations

MS FLONA SOANS
Dean - Training
Placements & Careers

OFFICERS

Academic/Admin

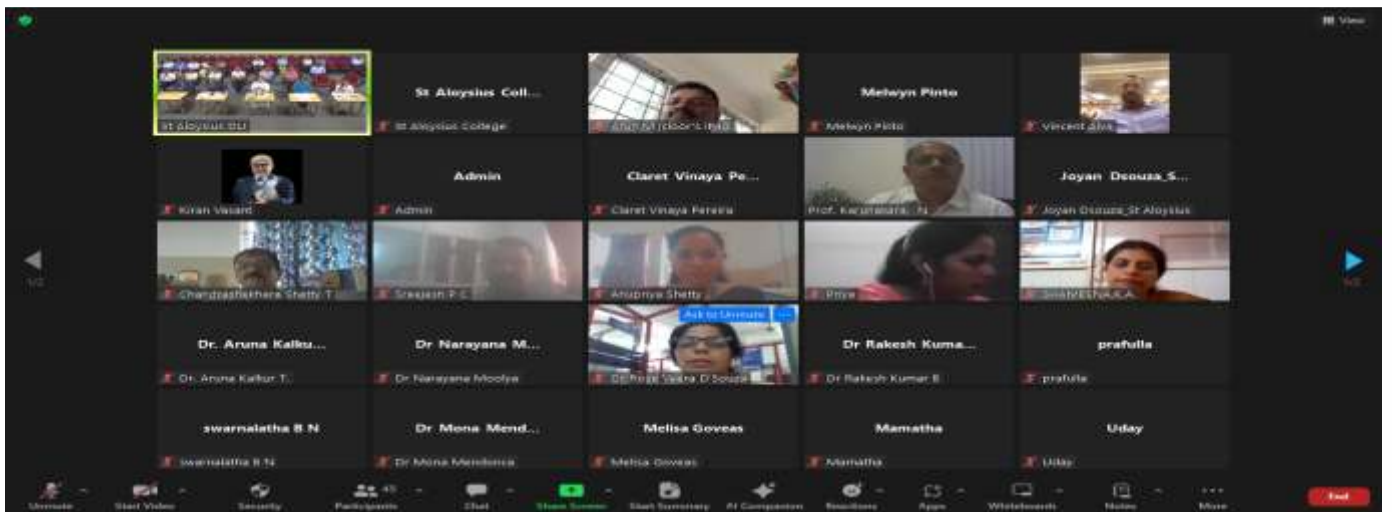
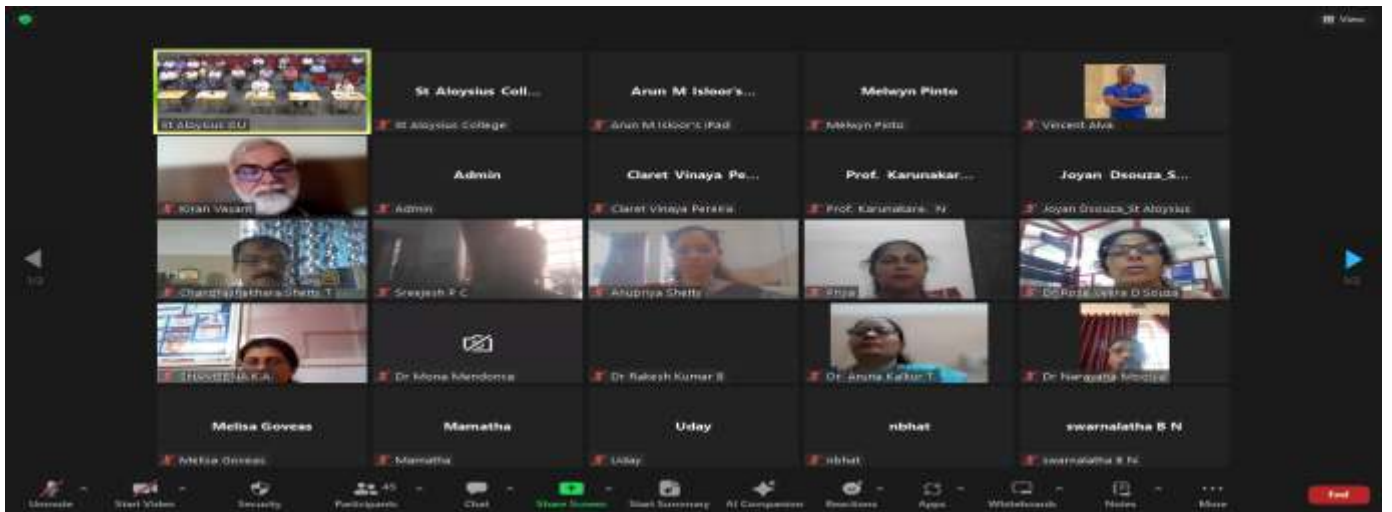
MR HENRY D'SOUZA
Office Manager

Annual 2023-24

St Aloysius College (Autonomous) Mangaluru

ACADEMIC COUNCIL MEETING

GOVERNING BODY MEETING

GRADUATION DAY

Milestone *Achievement*

**St Aloysius College (Autonomous)
is Now**

ST ALOYSIUS
(DEEMED TO BE UNIVERSITY)

Best wishes from
The Management, Staff and Students

CONGRATULATIONS

Rev. Fr Dr Praveen Martis SJ

On being Appointed
The First Vice Chancellor
of St Aloysius (Deemed to be University)

Best wishes from

The Management, Staff and Students

NON - TEACHING STAFF

STUDENTS' COUNCIL 2023-24

PRESENT STATUS OF THE COLLEGE

- ❖ **Deemed to be University:** On January 19, 2024 the College achieved its long standing dream to become a deemed to be university. On February 28, 2024, the university status was officially launched. MP Nalin Kumar Kateel along with the Chancellor and Provincial, Rev. Fr Dionynius Vaz, SJ symbolically unveiled the portrait signifying the deemed to be university status.
- ❖ **Autonomy:** The Autonomous Status was granted to the institution in the year 2007.
- ❖ **NAAC Accreditation:** The institution has been reaccredited with a CGPA of 3.67 on a Four Point Scale at A++ Grade in the IV Cycle from the National Assessment and Accreditation Council, which is valid for a period of seven years from January 24, 2023. Previously, the College was assessed by the National Assessment and Accreditation Council (NAAC) and secured 'A' Grades in I and II Cycle in the year 2004 and 2009 respectively. In the III Cycle, the College secured 'A' Grade with CGPA 3.62 out of 4 in 2015.
- ❖ **N-List:** Ranked among top ten colleges for users of N-List e-resources in the country.
- ❖ **NIRF:** Ranked 80th in NIRF rankings. A total of 8686 institutions have participated PAN India in the eighth edition of NIRF 2023 rankings.
- ❖ **CHIRD:** The Consortium of Higher Educational Institutions for Research and Development entered into a Memorandum of Understanding on November 22, 2023. The collaborating institutions include – St Aloysius (Deemed to be University), Stella Maris College (Autonomous), Chennai, PSGR Krishnammal College for Women in Coimbatore and Kristu Jayanti College (Autonomous), Bengaluru.
- ❖ **Centre of Excellence for Youth Empowerment:** The institution has been recognised to train youth on Cybersecurity Skills under Honeywell Cybersecurity Training.
- ❖ **Institutional Ranking 2023**
  - **India Today- MDRA SURVEY 2023:** BCA - 18, Social Work (PG) - 19, Journalism & Mass Communication – 30, BBA – 36, BA – 50, Science - 59, Commerce - 60

- **WEEK Hansa Rankings 2023:** PG Mass Communication- 24, UG Commerce- 33, UG Science- 27, UG Arts -41.
- ❖ Sophisticated instrumentation Facilities: 1971 'GOLDEN BATCH' of SAC sponsored Advanced Instrumentation Center worth Rs.1.71 Crore.
- ❖ Rotaract Club: Installation of Rotaract Club of Mangalore North at St Aloysius College on 16.08.2023.
- ❖ Janapada Geete and Ranga Sangeeta Programme: Music Association in collaboration with Journey Theatre Group organised Janapada Geete and Ranga Sangeeta Programme on 11.08.2023.
- ❖ TEDxSAC: The third edition of TEDxSAC with the theme 'KOSEI' was held on February 4, 2024. 12 speakers addressed the delegates with their enthralling life experiences.
- ❖ Campus Startup: Grand opening of 'Wahmos by K Eleven Eats' on 17.08.2023.
- ❖ CSUO Aashna Rai of NCC Air Wing of our College has received All India Best Cadet - Gold Medal from the PM of India on January 26, 2023.
- ❖ Ph.D Guideship: Three faculties are recognized as Research Guides under Mangalore University.
- ❖ **Internship/Mini Projects:** 1,641 students have completed internships /mini projects while pursuing their under-graduation.
- ❖ **Placement highest Package:** The highest package was offered by Federal Bank which amounted to Rs. 15 LPA. 23 companies visited the campus. More than 77 students were placed at revered companies which are engaged in commercial ventures such as banking. IT, Logistics and supply chain, Hotel and Hospitality.
- ❖ **Research Journals and Publications:** Al-Shodhana, A Multi-Disciplinary Refereed Research Journal, Aloysian Journal of Management Research (AJMR), and Deeksha, A Bi-Annual Peer Reviewed Journal of Social Work are Journals with ISSN citations which publishes research articles in areas of Humanities, Languages, Commerce and Management. The College also publishes a journal entitled as 'Amar Konkani' for promoting Konkani language and culture.
- ❖ **Bioinformatics Facility (BIF) Centre:** The College has Bioinformatics Facility (BIF) Centre, supported by the Department of Biotechnology, Government of India since 2008.
- ❖ **STRIDE:** The Project sanctioned by UGC New Delhi has been completed and Final Report along with Utilization Certificate and Statement of Expenditure is submitted to University Grants Commission, New Delhi in January 2024.
- ❖ **Vision Group on Science and Technology (VGST):** Dr Ambarish C N, PG Biochemistry and Dr Santhosh Goveas PG Biotechnology has been awarded Rs. 10,00,000/- Under ECRA for the project entitled "Assessing the impact of pollution on marine-derived fungus on the west coast of India".
- ❖ **DBT BUILDER:** The College has been sanctioned under the scheme DBT – Builder (Level1), Ministry of Science and Technology, Government of India for the project proposal entitled "Bio-prospecting of Marine Macroalgae for Value Added Products from the Dakshina Kannada -Udupi Coast". A sum of Rs. 1,53,85,200/- received under the scheme has been utilized and Annual Report along with Utilization Certificate and Statement of Expenditure is submitted to DBT in September 2023.
- ❖ **Research & Development Cell:**
  - Seed Money for Student Research Projects: Total 21 Student Research Projects are sanctioned during the year 2023-24.

- Seed Money for Teacher Research Projects: The Management of the College has approved 5 Major and 9 Minor Research Project proposal submitted by the faculty members for the financial support after peer review of their research proposals and the recommendation of the Research Committee for the year 2023-24.
- ❖ **Prakashana Publication Status:** 05 books were released this year with an ISBN number.
- ❖ **Cleared CA:** 12 students cleared CA Intermediate and 4 students cleared CA Intermediate Group II.
  - CA- IPCC (GROUP II)-6 students
  - CA- IPCC (GROUP I)- 10 students
  - CA-Foundation-37 students
- ❖ **Cleared ACCA Examination:** students cleared ACCA Exam held in the month of March 2023.
  - ACCA Rank holders national and international level- 3 students
  - ACCA Affiliates- 14 students
  - ACCA individual papers- 107 students
- ❖ Cleared CMA - 3 students
- ❖ **Ranga Adhyayana Kendra:**
  - Organised International Theatre Festival "May Flower Art Festival" An International Theatre Festival from 05.05.2023 to 08.05.2023.
  - Six Day 'Rangotsava' theatre festival held on 20.03.2024.
  - 'Nehada Naiyege' organised by Nirdiganta, a Theatre initiative of Prakash Raj Foundation was inaugurated. Renowned actor Nana Patekar inaugurated the Art Fest along with the organisers Prakash Raj and Dr Shripad Bhat.
- ❖ **MOSCHENI ART FEST** was organised on January 16, 2024. A painting competition was organised and a documentary on Br Antonio Moscheni was released in the formal function.
- ❖ **Sports and Cultural Leagues:** Softball League is added to the existing. 15 leagues established in order to transcend the classroom teaching by promoting the learning of mind, body and soul.
- ❖ **Certificate programmes introduced:** 120 certificate programmes are launched for under-graduation.
- ❖ **Wall of Compassion and Integrity Shop:** An initiative by Students' Council was set up on 10.08.2023.
- ❖ **Summer Research Fellowship Programme:** Ms Kavya Ganesh Salian completed Prestigious Summer Research Fellowship Programme 2023 of Indian Academy of Science.
- ❖ **Live Streaming:** The soft landing of ISRO's Chandrayan-III mission was live streamed at 5.30 PM on 23.08.2023 at Sanidhya.
- ❖ **International Collaborations (MOUs Signed):** 31 MoUs are drawn out of which 17 are with the universities abroad, in the U.S.A, Spain, Germany, U.K. and New Zealand. On February 14, 2024, 40 representatives of 17 universities across the United States visited the College and interacted with the staff and students.
- ❖ **Infrastructure Added:** Biotech Lab, Magis Hall, the newly renovated Sahodaya Hall, New Computer Lab at Administrative Block with 85 high end computers, AI-Kshema Dhama, Online Conference System in Conference Room, Heavy 320 KVA New Generator connected to LCRI Block, Xavier Block and the Swimming Pool, and the renovation of Xavier Hall.

- ❖ **Golden Jubilee Reunion:** Reunion of 1973 & 1974 batches of St Aloysius (Deemed to be University) was held on January 11, 2024.
- ❖ **Anubandha:** Parent-Teacher meeting: Connecting stakeholders
- ❖ **Scholarships:**
  - Over 60 students received scholarships worth Rs. 7 Lakh.
  - 3 NCC Cadets of Naval Wing received a CWS Scholarship of Rs.6,000 each.
- ❖ **Unique Achievements:**
  - Dr Vishwanatha Badikanna and Mr Santhosh Notagar have won prizes in Wikipedia Feminism and Folklore 2023 in a Kannada Article Writing Competition.
  - Dr Sandhya U. Sirsikar published an article titled- 'Bhuta Worship and Forklore as well as Community Life of Tulunadu' explained in Hindi in RED Shine publication India in association with RED'MAC International Press and Media INC (India | Sweden | Canada).
  - The Department of Sociology led by Ms. Joan O'Brien was invited on 21.04.2023 by Toyota Kirloskar, Bengaluru (Pan India Manufacturing Plant) to conduct a Pilot Training session on Gender Sensitization and Cramp Swap for the leadership group.
  - Mr Nestor Sequeira Kamath cleared JEST (Physics) AIR 205.
  - Dr Adarsha Gowda was invited as Food Expert for a programme in Namma Kudla Television Channel – Impact of climate change and global warming on food and lifestyle held on 30.04.2023.
  - NCC cadets who have represented National Level were felicitated by Lions Club, Mangalore on 30.04.2023.
  - Cdt Darshan Kotian, an Ex-Cadet of NCC Air Wing got recommended from 19 SSB, Prayagraj for SSC (Tech) Entry of the Indian Army.
  - Insect Photography by Mr Kiran Vati is featured in the exhibit at Veermata Jijabai Bhosale Botanical Udyan and Zoo, Mumbai starting from May 21st to June 5th, 2023. Also featured in 'Asian Photography and Imaging' e-magazine, July 2023.
  - Dr Divya N Shetty delivered an invited talk at the 8th Edition of International Conference on 'Nanotechnology for Better Living -2023' held on 27.05.2023 at NIT, Srinagar.
  - The cadets of NCC Air Wing of our College won the Overall Championship in the ATC Camp held between 14-23 of June, 2023 at St. Joseph's College (Autonomous).
  - Ms Flora Castelino was awarded with Konkani Bhushan 2023 by Kala Niketan (Goa) Marjoda and Fr Agnel College of Arts ad Commerce, Pillar, Goa in association with Directorate of Arts & Culture, Goa on 19.08.2023.
  - Mr Kiran Vati was awarded First Place in the 8th Indian Entomologist Photo Contest for his photo titled 'Ant bridge formed by weaver ants'.
  - RJ Roshan Crasta, Radio Sarang 107.8 FM is appointed as a Diocesan Executive Committee Member for the Commission for Social Communication, effective from September 14, 2023.
  - Ms Lilu Rajak received 'Mahatma Gandhi Shanti Ratan Samman 2023' from Breejilok Sahitya Kala Sanskriti Akadami of Faehabaad.

- Lieutenant Hariprasad Shetty, NCC Officer of the NCC Naval Wing has been promoted to the rank of Lieutenant Commander, effective from October 25, 2023.
- Mr Royal Praveen Dsouza has been selected as a faculty advisor for Google Student Developer Club.
- Flying Officer Alwyn Stephen Misquith, ANO – NCC Air Wing of St Aloysius College, 6 Kar Air Sqm NCC Mangaluru has been awarded the prestigious DG NCC Commendation Card for the year 2023.
- Mr Santhosh Notagar received the 'Best Presentation Award' for his paper titled 'Digital Design and its prospects in higher education" at Third International Conference on Science, Technology and Management- 2023 organised by Global Conference Hub, KCT Tech Pak, Saravanampatti, Coimbatore, Tamil Nadu, India on 26th and 27th of August, 2023.
- Mr Santhosh Notagar has received Train the Trainer Scholarship Award from CIS & Wikimedia Foundation U.S. for the contribution for Kannada Wikipedia.
- Dr Vishwanatha Badikanna and his team was felicitated for creating the first research-based documentary in the Tulu language.
- Rev. Dr Praveen Martis SJ has participated as a panelist in the episode of the Business Tonic Show on Namma Kudla 24X7 Channel, discussing the role of teachers in the changing scenario.
- Ms Savia Dsouza participated in Butterfly Count- 2023 at Ranipuram held by Kerala Forest Department. A total of 57 species were identified and recorded.
- Mr Glavin Thomas Rodrigues is a co-investigator and key project partner in two projects implemented through the International Union for Conservation of Nature Species Survival Commission Freshwater Fish Specialist Group, South Asia Office.
- Dr Vishwanatha Badikana along with his team from the Department of Kannada, has successfully had their Tulu documentary selected for the 7th International Film Festival in Thrissur.
- Mr Naveen Dalmeida successfully completed his CELTA from the British Council, Delhi and underwent 120 hours of teacher training from 28 November to 22 December, 2023.
- Mr Akhil K has achieved an official selection for the Kerala State Youth Literature Camp.
- Dr Vishwanatha Badikana has produced a documentary titled 'Pursa Kattuna' which is nominated for the Jaipur International Film Festival.
- The celebration of the 250th episode of 24X7 Namma Kudla Business Tonic was organised in our institution on 24.01.2024.
- Dr Zeena Dsouza, has been awarded the certificate of 'Certified Counselor' at Renex Personality Development and Counseling Center, Mangalore

❖ **Distinguished Talks/Workshops/Field Activities Organised**

- 'Oggarane' – One day National Level Seminar organised by Department of Kannada in association with Department of Food Science, DDU Kushal Kendra, Campus Ministry and KSTA on 19.04.2023.
- Department of PG Studies and Research in Social Work and City Municipal Council, Ullal in collaboration with Paschim Charitable Trust, Someshwara, Ullal organised a session on "Positive Mental Health among Elderly" held on 21.04.2023.

- Centre for Environment Concern in association with NGO Bhumi, Chennai organised a talk on Ocean Conservation and Plastic Pollution on the occasion of Earth Day 2023 held on 24.04.2023.
- As a part of UGC Stride Scheme – a session on 'Vovois' was conducted in order to enrich the Konkani literature. Konkani Poet and Convenor, Konkani Advisory Board Sahitya Academi, Delhi, Mr Melwyn Rodrigues addressed the gathering.
- Department of Biological Sciences in association with Association of Biotechnology Led Enterprises and supported by K-tech Biotechnology Facilitation Cell, Karnataka Innovation and Technology Society organised a One Day Seminar on "Biotechnology and Bio-Entrepreneurship Development" on 26.04.2023.
- A mentoring programme on "Application Process for Fullbright Nehru-Kalam and other Fulbright-Fellowships" in collaboration with United States- Indian Educational Foundation (USIEF) was held on 27.04.2023.
- Department of Business Administration – UG has organised a talk on Investor Awareness Program on Capital Market sponsored by Bombay Stock Exchange (BSE) on 26.04.2023.
- Workshop on 'Quality Assurance & SSR Benchmarks' was organised.
- Department of Zoology and Centre for Environmental Concern, in association with Indian Oil Corporation (Mangalore Terminal) organised Energy Conservation Programme.
- The Human Resources Department conducted a 10-day Staff Induction Program for newly recruited staff members from July 3rd to July 13th, 2023 in collaboration with the Kristu Jayanthi College, Benagluru.
- 48 Hour Start up Challenge was held on 11th and 12th of August, 2023 in association with King's College London Alumni Community, Hyderabad..
- In collaboration with Indian Oil Corporation, the Students' Activity Cell organised an Elocution Competition under the theme 'Valorization of Agricultural Wastes for Biofuel' on 18.08.2023.
- KESARD ONJI DINA – a farming activity was carried out in a field owned by Sri Umesh Shetty at Mudipu, Bolyar in collaboration with Rotaract Club by transplanting the paddy saplings by the guidance of the farmers.
- Talk on 'Framing of questions using ChatGPT' was organised by the Office of Registrar and Controller of Examinations on 14.08.2023.
- The Mangalore Sociology Association in collaboration with the Department of Sociology organised the Fr Dr Alphonsus Dsouza Memorial Endowment Lecture on 06.09.2023 on the topic 'Ethnic pluralism in the North East and Indian Nationalism'.
- 'CHEMERGENCE' Pre-University Fest was organised on 11.09.2023. Prof Dr P Sreekumar, Research Scientist at the Goddard Space Flight Centre, NASA Group Director of the ISRO Satellite Centre in Bangalore, and Director of the Indian Institute of Astrophysics in Bengaluru was the esteemed Chief Guest.
- A two-day hands-on training workshop titled "Nurturing Beginnings: Lactation Techniques and Child Feeding Practices" was held on 16th and 17th of September 2023 in collaboration with the Department of Child and Women Development, ICDS.

- The free medical check up camp by the Yenepoya Hospital Doctors was held on 20.09.2023 for the members of the teaching and non-teaching staff.
- KSET training classes for the faculty were conducted.
- The Bamboo Cultivation Awareness Session by NSS, Department of Commerce, CEC, SD Farm Solutions, Mangaluru, the Department of Forest, Government of Karnataka, and MUSA planet Gene Tech was organised on 30.09.2023.
- In association with Southern India Regional Council of ICAI organised a MSME and Startup Conclave on 04.11.2023.
- 14 days workshop on Honeywell Cyber Security from 13th to 31st October, 2023 in collaboration with ICT Academy.
- Prof Prakash P Karat Endowment Lecture 2024 was held on March 23, 2024. Professor Arumugam Thamizhavel, Tata Institute of Fundamental Research delivered the lecture on the topic 'Crystal Growth and Anisotropic Studies of Strongly Correlated Electron Systems and Topological Semimetals'.

❖ **Faculty Representation:**

- Rev. Dr Praveen Martis SJ has attended Indian Christian Higher Education Leaders Summit at Women's Christian College, Chennai on 13th to 15th of April, 2023.
- Dr Narayana Bhat has attended the Expert Committee Meeting on NEP Syllabus Review and Design of Physics course held at the Karnataka State Higher Education Academy, Dharwad.
- Mr Akhil K and Mr Shimil P V. attended training workshop on 'Identification and Management of Drug Abuse Among Young People' organised by Human Care Foundation and Psychology Circle, Kerala on 21.05.2023.
- Rev. Dr Praveen Martis SJ – visited Dhamdhama Anchalik College, Nalbari, Assam as a member of NAAC peer team on 7th and 8th of June, 2023.
- Rev. Dr Praveen Martis SJ, Dr Alwyn Dsa, Dr Denis Fernandes and Dr Ronald Nazareth attended the Fifth General Meeting of RISHII in University of Deusto, Bilbao, Spain from 12-16 June, 2023.
- Rev. Dr Praveen Martis SJ – visited Government College, Barmer, Rajasthan as a member of NAAC peer team on 4th and 5th of July, 2023.
- 20 faculty members attended FDP on 'AI Enabled Technology, Machine Learning and Generative Artificial Intelligence' from July 6th to 8th held at Loyola Institute of Business Administration, Chennai.
- Dr Narayana Bhat, Dr Charles Furtado, Dr Ronald Nazareth, Dr Hemachandra, Dr Aruna Kalkur T, Dr Roweena Wright, Dr Santhosh B, Dr Arati Shanbhag, Ms Suchetha Vijaykumar, Mr Chethan Shettigar and Dr Swapna Rose attended JESCOL II at Ashirwad for Mangalore-Bangalore Zone, held from August 21st to August 23rd, 2023.
- Rev Dr Melwyn Dcunha SJ and Mr Naveen Mascarenhas attended 2 day Jesuit Higher Educational Association South Asia (JHEASA) Seminar on 14th and 15th of September, 2023 at St. Joseph's College, Tiruchirappalli, Tamil Nadu.
- Dr Denis Fernandes and Dr Rose Veera Dsouza participated in a two-month Staff Exchange Programme at Suny Cortland University, USA.

- Rev. Fr Vishwas Joy Misquith SJ and Dr Adarsha Gowda visited the Sahyadri College of Engineering and Management.
- Rev. Dr Praveen Martis SJ and Dr Alwyn Dsa attended a three-day annual general body meeting of Xavier Board of Higher Education in India held at Rajagiri Business School, Cochin from 21st to 23rd of October, 2023.
- Dr S N Raghavendra attended the review meeting of DBT-BUILDER Project and presented the First Year Progress Report on 26th October, 2023 in DBT- New Delhi.
- Rev. Dr Praveen Martis SJ, Dr Alwyn Dsa, Dr Denis Fernandes and Dr Ronald Nazareth participated in the sixth general meeting of the RISHII Project held at JNU, New Delhi from December 6 to 8, 2023.
- Ms Preema Tauro along with four students participated in the Two-day Leadership Orientation Programme for the Youth of South Zone from 14.12.2023 to 15.12.2023 organised by the JHEASA in collaboration with Andhra Jesuit Higher Education Commission and Youth Empowering Service- Jesuits, Vijayawada, Andhra Pradesh.
- Ms Divya Dsouza, Ms Ashwitha Monteiro and Ms Sharil Castelino attended PFMS EAT Module Training Programme on 12.01.2024.
- Rev. Fr Melwyn Pinto SJ, Rev. Dr Praveen Martis SJ along with Dr Farita Veigas participated in the JHEASA Annual Conference hosted at St Xavier's College, Kolkata from January 26th to 28th, 2024.
- Dr Alwyn Dsa and Dr Chandrashekhara Shetty attended ICON-2024 – An Academia-Industry Connect Conclave and CHIRD meeting at Stella Maris College, Chennai.

❖ **Student Representation:**

- III B.Sc. Physical Science Students visited National Level Electron Accelerator Facility Microton Centre at Mangalore Univesrity on 21.04.2023.
- 12 Journalism students attended Soulo Conversation at Sabrina Hougaard's Old House at the top of the hill Mount Pleasant, S. L. Mathias Road, Highlands Mangaluru held on 25.04.2023.
- 6 students from Department of English attended a workshop on "European Literature" conducted by Manipal Centre for European Studies on 24.04.2023.
- 2 students from Department of Zoology were awarded in the Idea Conclave for Better Mangaluru, 2nd edition organised by Environmental Management and Policy Research Institute, Bengaluru held on 03.05.2023.
- Two students have been selected to participate in the 25th World Scout Jamboree – 203 Korea from 01.08.2023 to 12.08.2023.
- 5 students cleared IIT-JAM in Physics.
- Mr Glen Sequeira completed Diploma in Counselling from School of Social Work, Roshni Nilaya, Mangalore and scored A++ (81.33 per cent)
- Cadet Deepu Kumar of NCC Air Wing has been selected for BSF.
- Mr Anish Bhide was selected for a 10 Day NIUS Exposure and Nurture Camp in Astronomy from 18th to 28th of July, 2023. The camp was organised by Homi Bhabha Centre for Science Education (TIFR), Mumbai.

- JUO Sanjay and SGT Kirthi are selected for National Level, All India Thal Sainik Camp (TSC) at Delhi 2023 representing Karnataka and Goa Directorate.
- CPL Shravya completed Pre TSC III (Kitting Camp).
- CDT SGT Joshal Dsouza, CDTSGT Nikita Patel and CDT Madhukar Prabhu from NCC Airwing are selected to represent Karnataka and Goa Directorate in All India Vayu Sainik Camp 2023 at Bengaluru.
- Mr Ronak Dsa is privileged to flag off India's prestigious semi high speed train, Vande Bharath Express serving the cities of Kasargod and Trivandrum.
- JUO Sanjay, DC Regimental No. KA21SDA371530, of St Aloysius College NCC Army Wing, has successfully completed the All India Thal Sainik Camp in Delhi 2023 and earned a Gold Medal in Map Reading.
- Ms Harshitha won a Silver Medal in the Karnataka State Equipped & Classic Bench Press Championship 2023.
- Mr Abhay won a bronze medal in the Dasara Divisional Level Weighlifting Competition 2023.
- Ms Eshika Shetty was crowned as Miss Teen Karnataka 2023 First Runner-up and Miss Teen Talented 2023 during the beauty contest organised by NB Model Management Organisation, Bengaluru on 24.09.2023.
- Ms Nishel Delphina Dsouza secured a gold medal in CM Cup, Dasara State Level Weight Lifting Competition held at Mysuru.
- PO Cadet Prerana A Kunder represented the Karnataka-Goa Directorate in the All India Yachting Regatta 2023 at INS Chilka, Orissa and secured seventh place.
- Joyson Sequeira won a Large Silver Medal at 'Karnapex 2024- Festival of Stamps' held at Sree Kantevara Stadium Bengaluru on 08.01.2024 organised by Karnataka Postal Circle.
- Manish K Gordi won the runners-up award at Mangalore LIT Fest in the short film category.
- Ms Calida Naomi Lobo has secured the Global Rank 6 and AIR 2 in the Advanced Financial Management Paper of ACCA.

❖ **Book Publications:**

- Release of 'Echoes of the Corridor – Portrait of St Aloysius College - on 31.07.2023 by Rev. Fr Melwyn Pinto SJ and Rev. Fr. Praveen Martis SJ. This book is authored by Mr William Pias and published by St Aloysius Prakashana. Karnataka's Minister of Health and Family Welfare Shri Dinesh Gundu Rao released the Coffee Table book.
- Release of book titled 'Pride of Kanara: True Son of India' by Fr. Jerome Dsouza SJ on 07.08.2023. This book is authored by Prof. Edmund Frank and published by St Aloysius Prakashana.
- Dr Paul Dsouza, Mr Ayush G Kottary and Mr Deepak K V authored a textbook titled "Advanced Financial Management" for Sixth Semester B.Com. Students as per NEP syllabus of Mangalore University published by United Agencies.
- Dr Zeena Dsouza, authored a Text book on "Cultural Diversity at Workplace" bearing ISBN 978-81-965239-7-8

MANAGEMENT AND GOVERNANCE

St Aloysius College (Autonomous) is managed by The Mangalore Jesuit Educational Society (MJES) which has 21 institutions. Rev. Fr. Dionysius Vaz, SJ is the President and Rev. Fr Melwin Joseph Pinto, SJ is the Vice President. All the policy decisions on the issues and concerns of the institutions are made by the Governing Body of MJES.

GOVERNING BODY OF THE COLLEGE

Name	Designation	Category
CHAIRMAN Rev. Fr Melwin Joseph Pinto SJ	Vice President, MJES	Management
MEMBERS		
Rev. Fr Vishwas Misquith SJ	Secretary, MJES	Management
Rev. Dr Melwyn S Pinto SJ	Director, AIMIT	Management
Rev. Dr Melwyn DCunha SJ	Director, Research and Development Cell	Management
Rev. Fr Leo DSouza SJ	Director, Laboratory of Applied Biology	Management
Rev. Fr Felix Victor SJ	Campus Minister	Management
Rev. Fr W. Marcel Rodrigues SJ	MJES	Management
Dr Denis Fernandes	Director-Arrupe Block	Senior Teacher
Dr Narayan Bhat	Director-Xavier Block	Senior Teacher
Prof. Hemalatha Balram	Jawaharlal Nehru Centre for Advanced Scientific Research, Bengaluru	UGC Nominee
Mr Albert DSouza	Proprietor Printania Press, Mumbai	Educationist
Prof. Ramila Shekhar	Retired Professor, School of Social Work, Roshni Nilaya Mangaluru	Educationist
Dr Aloysius Edward	Dean, faculty of Commerce & Management Christu Jayanthi College, Bengaluru	Management (Expert)
Prof. Cletus DSouza	Former Professor Department of Biochemistry, Mysore University	Sciences (Expert)
Mr Allen Pereira	Former Officer Syndicate Bank	Banking (Expert)
Prof. Manjaiah D H	Dept. of Computer Science Mangalore University, Mangalagangothri	University Nominee
Regional Joint Director	Dept. of Collegiate Education	Govt Nominee
Rev Fr Praveen Martis SJ	Principal	Member Secretary
Dr Alwyn DSa	Registrar	Ex-Officio
Rev. Fr Vincent Pinto SJ	Finance Officer	Ex-Officio

ACADEMIC COUNCIL MEMBERS

CHAIRMAN

- ♦ Rev. Dr Praveen Martis SJ, Principal

SECRETARY

- ♦ Fr Felix Victor SJ - Campus Minister

REGISTRAR & CONTROLLER OF EXAMINATIONS

- ♦ Dr Alwyn DSa
- ♦ Dr Arati Shanbhag - Deputy Controller of Examinations

EX-OFFICIO

- ♦ Rev. Dr Melwyn Pinto SJ Director - AIMIT
- ♦ Rev. Dr Melwyn DCunha SJ Director - Research & Development Cell
- ♦ Dr Narayan Bhat Director - Xavier Block
- ♦ Dr Ronald Nazareth Director - LCRI Block
- ♦ Dr Loveena Lobo Director - Maffei (IT) Block
- ♦ Dr Denis Fernandes Director - Arrupe Block
- ♦ Dr Charles V Furtado Director - Admin. Block
- ♦ Dr Manohar V Serrao Director - Evening Prog.
- ♦ Rev. Fr Vincent Pinto SJ Finance officer
- ♦ Mr Henry DSouza Office Manager

NOMINEES OF MANGALORE UNIVERSITY

- ♦ Dr N Karunakara
- ♦ Dr Boja Poojary
- ♦ Dr Ishwara P

EXPERTS – NOMINATED

- ♦ Dr Surfraz J. Hasim Principal, P.A. First Grade College, Mangaluru
- ♦ CA Kiran Vasanth CEO, KVC, Mangaluru
- ♦ Dr Vincent Alva Principal, Milagres College, Kallianpura, Udupi
- ♦ Mr Nikesh Shetty Advocate, Mangaluru
- ♦ Mr Gerard Colaco Colaco & Aranha, Bendorewell, Mangaluru
- ♦ Dr Smitha Hegde Nitte University, Mangaluru
- ♦ Prof. Arun Isloor Professor of Chemistry, NITK, Surathkal
- ♦ Dr Antony P J Vice Principal, A J Institute of Engineering & Tech., Mangaluru

INDUSTRIALISTS – NOMINATED

- ♦ Mr Issac Vaz CEO, Jyothi Advertisers, Mangaluru
- ♦ Mr Ganesh Kamath President, Kanara Chambers of Commerce (KCCI), Mangaluru

HEADS OF ALL UG AND PG DEPARTMENTS

DIRECTORS

Rev. Dr Melwyn Pinto SJ
Dr Narayan Bhat
Dr Denis Fernandes
Dr Ronald Nazareth

Dr Loveena Lobo
Dr Charles V Furtado
Dr Manohar V Serrao
Rev. Dr Melwyn DCunha SJ

DEANS

Dr Aruna Kalkur T
Dr Hemachandra
Dr Manuel Tauro
Dr Ravindraswami

Dr Mamatha
Dr Rose Veera DSouza
Dr Adarsha Gowda
Dr Ishwara Bhat
Dr Ratan T Mohunta
Mr Chethan Shettigar
Dr P P Sajimon
Dr Rajani Suresh
Dr Hemalatha N
Ms Flona Soans
Ms Jennifer Ida Mascarenhas
Dr Dinesh Nayak
Ms Shilpa DSouza

OTHER OFFICERS

Mr Sonal Lobo
Dr Jayaprakash Gowda
Dr Shashi Kiran Nivas
Ms Marina Misquith
Mr Udaya

AIMIT CAMPUS

Dr (Fr) Melwyn S Pinto SJ
Dr (Fr) Kiran Cotha SJ

AIMIT
Science Block
Arrupe Block
LCRI Block & International & Dramestic
Relations
Maffei (IT) Block
Administrative Block
Evening Programmes
Research and Development Cell

Faculty of Physical Sciences
Faculty of Biological Sciences
Faculty of Commerce
Faculty of Computer Application and
Animation
Faculty of Business Administration
Faculty of Humanities
Dean, Enterpreneurship and Counsultancy
Dean, Student Welfare
Dean, Research Capacity Building
Dean, B.Voc
Dean, PG Studies (SAC Campus)
Dean, MBA
Dean, MCA
Dean, Training, Placement & Careers
Dean, Extension Services
Dean, Human Resources
Dean, Public Relations

IQAC Co-ordinator
NAAC Co-ordinator
Research Co-ordinator (LAB)
PG Office
Librarian

Director
Finance Officer

Administration of the Institution

New Initiatives

❖ **New Programme launched:**

- Introduced a new programme BBA embedded with Business Analytics in collaboration with ISDC.
- Diploma in theatre Studies- A theatre academy is established in order to build the acting skills of the students and the public.
- ❖ Training the Inmates in the Jail: Diploma programme in Integrated Agriculture and Organic Farming. 32 inmates were trained in agricultural methods of cultivation to acquire farming skills and create a dignified living.
- ❖ QnSmart Portal: The Office of the Registrar and Controller of Examinations has embedded ICT in Examination Section by generating question papers in online mode by using a software QnSmart. This software is created by IPSR Solutions Private Limited.
- ❖ Alumni Interaction Series: The departments are organizing alumni interaction activities by engaging alumni talks and workshops in order to facilitate the upgradation of the skills of the students and they by strengthening the network and alumni base.
- ❖ Arogya Vahini: Every Wednesday, talks by eminent doctors are conducted on various health-related issues for meeting the health requirements of staff and students.
- ❖ Bandhavya- An activity to boost the relationships and rapport amongst the teaching and non-teaching staff, bandhavya is organised.
- ❖ Punaramilana: A platform to interact with the staff who have attained superannuation with an objective of sharing their experiences, building rapport and network.
- ❖ Anubhuti: An initiative pioneered by Dr Narayana Bhat to enrich the students' wisdom by conducting informal platform via., talks. The speakers will share their experiences and failures encountered. It also acts as a morale boosting activity.
- ❖ Aloysian Fest & Sangam: The student fest is structured as follows
  - Undergraduate Departments will organise fests for pre-university students.
  - Postgraduate Departments will organise fests for undergraduate students.
- ❖ Echoes of the Corridors: A Coffee Table Book is launched titled 'Echoes of the Corridors' which creates reminiscence of the establishment of this glorious institution.
- ❖ Eco-Warriors: A set of students have been enrolled as eco-warriors who will be in charge for maintaining green campus and ensure sanitation and conduct environment building activities.
- ❖ St Aloysius Prakashana: 05 books are published bearing ISBN at St Aloysius Prakashana.
- ❖ Entrepreneurship & Incubation: SIRC of ICAI conducted a MSME Conclave in collaboration with our institution. 48 Hour startup challenge was conducted.

- ❖ Aloysian Youth Icon: Five eminent alumni were felicitated who were employed in diverse fields and have made a remarkable contribution were chosen. This programme was organised in collaboration with SACAA.
- ❖ Leagues: Softball League was added.
- ❖ Faculty Exchange Programmes: Dr Denis Fernandes and Dr Rose Veera Dsouza have participated in faculty mobility programme and visited the State University of New York, Cortland for a duration of two months.
- ❖ Student Exchange Programme: one student from the State University of New York, Buffalo, USA visited the campus as a part of student mobility/exchange programme.
- ❖ RISHII Project: Rev Dr Praveen Martis SJ, Dr Alwyn Dsa, Dr Denis Fernandes and Dr Ronald Nazareth visited Bilbao Spain for presentation.
- ❖ Diet Counselling Centre- AI-Samposhan: An initiative by the department of PGSR in Food Science was inaugurated on 06.09.2023.
- ❖ Kabaddi Court: Kabbadi Court was set up at Arrupe Block and was inaugurated on 05.09.2023. The prime motto is promotion of indoor sports activity.
- ❖ AI-Manasa: An initiative by Department of Counselling in association with Department of English and Kannada was held on 12.09.2023 in order to facilitate Communicative English Learning through Activity based and Peer Group Learning.
- ❖ Cummido Goan Food Stall: This stall was inaugurated at Eric Mathias Hall Corridor.
- ❖ Sahodaya: The inauguration of newly renovated theatre space Sahodaya, formerly known as Gelge Auditorium was held on 11.09.2023.
- ❖ Microbe Minutiae- a fortnightly bulletin to disseminate information and create awareness about prevalent diseases to be displayed in all the blocks on regular basis.
- ❖ Animal Bedding Drive: The NSS Unit organised this drive to contribute generously towards creating comfort for animals at the Shaktinagar Animal Care Trust.
- ❖ Kreedha Spoorthi, Vidwath Spoorthi, Vidya Spoorthi Scholarship: More than 103 students in sports and academics availed this scholarship.
- ❖ Certificate Programmes Introduced: 120 certificate courses were introduced.
- ❖ Saangatya: Get-together of Non-teaching Staff was organised to facilitate relationships and networking.
- ❖ MAGIS: A new AV Room 'MAGIS' and a new Computer Lab in the Administrative Block was inaugurated and blessed on 08.08. 2023.
- ❖ Punarmilana: A platform to facilitate networking with the staff who have attained superannuation.
- ❖ Water Cooler Installation: St Aloysius Students Co-operative Stores Ltd has generously donated the 8th water cooler and is installed on the Ground Floor of the Arrupe Block for the benefit of students.

Future Plans

1. Establishment of School of Engineering by starting selected IT embedded and technology (AI) related programmes.
2. Establishment of School of Law and School of Education.
3. Establishment of Centers of Excellence under various parameters of higher education.
4. Launching of Doctoral/Ph.D. programmes in various disciplines.
5. Introducing Academic School System
6. Enhancing student and faculty exchange programmes with universities abroad.
7. Initiating twinning programmes with institutes of national and international repute.

Results

The student evaluation has been regular, continuous and consistent. The Autonomous status of the College has helped us to introduce our objectives in a transparent & satisfactory manner. The follow-up measures have been initiated through remedial education, mentoring and class guide system.

PH.D. AWARDED

Dr Paul Dsouza, Department of Commerce for his thesis entitled "Socio-Economic And Psychographic Study Of Auto Rickshaw Drives In Dakshina Kannada District Of Karnataka" on 01.01.2024 from Mangalore University.

Dr Mahabubali A Nadaf, Department of Hindi for his thesis entitled "Hindi-Kannada Aur Kannada-Hindi Shabdakoshon Ka Tulanatmak Adhyayan. AWARD DATE: 08 JANUARY 2024 from Mangalore University.

Dr Hariprasad Shetty, Department of Zoology for his thesis entitled "cytokine Modulation Of Brain Function In An Animal Model Of Cancer: Analysis At Molecular And Neural Levels" on 05.07.2023 from Mangalore University.

Dr Bharathi R, Department of Commerce for her thesis entitled "Financial Literacy Among Members Of Shgs And Economic Empowerment Of Women: A Study In Dakshina Kannada District On 27.06.2023 from Mangalore University.

Dr Prabhukumara P, Kannada for his thesis entitled "Allamaprabhuvina Jnanameemaamse" from Tumkur University, Tumkur on 22.06.2023

Congratulations

Annual Sports Report 2023-24

St Aloysius College (Autonomous) Mangalore, men & women players have contributed towards the top honors in the Mangalore University Inter-Collegiate Championship & Association tournaments. With the challenges of Academics in the present education system, the sports men & women have kept the Institution flag high in the field of sports and games.

Benjamin Dsouza Memorial Overall Trophy for Mangalore University Inter Collegiate Tournaments 2023-24

Game	Participation		Organizing College	Dates	Preliminary Round/Zone	MUIC Position with Points
	M	W				
Athletics	✓	✓	GFGC, Thenkanediyoor	5th & 6th December 2023	--	Participated
Aquatics	✓	✓	GFGC, Balmatta	18th October, 2023	--	Winners Runner-Up
Badminton	✓	✓	Father Muller Speech & hearing College, Mangalore	13th & 14th December, 2023	--	4th Place Runner-Up
Basketball	✓	-	Dr NSAM FGC, Nitte	2nd & 3rd November, 2023	--	3rd Place
Best Physique	✓	-	SMS College, Bhravara	7th January, 2024	Over all 3rd	Place with 2 Gold Medals
Chess	✓	✓	Dr BB Hegde FGC, Kundapur	1st & 2nd December, 2023	--	Runner-Up Winners
Cricket	✓	-	St Philomena's College, Puttur	29th March to 3rd April, 2024	Participation	--
Cricket	-	✓	St Philomena's College, Puttur	15th March, 2024	Participated	3rd place
Cross Country	✓	-	KSS College, Subramanya	5th November, 2023	--	Participated
Hockey	✓	-	GFGC, Kushalnagar	21st & 22nd March, 2024-	--	-
Kabaddi	-	✓	Government First Grade College, Mudipu	15th, 16th & 17th November, 2023	--	Participated
Karate	✓	✓	SDPT FGC, Kateel	2nd April, 2024	--	3rd Place Runner-Up
Power Lifting	-	✓	GFGC, Thenkanidiyur, Udupi	14th May, 2024	Overall 4th place with 2 Silver medals	
Softball	✓	✓	Sri Mahaveera First Grade College Moodabidri	29th & 30th April, 2024	--	5th Place 3rd Place
Table Tennis	✓	✓	MGM College, Udupi	30th October, 2023	--	3rd Place Winners
Throwball	-	✓	St Aloysius College, Mangalore & SKVMS, GFGC & PG CETNTER KOTESHWARA	25th to 27th March, 2024	Winners	Winners
Tennis	-	✓	Dr. G. Shankar GWFCG & PG Study Centre, Ajjarakadu, Udupi	1st June, 2024	--	Runner-Up
Volley Ball	✓	-	Narayana Guru FGC, Mangalore	20th & 21st November, 2023	Participated	--
Volleyball	-	✓	St. Agnes College, Mangalore	6th & 7th November, 2023	Participated	--
Weight Lifting	✓	-	SDMBBM College, Mangalore	18th & 19th March, 2024	--	2 Medals 1 Silver & 1 Bronze
Wrestling	-	✓	Shree Gokarnatheshwara College, Mangalore	23rd November, 2023	--	Participated
yoga	-	✓	GFGC, Puttur	31st October, 2023	--	Participated

MUIC INDIVIDUAL ACHIEVEMENTS 2023-2024

SL. NO	NAME OF THE STUDENT	REG NO	CLASS	SPORT	EVENT	ACHIEVEMENT
1.	PRANAAM B.P.	223146	II B.COM	AQUATICS	1 500 MTRS. FREESTYLE 50 MTRS. FREESTYLE 400 MTRS. FREESTYLE 200 MTRS. FREESTYLE 100 MTRS. FREESTYLE 100 MTRS. BUTTERFLY 200 MTRS. BREAST STROKE 50 MTRS. BREAST STROKE 100 MTRS. BREAST STROKE 50 MTRS. BUTTERFLY 4X100 MTRS. FREESTYLE RELAY 4X100 MTRS. MEDLEY RELAY 4X200 MTRS. FREESTYLE RELAY	FIRST FIRST FIRST FIRST FIRST FIRST FIRST SECOND SECOND SECOND FIRST FIRST FIRST
2.	GAGAN G. PRABHU	203677	3RD B.COM	AQUATICS	200 MTRS. IM 200 MTRS. BUTTERFLY 400 MTRS. BUTTERFLY 200 MTRS. BACKSTROKE 100 MTRS. BACKSTROKE 50 MTRS. BACKSTROKE 50 MTRS. BREAST STROKE 200 MTRS. BREAST STROKE 1500 MTRS. FREESTYLE 4X100 MTRS.FREE STYLE RELAY 4X100 MTRS. MEDLEY RELAY 4X200 MTRS. FREESTYLE RELAY	FIRST FIRST SECOND SECOND SECOND THIRD THIRD THIRD THIRD FIRST FIRST FIRST
3.	P. CHETHAN BHANDARY	214139	2ND BBA	AQUATICS	4X200 MTRS. FREESTYLE RELAY 4X100 MTRS. FREESTYLE RELAY 4X100 MTRS. MEDLEY RELAY	FIRST FIRST FIRST
4.	HIRAN KUMAR K.P.	220125	2ND B.VOC	AQUATICS	4X200 MTRS. FREESTYLE RELAY 4X100 MTRS. FREESTYLE RELAY 4X100 MTRS. MEDLEY RELAY	FIRST FIRST FIRST
5.	THRISHA KARKERA		1ST BCA	AQUATICS	200 MTRS. BUTTERFLY 100 MTRS. BACKSTROKE 200 MTRS. BACK STROKE 50 MTRS. BACK STROKE 200 MTRS. IM 100 MTRS. BREAST STROKE 400 MTRS. IM 200 MTRS. FREE STYLE 100 MTRS. BUTTERFLY 400 MTRS. FREE STYLE 50 MTRS. BUTTERFLY 800 MTRS. FREE STYLE 200 MTRS. BREASTSTROKE	FIRST FIRST SECOND SECOND SECOND SECOND THIRD THIRD THIRD THIRD THIRD THIRD THIRD
7.	VINDYA G. BHANDARY	2223015	1ST B.SC	AQUATICS	50 MTRS. FREESTYLE 50 MTRS. BREAST STROKE	FIRST FIRST
8.	DIVYA N.P.	2216052	2ND MBA	ATHLETICS	SHOT-PUT	THIRD

9.	RIYON CUTINHO	210424	3RD B.VOC	BEST PHYSIQUE	BEST PHYSIQUE	FIRST
10.	DEON CLAYTON CUTINHO	230428	1ST B.COM	BEST PHYSIQUE	BEST PHYSIQUE	FIRST
11.	NISHIL S. NAIK	213545	3RD B.COM	WEIGHT LIFTING	WEIGHT LIFTING (81 KG CATEGORY)	SECOND
12.	ABHAY B. KOTIAN	2227051	2ND BSC	WEIGHT LIFTING	WEIGHT LIFTING (102 KG CATEGORY)	THIRD
13.	RANYA S.K.	2321113	1ST BSC	KARATE	INDIVIDUAL KUMITE (	FIRST
14.	BHUVI G.S.	223920	2ND B.COM	KARATE	INDIVIDUAL KUMITE (	FIRST
15.	CHARAN S. GOWDA	2322001	1ST BSC	KARATE	INDIVIDUAL KUMITE (84 KG CATEGORY)	FIRST
16.	ANARGHYA NAIK	2314251	1ST BA	KARATE	INDIVIDUAL KUMITE (75 KG CATEGORY)	SECOND
17.	LIKSHITHA MS	2323002	1ST BSC	KARATE	INDIVIDUAL KUMITE (45 KG CATEGORY)	SECOND
18.	ACHAL R.	2312013	1ST BA	KARATE	INDIVIDUAL KUMITE ( )	THIRD
19.	LIKSHITHA M.S. RANYA S.K. PALLAVI V.	2321113 2323002 2325252	1ST BSC 1ST BSC 1ST BSC	KARATE	TEAM KATA WOMEN	SECOND
20.	LIKSHITHA M.S. RANYA S.K. JIYA S. SHETTY NAYANA S.	2321113 2323002 2333042 2291134	1ST BSC 1ST BSC 1ST BCOM 2ND MSW	KARATE	TEAM KUMITE WOMEN	SECOND
21.	GAGAN ACHAL R. CHARAN S. GOWDA	230062 2312013 2322001	1ST BVOC 1ST BA 1ST BSC	KARATE	TEAM KATA MEN	THIRD
22.	GAGAN ACHAL R. ANARGHYA NAIK CHARAN S. GOWDA AMAL MANOJ S. FAHEEM	230062 2312013 2314251 2322001 2344001 2225260 2338021	1ST BVOC 1ST BA 1ST BA 1ST BSC 1ST BBA 2ND BSC 1ST BCOM	KARATE	TEAM KUMITE MEN	THIRD

ASSOCIATION TOURNAMENTS RESULTS FOR THE YEAR 2023-24

Game	M/W	Results	Organizing Association/ College	Date
1 Football	Men	Participated	Independence Cup organized by Dakshina Kannada Football Association	1st to 15th August, 2023
2 Football	Women	Runner-Up	Independence Cup organized by Dakshina Kannada Football Association	1st to 15th August, 2023
3 Basketball	Men	Participated	James Naismith Basketball, organized by DK Basketball association	1st to 3rd September, 2023
4 Basketball	Women	Participated	James Naismith Basketball, organized by DK Basketball association	1st to 3rd September, 2023
5 Hockey	Men	Winners	District Level Dasara Hockey tournament	30th September, 2023
6 Throwball	Women	Winners	SPIRITUS CUP-2023 Organized by SCS First Grade College, Mangalore	6th November, 2023

7	Kabaddi	Women	Runner-Up	SPIRITUS CUP-2023 Organized by SCS First Grade College, Mangalore	6th November, 2023
8	Kabaddi	Men	Participated	SPIRITUS CUP-2023 Organized by SCS First Grade College, Mangalore	6th November, 2023
9	Volleyball	Men	Participated	SPIRITUS CUP-2023 Organized by SCS First Grade College, Mangalore	6th November, 2023
10	Cricket	Men	Winners	SPIRITUS CUP-2023 Organized by SCS First Grade College, Mangalore	7th November, 2023
11	Football	Men	Participated	Football 7's Organized by Srinivas Institute of Technology, Mangalore	1st to 5th December, 2023
12	Cricket	Women	Participated	Kinnigoli Premier League	23rd & 24th December, 2024
13	Football	Men	Participated	DKFA League Tournament	18th January, 2024
14	Volleyball	Women	Participated	Kreedha Spoorthi	28th January, 2024
15	Volleyball	Men	Runner-Up	Aloysiad Organized by St. Aloysius (Deemed to be University)	16th March, 2024
16	Throwball	Women	Winners	Aloysiad Organized by St. Aloysius (Deemed to be University)	16th March, 2024

EVENTS ORGANIZED BY THE DEPARTMENT OF PHYSICAL EDUCATION FOR THE YEAR 2023-24
ALOYSIAD: Inter-Collegiate Volleyball for Men, Throwball for women, tournaments were conducted on 16th March, 2024

SI. No.	Name of the Event	Section	Winners	Runners-up	Total No. of Colleges Participated
1	Volleyball	Men	Sri Narayan Guru College, Mangalore	St Aloysius (Deemed to be University)	15
2	Throwball	Women	St Aloysius College, Mangaluru	Govt. College, Carstreet	12

ORGANIZED MANGALORE UNIVERSITY INTER COLLEGIATE TOURNAMENTS FOR MEN & WOMEN

SI. No.	Event	Winners	Runners-up	Date of Organization	Total No. of Colleges Participated
1	Throwball	St Aloysius College, Mangaluru	Vivekananda College Puttur	25th & 26th March, 2024	28

**EVENTS ORGANIZED BY THE DEPARTMENT OF PHYSICAL EDUCATION
FOR THE YEAR 2023-24**

Sl. No.	Name of the Event	Section	Winners	Runners-up	Total No. Teams	Date
1	Aloysian Football League (Season -2)	Men	ALOYSIAN DEVILS CROWNS	ALOYSIAN	08	22nd & 23rd August, 2023
2	Aloysian Table Tennis League (Season 2)	Men & Women	ALOYSIAN EMERALDS	ALOYSIAN AQUAMARINES	05	12th September, 2023
3	Aloysian Chess League(Season 2)	Men & Women	ALOYSIAN AQUAMARINES	ALOYSIAN PEARLS	10	12th September, 2023
4	Aloysian Badminton Premier League (Season 4)	Men, Women	ALOYSIAN CORALS	ALOYSIAN TOPAZ	06	13th to 15th September, 2023
5	Aloysian Softball League(Season-1)	Men	ALOYSIAN EMERALDS	ALOYSIAN DIAMONDS	04	31st October, 2023.
6	Aloysian Throwball League (Season-4)	Women	ALOYSIAN CRYSTALS	ALOYSIAN DIAMONDS	05	10th January, 2024
7	Aloysian Throwball League (Season-4)	MEN	ALOYSIAN GARNETS	ALOYSIAN DIAMONDS	05	10th January, 2024
8	Aloysian Premier League (Season 6)	Men	ALOYSIAN DIAMONDS	ALOYSIAN JASPERS	08	19th & 20th January, 2024
9	Aloysian Tug of War League (Season-2)	Men	ALOYSIAN EMERALDS	ALOYSIAN JASPERS	06	19th & 20th February, 2024
10	Aloysian Tug of War League (Season-2)	Women	ALOYSIAN PEARLS	ALOYSIAN DIAMONDS	02	19th & 20th February, 2024
11	Aloysian Volleyball League (Season 4)	Men	ALOYSIAN TOPAZ	ALOYSIAN EMERALDS	06	24th February, 2024
12	Aloysian Volleyball League (Season 4)	Women	ALOYSIAN SAPPHIRES	ALOYSIAN JASPERS	04	24th February, 2024
13	Aloysian Basketball League (Season-3)	Men	ALOYSIAN RUBYS EMERALDS	ALOYSIAN	04	20th & 21st March, 2024
14	Annual Athletic Meet	Men	2ND BVOC		91	8th February, 2024Meet
15	Annual Athletic Meet	Women	1ST BCOM D		91	8th February, 2024

STUDENT PARTICIPATION AT NATIONAL LEVEL SPORTS & GAMES

SL. NO	NAME OF THE STUDENT	DETAILS OF THE COMPETITION	ACHIEVEMENT
1.	Roshni Shenoy 223557 2nd B.Com	Participated in National level yoga Championship 2023 organized by Shivajyothi Yoga Kendra, Bangalore from 4th to 6th August, 2023	Silver Medal
2.	Nishal Delphina DSouza 213348 3RD B.Com	Represented Karnataka in ASMITA KHELO INDIA Women's Junior Weight Lifting Zonal Championship held at Thrissur, Kerala from 6th to 10 November, 2023.	Silver Medal in 76 Kg Category
	Nishal Delphina D Souza 213348 3RD B.Com	Represented Karnataka in ASMITA KHELO INDIA Women's Senior Weight Lifting Zonal Championship held at Thrissur, Kerala from 6th to 10 November, 2023.	Bronze Medal in 76kg Category
2.	Vibha Udupa 2344082 1st BBA	Represented Karnataka in 4th South India Senior Roll Ball Championship 2023-2024 at Lawspet Indoor Stadium, Pondicherry on 21st & 22nd October, 2023.	Bronze Medal
3.	Rahif R. Abdullah 224443 2nd BBA	Represented Karnataka in 10th Senior National Lagori Championship held at Pratham International school, Rewari, Hariyana from 8th to 10th September, 2023 organized by Lagori association of Hariyana under Aegis of Amateur Lagori Federation of India.	Participation
4.	Nayana Prasad R.P. 238616 1ST MSC	Participated in YAI Youth Multi Class Sailing championship 2023 (Junior National ranking event) held at Royal Mysore Sailing Club, Mysore from 10th to 15th August, 2023.	Participation
5.	Vivek J. Poojary 2352018 1ST BCA	Represented Karnataka in 22nd Junior National Wushu Championship held at Patliputra Sports Complex, Patna, Bihar and organized by Bihar Wushu Association from 6th to 11th August, 2023.	Participation
6.	Stanislaus F Braganza 2312031 1ST BA	Represented Karnataka in 66th National Rifle Shooting competition held at Bangalore from 18th to 24th September, 2023	Participation
7.	Stanislaus F Braganza 2312031 1ST BA	Represented Karnataka in Air Rifle Shooting training & Championship held at Delhi from 15th October to 23rd November, 2023.	Participation

STUDENT PARTICIPATION AT STATE LEVEL SPORTS & GAMES

SL. NO	NAME OF THE STUDENT	DETAILS OF THE COMPETITION	ACHIEVEMENT
1.	Nishel Delphina D'Souza 213348 3RD BCOM	CM Cup Dasara state level Weight Lifting competition held at Mysore from 16th to 21st October, 2023. She lifted 174 Kgs in Snatch & Clean & Jerk.	Gold Medal in 76 kg category
2.	Preksha P. Karkera 2334058 1ST BCOM	CM Cup Dasara state level Table Tennis competition held at Mysore from 16th to 21st October, 2023.	Gold Medal in Women's Singles Gold Medal in Women's Doubles
	Harshitha V. Salian 2331036 1ST BCOM	State level Junior Power Lifting Competition organized by Karnataka Power Lifting association, held at Nelamangala, Bangalore from 29th to 31st March, 2024	Gold Medal in 84 kg Category
	Alisha Maria Noronha 2334025 1st BCOM	Karnataka State junior Classic Power Lifting championship 2024 recognized by: Department of youth empowerment & sports, Govt. of Karnataka, held at Amedkar Bhavan, Urwa store, Mangalore on 14th & 15th March, 2024	Gold Medal in 76 kg Category
3.	Harshitha V. Salian 2331036 1ST BCOM	Karnataka State Equipped & Classic Bench Press Championship, 2023 held in Mangalore's Town Hall from 29th September to 1st October, 2023.	Silver Medal in 85kg + category
4.	Bhuvi G.S 223920, 2ND BCOM.	State Level 14th Kio Selection tournament held at Hubli	Bronze Medal in Individual Kumite
5.	Prathiksha 239017 PGDBM	CM Cup Dasara state level Netball tournament held at Mysore.	Bronze Meda
6.	Vivek J. Poojary 2352018 1ST BCA	CM Cup Dasara State Level Wushu Competition held at Mysore from 16th to 21st October, 2023.	Bronze Medal in 63 kg Category
	Supreetha B.M. 2110221 3rd BA	Karnataka state junior Classic Power Lifting championship 2024 recognized by: Department of youth empowerment & sports, Govt. of Karnataka, held at Amedkar Bhavan, Urwa store, Mangalore on 14th & 15th March, 2024	Participation in 67 kg Category
7.	Nishil S. Naik 213545 3RD BCOM	CM Cup Dasara state level Weight Lifting competition held at Mysore from 16th to 21st October, 2023.	Participation
8.	Mohammed Thanveer	State Level Taekwondo Championship-2023 held at Koramangala Indoor Stadium, Bengaluru from 13th to 16th July, 2023.	Participation
9.	Preksha P. Karkera 2334058 1ST BCOM	Participated State Ranking Table Tennis tournament held at Bangalore from 8th to 11th November, 2023.	Participation
10.	Amshitha N. Rai 230441 1ST BVOC	Karnatka Women's Super Division League Trials on 4th & 5th August, 2023 conducted by Bangalore Football Club, Bangalore	Participation

11.	Amshitha N. Rai 230441 1ST BVOC	Karnatka Women's Super-Division League held at Bangalore Football Stadium from 5th to 15th September, 2023.	Participation
12.	Rohan R. Revankar 2339061 1ST BCOM	Representing under 19 men Mangalore zone Cricket tournament from 7th August at Bangalore	Participation
13.	Ryan Gonsalves 213358 3RD BCOM	Represented KSCA, Mangalore Zone in Under 23 years Interzonal Cricket Tournaments conducted by KSCA, Bangalore	Participation
14.	Prathamesh D. Nayak 213455 3RD BCOM	G. Kasturirangan Memorial trophy 2023-24 at Bangalore, conducted by Karnataka State Cricket association on 18th July, 2023.	Participation
15.	Sanjay Benjamin Dcruz 224667 2ND BCA	G. Kasturirangan Memorial trophy 2023-24 at Bangalore, conducted by Karnataka State Cricket association on 18th July, 2023.	Participation
16.	Adith M. Bangera 223607 2ND	G. Kasturirangan Memorial trophy 2023-24 at Bangalore, conducted by Karnataka State Cricket association on 18th July, 2023.	Participation
17.	Rashmitha Shetty 230063 1ST BVOC	Represented Century Cricketers KSCA Women's League-2023-24 which was conducted by KSCA, Bangalore at Bangalore on 16th to 25th August, 2023.	Participation
18.	Chaithra Laxmi 2334006 1ST BCOM	Represented Century Cricketers KSCA Women's League-2023-24 which was conducted by KSCA, Bangalore at Bangalore on 16th to 25th August, 2023.	Participation
19.	Kim Carol Noronha 2338031 1ST BCOM	Represented Century Cricketers KSCA Women's League-2023-24 which was conducted by KSCA, Bangalore at Bangalore on 16th to 25th August, 2023.	Participation
20.	Vivek M. Yermal 1ST BVOC	Represented Dolphin Cricketers in YS Ramaswamy Memorial Cricket tournament held at Bangalore on 22nd & 23rd September, 2023	Participation
	Sanjay Benjamin Dcruz 224667 2ND BCA	Represented Eminent Cricketers in 5th Division tournament held at Bangalore on 25th September, 2023	Participation
22.	Adith M. Bangera 223607 2ND BCOM	5th Division tournament held at Bangalore on 25th September, 2023	Participation
23.	Prathamesh D. Nayak 213455 3RD BCOM	5th Division tournament held at Bangalore on 25th September, 2023	Participation

24.	Dhrithi M. 223721 2ND BCOM	Participated in AKSKA State Level Karate Championship -2023 held at Vasavi Mahal, Hubli and organized by Dharawad District Sports Karate association on 30th September & 1st October, 2023.	Participation
25.	Bhuvi G.S. 223920 2ND BCOM	Participated in AKSKA State Level Karate Championship -2023 held at Vasavi Mahal, Hubli and organized by Dharawad District Sports Karate association on 30th September & 1st October, 2023.	Participation
26.	Nishil S. Naik 213545 3RD BCOM	Participated in Youth Weight Lifting Championship held at Sri Kanteerava Stadium, Bangalore from 17th to 20th November, 2023.	Participation
27.	Nichal Rache 224350 2ND BBA	Participated in Karnataka State Equipped & Classic Bench Press Championship held at Mangalore Town Hall from 29th September to 1st October, 2023.	Participation
28.	Abhishek Gattedar 2120701 3RD BSC	Participated in Karnataka State Equipped & Classic Bench Press Championship held at Mangalore Town Hall from 29th September to 1st October, 2023.	Participation
29.	Mohammed Afnan 230019 1ST BVOC	Participated in C Division & KSFA League tournament held at Bangalore from 18th August to 20th September, 2023	Participation
30.	Sayyed Shariq 214271 3RD BBA	Participated in State level Football tournament held at Mysore from 16th to 21st October, 2023.	Participation
31.	Mohammed Afnan 230019 1ST BVOC	Participated in State level Football tournament held at Mysore from 16th to 21st October, 2023.	Participation
32.	Moideen Iqshad 220039 2ND BVOC	Participated in State level Football tournament held at Mysore from 16th to 21st October, 2023.	Participation
33.	Delisha Miranda	Dasara State level Hockey tournament held at Mysore 16th to 21st October, 2023	Participation

STUDENT PARTICIPATION AT DISTRICT LEVEL SPORTS & GAMES

SL. NO	NAME OF THE STUDENT	DETAILS OF THE COMPETITION	ACHIEVEMENT
1.	Abhay B. Kotian 227051 2ND BSC	Dasara divisional level Weight Lifting competition 2023. Held at Mangala Indoor Stadium, Mangalore on 3rd October, 2023.	Bronze medal in 96 kg Category
2.	Praeksha P. Karkera 2334058 1ST BCOM	CM Cup Dasara Divisional level Table Tennis competition held at Mysore from 11th to 14th October, 2023	Bronze Medal in Women's Singles Silver Medal in Women's Doubles
3.	Dhrithi M 223721 2ND BCOM.	Participated in Dakshina Kannada selection Karate Championship held at Town Hall Mini Auditorium, Mangalore on 26th & 27th August, 2023.	Individual Kumite: Silver Medal in 52 kg Category
4.	Bhuvi G.S. 223920 2ND BCOM	Participated in Dakshina Kannada selection Karate Championship held at Town Hall Mini Auditorium, Mangalore on 26th & 27th August, 2023.	Individual Kata: Silver Medal
5.	Nidhi Anna Sequiera 2351007 1ST BCA	Dasara Divisional level Tennis tournament held at Udupi on 2nd October, 2023	Participation

STUDENT PARTICIPATION AT DISTRICT LEVEL SPORTS & GAMES ALL INDIA INTER UNIVERSITY PARTICIPATION IN VARIOUS SPORTS & GAMES FOR THE YEAR 2023-2024

REGISTER NO.	NAME OF THE STUDENT	CLASS	SPORTS/ GAMES	DETAILS & ACHIEVEMENTS
2223015	VINDYA G. BHANDARY	II B.SC	AQUATICS	KHELO INDIA 8th PLACE 18th to 22nd FEBRUARY, 2024 ASSAM, GUWAHATI
2223015	VINDYA G. BHANDARY	II B.SC	AQUATICS	PARTICIPATION 2nd to 5th JANUARY, 2024 SRM INSTITUTE OF SCIENCE & TECHNOLOGY, CHENNAI 5TH PLACE 2nd to 5th FEBRUARY, 2024 CHENNAI, TAMILNADU 5TH PLACE
214271	SAYYED SHARIQ	III BBA	FOOTBALL	PARTICIPATION 11th to 15th DECEMBER, 2023 YENEPOYA UNIVERSITY, KARNATAKA 3RD PLACE 1st to 5th JANUARY, 2024 SANT BABA BHAG SING UNIVERSITY, PUNJAB 5TH PLACE

2225260	MANOJ S. SUNAGAR	II BSC	BASKETBALL	PARTICIPATION 13th to 18th NOVEMBER, 2023. UNIVERSITY OF KERALA, THIRUVANANTHPURAM
223582	JEREMEE CHIRU	II BCOM	BASKETBALL	PARTICIPATION 13th to 18th NOVEMBER, 2023. UNIVERSITY OF KERALA, THIRUVANANTHPURAM
2334058	PREKSHA. P. KARKERA	I BCOM	TABLE TENNIS	PARTICIPATION 22nd to 24th DECEMBER, 2023 AMET UNNIVERSITY, CHENNAI, TAMILNADU
2223016	VISHAKA SHETTY	II BSC	BASKETBALL	PARTICIPATION 25th to 28th DECEMBER, 2023 JAIN DEEMED TO BE UNIVERSITY, BANGALORE
2345052	SHRAYYA	I BBA	BASKETBALL	PARTICIPATION 25th to 28th DECEMBER, 2023 JAIN DEEMED TO BE UNIVERSITY, BANGALORE
2120109	RAKSHA P.	III BSC	CHESS	PARTICIPATION 26th to 29th DECEMBER, 2023 THE TAMILNADU AMBEDKAR LAW UNIVERSITY, CHENNAI
2229012	K.S.SHUBHAPRABA	II BSC	CHESS	PARTICIPATION 26th to 29th DECEMBER, 2023 THE TAMILNADU AMBEDKAR LAW UNIVERSITY, CHENNAI
2354071	SUBRAMANI M D	I BCA	HOCKEY	PARTICIPATION 24th to 30th DECEMBER, 2023 BHARATHIDASAN UNIVERSITY TIRUCHINAPALLI
223328	KAVERAPPA K.A.	II BCOM	HOCKEY	PARTICIPATION 24th to 30th DECEMBER, 2023 BHARATHIDASAN UNIVERSITY TIRUCHINAPALLI
223217	C.R. RAKSHITH	II BCOM	HOCKEY	PARTICIPATION 24TH TO 30TH DECEMBER, 2023 BHARATHIDASAN UNIVERSITY TIRUCHINAPALLI
230063	RASHMITHA SHETTY	I BVOC	FOOTBALL	PARTICIPATION 30th DEC, 2023 TO 1ST JAN, 2024 UNIVERSITY OF CALICUT, KERALA
2120403	MYOLA GAZALA DSOUZA	III BSC	FOOTBALL	PARTICIPATION 30th DEC, 2023 TO 1ST JAN, 2024 UNIVERSITY OF CALICUT, KERALA

213542	MYSTLE RODRIGUES	III BCOM	FOOTBALL	PARTICIPATION 30th DEC, 2023 TO 1ST JAN, 2024 UNIVERSITY OF CALICUT, KERALA
230441	AMSHITHA N RAI	I BVOC	FOOTBALL	PARTICIPATION 30th DEC, 2023 TO 1st JAN, 2024 UNIVERSITY OF CALICUT, KERALA
2352074	DELISHA MIRANDA	I BCA	FOOTBALL	PARTICIPATION 30th DEC, 2023 to 1st JAN, 2024 UNIVERSITY OF CALICUT, KERALA
2352041	K ANANNYA JOISHY	I BCA	BADMINTON	PARTICIPATION 2nd to 5th JANUARY, 2024. VTU, BELAGAVI
214610	RESHMA C.C.	III BCA	HANDBALL	PARTICIPATION 10th to 14th JANUARY, 2024 PERIYAR UNIVERSITY, SALEM
2110209	DEEPA MADAR	III BA	HANDBALL	PARTICIPATION 10TH TO 14TH JANUARY, 2024 PERIYAR UNIVERSITY, SALEM.
223920	BHUVI G.S.	II B.COM	KARATE	PARTICIPATION 15th to 20th JANUARY, 2024 LNCT UNIVERSITY, BHOPAL, MADHYA PRADESH
2352074	DELISHA MIRANDA	I BCA	CRICKET	PARTICIPATION 18th To 22nd JANUARY, 2024 ALAGAPPA UNIVERSITY KARAIKUDI, TAMILNADU
230063	RASHMITHA SHETTY	I BVOC	CRICKET	PARTICIPATION 18th to 22nd JANUARY, 2024 ALAGAPPA UNIVERSITY KARAIKUDI, TAMILNADU
239716	TAPASVI R. VACHHANI	I MA	CRICKET	PARTICIPATION 18th To 22nd JANUARY, 2024 ALAGAPPA UNIVERSITY KARAIKUDI, TAMILNADU
2334006	CHAITRA LAXMI	I BCOM	CRICKET	PARTICIPATION 18th To 22nd JANUARY, 2024 ALAGAPPA UNIVERSITY KARAIKUDI, TAMILNADU

2338031	KIM CAROL NORONHA	I BCOM	CRICKET	PARTICIPATION 18th to 22nd JANUARY, 2024 ALAGAPPA UNIVERSITY KARAİKUDI, TAMILNADU
2110908	CLIVE ALLEN LOBO	III BA	CHESS	PARTICIPATION 26th to 29th JANUARY, 2024 BHARATHIDASAN UNIVERSITY, TAMILNADU
2120501	ELSON NORONHA	III B.SC	TABLE TENNIS	PARTICIPATION 1st to 3rd FEBRUARY, 2024 TAMILNADU SPORTS UNIVERSITY, MELAKOTTOIYUR, TAMILNADU
213135	AMRUTH C. SHETTY	III B.COM	TABLE TENNIS	PARTICIPATION 1st to 3rd FEBRUARY, 2024 TAMILNADU SPORTS UNIVERSITY, MELAKOTTOIYUR, TAMILNADU
220329	KUSHA J.	II B.VOC	TABLE TENNIS	PARTICIPATION 1st to 3rd FEBRUARY, 2024 TAMILNADU SPORTS UNIVERSITY, MELAKOTTOIYUR, TAMILNADU
213455	PRATHAMESH D. NAYAK	III BCOM	SOFTBALL	PARTICIPATION 13th to 18th MAY, 2024 BANGALOSRE UNIVERSITY, KARNATAKA
213545	NISHIL S. NAIK	III COM	SOFTBALL	PARTICIPATION 13th to 18th MAY, 2024 BANGALOSRE UNIVERSITY, KARNATAKA
223854	SATHVIK S. KUMAR	II BCOM	SOFTBALL	PARTICIPATION 13th to 18th MAY, 2024 BANGALOSRE UNIVERSITY, KARNATAKA

ANNUAL ATHLETIC MEET 2023-2024 (08/02/2024)
FINAL RESULT SHEET - MEN

SL. NO.	EVENTS	POSITION	NAME OF THE ATHLETE	CLASS	REG. NO.	TIME/HT/DT
1	100 MTS	I	MOVIN VEIGAS	II BVOC	220007	11.12
		II	M AFNAN	I BVOC	230019	11.31
		III	ABHIJITH E B	II BVOC	220422	11.48
		IV	AVANEESH DEVADIGA	I BBA E	2345018	11.87
		V	M RAAZEE	III BCOM H	213842	12.13
2	200 MTS	I	MOHAMMED AFNAN	I BVOC	230019	23.64
		II	MOUNISH SHETTY	II BSC A	2223009	23.86
		III	ABHIJITH E B	II BVOC	220422	24.33
		IV	MOHAMMAD RAAZEE	III BCOM H	213842	24.98
		V	AVANEESH DEVADIGA	I BBA E	2345018	25.22
3	400 MTS	I	ABHIJITH E B	II BVOC	220422	54.24
		II	MOUNISH SHETTY	II BSC A	2223009	55.34
		III	M AFNAN	I BVOC	230019	57.20
		IV	SHANID HUSSAIN	III BBA B	214264	57.80
		V	UTTAM SHETTY	II BCOM H	223868	59.19
4	800 MTS	I	ARUDPIRAGASAM ARUNRAJ	III BA C	2114408	2.02.12
		II	STEVEN JOSHUA SEQUEIRA	II BA A	2212012	2.21.46
		III	ANSON ALEX A	II BSC D	2226001	2.23.27
		IV	JOYAL CLANET CRASTA	III BA B	2110804	2.23.95
		V	PRABHAT MINZ	III BA A	2110408	2.28.71
5	1500 MTS	I	ARUDPIRAGASAM ARUNRAJ	III BA C	2114408	4:51.20 (NMR)
		II	JOYAL CLANET CRASTA	III BA B	2110804	5.09.66
		III	JOY ROBERT CRASTA	I BCOM G	2337032	5.12.53
		IV	ANSON ALEX A	II BSC D	2226001	5.15.10
		V	STEVEN JOSHUA SEQUEIRA	II BA A	2212012	5.17.48
6	5000 MTS	I	ARUDPIRAGASAM ARUNRAJ	2114408	III BA C	19.43:48
		II	EMILIANUS SYAD	2111108	III BA B	20.44:50
		III	ANSON ALEX A	2226001	II BSC -D	20.48:83
		IV	IASUKLANG KHARTHANGMAW	2211053	II BA A	20.52:99
		V	AMRIT LAKRA	2110604	III BA B	21.41:88
8	LONG JUMP	I	MOUNISH SHETTY	II BSC A	2223009	6.50 Mtrs.
		II	MOVIN VEIGAS	II BVOC	220007	6.20 Mtrs.
		III	HASSAN MIRFAD.M	II BSC B	2224008	5.93 Mtrs.
		IV	HASSAN THANIZ	II BCOM F	223632	5.90 Mtrs.
		V	SACHIN SAURAV	II BCOM A	223156	5.52 Mtrs.
7	HIGH JUMP	I	GIRISH KUMAR	2122105	III BSC C	1.65 MTRS.
		II	BHAVITH	223514	II BCOM E	1.60 MTRS.
			DICKSON ROYAL PINTO	230066	I BVOC	1.60 MTRS.
		III	SATHVIK N RAI	2337057	I BCOM G	1.60 MTRS.
		IV	ADHIK D SHETTY	2353014	I BCA C	1.60 MTRS.
V	JASWIN FERNANDES	2335005	II BCOM E	1.55 MTRS.		

SL. NO.	EVENTS	POSITION	NAME OF THE ATHLETE	REG. NO.	CLASS	TIME/HT/DT
9	TRIPLE JUMP	I	HASSAN MIRFAD.M	2224008	II BSC -B	12.04 Mtrs.
		II	HASAN THANIZ	223632	II BCOM (F)	11.30 Mtrs.
		III	DILROY MASCARENHAS	224718	II BCA (B)	10.91 Mtrs.
		IV	BHAVITH	223514	II BCOM (E)	10.90 Mtrs.
		V	SATHVIK N RAI	2337057	I BCOM (G)	10.85 Mtrs.
10	SHOT PUT	I	SHAUN LARRY DSOUZA	214148	III BBA A	10.69 MTRS.
		II	WILSON A	2337061	I BCOM H	10.38 MTRS.
		III	ADITHYA KUMAR	2121002	III BSC A	10.09 MTRS.
		IV	ANUJ KAMATH	214215	III BBA (B)	09.01 MTRS.
		V	ARYAN DEAN	223111	II BCOM A	08.80 MTRS.
11	DISCUS THROW	I	ADITHYA KUMAR	2121002	III BSC A	27.35 MTRS.
		II	AKHIL MV	213318	III BCOM (C)	25.25MTRS.
		III	ANUJ KAMATH	214215	III BBA (B)	23.95 MTRS.
		IV	AKHILESH	2110202	III BA A	23.46 MTRS.
		V	ROCKY PERERA	223262	II BCOM (B)	23.22 MTRS.
12	JAVELIN THROW	I	GIRISH KUMAR	2122105	III BSC -C	40.90 Mtrs.
		II	AKHILESH	2110202	III BA A	37.35 Mtrs.
		III	PRINSTEN DSOUZA	224327	II BBA (C)	37.00 Mtrs.
		IV	SHRIJITH SHETTY	214312	III BBA (C)	34.35 Mtrs.
		V	DERICK LOBO	214324	III BBA (C)	33.73 Mtrs.
13	HAMMER THROW	I	DEON GLEN BRAGGS	214332	III BBA (C)	17.50 Mtrs.
		II	RACHAN SHETTY	2344049	I BBA (D)	16.75 Mtrs.
		III	SRAJAN KOTIAN	2120635	III BSC	14.53 Mtrs.
		IV	MAZIN	2336081	I BCOM F	14.20 Mtrs.
		V	MAVIL PETER SERRA	214337	III BBA (C)	13.73 Mtrs.
14	4X100 RELAY MTS	I	III BBA B	III BBA B	III BBA B	47.50
		II	III BBA B	III BBA B	III BBA B	48.43
		III	I BCOM G	I BCOM G	I BCOM G	48.86
		IV	II BCA B	II BCA B	II BCA B	49.09
		V	II BCOM F	II BCOM F	II BCOM F	49.73
15	4X300 MTS RELAY	I	III BBA B	III BBA B	III BBA B	2:56.92
		II	I BCOM G	I BCOM G	I BCOM G	3:02.46
		III	II BCA B	II BCA B	II BCA B	3:03.79
		IV	II BCOM F	II BCOM F	II BCOM F	3:05.18
		V	I BCOM I	I BCOM I	I BCOM I	3:05.58

ANNUAL ATHLETIC MEET 2023-2024 (08/02/2024)
FINAL RESULT SHEET - WOMEN

SL. NO.	EVENTS	POSITION	NAME OF THE ATHLETE	CLASS	REG. NO.	TIME/HT/DT
1	100 MTS	I	SHRAYYA N ADKA	II BA B	2214009	14.01
		II	LISHA DSOUZA	II BCOM E	223531	14.72
		III	PREKSHA KARKERA	I BCOM D	2334058	14.94
		IV	ANNORA FERNANDES	II BBA D	224405	15.50
		V	AMISHA VAZ	II BCOM D	213402	16.22
2	200 MTS	I	SHRAYYA N ADKA	II BA B	2214009	31.06
		II	LISHA DSOUZA	II BCOM E	223531	32.17
		III	MELISHA DSOUZA	I BCOM D	2334047	34.92
		IV	RISHAL DSOUZA	II BCA B	224760	35.46
		V	LIVYA PAUL	I BCA A	2351043	36.16
3	400 MTS	I	SHRAYYA N ADKA	II BA B	2214009	1.20.41
		II	MELISHA DSOUZA	I BCOM D	2334047	1.22.89
		III	RESHMA RATHOD	I BA A	2311163	1.24.98
		IV	PHOEBIA MATHEW	I BCOM F	2336083	1.26.38
4	800 MTS	I	KIM NORONHA	I BCOM H	2338031	3.09.64
		II	SHIVANI K	II BVOC	220433	3.19.51
		III	NELISHA LOBO	II BCA C	224846	3.29.40
		IV	KAVANA P	III BCOM F	213632	3.46.22
		V	VINYASA R	I BCOM H	2338059	3.57.20
5	1500 MTS	I	KIM NORONHA	2338031	I BCOM (H)	7:24.01
		II	BHUVANA S.	2215005	II BA C	7:59.77
		III	NAMRATHA	2328064	I BSC -C	8:25.64
		IV	LAXY K T	2121924	III BSC -D	9:02.16
		V	MANYA MUTHAMMA KG	2329103	I BSC -C	9:35.02
6	3000 MTS	I	VISMAYA SHETTY	2227107	III BSC -D	15.13:38 (NMR)
		II	KIM NORONHA	2338031	I BCOM (H)	16.22:45
		III	RASHMITHA	230063	I BVOC	17.33:25
8	LONG JUMP	I	ANNORA FERNANDES	II BBA D	224405	4.05 Mtrs.
		II	SHRIDEVI	I BSC C	2328101	3.86 Mtrs.
		III	PREKSHA KARKERA	I BCOM D	2334058	3.67 Mtrs.
		IV	NIKITHA NARAYANAN	II BVOC	220430	3.65 Mtrs.
		V	HARSHITHA .V.SHETTY	III BSC A	2121404	3.32 Mtrs.
7	HIGH JUMP	I	KAVANA P	213632	III BCOM F	1.15 Mtrs.
		II	PRATHINIDHI S SHETTY	223660	II BCOM F	1.15 Mtrs.
		III	AKEESHA K	223380	II BCOM C	1.10 Mtrs.
		IV	JYOTHSNA R SHETTY	223129	II BCOM A	1.05 Mtrs.
			DISHA	2353030	I BCA C	1.05 Mtrs.
	FATHIMA ILFA	2331030	I BCOM A	0.00 Mtrs.		

SL. NO.	EVENTS	POSITION	NAME OF THE ATHLETE	REG. NO.	CLASS	TIME/HT/DT
9	TRIPLE JUMP	I	ANNORA FERNANDES	224405	II BBA (D)	7.89 Mtrs.
		II	THANUSHREE SHETTY	220340	II BVOC	7.78 Mtrs.
		III	NELISHA LOBO	224846	II BCA (C)	7.24 Mtrs.
		IV	MYSTLE S. RODRIGUES	213542	III BCOM E	6.77 Mtrs.
		V	DELISHA MIRANDA	2352074	I BCA D	5.43 Mtrs.
10	SHOT PUT	I	NISHEL DELPHINA. DSOUZA	213348	III BCOM C	10.85 Mtrs. (NMR)
		II	HARSHITHA .V.SALIAN	2331036	I BCOM A	10.60 Mtrs.
		III	ALISHA	2334025	I BCOM D	8.95 Mtrs.
		IV	RAMYASHREE S NAYAK	228027	II MSc	8.75 Mtrs.
		V	KHATHIEJA SHAINA	224120	II BBA A	8.25 Mtrs.
11	DISCUS THROW	I	HARSHITHA .V.SALIAN	2331036	I BCOM (A)	23.12 Mtrs.
		II	RAMYASHREE S NAYAK	228027	II M.SC	20.22 Mtrs.
		III	RONITA R FERNANDES	239516	II M.COM	18.52 Mtrs.
		IV	RUSHALI S BOLAR	224353	II BBA (C)	18.43 Mtrs.
		V	JIYA S SHETTY	2333042	I BCOM (C)	18.25 Mtrs.
12	JAVELIN THROW	I	HARSHITHA .V.SALIAN	2331036	I BCOM (A)	23.02 Mtrs.
		II	RAMYASHREE S NAYAK	228027	II M.SC MATHS	19.85 Mtrs.
		III	DIVYA.R	224821	II BCA (C)	19.54 Mtrs.
		IV	NISHEL D. DSOUZA	213348	III BCOM (C)	17.80 Mtrs.
		V	VANYA SK	2339010	I BCOM (I)	17.30 Mtrs.
13	BALL THROW	I	NISHEL DELPHINA. DSOUZA	213348	III BCOM C	40.65 Mtrs. (NMR)
		II	VARSHINI	230305	I BVOC	36.90 Mtrs.
		III	ALISHA NORONHA	2334025	I BCOM D	36.37 Mtrs.
		IV	SHIVANI K	220433	II BVOC	33.78 Mtrs.
		V	JNAPTHI SUBBAIAH T	2343003	I BBA (C)	32.47 Mtrs.
14	4X100 RELAY MTS	I	I BCOM D	I BCOM D	I BCOM D	1.03.31
		II	I BCOM H	I BCOM H	I BCOM H	1.04.96
		III	I BSC B	I BSC B	I BSC B	1.05.40
		IV	I BCA B	I BCA B	I BCA B	1.06.98
		V	II BCA B	II BCA B	II BCA B	1.09.13
15	4X300 MTS RELAY	I	I BCOM D	I BCOM D	I BCOM D	4:03.47
		II	I BCOM H	I BCOM H	I BCOM H	4:11.76
		III	I BSC B	I BSC B	I BSC B	4:12.45
		IV	I BCA B	I BCA B	I BCA B	4:17.87
		V	II BCA B	II BCA B	II BCA B	4:20.11

MARCH FAST RESULTS: UNDER GRADUATE		
	FIRST PLACE	SECOND PLACE
1st YEAR DEGREE	I BCA C	I BCA B
2nd YEAR DEGREE	II BCA C	II BCA B
3rd YEAR DEGREE	III BA A	III BCOM E
MARCH FAST RESULTS: POST GRADUATE		
	FIRST PLACE	SECOND PLACE
	MSC BIOTECHNOLOGY	M.COM FINANCE & ANALYTICS

FLASH MOB RESULTS		
FIRST PLACE	SECOND PLACE	THIRD PLACE
BCOM	BBA	BCA

INDIVIDUAL CHAMPIONSHIP			
	NAME	CLASS	REG. NO
MEN SECTION	ARUDPIRAGA SAM ARUNRAJ	III BA C	2114408
WOMEN SECTION	SHRAYYA N. ADKA	II BA B	2214009

OVERALL TEAM CHAMPIONSHIP	
Men	Women
II BVOC	I BCOM D
OVERALL TEAM CHAMPIONSHIP (Men & Women)	
II BVOC	

FINAL RESULT SHEET - STAFF EVENTS			
EVENTS	POSITION	NAME OF THE ATHLETE	DEPARTMENT
100 MTS BELOW 40 MEN AND ABOVE	I	GOVIND	UG HINDI (14.59)
	II	DINESH	KANNADA (15.00)
	III	HARSHITH	UG BCA (15.53)
100 MTS BELOW 40 WOMEN	I	PRIYA MONTEIRO	UG MATHS (16.89)
	II	SHERLEY ANDRADE	UG BCA (17.10)
	III	PREETHAL CASTELINO	PG LIBRARY (17.31)
50 MTS ABOVE 40 MEN	I	ARUN	PHYSICAL EDUCATION (7.96)
	II	DINESH	KANNADA DEPT (8.16)
	III	STANY	PG DEPT (8.38)
50 MTS ABOVE 40 WOMEN	I	NITHISHA	PHYSICAL EDUCATION
	II	DR DEEPTI	MSC BIOLOGY
	III	SHYLA PINTO	HINDI DEPARTMENT

SHOT-PUT BELOW 40 MEN	I	SHIVA	BIO CHEM
	II	LINTON	BIO CHEM
	III	AVINASH	ECONOMICS
SHOT-PUT BELOW 40 WOMEN	I	DESHEL FERNANDES	COMMERCE
	II	REEMA	BCA
	III	ARCHANA Y	BCA
SHOT-PUT ABOVE 40 MEN	I	ARUN DSOUZA	PHYSICAL DIRECTOR
	II	SREEJESH P C	BIO TECH
	III	ASHOK PRASAD	BCA
SHOT-PUT ABOVE 40 WOMEN	I	RENITA DSOUZA	BIO TECH
	II	PREMALATHA SHETTY	BCA
	III	SHILPA SHETTY	BCA
TUG OF WAR MEN	I	ARRUPE BLOCK	
	II	ADMIN BLOCK	
TUG OF WAR WOMEN	I	ARRUPE BLOCK	
	II	XAVIER BLOCK	

SPECIAL PRIZES WITH SCHOLARSHIP FOR SPORTS PERSON FOR THE YEAR 2023-24

Benjamin Dsouza Memorial Prize one Male and one Female student for outstanding performance in sports, for the year 2023-24				
MALE	SAYYED SHARIQ	214271	III BBA	FOOTBALL
FEMALE	MYOLA GAZALA DSOUZA	2120403	III BSC	FOOTBALL & CRICKET
Steve Lloyd Tauro Memorial Prize, All round Cricketer for his outstanding performance in College Cricket Team for the Yr 2023-24				
MALE	SACHETH KUMAR KORDEL	213556	III BCOM	CRICKET
W.P. Pinto Prize for the Best Outgoing Athlete for the Yr 2023-24				
FEMALE	RAKSHA P.	2120109	III BSC	CHESS
Dayanand Kamath Memorial Scholarship for best in Sports for the year 2023-24				
MALE	NISHIL S. NAIK	III BCOM	213545	SOFTBALL & WEIGHTLIFTING
Joyce Pais Memorial Scholarship for best in Sports Woman for the year 2023-24				
FEMALE	VINDYA G. BHANDARY	2223015	II BSC	SWIMMING
C.K. Padmanabhan Scholarship to a top ranking Hockey player of the College for the year 2023-24				
MALE	C.R. RAKSHITH	223217	II BCOM	HOCKEY
MALE	KAVERAPPA K.A.	223328	II BCOM	HOCKEY
MALE	SUBRAMANI M D	2354071	I BCA	HOCKEY
Donald Peter Norbert Pinto Memorial award: To outstanding students of the year in Athletics/Track events 2023-24				
FEMALE	DIVYA N.P.	2216052	II MBA	ATHLETICS, SOFTBALL, CRICKET & HANDBALL
FEMALE	NISHEL DELPHINA DSOUZA	213348	III BCOM	WEIGHT LIFTING & ATHLETICS

AWARD OF PRIZES & SCHOLARSHIPS FOR THE YEAR 2023-24

College Day Prize List

DR SHRIPATHI RAO PRIZE:

- 1 To a student who scores the highest marks in Chemistry subject in the I B.Sc. 1st and 2nd End Semester Examination

DEEPIKA SHETTY, I BSc, 2327016

- 2 To a student who scores the highest marks in Chemistry subject in the II B.Sc. 3rd and 4th End Semester Examination

K S SHUBHAPRADA, II BSc, 2229012

STEVE LLOYD TAURO MEMORIAL PRIZE:

(3 Prizes)

To a student who scores the highest marks in II B.Com. in the University exams, most serviceable student always ready to help and Sports best all round cricketer who must have played for the college team.

- 1 Highest marks in II B.Com. SATHVIK S BHAT, III BCom, 213817
- 2 Most Serviceable student ADITII RAJ, III BCom, 213317
- 3 Best Cricket all rounder SACHETH KUMAR KORDEL, III BCom, 213556

PROFESSOR ROLPHIE MASCARENHAS SCHOLARSHIP:

To two students from Arts to be given on need cum merit. Political Science students are eligible.

- 1 RAJU MUTTAPPA DODAMANI, III BA, 2110319
- 2 K SANJANA SHETTY, III BA, 2110313

SRI BENJAMIN D'SOUZA MEMORIAL PRIZE:

To one male and one female student for outstanding performance in sports:

- 1 SAYYAD SHARIQ, III BBA, 214271
- 2 MYOLA GAZALA DSOUZA, III BSc, 2120403

REV FR L.F. RASQUINHA MEMORIAL SCHOLARSHIP:

Best Debator of the year

VINAY SATISH MAYEKAR, II BA, 2212015

BROTHER LOY MANOHAR FERNANDES S.J. AWARD:

For the Best Outgoing student with Social Orientation Thrust like NSS/ Sahodaya/ CLC/ AICUF:

1. KUNDAR SAKSHI SATISH, III BCA, 214646
2. SAI NANDAN LOKARE, II BCom, 223558
3. NIMI. K. C., II BSc, 2226004
4. REZIN ROMERO A, III BSc, 2120312

SANDHYA HEBBAR MEMORIAL SCHOLARSHIP:

To be given 3 girls from the Arts section on need cum merit basis

1. SHARADHI M M, III BA, 2110217
2. DEEPA MADARA, III BA, 2110209
3. DURGA KANTAPPA WADDAR, III BA, 2110311

SHELDON JACKSON PINTO MEMORIAL SCHOLARSHIP:

To be given to a boy and a girl of Final year B.Com. on need cum merit basis

1. RELVIN PETER D SOUZA, III BCom, 213553
2. ASINTIA DSOUZA, III BCom, 213519

MOTHER TERESA MEMORIAL SCHOLARSHIP:

To be given to M.S.W. students on need cum merit basis

1. SIMA KANAI, II MSW, 229141
2. MERLIN CHACKO, I MSW, 239142

MR. ALEXANDER PIECARDO MEMORIAL SCHOLARSHIP:

To be given to students from D.K. and Udupi districts given on need cum merit basis.

1. ALISTER SHAUN DSOUZA, III BA, 2110603
2. KEVIN ASHWIN CARDOZA, III BSc, 2121922
3. PRAJWAL SERRAO, III BCom, 213644
4. MEFISHA JOHNSON RODRIGUES, III BBA, 214132

ANTHONY SEQUEIRA MEMORIAL SCHOLARSHIP:

To be given to 2 students of I B.Sc. (2021-22) on need-cum-merit basis. Scholarship may be continued till III year depending on the progress of the students.

- 1 KEVIN ASHWIN CORDOZA, III BSc, 2121922
- 2 KRITHI RAI B, III BSc, 2121923

M.A. ALAM MEMORIAL SCHOLARSHIP:

To be given to 2 students of III B.Sc. (current year) and 2 students of III BCA (current year) on need-cum-merit basis.

1. SHIBIN .S.K, III BCA, 214666
2. NISHMA KAVERAMMA K G, III BCA, 214708
3. DURGASHREE, III BSc, 2120203
4. PREETHI M S, III BSc, 2120504

W.P. PINTO MEMORIAL SCHOLARSHIP:

To be given to a student who is good in sports activities.

RAKSHA P, III BSc, 2120109

VISHWANATH SCHOLARSHIP:

To be given to a student of III year Social Work on need-cum-merit basis.

ROVITA ASHLIN LASRADO, III BA, 2113313

SULTAN CHAND SCHOLARSHIP: TO BE GIVEN TO A STUDENT OF

1. Topper in 2nd year BCom students (current year III BCom student).
2. To be given to a student of Topper in 1st year BBA students (current year II BBA student).

SATHVIK S BHAT, III BCom, 213817

KUDPI ANIRUDH SHENOY, II BBA, 224424

SAANVI P, II BBA, 224451

A K SEVAK MEMORIAL SCHOLARSHIP:

To be given to best outgoing student in B.A. with highest marks in Economics.(present III BA student is eligible)

KEERTHANA MARITA CARLO, III BA, 2110505

DAYANANDA KAMATH MEMORIAL SCHOLARSHIP:

To be given to best in Sports

NISHIL S NAIK, III BCom, 213545

PROFESSOR M D JOSEPH & MRS MARY JOSEPH MALAIKKAL SCHOLARSHIP:

To be given to 3 students studying Economics based on merit and need. I & II year progress has to be considered. (present BA, BCom & BBA students are eligible)

1. MOHAMMED AFRID, III BA, 2110316
2. DEAN JOSHUA RODRIGUES, III BCom, 213105
3. PUNISHA, III BBA, 214310

NEED CUM MERIT – TOTAL 6 SCHOLARSHIPS

Two each (male + female) from BA, BCom and BBA. Final or II year students are eligible.

1. KEZIAH ROSE JACOB, II BA, 2215004
2. P K PARVATHI NAMBIAR, II BA, 2212007
3. SALOMI, II BCom, 223560
4. PRASANNA PRABHU HANGAL, III BCom, 213311
5. JOM JOSEPH K V, III BBA, 214228
6. LIPIN P M, III BBA, 214129

MARCEL MARTIS & MONTHI MARTIS MEMORIAL SCHOLARSHIP:

To be given to BCom merit-cum-need student. (present III BCom student)

RIPSON LOBO, III BCom, 213967

MR N SHRIPATHI SCHOLARSHIP:

To be given to the children of staff members.

1. GAMAN KUMAR NAYAK, III BSc, 2121403
2. FRANKLIN KRISTON CASTELINO, II BA, 2215202
3. LINSON CLEMENT PEREIRA, I BCom, 2337024
4. MINOLINEENA PINTO, II MSc, 228216
5. VIJESH JOHN RODRIGUES, II MBA, 2216229

MR A G S PRIZE:

To be given to a girl student of final year BSc obtaining highest marks in Physics & Maths combined. (present III BSc PCM, PEM, PCScM or PSM student is eligible)

PRIYANKA KARANTH, III BSc, 2120311

ALBERT PINTO & HELEN PINTO MEMORIAL SCHOLARSHIP:

(funded by Sidney Pinto) To be given to students from economically weaker sections.

1. SHAMBHAVI RAGHAVENDRA PAI, III BA, 2110923
2. LIKITHKUMAR SHETTY, III BA, 2112215
3. DEONA CAROL ALVARES, III BCA, 214725

PANDURANG PAI MEMORIAL PRIZE:

(funded by Sidney Pinto)

To be given to highest marks in Physics

“ “ “ “ Chemistry

“ “ “ “ Mathematics

(present III BSc students)

SHRAVYA K, III BSc, 2120114

VARSHA M, III BSc, 2121112

SHRAVYA K, III BSc, 2120114

KANAKAVALLI KRISHNAMOORTHY SCHOLARSHIP:

To be given to highest marks in Maths for the students of I, II and III BSc.

1. POORVI D, I BSc, 2323055
2. CHIRAG L R, I BSc, 2321103
3. ROYSTON D' SOUZA, I BSc, 2321112
4. OORVI G, II BSc, 222110
5. SATHVIK ACHARYA, II BSc, 2223068
6. ALAN SUNNY, II BSc, 2224101
7. VARSHA M, III BSc, 2121112
8. HERSCHELLE ANTHONY REBELLO, III BSc, 2121102

LATE U. NARAYANA SHARMA MEMORIAL SCHOLARSHIP:

To be given to the outstanding student in Kannada

SHRADDHA M, II BSc, 2229028

PROFESSOR LIGOURY MENDONCA SCHOLARSHIP:

1. To be given to present III BA student who scores highest marks all 5 semesters.
2. To be given to present II BA student who scores highest marks all 3 semesters.

SYDELLE GAIL D SOUZA, III BA, 2110607

KEZIAH ROSE JACOB, II BA, 2215004

PASCAL AMBROSE NAZARETH PRIZE:

Best Outgoing Gents Hostel Post Graduate Student for the year 2023-24 (Prize is instituted by his son Mr P Allan Nazareth, Alumnus of St Aloysius College and Former Indian Ambassador to Japan)

VIKRAM R, II MCom, 229523

JOYCE PAIS MEMORIAL SCHOLARSHIP FOR THE BEST SPORTS WOMAN OF THE YEAR:

VINDYA G BHANDARY, II BSc, 2223015

ALOYSIUS STANISLAUS JOHN BOSCO MATHIAS SCHOLARSHIP:

To be given to students on need-cum-merit basis.

1. ANJANA K B, MSc – Chemistry, 228202
2. NIDHI MARIA MACHADO, MSc – Mathematics, 228016
3. GAYATHRI PRABHU M, MSc – Biotechnology, 229211
4. HARSHA S M, MSc – Biochemistry, 229410
5. NIKHIL GUTTANAGOUDA DODAMANI, MSc – Physics, 228116
6. SINCHANA A Y, MSc – Food Science & Technology, 228321

MULKY NARASIMHA KAMATH SCHOLARSHIP:

To be given to I BCom student on need-cum-merit basis. (present I BCom student)

U KARTHIKA, I BCom, 2331017

MULKY SRIDHAR KAMATH SCHOLARSHIP:

To be given to I BCom student on need-cum-merit basis. (present I BCom student)

DANESH SHIVANANDA ANGADI, I BCom, 2332006

CYPRIAN FRANCIS PINTO SCHOLARSHIP:

To be given to student on need-cum-merit basis.

THASREENA P U, II BSc, 2221006

GOWRI MEMORIAL SCHOLARSHIP:

To be given to the toppers in class to M.Sc. students

1. KAVYA GANESH SALIAN,
MSc – Analytical Chemistry, 229312
2. SUHA C P, MSc – Biochemistry, 229423

3. RASHAL PINTO, MSc- Biotechnology, 229220

4. RISHIKA, MSc – Physics, 228118

FR A P MENEZES SCHOLARSHIP:

1. LISHMA PRIMA DSOUZA, MSc – Analytical Chemistry, 229313
2. R RASHMITHA, MSc – Food Nutrition & Dietetics

CK PADMANABHAN SCHOLARSHIP:

To be given to (1) Mathematics student under merit category and (2) Top ranking Hockey player

1. VARSHA M, III BSc, 2121112
2. a) C R RAKSHITH, II BCom, 223217
2. b) KAVERAPPA K A, II BCom, 223328
2. c) SUBRAMANI M D, I BCA, 2354071

DR NORBET LOBO MEMORIAL SCHOLARSHIP:

To be given to I BA, I BSc, III BA & III BSc Economics students on merit basis.

1. SHRAVYA PRAMOD, I BA, 2312009
2. PRATHIKSHA, I BSc, 2325253
3. KEERTHANA MARITA CARLO, III BA, 2110505
4. VARSHA M, III BSc, 2121112

PROFESSOR T RAMESH KAMATH MEMORIAL AWARD:

To a bright and economically poor student of BBA.

SAYYAD SHARIQ, III BBA, 214271

LATE LEO AND ANGELINE FERNANDES SCHOLARSHIP: To a student of B.Sc.

BRITTNEY DSOUZA, III BSc, 2122408

DONALD PETER NORBERT PINTO MEMORIAL AWARD:

To an outstanding student of the year in Athletics/Track events

1. DIVYA N P, II MBA, 2216052
2. NISHEL DELPHINA DSOUZA, III BCom, 213348

ADVOCATE A V VENUGOPALAN MEMORIAL SCHOLARSHIP:

To a best performing student of BA English.

ROHAN JEETHAN D SA, III BA, 2111116

M V NAIR & VENKAT ENDOWMENT SCHOLARSHIP:

To be given to the children of Police

- 1 MELWIN LAWRENCE D SOUZA, II BSc, 2221052
- 2 KUSHI RAI G L, II BCom, 223828
- 3 ANANYA, I BSc, 2329003
- 4 CHAITHRA P SHET, II BBA, 224323
- 5 ANANYA, II BCom, 223914
- 6 ROHAN CHANDRA SHEKAR, II BCA, 224862
- 7 JAHNAVI, II BBA, 224338
- 8 NAVYA GEORGE, II BBA, 224347
- 9 KSHAMA K, I BCom, 2331067
- 10 ANDREA PINTO, I BCom, 2333029
- 11 NISHMITH K N, I BCA, 2351009
- 12 BHUMIKA RAJENDRA B, II BSc, 2228052
- 13 MANVITH RAO M, I BCom, 2339004
- 14 THANVITH M B, I BCA, 2354077
- 15 CHAITHANYA R V, I BCom, 2333034
- 16 VATSCIN SAI PRASAD, I BA, 2312011
- 17 RUDDHI M V, I BCom, 2338047
- 18 B U VIKASH, I BCom, 2335031

ERA SCHOLARSHIP:

- 1 BRAVIN LASRADO, I BCA, 2352032
- 2 MELROY LOBO, I BCA, 2353075
- 3 VAISHNAVI S SHETTY, I BCA, 2353068
- 4 JOSELINE CLAUDIA RODRIGUES, I BCom, 2334040
- 5 MELRICK JOSHWA ARANHA, I BCom, 2336033
- 6 U KARTHIKA, I BCom, 2331017
- 7 MERICK PETER DSOUZA, I BSc, 2324015

- 8 ASHTON SHERWIN DSOUZA, I BBA, 2345017
- 9 CRYSTEL D SOUZA, I BCom, 2338017
- 10 RISHEL CLARA DCUNHA, I BSc, 2327061
- 11 SUZAN CATHRIN RASQUINHA, I BCom, 2331016
- 12 JOYCE D SOUZA, I BCom, 2337033
- 13 CRYSTAL MARIA MENDONCA, I BCom, 2338016
- 14 ALISHA JASMINE SERRAO, I BCom, 2338062
- 15 ANCY STACIA DSOUZA, I BCom, 2337019
- 16 GEETHA PADMINI UPPALAPATI, II BCom, 223285
- 17 NISHAL LUCY DCUNHA, II BCom, 223961
- 18 APOORVA, II BSc, 2225252
- 19 LEESHAL PRINCIA MONTEIRO, II BCA, 224639
- 20 NEESHMA PREESHA MONTEIRO, II BCom, 223543
- 21 GLEN DISHAN LOBO, II BCA, 224823
- 22 ANISHA VEIGAS, II BSc, 2224005
- 23 MEREL DSILVA, II BCom, 223445
- 24 DIYA DIONNA D'SOUZA, II BSc, 2227002
- 25 LERISSA CHRISTAL DSOUZA, II BSc, 2228055
- 26 VENIA FRANCISCA MONTEIRO, II BSc, 2229116
- 27 SALOMI, II BCom, 223560
- 28 YAKSHITH K, II BCA, 224883
- 29 SANTHOSHI S, II BBA, 224150
- 30 NANCY DSOUZA, II BCom, 223249
- 31 KASTOORI, I MSc-Chemistry, 238211
- 32 ROSETTA RESHMA FERNANDES, III BCom, 213555
- 33 JOYSTAN ROSHAN PEREIRA, III BCom, 213630
- 34 ALOYSIUS FERNANDES, III BCom, 213566
- 35 LINEETA DANTIES, III BCom, 213156
- 36 VIVIN SAMUEL D'SOUZA, III BCA, 214769
- 37 DEAN JOSHUA RODRIGUES, III BCom, 213105
- 38 ASINTIA DSOUZA, III BCom, 213519
- 39 AMISHA JOYCE RODRIGUES, III BCom, 213419
- 40 CHANDRU V, III BCom, 213603

STUDENTS COUNCIL – 2023-24

President
CHRISTON JOSHUA MENEZES
III BBA, 214323

Vice-President
BLANCHE RODRIGUES
III BCom, 213272

Secretary
RIYA DSOUZA
II BCom. 223763

Joint Secretary
ROHAN DANNY MACHADO
II BA, 2211010

Cultural Secretary
DIYA PADAV
I BBA224221

Sports Secretary
MARIA ANJALI BAPTIST
III BSc, 2120210

Principal's Nominee
DIYA EAGAN MASCAREHAS
III BA, 2111105

Principal's Nominee
MOHAMMED KAIF HUSSAIN
II BVoc, 220034

SPECIAL PRIZES AND CERTIFICATES – 2023-24

1 ALL ROUND PROGRESS: MR. GANAPATHI BHAT MEMORIAL PRIZE

Awarded for outstanding performance in curricular and extra-curricular activities, leadership and constructive activity during the past 3 or 2 years

1	ALISTER SHAUN DSOUZA	III BA	2110603
2	CLIVE AGNESIO URBAN D SOUZA	III BSc	2120904
3	K GIRISH KUMAR	III BSc	2122105
4	ADEN NATHANIEL VASSOU	III BCA	214783
5	BLANCHE RODRIGUES	III BCom	213272
6	ANKITHA C M	III BCom	213104
7	PRATHAM KAMATH	III BBA	214141
8	G RAVIRAM PRABHU	III BVoc – Animation	210314

2 SERVICE PRIZE: FOR MERITORIOUS SERVICE IN THE COLLEGE AND OUTSIDE.

1	K SANJANA SHETTY	III BA	2110313
2	DANITA FERNANDES	III BSc	2120103
3	ELVEENA NAZRETH	III BSc	2122005
4	KUNDAR SAKSHI SATISH	III BCA	214646
5	SHEESH MOHAMMED RAFI K	III BCom	213749
6	SAHIL KISPOTTA	III BCom	213482
7	MUHAMMAD YASEEN MISBAH	III BBA	214164
8	RIYON ANSON CUTINO	III BVoc	210424

3. SPECIAL PRIZES FOR POST GRADUATE STUDENTS:- ALL ROUND PROGRESS:

1	SANIHA RAI	MBA	2216173
2	MANASI	MCA	2217090
3	VIJETH	Software Technology	221921
4	ASHIKA	B C, Big Data Analysis	222003
5	REIONA	Data Science	222106
6	HANNA	MSc Bioinformatics	221807
7	SAHANA	PGDBM	239009
8	DELMA LORA DCUNHA	MSc - Food Science & Technology	228305
9	PREETHAM MASCARENHAS	MSc – Food Nutrition & Dietetics	228624
10	LIKHITHA C	MSc Mathematics	228015
11	ALOG S KUMAR	MSc Physics	228104
12	DEEKSHA R	MSc Analytical Chemistry	229307
13	SHARANY	MSc Chemistry	228231
14	ANJAL MARIA	MSc Biochemistry	229403
15	RASHAL PINTO	MSc Biotechnology	229220
16	VIBHA E VARIAR	MSc – Corporate Psychology	228416
17	MARYAM AFTAB KOLA	M.A.-Journalism & Mass Communication	229710
18	LOVELYN PINTO	M.A. –English	229625

19	ARAMALLA SANDHYARANI	M.A.-Economics	229802
20	ADLINE DSOUZA	M.S.W.	229103
21	VENESSA MONTEIRO	MCom	229520
22	DEVEENA ALOYSIA MASCARENHAS	MCom – Finance & Analytics	228501

4 SPECIAL PRIZES FOR POST GRADUATE STUDENTS:- CREATIVE ACTIVITY:

1	DERIL D'SA	MBA	2216046
2	OM PRAKASH JANGID	MCA	2217035
3	K RAVISH RAO	Software Technology	221925
4	KIRAN KUMAR	Big Data Analysis	222006
5	DISHA	Data Science	2222105
6	AVIL	MSc Bioinformatics	221804
7	SHUBHANKAR M	PGDBM	239014
8	SINCHANA D	MSc – Food Science & Technology	228322
9	VEDA CHANDRASHEKAR	MSc – Food Nutrition & Dietetics	228629
10	ALJO JOSE	MSc Mathematics	228004
11	NAMITHA C P K	MSc Physics	228115
12	JAISON ROHAN MONTEIRO	MSc Analytical Chemistry	229311
13	NUTHAN M M	MSc Chemistry	228220
14	RAYHANN ANDRE CARDOZO	MSc, Biochemistry	229418
15	SHREYA K	MSc Biotechnology	229223
16	DEOLA CAREN DSOUZA	MSc – Corporate Psychology	228408
17	SANJANA C S	M.A.-Journalism & Mass Communication	229713
18	KISHORE B N	M.A.-English	229623
19	PAUL CHRISTOPHER D'COSTA	M.A.-Economics	229811
20	BLESSON SUBICHAN	M.S.W.	229119
21	ASHKAR THAYYIL	MCom	229503
22	GLEN JOYLEN MENEZES	MCom – Finance & Analytics	228503

AWARD OF PRIZES ON THE DEGREE DAY 2023-24

Class Representatives – III Degree – 2023-24

Sl.No.	Class	Name	Reg.No.
1	III BBA - A	Raina Simran Kunder Preneeth Kumar Jain	214144 214140
2	III BBA - B	Efifania Ronald Dias D Anvesh Gogate	214221 214202
3	III BBA - C	Raif Adyan Joyline DSouza	214348 214332
4	III BBA - D	Gauthami Umesh Shetty	214416
5	III BCom – A	Sania Dechamma BT Lenvin Carl	213167 213155
6	III BCom – B	Sanchi Joyappa Adithya J P	213207 213212
7	III BCom – C	Delvin DSa Aditii Raj	213379 213317
8	III BCom – D	Leoyola P Fernandes Denson Glavin DSouza	213435 213473
9	III BCom – E	Mohammad Ayaz Asintia DSouza	213539 213519
10	III BCom – F	Safwan Mohd Hussain Sneha Prakash	213653 213660
11	III BCom – G	Melvika DSouza Aldrien Voenn Pais	213788 213784
12	III BCom – H	Mathias Wilton William Anusha V Bhat	213840 213802
13	III BCom – I	Akhilesh A Prabhu Shannon Benedict	213923 213911
14	III BCA – A	Fathima Hiba Kunder Sakshi Satish	214629 214646
15	III BCA – B	K Namitha Acharya Shreeya S Kumari	214736 214762
16	III BA –	Keerthana Carlo Syrina PS	2110505 2110514
17	III BA –	Diya Eagan Mascaranhas Don J Benoy	2111105 2111106
18	III BA –	Aathish Krishna Sujesh	2115501 2112211
19	III BSc -	Gaman Kumar Nayak	2121403
	III BSc -	Steve Joe Peres	2120909
	III BSc -	Jennisha DSouza	2120502
	III BSc -	Shaina	2120113
	III BSc -	Charan D C	2122202
	III BSc -	Anushree S	2122602

	III BSc –	H A Shehan Tharuka Appuhami	2122706
	III BSc -	Ashutosh Kumar Kevin Ashwin Cardoza	2121907 2121922
	III BSc -	Sriraksha	2121715
20	III BVoc	Shraddha Animation & Multimedia	210322
	III BVoc –	Niveditha M Mallya	210117
	III BVoc –	Shreya H Shetty Food Processing & Engg	210007
	III BVoc –	Alison DSouza Retail Management	210437
	III BVoc –	Amin Shreya K M Software Development	210506
	III BVoc –	Renewal Energy Management	

Class Representatives – II Degree – 2023-24

1	II BBA - A	Darshan Kunder Khathieja Shaina	224109 224120
2	II BBA - B	Preeza DSouza Reid Rahiman	224243 224244
3	II BBA - C	Carol Fernandes Rushali S Bolar	224322 224353
4	II BBA - D	Leander Monteiro Swati Vasudev Prabhu	224425 224466
5	II BCom – A	Sanvika R Poojary Anirudh S	223160 223110
6	II BCom – B	Swathi Shetty Muhammad Farhan	223275 223247
7	II BCom – C	Pradyunna Nidhi	223344 223339
8	II BCom – D	Abdushakoor Neha K P	223402 223453
9	II BCom – E	Salomi Sai Nandan Lokare	223460 223558
10	II BCom – F	Mohammad Adnan Sasha Ima Sequeira	223652 223667
11	II BCom – G	Shaikh Mohammed Nayhan	223768 223702
12	II BCom – H	Aapthi Bhandary Sathvik U K	223855 223855
		Jennica Velanie Cordeiro	223819
13	II BCom – I	Adithya Krishna Saloni BA	223905 223979
14	II BCA – A	Welvin J Fernandes Ria Glevita DSouza	224682 224660

15	II BCA – B	Rolwin Francis Tellis	224763			Chirag	2334007
		Ishel Priyanka DSouza	224727	10	I BCom – E	Krithika	2335078
16	II BCA – C	Divya R	224821			Aryan M Rao	2335026
		Samson Micheal		11	I BCom – F	Eihab Shabandari	2336022
		DSilva	224867			Alina Theres Tom	2336015
17	II BA – A	Reya Cecilia	2211009	12	I BCom – G	Prabhat P Surej	2337079
		Desmond				Faye Rodrigues	2337029
		Gerald DCunha	2212023	13	I BCom – H	Suha Khan	2338052
18	II BA – B	Joel Dias	2214266			Merrill Rodrigues	2338034
		Annora Viola DCosta	2214254	14	I BCom – I	Abdulla Majid Zaheer	2339011
19	II BA - C	Austin Rodrigues	2215256			Jeswin Pinto	2339024
		Shreeya M Saraswat	2215271	15	I BCA – A	Manvith M	2351044
20	II BSc -	Gagan C	2221003			Mundabettu	
		Sathvik Acharya	2223068			Advika Shetty	2351047
		Reenal Rodrigues	2224021	16	I BCA – B	Rayan Mario Menezes	2352013
		Vishnuja Ganesh	2225202			Delisha Miranda	2352074
		Anson Alex	222600	17	I BCA – C	Vaishnavi S Shetty	2353068
		Chinmayi	2227054			Kavali Mahesh	2353042
		Mokshitha C Rao	2228101	18	I BCA – D	Thanvitha M B	2354077
		Shivapriya R	2229027			Prerana A Kunder	2354056
		Sweeda Amenda		19	I BA -	Aqil Mohammed K	2312015
		Gonsalves	2230016			Vijith Shetty	2311303
		Reema Riyaz	2230057		I BA –	Alston Fernandes	2314283
21	II BVoc –	Daniel Lobo	220302			Rabiya Siddiqua	2314267
	Animation & Multimedia				I BA –	Richard Paul	2314357
	II BVoc –	Shraddha H M	220128			Iola Fern DMello	2315259
	Food Processing & Engg			20	I BSc -	Chirag LR	2321103
	II BVoc –	Glanish Castelino	220411			Shreyas Suresh	
	Software Development					Puthran	2322008
	II BVoc –	Adiya Sreejesh	220071			Ashwin Deepak	
	Retail Management					Corderio	2323051
	II BVoc –	Shreejith D	220503			Rashad Abdul	
	Renewable Energy Management					Rasheed	2324106
Class Representatives – I Degree – 2023-24						Rayan Elrick	2325254
1	I BBA – A	Varun DSilva	2341016			Yekkar	
2	I BBA - B	Pranav D	2342032			Vishwambhar Bhat	2326059
		Prisha Lenny Carlo	2342007			Prapthi	2327011
3	I BBA - C	Brennan Fernandes	2343015			Swayam Nayak	2328052
		Dhruvan Kumar	2343017			Tharun Thimmayya	2329105
4	I BBA - D	Shreenal K Poojary	2344058			Mevan Louis	2330013
		Divith Deepak	2344077			Aysha Fahima	2330054
5	I BBA - E	Raksha Shetty	2345042	21	I BVoc –	Hassaan A Shaikh	230335
		Glenn Vegas	2345024		Animation & Multimedia		
6	I BCom – A	Aavya A	2331019		I BVoc –	U Shaya Fowzan	230008
		Mohammed Ismail Arf	2331041		Retail Management		
7	I BCom – B	Shaina DSouza	2332081		I BVoc –	Aahron Jose	230421
		Gagan G Prabhu	2332036		Software Development		
8	I BCom – C	Anson Rego	2333031		I BVoc –	Praveen Kujur	230511
		Vaishnavi K	2333069				
9	I BCom – D	Angel Pereira	2334084				

Leadership Prize: Awarded for displaying qualities of leadership such as initiative, drive, organizing capacity in the classroom, in various college associations and in the college campus.

- 1 SYDELLE GAIL D SOUZA, III BA, 2110607
- 2 REZIN ROMERO A, III BSc, 2120312
- 3 C K PRIYADARSHINI SUDHIR, III BSc, 2121713
- 4 K NAMITH ACHARYA, III BCA, 214736
- 5 SNEHA P, III BCom, 213660
- 6 SANVITHA S ANCHAN, III BCom, 213361
- 7 ROCHELLE D SOUZA, III BBA, 214270
- 8 PREKSHA H B, III BVoc, 210105

Creative Activity Prize: for exhibiting abilities in exploring new vistas of creative work, demonstration of innovative work, application of theory, etc.

- 1 AATHISH, III BA, 2115501
- 2 RISHIMA A, III BA, 2114420
- 3 GLEN PHILIP SEQUEIRA, III BSc, 2120205
- 4 ARUNIMA K, III BSc, 2121704
- 5 SHIBIN .S.K, III BCA, 214666
- 6 NIVEDITHA AMIN, III BCom, 213452
- 7 PARAS RAIKA, III BCom, 213454
- 8 KIRANJIT MAYENGBAM, III BBA, 214449
- 9 NIYAZ ALI, III BVoc, 210101

Constructive Activity Prize: for promotion of amity, better understanding, cordial relationship, better rapport between staff and students, among various groups and classes.

- 1 SANJAY DHARMANNA CHIMMANAKATTI, III BA, 2110111
- 2 S R SUDEEPRAJ, III BA, 2110109
- 3 JESTIN JOY, III BSc, 2121004
- 4 SRIRAKSHA, III BSc, 2121715
- 5 SHREEYA S KUMARI, III BCA, 214762
- 6 RAKSHITH RAPHAEL FURTADO, III BCom, 213551
- 7 KOTERA JOYAPPA SANCHI, III BCom, 213207
- 8 KAVYA V BHAT, III BBA, 214333
- 9 GAURAV SUDHAKAR AMIN, III BVoc, 210327

Catholic Action Prize:

AMITH ADAM PEREIRA, III BCom, 213901
Religious Essay : - not awarded -

Dramatics:

1. ANAGHA GOWRI P G, III BA, 2110401
2. NIVEDITHA AMIN, III BCom, 213452
3. MAYUR K, III BA, 2116602
4. ROLFIN LISTON PAIS, III BCA, 214752

Essay on Social Work:

ATHMIKA. A, I BSc, 2324001

Sri Muliya Thimmappayya Memorial Kannada Essay Competition:

1. UMASHRI MALLAPPA ALKOPPA, II BA, 2211102
2. SHARADHI M M, III BA, 2110217

Elocution Competition: (Late V J Joseph Prize)

Kannada: SANDHYA A, I BSc, 2329012

English : MARIYAM ISHMATH BENGARE, II BA, 2214270

English Essay (J E Saldanha Prize):

MARIYAM RIDHA, II BA, 2214355

Quiz:

1. RAHIF ALI HUSSAIN, II BCom, 223553
2. JESCIL JIMMY, II BCA, 224629
3. ABDUL HAFEEZ, II BCA, 224604

10 Music:

1. SUMEDHA K N, II BSc, 2225203
2. JADEN FLOYD PEREIRA, II BCom, 223524

St Aloysius College Library Prize:

1. ROHAN JEETHAN D SA, III BA, 2111116
2. SRIRAKSHA, III BSc, 2121715
3. MOHAMMAD HAFIL, II MA – Economics, 229809
4. GREESHMA K V, II MSc - Physics

AWARD OF PRIZES/SCHOLARSHIPS ON THE GRADUATION DAY

THE FR. POLETTI PRIZE: For a student who has secured the highest percentage of marks in the Final Year B.A. 5th and 6th End Semester Examination
VIDHULA KODIRA LOKESH, B.A., 201189

THE P. SHANKAR RAO MEMORIAL PRIZE: For a student of Final B.Sc. standing first in the 5th and 6th End Semester Examination.
LARISSA IOLA MORAS, B.Sc., 202144

THE PROF. K.A. KRISHNAMOORTHY PRIZE: For a student who has taken Mathematics as major subject and adjudged the best on the basis of marks secured in the 1st to 6th End Semester Examination.
ANANYA S VAIDYA, B.Sc., 203032

THE K.T. SHETTY PRIZE: For a student of Final year B.Com. securing the highest marks in the 5th and 6th End Semester Examination.
RAVI KIRAN, B.Com., 203214

THE SUNDAR RAO ULLAL PRIZE: For a student of Final B.Com. securing the highest marks in Business Law at the 5th and 6th End Semester Examination.
PREEMA MARIA FERNANDES, B.Com., 203128

THE THEKKUNJE GOPALKRISHNA BHAT PRIZE: For a student of 3rd year degree who scores highest marks in Kannada in the 1st to 4th End Semester Examination or to 3rd year degree student if there is Major Kannada.
JAHNAVIC, BA 201110

KILLYBAI LASRADO AWARD: On the basis of need-cum-merit. To a student who scores the highest marks in Part I English in B.A./B.Sc./B.Com. 1st to 4th End Semester examination.
VIDHULA KODIRA LOKESH, B.A., 201189

PROFESSOR K.R. UPADHYAYA SCHOLARSHIP: To a student who scores the highest marks in Mathematics subjects in the B.Sc. 1st to 6th End Semester Examination
LARISSA IOLA MORAS, B.Sc., 202144

DR SHRIPATHI RAO PRIZE: To a student who scores the highest marks in Chemistry subject in the III B.Sc. 5th and 6th End Semester Examination
LARISSA IOLA MORAS, B.Sc., 202144

REV FR L.F. RASQUINHA MEMORIAL SCHOLARSHIP: Highest Marks scored in Physics in the Final Examination
1. LARISSA IOLA MORAS, B.Sc., 202144
2. ASHLAN SERRAO, B.Sc., 202263
3. BALAKA, B.Sc., 202462

SULTAN CHAND SCHOLARSHIP: To be given to a student of Topper in 3rd year BCom students (last year III BCom student).
RAVI KIRAN, B.Com., 203214

K P VISHWANATH SHETTY SCHOLARSHIP: For best outgoing B.Sc. student
ANANYA S VAIDYA, B.Sc., 203032

K P RAMESH SHETTY SCHOLARSHIP: For best outgoing B.A. student
VIDHULA KODIRA LOKESH, B.A., 201189

BHANUPRAKASH MEMORIAL AWARD (INSTITUTED BY MR SHARANAGOUDA): To be given to the I Rank student of B.A.
VIDHULA KODIRA LOKESH, B.A., 201189

ALOYSIUS STANISLAUS JOHNBOSCO MATHIAS SCHOLARSHIP: To a student who scores the highest marks in M.A.-English and highest marks in M.Sc. – Analytical Chemistry.
1. KINI ASHISH VISHWANATH, M.A.–English, 219622
2. SHREYA BHAKTA K, M.Sc.–Analytical Chemistry, 219321

DR STANISLAUS F DSOUZA MEMORIAL BIOCHEMISTRY AWARD: To be given to the Highest Scorer of III BSc Biochemistry
VISHAL SHRIDHAR MOGER, B.Sc. 202802

DR RICHARD AND DR ITA GONSALVES PRIZE: Ist Rank in M.Sc. Chemistry(2022-23)
HENCIL CLITA PINTO M.Sc. Chemistry., 218215

DEPARTMENT OF TRAINING, PLACEMENT AND CAREERS 2023-24

- The Department has conducted as many as 150 online and offline campus drives from May 2023 to March, 2024. In this duration, the department has successfully placed students in various companies on campus. Multiple internship opportunities were also created for the students
- A job fair was conducted on the 28th April, 2023 in association with ICT Academy for the affiliate institutions under ICT at St Aloysius College. Companies like CodeYoung and Omega Healthcare participated in the Job Fair resulting in 30+ offers to the students of St Aloysius.
- The Department conducted a talk on Study Abroad – An Ocean of Opportunities in association with IDP, Mangalore on 31st January, 2023. 125 Final year students from UG and PG participated in the seminar.
- The Department conducted an orientation session on IELTS India in association with IDP IELTS and Langvision, Mangalore on 18th July, 2023, 230 students across UG and PG attended the drive.
- The department has been working closely with IBM Skills Build and Infosys Springboard to provide as many skill building training programs to the students.
- The Department also hosts an in-house training program in coordination with WizdomEd to all the students of the Final Year. This was covered in August and September with more than 600 students from UG and PG actively participating in the same.
- The Department conducted a mega internship drive with Flipkart on 19th February, 2024 with more than 300 students registering for the internship programme. The selected students will begin the internship from June 2024.
- The Department conducted an Onboarding session with Arise India Pvt Ltd on the 26, 27, 28th an international support company that provides player support for the top gaming brands of the world. This onboarding session had more than 400 students across the three years of UG registered for contract-based jobs.

PLACEMENT DETAILS FOR AY 2023-24

Sl. No.	NAME	REG NO.	COURSE	COMPANY NAME
1	LASWIN SMITH PEREIRA	202212	BSC	Global Foundries
2	MISHEAL ANGEL PINTO	202341	BSC	
3	ANSA MARIYA P SEBASTIAN	202382	BSC	Glow Touch Technologies Kavour
4	MACHIN K	202391	BSC	
5	SHRADDHA PRADEEP	202433	BSC	
6	IMRAZ ANAS AHMED	202533	BSC	AIMDC
7	POOJA	203002	BSC	Amazon
8	RONAN KOOTTANAL SHAJU	204284	BBA	
9	RENISHA RODRIGUES	202812	BSC	JSW Infrastructure
10	ABDUL HAMEED	200010	BVOC	Cogent e service limited
11	MUNNA	203035	BSC	
12	CHIRASHREE	200105	BVOC	

13	JAYANTHA SHETTY S	200302	BVOC	St Aloysius College (Autonomous)
14	RAISON ARUN PINTO	200317	BVOC	Changing Tree
15	SHANON FLOYD DMELLO	200318	BVOC	3Di School of Animation
16	BEVIN ASHLY AMMANNA	200325	BVOC	
17	ABHISHEK JOSEPH RODRIGUES	203101	BCOM	Guardian bank
18	NAEEM IBRAHIM	203165	BCOM	Cogent EServices Pvt Ltd
19	VIGNESH BS	204764	BCA	
20	FRANSIS HANSDAK	201235	BA	
21	JENNIFER RACHEL RODRIGUES	203338	BCOM	
22	ANANYA LR	203106	BCOM	CodeYoung
23	SANKEERTH SHET	204153	BBA	
24	SANTOSHI SHETTY	204254	BBA	
25	VIVIK VINOD	204157	BBA	
26	ADEL EVANGELINE	204201	BBA	
27	SHIVARAMA BHARADWAJA	204353	BBA	
28	JASHID	204160	BBA	
29	SAMIKSHA HALDIPUR	204441	BBA	
30	KRITHIKA	203506	BCOM	
31	HAMDAN RAFIQUE HASSAN	204449	BBA	
32	PRADEEP D	204146	BBA	
33	ANVITHA VION	204401	BBA	
34	AKASH AC	204126	BBA	
35	BISHAN BIDDAIAH K U	203110	BCOM	
36	AVANI P SHETTY	201128	BA	
37	AMITH RAJ	204102	BA	
38	AKHILA JASMIN	201264	BA	
39	AVANI P SHETTY	201128	BA	
40	ANN MARIA DEVASIA	203772	BCOM	
41	SOORAJ NORONHA	203466	BCOM	
42	SIRIL JOSEPH	204792	BCA	
43	SHARAL MARIA APOS	203268	BCOM	
44	CINTA JOSEPH	204783	BCA	
45	DION RON PINTO	204429	BBA	
46	JENIVIA	203118	BCOM	CaratLane
47	PRAVNA	203127	BCOM	Target Company
48	GLORIA SEQUEIRA	203235	BCOM	SOCIETE GENERALE
49	FLAWAN SANIEL MONTEIRO	203155	BCOM	
50	JOSWIN EDICK DSOUZA	203737	BCOM	
51	VINITHA DSOUZA	203368	BCOM	

52	DHRUV PAI	203728	BCOM	
53	PRAKRATHI BHAT	204245	BBA	
54	LIKHITH SHETTY	203186	BCOM	
55	SWATHI S	203173	BCOM	Estontec
56	VICHELE NORONHA	203175	BCOM	Moss Adams
57	J ACHUT NAYAK	203771	BCOM	
58	AKSHARA RAGEESH	203781	BCOM	
59	SHAULYN BLEN D'SOUZA	203762	BCOM	
60	SIDHARTH MANOHAR	203763	BCOM	
61	CLEONA NATASHA	203784	BCOM	
62	EDWIN ANTONY CORREA	203787	BCOM	
63	MANISH	203792	BCOM	
64	NIEGEL MARC CORREA	203794	BCOM	
65	ABHIJITH KUMAR	203590	BCOM	
66	MOHAMMED SAIF	203749	BCOM	
67	K P CHITRA NAIK	203739	BCOM	
68	NEIL JOVIAL PINTO	203384	BCOM	
69	SHIVANI PRAKASH SHENOY	203189	BCOM	Trescon Global
70	PRAJNA K R	203613	BCOM	
71	ANJALI SINHA	201217	BA	
72	MUHAMMED ARFA DAMDA	203496	BCOM	
73	KRIPALI MALLI	203243	BCOM	Wipfli LLP
74	EVITA RICHELLE D'SOUZA	203592	BCOM	
75	CLARANCE ADRIAN MASCARENHAS	203726	BCOM	
76	ALISHA COSTA	203782	BCOM	
77	CLEON DSOUZA	203727	BCOM	
78	ANWITH GEORGE D'SOUZA	203527	BCOM	
79	ALIDA JESSICA D SOUZA	203524	BCOM	
80	CLETON LAWRENCE FERNANDES	203332	BCOM	Techlang solutions pvt ltd
81	JOY	203339	BCOM	MARUTI SUZUKI
82	MURAL SEQUEIRA	203349	BCOM	Intellipaart
83	MELITA ANSILA DSOUZA	203383	BCOM	Techlang solutions pvt ltd
84	NEYSA VINESHA VAZ	203385	BCOM	
85	NOELLENE BRIDGET BRITTO	203556	BCOM	Mist Minds Technologies
86	SHRADDHA K RAO	203567	BCOM	Target Corporation
87	HEZALD CRISTON MONTEIRO	203605	BCOM	TCS
88	SAJAN CK	203665	BCOM	

89	ALPHY TOMY	203714	BCOM	Buchprufer
90	AYONA JOSEPH	203721	BCOM	
91	BRINDHA K R	203723	BCOM	Oracle
92	B SIMLA GANAPATHY	201103	BA	First Advantage
93	SIMPSON JOY FERRAO	201119	BA	Cognizant
94	ROSHAN CHRIS COELHO	204251	BBA	
95	SIMPSON JOY FERRAO	201119	BA	
96	FRANSIS HANSDAK	201235	BA	
97	JISO SHAJU	201141	BA	Teach For India
98	ANN MARY	201145	BA	Tradeshala
99	CLARISSA DIAS	201190	BA	Ezlin Travels
100	K HADIYA SHIGOOFA	201245	BA	Intouch
101	ABHIRAM P	174371	BBA	Le marble Galley Calicut
102	AJAL METHUSH DSOUZA	204101	BBA	Maruti Suzuki
103	ASHITHA KAMLESH SHETTY	204121	BBA	Mangalore International Airport
104	DIYA	204133	BBA	
105	ADITI KADRI	204123	BBA	DXC technologies
106	ERICA ANITA PINTO	204333	BBA	
107	AJMAL HUSSAIN	204125	BBA	Royal marketing
108	ANJALI YADAV	204128	BBA	Exitto Media concepts pvt. Ltd
109	FRENCITA MONTEIRO	203115	BCOM	
110	ANANIA ROSALIA ERICA VAZ	204425	BBA	
111	ARHAAN SAYED	204130	BBA	EXL technologies
112	NIHARA U	204145	BBA	Mangalore Infotech
113	N MADHU SHALINI	204241	BBA	Alorica
114	DION MONTEIRO	204273	BBA	Rohan Corporation
115	C.S YASHICA CAVERAMMA	204304	BBA	Target corporation ltd yet to receive
116	DEON SAM FERNANDES	204305	BBA	Almasons
117	DEVI PRASHANTH J SHETTY	204331	BBA	Winman Software India LLP
118	DOLRICH ANTHONY SERRAO	204634	BCA	
119	JOYSTON DSOUZA	204339	BBA	McKinsey & Company
120	SIMRAN SALONI VASANT	204372	BBA	Alter Marketing Solutions
121	ANSON CRASTA	204602	BCA	Glowltouch Technologies
122	CANVIL JOYAL LOBO	204605	BCA	
123	LESLEY ROHAN VEIGAS	204609	BCA	
124	SAMSON	204613	BCA	
125	SONAL RIVA GONSALVES	204757	BCA	

126	JOVITA MONIS	204644	BCA	
127	K NEERAJ PRABHU	204646	BCA	
128	ASHWIN K V	204682	BCA	Brototype
129	EBIN M BIJU	204685	BCA	Wipro
130	ADLIN SERRAO	204621	BCA	Infosys
131	SHALU JOHN	204791	BCA	YouGotaGift
132	DRISHYA PRABHAKARAN	218007	MSC	DecisionAttic
133	JASON BRIAN DSOUZA	218014	MSC	Accenture
134	MOHAMED MISBAH HANEEF	219823	MCOM	
135	ANAGHA SASIDHARAN	219803	MCOM	
136	ROSHNI	218024	MSC	
137	SHIKHA MADATHIL	218025	MSC	
138	SHREYA ALVA	218027	MSC	Azim Premji Foundation
139	NANDEESH B S	218121	MSC	
140	MARITA MONIS	218220	MSC	BASF
141	SWATHI.M	218228	MSC	Molecular Connection
142	GLORIA MASCARENHAS	218307	MSC	Britannia
143	JIVITHA FERNANDES	218311	MSC	
144	TILAK R	218330	MSC	Gramont Labs pvt Ltd
145	PRAVEEN PHILIP DSOUZA	218508	MCOM	KPMG
146	EDNA AURELIA JUSTINA MENEZES	219506	MCOM	
147	G MEGHANA SHENOY	219527	MCOM	
148	SHWETHA B G	218512	MCOM	
149	RENITA D SOUZA	218509	MCOM	HyperVerge
150	VASHIKA M.K	218516	MCOM	Deloitte tax services India Pvt Ltd
151	ADEEBA KHAN	218519	MCOM	
152	ABHISHEK RAMADAS NAIK	219202	MSC	Gramont
153	ALEENA ANN SAJI	219205	MSC	
154	NIREEKSHA K	219212	MSC	
155	SHIVANI S SHETTY	219224	MSC	
156	RAKSHA	219218	MSC	
157	SWEEDAL JOSWITHA LOBO	219228	MSC	
158	CELINE ROSE ARAKKAL	218608	MSC	
159	B.MANJUSHA	219207	MSC	
160	SUSHMITHA K B	219227	MSC	Infosys BPM Ltd
161	SILU N G	219225	MSC	
162	ANCITA LASRADO	219502	MA	Cognizant Technology
163	REESHAL PRESITHA PINTO	219517	MA	Grant Thornton
164	SIVAPRIYA	218513	MCOM	
165	SUMUKHA K	219525	MA	

166	SHARON P FERNANDES	218511	MCOM	ICICI Bank
167	ASHLEY STEVE FERNANDES	213139	BCOM	Moss Adams
168	SHETTY SINCHANA JAYASHEEL	213281	BCOM	Federal Bank
169	VAISHAVI V	213413	BCOM	
170	AKASH SUNIL	213268	BCOM	
171	DEEPTHI MONTEIRO	213670	BCOM	
172	KETAN CASTELINO	213273	BCOM	
173	SOHAN VEIGAS	213258	BCOM	
174	KAVYA V BHAT	214333	BBA	
175	SALIHA SALEEM	228026	MSC Mathematics	
176	RISHIKA	228118	MSC Physics	
177	ANASWARA C	229109	MSW	
178	GRAMSON CUTNHA	204640	BCA	Semnox
179	MEGHASHREE	213208	BCOM	MaxView
180	VIDYASHREE V POOJARY	214768	BCA	KPMG
181	AISHNI RAJESH	2111101	BA	
182	SHARON MARIA	2110321	BA	
183	SHETTY SINCHANA JAYASHEEL	213281	BCOM	
184	PRECILLA PEREIRA	2122616	BSc Biological Science	
185	WILVIYA MIRANDA	213130	BCOM	
186	SHENU KUMARI	213656	BCOM	
187	MASHITHA	2121926	BSc Biological Science	
188	MEHEK ZAINAB	213157	BCOM	
189	GLEN ASHLEY	229505	MCOM	
190	ETHAN SEQUEIRA	213721	BCOM	Withumsmith
191	DEON AMITH REBELLO	213906	BCOM	
192	CAREL MONTEIRO	213716	BCOM	
193	GLEN JOYLEN MENEZES	228503	MCom F&A	Zifo
194	RAHUL P VASAVAN	229416	MSc Biochemistry	Deloitte
195	ASHKAR THAYYIL	229503	MCOM	
196	SUMANA S	229519	MCOM	
197	ADITYA PRABHU	228509	MCOM F&A	
198	CHANDRIKA G	229504	MCOM	
199	ALDRIEN VEON PAIS	213784	BCOM	Accenture
200	YUKTHA NG	229230	MSc Biotechnology	

201	DEVIKA NARIKUTTY KOTTAYI	229209	MSc Biotechnology	
202	ASHWIN VINOD KUMAR	2110903	BA	
203	FATHIMA HIBA	214629	BCA	
204	SUPRATH PS	214668	BCA	
205	ASHWITHA D SOUZA	214720	BCA	
206	VANSH NAGESH BOLAR	214671	BCA	
207	SEJAL DINESH SHET	213561	BCom	
208	SHETTY SINCHANA JAYASHEEL	213281	BCOM	
209	JOSHUA MENEZES	214642	BCA	
210	SWEEDOL D SILVA	229228	MSc Biotechnology	
211	RSHIKA BHASKARA	228118	MSc Physics	
212	PRASTUTHI BHANDARY	229218	MSc Biotechnology	
213	ROUCHELLE THERESA PEREIRA	213678	BCOM	
214	ADLINE D'SOUZA	229103	MSW	Master Mind
215	NEHA KUMARI	229413	MSc Biochemistry	
216	SWALIHA	228109	MSc Physics	
217	ASHOKE	229428	MSc Biochemistry	
218	LESTER JOBIN DCUNHA	229412	MSc Biochemistry	
219	NISHMITHA N POOJARY	203351	BCOM	Winman Software
220	RUVEL AARON MASCARENHAS	214753	BCA	Coates Group
221	JYOTHI	214644	BCA	
222	DEEPNA AMIN	214784	BCA	
223	SANJANA BRIDGETE SCARIA	214776	BCA	
224	ASHWITHA D SOUZA	214720	BCA	
225	HALIMA RAFIYA	214780	BCA	
226	DEENA DSOUZA	213503	BCom	Skillsforge
227	SOMANNA PM	213613	BCom	
228	PRATHAM V K	213953	BCOM	Eva Properties
229	BENOJITH	2110502	BA	Adverk Techonologies
230	ABIN VINCENT	213415	BCOM	DXC Techonologies
231	ANJANA KB	228202	MSC	USDC Project India Pvt Ltd
232	LESTER JOBIN DCUNHA	229412	MSC	
233	ANNA MARIE COELHO	213518	BCom	
234	MONICA MENDONCA	229214	MSC	Xenerex India

STUDENT COUNCIL 2023-24

Students' Council Election & Investiture Ceremony

- ♦ The Students' Council election was held on 19th July 2023.
- ♦ Mr Christon Joshua Menezes was elected as the President of the Students' Council, Ms. Blanche Rodrigues as the Vice President, Ms. Riya Dsouza as the Secretary, Mr. Rohan Danny Machado as the Joint Secretary, Ms. Diya Padav as the Cultural Secretary, Ms. Maria Anjali Baptist as the Sports Secretary and Mr. Mohammed Kaif Hussain and Ms. Diya Eagen Mascarenhas were selected as the Principal's Nominees.

- ♦ The Students' Council Investiture Ceremony took place on 01 August 2023, where the Office Bearers, Class Representatives and Association Secretaries took an oath to extend selfless service, time and dedication to their college.
- ♦ Prof. (Dr) M S Moodithaya, Vice Chancellor of Nitte, Deemed to be University was the Chief Guest of the occasion.
- ♦ Rev. Fr Melwin Pinto SJ, Rector of St Aloysius Institutions, presided over the program.
- ♦ Rev. Dr Praveen Martis SJ, Principal; Dr Alwyn Dsa, Registrar and COE; Student Council Director Dr Anup Denzil Veigas and Asst Director Ms Binni Chan along with other teaching and non teaching staff were present for the programme.

Student Council 2023-24 Induction Programme

- ♦ The Student Council 2023-24 Induction Programme took place on 08 August 2023 at Arrupe auditorium, commencing at 9:10 AM.
- ♦ The event aimed to welcome and introduce the newly elected student council members to their roles and responsibilities, while also emphasizing the values of leadership, academic excellence, character formation, and social concern.
- ♦ Rev. Dr Praveen Martis SJ, the esteemed Principal of the institution, addressed the gathering. He congratulate the elected student council members on their election and welcomed them to the legacy of the 144-year-old college student council.
- ♦ Rev. Dr Praveen Martis SJ emphasized that leadership should not be misconstrued as a display of power or authority. Instead, he highlighted three pivotal aspects that define a great leader.
- ♦ The induction programme featured three insightful sessions by distinguished resource persons, each focusing on different facets of leadership and personal development:

Conflict Management and Resolution by Mr. Deril Dsa

Leadership with Empathy and Social Concern by Mr. J C Rakesh Hosabettu

Student Leaders as Catalysts against Substance Abuse by Dr. Thomas Scaria

- ♦ The day's proceedings concluded with an evaluation and feedback session, providing the student council members an opportunity to reflect on the content covered and the overall effectiveness of the induction programme.

Inauguration of Students Council Initiative - Wall of Compassion and Integrity Shop

- ♦ The Students Council Initiative - Wall of Compassion and Integrity Shop, a transformative project aimed at fostering a sense of compassion and integrity within the college community, was symbolically inaugurated on the 10th of August 2023 at 10:30 AM.
- The inauguration ceremony took place in the Admin block, witnessing the participation of esteemed dignitaries, alumni, college administrators, and students.
- The ceremony was presided over by the Principal Rev. Dr Praveen Martis SJ, who officially inaugurated the initiative.
- He was joined by esteemed alumnus of the College, Registrar Dr Alwyn Dsa, Directors of various academic blocks, the Finance Officer Fr. Vincent Pinto SJ, and a gathering of students.
- The Wall of Compassion is prominently located in front of the Administrative Block Director's Office. This initiative allows students, staff, and faculty members to contribute their gently used or unused items that are in good condition, such as books, clothes, and non-perishable food items.
- The Integrity Shop, another facet of this initiative, placed in front of Registrars office, offers a unique platform for individuals to exhibit integrity in their transactions. The shop houses various items including stationery and packaged food items such as chocolates and chips. Each item's price is clearly displayed on the cupboard. Instead of conventional point-of-sale transactions, individuals who wish to purchase items can place the designated amount in the box provided beside the cupboard.

Students' Council organized talk on FEMINISM and UN WOMEN by Letitia Dcosta

- On August 11 2023, the Students' Council organized a talk titled "FEMINISM and UN WOMEN" at Joseph Willy Hall.
- The speaker was Ms. Letitia Dcosta, who served as the Students' Council President for 2022-23.
- The members of the Humanities, World Youth Parliament and Humanities associations were present for this talk.
- Letitia delved into the origins, definitions, and significance of feminism. She also addressed various ongoing societal issues and suggested ways the community can contribute to minimizing their impact. Letitia highlighted the interconnected challenges faced by both genders across history.
- The pivotal moment came with her impactful statement: "We often do not realize how privileged we are unless we see someone who is not," which left the audience profoundly moved.

Students' Council organized Patriotic Singing Competition

- On August 12th at 12:30 pm, a patriotic singing competition was held in the Robert Sequeira hall, organized by the Students' Council in honor of Independence Day.
- The event saw participation from 8 teams. The judges for the competition were Ms. Rochelle Tauro and Ms. Meghana Kundapur.

- Team Sparsha emerged victories, securing the first place, while the second place was shared by two teams, Acapella and Desi Kalakaars.

Kalothsava 2023

- ♦ Kalothsava 2023, a vibrant cultural extravaganza, unfolded on August 17, 2023 at St Aloysius College (Autonomous).
- ♦ The distinguished chief guest for the occasion was Mr. Mohan Raj, whose presence added grandeur to the event.
- ♦ The dignitaries present included Dr. Praveen Martis SJ, the esteemed principal of the institution, Dr. Alwyn DSa, the registrar, Dr. Ishwara Bhat, the Dean of Student Welfare, Ms. Kavitha B, the convener of the programme, Mr. Christon Joshua Menezes, the President of the Student Council, and Ms. Diya Padav, the Cultural Secretary of the Student Council.
- ♦ The chief guest, Mr. Mohan Raj, addressed the audience, emphasizing the significance of celebrating diversity through cultural events like Kalothsava.
- ♦ The cultural performances not only showcased the artistic talents of the students but also reflected the institution's commitment to nurturing creativity and promoting cultural appreciation. The event provided a platform for students to express themselves and celebrate their rich cultural heritage.

Teachers' Day Celebration by Students' Council

- ♦ Teachers' Day is a special occasion to honour and express gratitude to the dedicated educators who play a pivotal role in shaping young minds.
- ♦ The Students' Council organized a memorable Teachers' Day celebration on 5th September 2023 to recognize the hard work and dedication of our esteemed staff.
- ♦ The event, which commenced at 3:00 pm, was a resounding success.
- ♦ The distinguished chief guest for the occasion was Mr. Michael Dsouza.
- ♦ The formal programme began with the prayer song by the choir, followed by a prayer recite by Mr. Rohan Danny, Joint secretary of the Student Council.
- ♦ The welcome speech was given by Ms. Diya Mascarenhas, Principals nominee of the Student Council and later Ms. Blanche Rodrigues, the Vice-president of the Student Council gave a wonderful speech about the teachers.
- ♦ The formal programme was brought to end by Vote of thanks by Mr. Christon Joshua Menezes, the President of the Student Council.
- ♦ Following the formal programme was a series of performances included dance performances, a poetry recitation on teachers, games and an energetic band.
- ♦ The show stopper was the dance performance done by the office bearers.

Mr. and Ms. Fresher 2023-24

Date: 2nd, 6th and 9th September, 2023

- ♦ The academic year 2023-24 welcomed the freshers with an exclusive event for the first years of all streams – Mr. and Ms. Fresher 2023.
- ♦ The first round: APTIQUEST, held on 2nd September, 2023 marked the beginning of the run for the crown with around 25 participants writing an aptitude test based on general knowledge and current affairs.
- ♦ The second round: SPEAK SPECTRUM was conducted on 6th September, 2023 from 3.30pm to 4.30pm. 20 participants were selected from the first round and each participant picked a topic on the spot and had to speak on that topic for one minute.
- ♦ The third and final round: STRUT AND SUCCEED was held on 9th September, 2023 where six finalists showcased their ability to compete with stress along with shining their elegance.

MC Hunt 2023-2024

- ♦ The Forum – Speakers Club, in collaboration with the Students' Council successfully organized an event called MC Hunt on September 16 2023 at 12:00 pm in the Joseph Willy Hall, Maffei Block to select the best student MCs of St. Aloysius College.
- ♦ A total of 50 students participated in the selection showcasing their public speaking skills. The event was open to both PG and UG students, fostering inclusivity and diversity.
- ♦ Those who were selected were given opportunities to host upcoming events in the college. The MC Hunt event proved to be a platform for students to not only refine their public speaking skills but also celebrate linguistic diversity.

Aloysius Art League Season 3

- ♦ Aloysius Art League Season 3 was organized for 2 days on 4th and 5th October 2023 with over 80 participants from the undergraduate and postgraduate departments of the college.
- ♦ The chief guest of the programme was Dr Sr Doris Dsouza, former principal of Patna Womens College, Bihar.
- ♦ Rev Dr Praveen Martis SJ, Principal was the president of the programme, Registrar Dr Alwyn Dsa and staff coordinators Mr Santhosh Notagar and Ms Rakshitha K were the attendees for the inaugural ceremony.
- ♦ The events held on day 1 were sketching, painting, digital designing, rangoli, soap carving and mehendi. The events held on day 2 were craft designing, face painting, logo designing and nail art.

Aloysian Music League Season 3, 2023

- ♦ The Aloysian Music League Season 3 was organized on Saturday, 4 November 2023. Its objective was to provide a platform for students to come together as teams and showcase their talents in music.
- ♦ The registration process commenced in the third week of September with approximately 150 students enrolling out of which 106 of them were first-time participants from all 3 years.
- ♦ Auditions were held for 1 year drummers on 29 September and for first time AML singers on 30 September.
- ♦ A total of 60 students participated in the auditions.
- ♦ The auctions took place on 6th October.
- ♦ Each team was to consist of 15 members including team leader with at least 3 participants from the first year.
- ♦ AML 2023 was held at Mother Theresa Peace Park on 4 November 2023 from 11 am.

Interactive session with the TEDxSAC Speaker Veteran Major Samar Toor

- ♦ On 5th February 2024, an interactive session was held in Eric Mathias hall by the chief guest Veteran Major Samar Toor, a war veteran who was a part of UN peacekeeping force in South Sudan.
- ♦ He spoke on the trials of war, especially in extreme terrains and also gave a peek into the lives of soldiers that is so much more than just the hardships that they face, following few presentations.
- ♦ Members of Student Council, AICUF, NCC cadets of Army, Navy and Airforce wings of the college were a part of it, under the guidance of Associate NCC Officers of Army wing Captain Shakin Raj, Navy wing Lt Cdr Dr Hariprasad Shetty and Airwing flying officer Dr Alwyn Misquith along with Student Council Director and AICUF President Dr. Anup Denzil Veigas.

Aloysian Dance League 2024

- ♦ SAU Students' Council in Collaboration with Dance Association organized Aloysian Dance League - 2024 in the month of March as a part of student activity.
- ♦ It was decided to conduct three rounds. Each rounds result in elimination of three teams.

- ♦ The registration was open for 4 days and the registration fee was Rs 100. There was overwhelming response from students and 167 students had registered.
- ♦ Among the registered participants 11 best dancers were selected as team leaders based on their experience and involvement in the field of dance and each leader picked out their retained dancer of their own choice from the registered participants.
- ♦ ADL slot picking was held on the 26th of February 2024. All the team leaders and retainers were present. The slot picking started at 3:15pm and ended at 4:30pm at MAGIS hall in the Admin block.
- ♦ At the end of the selection, every team comprised of 13 dancers each that were the final teams of ADL 2024. It was decided to have 2 external judges for all the 3 rounds. Committee invited two judges from outside the college to judge all the three rounds.
- ♦ The first round was held on the 4th of March. It was named the It's Time to Redefine. At the end of the first round, eight teams were through to the second round and three teams got eliminated.
- ♦ The second round was held on the 7th of March 2024. It was The Mahaul is On. Five teams got through to the next round and three teams were eliminated.
- ♦ The final round was held on 11th of March 2024. This round was divided into two sub rounds. The first round was Celebration of Dance Festivals. All five teams performed very well. The two teams went through to the second sub round. This round was the Final Showdown where the two top teams competed face to face. The final showdown was named Rise up to the Challenge and provided the top 2 teams with the song and props.

INTERFAITH CELEBRATION REPORT

Deepavali Celebration 2023

The festive spirit of Deepavali illuminated the Fr. Robert Sequeira Hall at LCRI Block on 10th November 2023, as students and faculty came together to celebrate the festival of lights. The event commenced with a soulful prayer song, setting the tone for an evening of cultural richness and diversity. The cultural secretary initiated the festivities with a captivating welcome dance.

The dais was graced by esteemed dignitaries. Among them, three notable personalities held the position of chief guests. Kolaru Satheeshchandra Bhandary, Former Director and Vice-President of Campco Limited, Fr. Roshan D'Cunha, Director of YCS and YSM Mangalore Diocese, and Dr. Zubaida H, Associate Professor, Department of English, St. Agnes College (Autonomous), Mangalore, enriched the celebration with their presence. The Principal, Rev Dr. Praveen Martis SJ, and the Guest of Honour, Fr. Vincent Pinto SJ, also graced the occasion with their esteemed presence.

The ceremony reached a symbolic height with the traditional lighting of the lamp, signifying the triumph of light over darkness. The symbolic gesture was not just a cultural tradition but a reminder of the values that unite us all.

Mr. Chethan Shettigar, the Staff Incharge and Dean of BVoc, extended a warm welcome to all attendees. The three chief guests addressed the gathering, sharing insights into the significance of light from Hinduism, Christianity, and Islamic perspectives. Their speeches provided a thoughtful and inclusive understanding of the festival, emphasizing the universal theme of light as a symbol of hope and positivity. The Guest of Honour, Fr. Vincent Pinto SJ, delivered an inspiring speech, weaving together the cultural threads that bind us as a community. Principal Rev Dr. Praveen Martis SJ, in his presidential address, highlighted the importance of such cultural events in fostering unity and understanding among diverse communities.

The event reached its conclusion with a vote of thanks delivered by Ananya KP, a student of II BA. She expressed gratitude to all participants, organizers, and attendees who contributed to making the Deepavali Celebration a resounding success.

The audience was enriched not only by the presence of the dignitaries but also by the active participation of members of the student council, NCC, and AICUF. Their presence added an extra layer of enthusiasm and vibrancy to the event, symbolizing the unity in diversity that the festival of lights represents.

In essence, the Deepavali Celebration at Fr. Robert Sequeira Hall was not just a cultural event; it was a celebration of diversity, a coming together of communities, and a reminder of the universal values that connect us all.

Christmas Celebrations

St Aloysius College staff celebrated Christmas in a unique way on 23 December in L F Rasquinha Hall of LCRI Hall. Sr Rose Celine-the Superior General of Bethany Congregation, Mangaluru, was the Chief Guest for the Celebration. Rev. Fr Melwin Pinto SJ, Rector of St Aloysius Institutions, presided over the

programme. Rev. Dr Praveen Martis SJ, Principal, Dr Mahalinga Bhat, HoD of Kannada Department and Anup Denzil Veigas, Convenor of the Programme were on the dais.

Chief Guest, Sr Rose Celine in her address, gave a meaningful message of Christmas. She said, "With the passing of time, facing the least expected effects of the pandemic in the unexpected and untimely death of our loved ones, personally or as a family infected by the deadly disease, having no adequate medical facilities, when lack of oxygen forced people to gasp for breath, caught up in financial constraints, gripped by the fear psychosis, amidst the hopelessness of discovery and availability of vaccination, the onslaught of unpredictable variants, some began to ask the question 'Where is God?' 'Does God really exist?' 'Why is He Silent?' It seemed darkness engulfed the earth and the soul; In this precarious alarming and helpless situation some lost faith in God, others had a quick recourse to God with deeper faith and God became their only refuge and source of strength, and only saviour"

There were variety of performances by the Teaching and Non-Teaching staff members. A Christmas dance by Ms Ashrita and Team; Christmas Skit by Dr Zeena Flavia D'Souza and Team, Stunning Carol Singing by the non-teaching staff led by Jacintha Crasta & Team rocked the stage.

STAFF ASSOCIATION REPORT 2023-2024

President : Dr Ishwara Bhat
Secretary : Ms. Prafulla
Joint Secretary : Ms Roicy Rekha Braggs, Ms. Jovita Carrol Soans
Treasurer : Mr. Ayush G Kottary

Introduction:

The staff association of our esteemed institution has been actively involved in organizing various events and programs to facilitate better communication, interaction, and bonding among the staff members. The association's new office bearers took charge on 5-10-23.

Guest Talk

Dr. Manuel Tauro, the resource person, provided information about member requisitions and outlined the benefits of the credit society. Dr. Narayana Moolya presented details on the facilities available through the employees' housing society. Additionally, Dr. Chandrashekar Shetty shared insights about the loan facilities from Rev Fr. Leo Fund.

On 19-03-2024, Mr. Murali and his team from Mandovi Motors addressed the association members, providing an overview of the plans for purchasing a car and special offers available to St. Aloysius College staff members.

Portrait Unveiled

The portrait of Dr Vishanz Pinto who served the college as Head of the Dept of History for 31 years was unveiled by the Vice Chancellor Rev. Dr. Praveen Martis SJ on 15-11-23. This event was organized by the Staff Association in recognition of his service following his superannuation.

Felicitation to VC

The St. Aloysius Staff Association felicitated the new Vice Chancellor of St Aloysius (Deemed to be University) Rev. Dr. Praveen Martis, S.J., on 21-03-2024, at 10:00 AM in the conference room.

The Staff Association warmly welcomed both the newly recruited staff members and those who have recently achieved their NET/SLET and Ph.D. degrees.

Staff Association Day

Staff Association Day was organized on April 13th, 2024. Ms. Kavitha B. was the convenor of the program. On this occasion, family members of the staff participated in large number.

Staff Association Day is a special event dedicated to celebrate the contributions and achievement of staff members within the institution. The Staff Association warmly invites family members to join in the festivities, fostering a sense of community and togetherness.

Various competitions were held, including badminton, singing and dancing. Staff members took active participation in all these events.

Staff Picnic

The staff picnic on January 7, 2024, at Realx Leisure Park in Brahmavar, was a well-attended event, expertly coordinated by Mr. Sagar Shetty and Ms. Ashwini. Their meticulous planning ensured a successful and enjoyable day for all the staff members.

Conclusion

The Staff Association is dedicated to organize a range of events and initiatives that enhance the well-being of its members, fostering their active involvement and support. We eagerly anticipate many more such activities in the future.

Research Journals

1. **Alshodana** (ISSN-2320-6292) Editor - P P Sajimon
2. **Deeksha - A Journal of Social Work** (ISSN250-3919) Editor - Dr Vidya Vinutha.
3. **Amar Konknai** - Editor Rev. Dr Fr Melwyn Pinto SJ
4. **Aloysius Journal of Management & Research** (ISSN-2323-8797) Editor- Dr Rajani Suresh

Research Meetings:

Regular research meetings are organised to guide faculty members to apply for Minor and Major research projects.

RESEARCH PAPERS PUBLISHED, SEMINARS AND CONFERENCES ATTENDED

The College strongly believes in empowering the teachers, by encouraging them to publish Research Articles, Attend Seminars, Workshops, Symposia and several other academic programmes. It is significant that a large number of students and staff, have published Research Articles, presented papers and also have attended Seminars.

International / National / Regional Seminars / - 230
Conference-papers presented / Research Papers / Artciles Published - 64

EXTENSION SERVICES CELL

In a world constantly evolving and facing diverse challenges, the need for holistic education extends beyond traditional classroom boundaries. St Aloysius College recognizes the imperative for a comprehensive approach to learning that not only imparts academic knowledge but also instills in students a deep sense of social responsibility, ecological sensitivity, and emotional balance. The Extension Services at our institution serve as a pivotal bridge connecting the academic realm with the broader community, addressing societal needs and fostering a spirit of civic engagement.

Through the Extension Services at St Aloysius College, students and staff extend a helping hand to those in need, creating a bridge between the campus and the broader community. Beyond the direct benefits conferred, participation in these services offers students the chance to cultivate qualities of social responsibility, ecological awareness, and emotional equilibrium.

St Aloysius College boasts a comprehensive array of extension programs, including Sahaaya for undergraduate students, Rural Immersion for postgraduate students and Community Programmes in Adopted Villages under the UBA project, and Professional Listening (Counselling) services for students, staff, and parents.

At the heart of our extension efforts are two pivotal centres – the Centre for Social Concern and Centre for Environmental Concern – each orchestrating a spectrum of programs within the college premises and beyond. Simultaneously, the Department of Counselling, staffed with six dedicated counsellors, attends to the psychological and emotional needs of students across the various blocks of the college.

Sahaaya for UG Students

Sahaaya, a flagship initiative, empowers students to actively contribute to social well-being and awareness of societal responsibilities. Implemented through Extra Curricular (EC)/Co-Curricular (CC) Associations, Sahaaya activities are divided into four service groups:

1. Centre for Social Concern (CSC)
2. Centre for Environmental Concern (CEC)
3. Centre for Cultural Concern (CCC - 1)
4. Centre for Civic Concern (CCC – 2).

Each of these centres oversees 10 to 15 associations, serving as conduits for the execution of Sahaaya Activities.

Demonstrating our unwavering commitment, every student is expected to dedicate 40 hours to social service over two semesters, with 20 hours allocated to the second semester and 20 hours to the third. This breakdown includes one hour for orientation, 3 hours of Mentoring, 2 hours of reflection and fourteen hours of Sahaaya Exposure activities.

These exposure activities span a wide spectrum, encompassing organizing awareness programs in schools, colleges, and communities on educational, health, environmental and social issues. Students also engage with the residents of care and support centres, addressing the needs of the underprivileged, elderly, orphanages, de-addiction, and rehabilitation centres. Furthermore, they actively participate in environmentally conscious activities and conduct right-based campaigns, walkathons, cyclo-walkathons, rallies, and more.

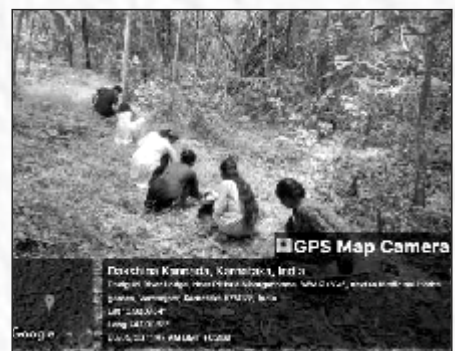
In essence, St Aloysius College's Extension Services embody a holistic approach to education, fostering a sense of social consciousness and responsibility among students while making a tangible impact on the lives of those in our extended community.

SAHAAYA Intellectual Activity was conducted on 19th October 2023 on the theme "Hang On" Awareness on Suicide Prevention for all the Second year UG students. In Association with Ranga Adhyayana Kendra, the Drama was put up for the Students. After the Drama the students asked questions. Students were made to analyse with specific questions based on the theme with their respective Mentor-Mentees group. After the analysis in their respective groups, each of the Mentor-Mentee group presented to the rest of the groups what they have understood and in what way they can become the agents of change in the Society, through a creative presentation.

SAHAAYA Exposure Activities are conducted through 4 Concerns that is Centre for Social Concern, Centre for Environment Concern, Centre for Cultural Concern and Centre for Civic Concern and they are as follows:

Activities conducted by Centre for Social Concern:

1. On 5th August 2023, 52 students of Commerce Association Participated in "Input Session on Larve Destruction" at St Aloysius College, Mangaluru.
2. On 6th August 2023, 52 students of Commerce Association Participated in Larve Destruction and Campus Cleaning at St Aloysius College, Mangaluru.
3. On 13th August 2023, 52 students of Hindi Sangha, Wikipedia Association and Kannada Sangha Participated in SAC Campus Cleaning.
4. On 15th August 2023, 53 students of AL-LURE Association Visited and worked at Snehalaya Psycho Social Rehabilitation Centre, Manjeshwara.
5. On 15th August 2023, 41 students of AL-LURE Association visited and worked at Prashanth Nivas, Jeppu.
6. On 20th August 2023, 12 students of Hopkins Literary Club Visited Riya Foundation, Kulshekar and Participated in SAC Campus Cleaning.
7. On 3rd September 2023, 63 students of Tulu Koota visited Pilikula Heritage Village and Work at Botanical Garden, Vamanjoor.
8. On 28th September 2023, 87 students of Konkani Sangha visited Care and Support Centre Snehasadan and Jeevadhan, Gurupura.
9. On 02nd October 2023, 37 students of Management Association Visited "DE MERCEDE" Orphanage, Paneer.
10. On 02nd October 2023, 47 students of Management Association Visited Bejai Kapikad Government Residential School.

11. On 18th February 2024, 54 students of Rotaract Club visited Snehalaya Psycho Socio Rehabilitation Centre, Manjeshwara.
12. On 18th February 2024, 54 students of Rotaract Club Visited St Antony Ashram, Jeppu.
13. SAHAAYA Intellectual Activity – "Hang On" Drama – Suicide Prevention and Analysis on 26th, 27th February and 02nd March 2024. Around 720 First year UG students Participated in this activity. In Association with Ranga Adhyayana Kendra, the Drama was put up for the Students.
14. On 25th February 2024, 126 students of Management and Potencia Club Visited Seon Ashram, Ujire.
15. On 03rd March 2024, 83 students of Commerce Association visited St Antony Ashram, Jeppu.
16. On 08th March 2024, 103 students of Konkani Association visited Seon Ashram, Ujire.
17. On 10th March 2024, 52 students of AL-LURE Association visited Snehalaya Psycho Socio Rehabilitation Centre, Manjeshwara.
18. On 10th March 2024, 56 students of AL-LURE Association visited Sri Sai Nikethan, Daigoli, Manjeshwara.
19. On 10th March 2024, 89 students of TULU KOOTA visited and worked at Farm House, Gurupura.
20. On 17th March 2024, 53 students of HINDI Association visited Bharath Sevashram, Kanyana.

Activities conducted by Centre for Environment Concern

1. On 13th August 2023, 25 students of Ecology Club Participated in Plantation and Awareness on Snakes at Didupe.
2. On 02nd September 2023, 38 students of, Bio Science, Ecology Club and Nature Club participated in Campus Cleaning.
3. On 3rd September 2023, 63 students of Quiz Association Visited and Worked at Anjali Farm on Organic Farming.
4. On 9th September 2023, 75 students of Computer Animation and IT Club Participated in Placard making on Suicide Prevention at SAC Campus.
5. On 10th September 2023, 75 students of Computer Animation and IT Club Participated in Walkathon on Occasion of World Suicide Prevention Day in Town Hall, Mangaluru.
6. On 10th September 2023, 48 students of Astro and Electronics Club Participated in Plantation, Clean up and Awareness on Shola Forest at Kantavara Reserve Forest Moodbidre
7. On 10th September 2023, 39 students of Harmony Association and Humanities Association Visited and Worked at Paper seed, Pakshikere.
8. On 13th September 2023, 25 students of Ecology, Nature club Participated in Book Making at SAC Campus.
9. On 16th September 2023, 51 students of Ecology, Nature club Worked at Vermi Compost Unit SAC Campus.
10. On 17th September 2023, 04 students of Ecology Club Participated in Beach Cleaning at Tannirbavi and Adyar Hills Clean up.
11. On 24th September 2023, 46 students of different association under CEC took part in Plantation and Clean up at Kantava Reserve Forest Moodbidre.

12. On 24th September 2023, 108 students Visited and Worked at Pilikula Botanical Garden and Heritage Village, Vamanjoor.
13. On 28th September 2023, 26 students of different association under CEC took part in SAC Campus Cleaning.
14. From 26th September to 6th October 2023, 30 Students of different association under CEC Worked in Vermi Compost Unit, SAC Campus.
15. On 14th October 2023, 42 students of different association under CEC Worked in Kantavara Reserve Forest Moodbidre.
16. On 26th January 2024, 15 students Participated in Bagging and Manuring the Saplings at Karkala.
17. On 02nd February 2024 organized with Radio Sarang Programme on "HEJJE" Collection of Old and Unused Footwear.
18. From 1st February to 31st March 2024 organized "HEJJE" collection of old and unused footwear.
19. On 17th February 2024, 25 students visited Paschim Rehab Centre, Ullal.

20. On 18th February 2024, 38 students participated in watering the plants at pacchanady and visited link de-addiction centre at Bajal.
21. On 18th February 2024, 35 students participated in watering the plants and awareness on environment conservation at Kantavara, Moodabidri.
22. On 24th February 2024, 26 students visited and worked at Government forest nursery Padil.
23. On 25th February 2024, 40 students participated in River clean up, check dam cleaning and awareness on environment conservation at Karkala.
24. On 25th February 2024, 40 students participated in watering the plants and awareness on environment conservation at Kantavara, Moodbidri.
25. SAHAAYA Intellectual Activity – "Hang On" Drama – Suicide Prevention and Analysis on 26th, 27th February and 02nd March 2024. Around 720 First year UG students Participated in this activity. In Association with Ranga Adhyayana Kendra, the Drama was put up for the Students
26. On 03rd March 2024, 40 students participated in Narahari hills clean up, awareness on snakes and visit to Government forest nursery Shamboor.
27. On 08th March 2024, 40 students attended awareness session on substance abuse at Centre for Health and Development and Household survey of food habits of Mangloreans at Bajal.
28. On 09th March 2024, 38 students attended awareness session on substance abuse and Road Safety at Centre for Health and Development at Bajal.
29. On 10th March 2024, 38 students visited Alvas Punarjanma De-addiction centre at Moodbidre and participated in "HEJJE" footwear segregation in SAU Campus.
30. On 16th March 2024, 36 students were involved in SAU campus cleaning.
31. On 16th March 2024, 39 students visited Link De-addiction centre at Bajal.
32. On 17th March 2024, 39 students visited Paschim Rehabilitation centre ,Ullal and "HEJJE" footwear segregation in SAU Campus.
33. On 23rd March 2024, 40 students visited and worked at Government forest nursery Padil.
34. On 24rd March 2024, 40 students involved in "HEJJE" footwear segregation in SAU Campus.

C. Activities conducted by Centre for Cultural Concern (CCC 1)

1. On 5th August 2023, 50 students of Commerce Association Participated in "Input Session on Larve Destruction" at St Aloysius College, Mangaluru.
2. On 6th August 2023, 46 students of Commerce Association Participated in Larve Destruction and Campus Cleaning at St Aloysius College, Mangaluru.
3. On 6th August 2023, 46 students of Dance Association visited and Worked at "DE MERCEDE" Orphanage, Paneer.
4. On 6th August 2023, 37 students of Dance Association visited and Worked at Bejai Kapikad Government Residential School.
5. On 12th August 2023, 50 students of AL Fine Arts were involved in Painting at Al Kshema Dhama, SAC Campus
6. On 20th August 2023, 63 students of students of Al Care Association and CLC visited and worked at St Antony Ashram Jeppu.
7. On 2nd September 2023, 42 students of AL Fine Arts were involved in Painting at Al Kshema Dhama, SAC Campus.

8. On 3rd September 2023, 20 students of Dramatics Association visited and worked at Pilikula Heritage Village and worked at Botanical Garden, Vamanjoor.
9. On 9th September 2023, 11 students of Heritage Club participated in Placard making on Suicide Prevention at SAC Campus.
10. On 10th September 2023, 11 students of Heritage Club participated in Walkathon on the occasion of World Suicide Prevention Day in Town Hall, Mangaluru.
11. On 17th September 2023, 39 students of AI- Madhyam Association and Dramatics Association participated in SAC Campus Cleaning.
12. On 2nd October 2023, 40 students of Heritage Club visited and worked at Prashanth Nivas, Jeppu.
13. On 14th October 2023, 45 students of Forum the Speakers Club and Heritage Club visited and worked at "DE MERCEDE" Orphanage, Paneer.
14. On 17th February 2024, 15 students of AL-FINE Arts were involved in Painting in AI-Vana.
15. On 18th February 2024, 16 students of AL-FINE Arts were involved in Painting in AI-Vana.
16. On 18th February 2024, 39 students of Music Association visited and worked at "DE MERCEDE" Orphanage, Paneer.
17. On 24th February 2024, 14 students of AL-FINE Arts were involved in Painting in AI-Vana.
18. On 25th February 2024, 106 students of Dance Association visited and worked at St Antony Ashram Jeppu.
19. SAHAAYA Intellectual Activity – "Hang On" Drama – Suicide Prevention and Analysis on 26th, 27th February and 02nd March 2024. Around 720 First year UG students Participated in this activity. In Association with Ranga Adhyayana Kendra, the Drama was put up for the Students
20. On 03rd March 2024, 14 students of AL-FINE Arts were involved in Painting in AI-Vana.
21. On 09th March 2024, 25 students of AI-Care, World Youth Parliament and Human Rights Association were involved in SAU Campus Cleaning.
22. On 10th March 2024, 26 students of Forum the Speakers Club and Human Rights Association visited and worked at St Antony Ashram, Jeppu.
23. On 16th March 2024, 25 students of AI-Care, World Youth Parliament and Human Rights Association were involved in SAU Campus Cleaning.
24. On 17th March 2024, 36 students of AI-Care Association visited and worked at Bharath Sevashrama, Kanyana.

D. Activities conducted by Centre for Civic Concern (CCC 2)

1. On 21st June 2023, 50 students of NCC Navy Association participated in "Yoga Awareness Programme" at St Aloysius (Deemed to be University), Mangalore.

2. On 8th July 2023, 47 students of NCC Navy Association participated in "International Plastic Free Day" at St Aloysius (Deemed to be University), Mangalore.
3. On 16th July 2023, 24 students of NSS Association participated in "Animal Husbandry Programme" at St Aloysius (Deemed to be University), Mangalore.
4. 1st to 5th August 2023, 27 students of NSS Association participated in "Harvesting Knowledge" at Krishi Vigyana Kendra, Mangaluru.
5. On 14th August 2023, 50 students of NCC Navy Association participated in "Blood Donation Camp" at St Aloysius (Deemed to be University), Mangalore.
6. On 15th August 2023, 50 students of NCC Air Wing Association participated in "Swatch Bharath" at St Aloysius (Deemed to be University), Mangalore.
7. On 18th August 2023, 33 students of NSS Association participated in "Blood Donation Camp" at Tagore Park, Mangalore.
8. On 20th August 2023, 58 students of NSS Association participated in "Cleaning Drive" at Chinnara Thangudhana, Mangalore.
9. On 25th August 2023, 20 students of Human Rights Association participated in "Awareness on Traffic" at St Aloysius (Deemed to be University), Mangalore.
10. On 2nd September 2023, 100 students of NSS Association participated in "Cleaning Drive" at Government School, Kuthur.
11. On 8th September 2023, 100 students of NSS Association participated in "International Literacy Day" at Government School, Kuthur.
12. On 16th September 2023, 100 students of NSS Association participated in "Beach Cleaning" at Tannirbhavi, Mangalore.
13. On 17th September 2023, 55 students of NCC Air Wing Association participated in "Cleaning Drive" at Tannirbhavi, Mangalore.
14. On 24th September 2023, 80 students of NSS Association participated in "Beach Cleaning Drive" at Tannirbhavi Beach, Mangalore.
15. On 24th September 2023, 22 students of Sports Association participated in "Alvana Visit" at St Aloysius (Deemed to be University), Mangalore.
16. On 29th September 2023, 20 students of Human Rights Association participated in "Issues and Challenges of Immigrants" at St Aloysius (Deemed to be University), Mangalore.
17. On 30th September 2023, 70 students of NSS Association participated in "Animal Breeding Drive" at Animal Care Trust, Shakthinagar.

18. On 30th September 2023, students of NSS Association participated in "Bamboo Awareness Programme" at St Aloysius (Deemed to be University), Mangalore.
19. On 13th October 2023, 40 students of Human Rights Association participated in "Awareness on Gender Issues" at St Aloysius (Deemed to be University), Mangalore.
20. On 19th October 2023, 61 students of NSS Association participated in "Orphanage Visit" at St Anthony's Ashram, Mangalore.
21. On 19th November 2023, 50 students of NCC Navy Association participated in "Orphanage Visit" at St Anthony Ashram, Mangalore.
22. On 24th November 2023, 50 students of NCC Air Wing Association participated in "Tree Plantation Drive".
23. On 6th January 2024, 50 students of NCC Navy Association participated in "Anti-Drug Campaign" at St Aloysius (Deemed to be University), Mangalore.
24. On 9th January 2024, 100 students of SAHODAYA Association participated in "Awareness on Sign Language" at St Aloysius (Deemed to be University), Mangalore.
25. On 11th January 2024, 89 students of NSS Association participated in "Road Safety Programme" at St Aloysius (Deemed to be University), Mangalore.
26. On 13th January 2024, 32 students of NSS Association participated in "National Youth Day" at Mangalore City Corporation, Mangalore.
27. On 17th January 2024, 45 students of SAHODAYA Association participated in "Orphanage Visit" at Olavina Halli Old Age Home.
28. On 24th January 2024, 25 students of NCC Army Association participated in "Blood Donation Camp" at St Aloysius (Deemed to be University), Mangalore.
29. On 16th February 2024, 10 students of NSS Association participated in "Stem Cell Donation Campaign" at St Aloysius (Deemed to be University), Mangalore.
30. On 1st March 2024, 180 students of NSS Association participated in "Awareness programme on AIDS" at St Aloysius (Deemed to be University), Mangalore.
31. On 3rd March 2024, 12 students of NSS Association participated in "Pulse Polio Drop Drive" at various malls of Mangalore.

II. Other Initiatives by CSC and CEC

1. On 08th January 2024, 15 Students were recognized by Principal for their outstanding performance in SAHAAYA activities.
2. From 1st February to 31st March 2024 Organized "HEJJE" Collection of Old and Unused Footwear.
3. On 02nd February 2024 Organized Radio Sarang Programme on "HEJJE" Collection of Old and Unused Footwear.

III. Programmes conducted by CSC and CEC in adopted villages

1. On 03rd November 2023 Organized Awareness Session on "Say No To Drugs" at Government Composite PU College, Gurupura.
2. On 20th March 2024 Organized Radio Programme on Government Schemes at Gurupura Panchayath.
3. On 22nd March 2024 Organized Session on Waste Management at BCM Girls Hostel Muloor, Gurupura.

IV. Activities by "We Care" volunteer group

1. On 21st September 2023, on the occasion of the 26th cremation day of Saint Mother Teresa, the epitome of humanity, under the slogan "Love should spread everywhere," 22 students participated in a district-level seminar, at City Hall, D.K.
2. On 21st January 2024 Students Visited St Antony Ashram, Jeppu.
3. From 1st February to 31st March 2024 students participated in "HEJJE" Collection of Old Footwear in SAC.

V. Activities by "Eco Warriors"

April 2023:

- Inauguration and badge distribution of the ECO WARRIORS took place on April 24th, followed by a talk by NGO Bhumi on Ocean Conservation and Plastic Pollution at Gelgae Hall, St Aloysius College.

May 2023:

- Saksham, an energy conservation event, was organized on May 4th to promote awareness about 'Net Zero', featuring an Idea Presentation competition on sustainable solutions. The event was held in association with Indian Oil Corporation, Mangalore terminal, with Mr. T Ram Kumar, the General Manager of IOCL, as the Chief Guest.

July 2023:

- Online competition organized by Eco Warriors for Vanamahotsava, Plant A Sapling competition.
- Plantation drives held on July 23rd at Surathkal and Kanthavara reserved forest & DECA Farm, organized as Sahaya activities for students.
- World Youth Day celebrated from July 12th to 14th with Eco Warriors hosting an online slogan writing competition called 'Guardians of the Green'.

August 2023:

- On Independence Day, 77 saplings were planted by AICUF students and Eco warriors at St Aloysius College to mark the 77th Independence.
- Butterfly garden was set up behind Xavier Block by Eco Warriors on August 2nd.

September 2023:

- Hands-on workshop on "Gardening & Organic Farming" conducted on September 6th. Mr. Blanny D Souza was the resource person.
- Launch of Campus Sustainability and Plastic-Free Initiative on September 7th, including the installation of dedicated bins for plastic bottle recycling.
- Memorandum of Understanding was established with United Way Mumbai on September 7th for plastic waste management in Mangalore.
- Elections for Eco Warriors Core Committee held on September 26th.

October 2023:

- Wildlife Week celebrated by the Department of Zoology and Centre for Environmental Concern on 5th and 6th October with various events like painting competition, photography competitions and Wildlife photography exhibition.
- Workshop on "Orchid Care" organized by Eco Warriors on October 19th. Ms Queeni Lasrado was the resource person.

December 2023:

- Completion of the painting of the Reuse, Reduce, and Recycle Wall on December 23rd at Al-kshema dhama.

January 2024:

- Eco-friendly collection drive of old books, used papers & newspapers held on January 3rd.
- Visit to Material Recovery Facility (MRF) by 30 Eco Warriors on January 13th as a part of the MoU signed with United Ways Mumbai.
- Inauguration of terrapins tank and educational session on plastic waste management on January 24th and 25th respectively.
- Bengre Beach cleanup conducted on January 27th.

March 2024:

- Hands-on workshop on "Embracing Sustainability through Upcycling and Micro Greens Planting" conducted on March 14th. The workshop was carried out by the Founder and Head Consultant of Para, Mr Abhishek Iyappan, and the Associate consultant Ms Driti Prasad.

VI. Rural Immersion Programme for PG Students

The purpose behind the Rural Immersion Programme was to give students an insight and experience about how life is in rural settings which are not that far from the city they live and study in and to let the students connect with people from a different background and allow themselves to get insights or learn things they would not in a closed room, with books in front of them and a lecturer dictating the lesson to them.

Also to make students to be aware of the social responsibility and to create a culture among the students in the College so that they are exposed to rural realities and in turn make them realize their roles in the society. It is rightly said that "See & know' is better than 'read & learn'.

St Aloysius College (Autonomous) aims at the integral formation of its students helping them to become men and women for and with others. The Postgraduate first year 382 students, were given an opportunity to live with the rural people in the villages of Mundgod and Hangal for 5 days. The Rural exposure Programme was planned with the objective of:

- ♦ Providing a living experience of rural people in general and Dalit / tribal life in particular
- ♦ Making students understand the rural social system and community living
- ♦ Helping students to be aware of the rural social problems and approaches adopted to solve them.
- ♦ Realizing the rich culture of rural India.
- ♦ Exchange of knowledge and skills between rural people and college students.

Nature of Rural Immersion Programme consisted of:

- ♦ Prior to the visit to the villages at Mundgod and Hangal (North Karnataka) 2 hours of Orientation was given by concerned block Directors, PG Dean and Dean of Extension Services. These sessions highlighted the purpose of the Rural Immersion Programme, emphasizing the significance of active participation and maintaining discipline. The orientation also provided an overview of the project and outlined the data collection process.
- ♦ Upon reaching the villages, students received Orientation by the Director of Loyala Vikas Kendre (LVK) by Fr Anil in Mundgod and by Fr Jerry, the Director of LVK in Hangal.. This session aimed to acquaint the students with the local culture, customs, and challenges faced by the community. It played a crucial role in fostering a deeper understanding of the village dynamics and enhancing the students' ability to integrate easily into the community
- ♦ To facilitate a more immersive experience, students were accommodated in village houses. Groups were carefully formed to ensure collaboration. This strategic grouping allowed students to match each other's strengths and perspectives while conducting the assigned projects.
- ♦ The students had an experience of living and sharing the life with the villagers. During their stay, students actively engaged with the villagers, conducting projects that focused on various themes and topics. The data collected provided valuable insights into the socio-economic, cultural, and environmental aspects of rural life. The projects were designed to encourage students to apply their academic knowledge to real-world situations and foster a sense of responsibility towards the communities they interacted with.
- ♦ On the last day of the Rural Immersion Programme, an Evaluation was conducted in both the LVK centres

Visited villages of Mundgod and Hangal

Group 1: 30th November to 4th December 2023

- ♦ 90 Students belonging to Post graduate courses of Biochemistry, Biotechnology, Journalism & Mass Communication and Mathematics were distributed 2-3 in each of the houses of the 17 villages of Hangal : Hirekanagi, Gotagodi, Gotagodi Plat, Handihala, Aregoppa, Bidarakoppa, Chikkari Hosalli (Hirekanagi Grama Panchayth), Aladakatti, Hunasikatti, Inam Dyamanakoppa, Ramapura (Aladakatti Grama panchayath), Savasagi, Malligar (Savasagi GP), Yalavatti, Devara Hospete, Badamgatii, Basapura (Yalavatti GP)
- ♦ 92 Students belonging to Post graduate courses of MSW, Physics, Economics, MCom Fianance & Analytics, were distributed 2-3 each in each of the houses of the 8 villages of Mundgod : Kyasinkere, Nysarghi, Chavaddalli, Kalakeri, Kavalghi, Ugginakeri, Agaddi, Thumbarghi.

Group 2: 7th December to 11th December 2023

- ♦ 99 Students belonging to Post graduate courses of Food Science, Nutritin & Dietetics, MCom General, and MA English were distributed 2-3 in the houses of the 9 villages of Hangal : Hosa

Sammashghi, Halle Sammasaghi, Inam Niralaghi, Shirgod, Hanumankost, Hiroor, Navikiri, Halleghejjehalli, Laxminoor

- 101 Students belonging to Post graduate courses of Chemistry, Analytical Chemistry, Food Science & Technology and Corporate Psychology were distributed 2-3 each in each of the houses of the 10 villages of Mundgod: Nandigatta, Chigalli, Jogeshwara Halla, Salgaov, Chavaddalli, Maragaddi, Bharat mill, Chittagheri, Mallaghi, Koddambi

In conclusion, the Rural Immersion Programme proved to be a transformative experience for the 382 first year PG students. This Programme provided an insight and experience to the students about how life in rural settings is. It also gave an opportunity to students to get connected with people from different background and to learn things they would not learn in a closed room with books and a lecturer dictating the lesson. It offered them a unique opportunity to apply classroom learning in a practical setting, enriching their academic understanding. The program not only instilled a sense of social responsibility and cultural sensitivity but also highlighted the college's commitment to holistic education and community engagement.

VII. Counselling Department

The Counseling Department at St Aloysius College boasts a dynamic team of six dedicated counselors, each bringing a unique set of skills and expertise to address the diverse needs of our student community. The counseling team, led by Ms Jennifer Ida Mscarenhas, Mr Shimil, Ms Sweedal Daphne Dsouza, Ms Mariyam Bushthana, Ms Daya Mary Varghese, and Mr Akhil, is strategically placed in different blocks for the convenience of students seeking their services.

Counseling services are provided on an appointment basis, ensuring that students have dedicated time and attention from the counseling staff. This approach allows for personalized and confidential sessions, fostering an environment where students feel comfortable discussing their concerns.

Students may seek counseling services independently or may be referred by teachers for various reasons, including attendance issues, behavioral concerns, or other academic challenges. This collaborative approach ensures a holistic support system, where counselors work in tandem with educators to address the diverse needs of the student body.

In addition to individual counseling, the Counseling Department operates a Buddy System, where students are paired with trained peers to provide additional support. This system enhances the sense of community and encourages students to reach out to their peers for assistance and guidance.

The Counseling Department actively organizes workshops, mental health weeks, and other special initiatives throughout the academic year. These events aim to raise awareness about mental health, provide skill-building opportunities, and create a supportive environment for students. By coordinating with the buddy system and other departments, the Counseling Department ensures a comprehensive and collaborative approach to student well-being.

They uphold the principles of non-judgmentality and confidentiality as foundational pillars of its services. Counselors are trained to provide a safe and supportive space where students can openly express their concerns without fear of judgment. Additionally, strict confidentiality protocols are in place to safeguard the privacy of all interactions between students and counselors. This commitment ensures that students feel secure in discussing personal matters, fostering trust and a sense of security in the counseling process.

Various Activities and Events:

1. Oath taking ceremony of new buddies:

The Department of Counselling organized the Oath Taking Ceremony for the 85 newly volunteered buddies on April 27th, 2023 at 12 p.m in Sanidhya. The ceremony began with an address by the Campus Minister, Fr Felix Victor. After the address, he read out the Oath of the Buddy System. Following the Oath, the badges were distributed to the new buddies. The event helped to instill a sense of responsibility and commitment among the new buddies towards the incoming students, and to the college community as a whole.

2. Help desk for first year students:

In the third week of July 2023, senior Buddies extended their support by organizing help desks in various college departments to assist incoming first-year students. The buddies offered guidance on college orientation, familiarized newcomers with the curriculum, and provided information about ongoing activities within their respective academic areas.

3. AL-MANASA:

The Inauguration of the new initiative Al-Manasa by the Department of Counseling in Association with Departments of Kannada and English was held on 12-09-2023 at Magis Auditorium, Admin Block at 4.15 pm. The new initiative facilitates Communicative English learning through activity based and peer group learning. Faculty of the Department of Counseling, English and Kannada along with the Buddies of BA and beneficiary students was present during the occasion.

4. Workshop for college football team:

On August 7, 2023, the Department of Counselling conducted a targeted session for the college's football team, focusing on dismantling their mental blocks. Led by counsellors Sweedal, Shimil, and Akhil, the class incorporated physical activities, insightful discussions, and guided imagery. The football team members engaged enthusiastically, gaining valuable insights and tools to navigate their mental challenges, ultimately fostering a more confident and resilient team outlook. 35 students participated in the workshop

5. Workshop on Art of healthy relationships:

Department of counselling organised a workshop Art of Healthy Relationship for Buddies and students on 17-10-2023 at 3.20 pm in Sanidhya Auditorium. Student Counsellors from St Aloysius PU College - Ms Sangeeta Maria Sequeira and Ms Bhagyalaxmi were the resource persons for the workshop. 60 students attended the workshop and benefited from it.

6. Workshop on Art of Self-Care For Classguides:

On October 18th, 2023, and 15th November 2023, a workshop titled "The Art of Self-Care" took place at Sanidhya hall. The Workshop was organized by Counselors for the benefit of the Class Guides. The workshop focused on the practice of self-care. Dr. Kavyashree K.B, Assistant Professor from St. Agnes College, served as the distinguished resource person. All the Class Guides participated in the workshop.

7. Workshop for Class-Guides on Art of Mentoring Skills:

The Department of Counseling organised a workshop for Classguides on the topic Art of Mentoring Skills on 13-11-2023 from 09.00 am to 03.00 pm. The workshop was conducted in two groups. For the Classguides of BCom, BBA and BVoc the workshop was conducted by Dr Sr Severine Menezes SAP, Director of Counseling Centre, Mulki in AR-803.

Classguides of BA, BCA and BSc gathered in AR-804 where the sessions were conducted by Fr Arun Lobo, Director and Counsellor, Shanthi Kiran Counselling Centre, Bajjodi and Fr Victor Dsouza,

Counsellor and Therapist, Shanthi Kiran Counselling Centre, Bajjodi. The activity based interactive session aimed to empower the Classguides with the necessary Mentoring Skills to deal efficiently with the students. 80 class guides participated in the workshop.

8. **Mental Health Week Celebration**

Happy D.O.S.E themed 'Discover You: Power of Self-Compassion' was organized by Department of Counselling in collaboration with Buddies during 24th February 2024 to 5th March 2024. The objective of Mental Health Week was to promote Mental Health Awareness among students. Various activities and competitions were held namely:

◆ **KINSTUGI: Photography Competition**

On February 22nd, 2024, the KINSTUGI Photography Competition, themed "Embracing Imperfections: the beauty in life's unpolished moments, embracing imperfections with kindness," was successfully held. With a total of 53 students participating, the event showcased a diverse array of perspectives on imperfection through beautiful photographs.

The judging panel, consisting of Mr. Santhosh Notagar from the Department of Computer Animation and Mr. Prajath Hegde from the Department of Visual Communication, evaluated each submission based on criteria such as composition, creativity, and emotional resonance with the theme. Their expertise ensured a fair and thorough assessment of the entries.

Ms. Rima, a student from II BSc Visual Communication, efficiently coordinated the event, ensuring smooth organization and execution.

◆ **ZEN ZONE: Mindfulness Activities**

BCom Buddies organized a stress-free art and mindfulness retreat on February 26, 2024, 3.30 pm to 5.30 pm attended by 45 students and 4 staff members. The program included a mindful painting session, crafting from scrap materials, and an origami paper craft session, promoting creative expression without competition. With a relaxed pace, provided art materials, and a focus on the joy of crafting, participants enjoyed a rejuvenating experience and leaving with a sense of accomplishment.

◆ **ELEOS: Pen, Pulse and Zest**

BSc buddies organised "ELEOS" - a Dance Fitness session in AR-803 from 3.30-4.30 p.m. along with Poetry writing competition and Story writing competition between 1:30-4:30pm in Xavier Block on 28-02-2024.

The Dance Fitness session, was held in Room AR-803. This session served as a holistic approach to self-compassion, combining physical activity with mindful movement and self-expression. Led by instructor Sumanth Roche from the esteemed S Studio, the session provided participants with an opportunity to connect with their bodies, release stress, and nurture a sense of self-acceptance and appreciation. We had 35 students and 6 staff members take part in the event.

The Poetry Writing Competition took place in Xavier Block. The competition invited students to explore the theme of self-compassion through the art of poetry. The competition witnessed the creative expression of 28 students, who beautifully captured their experiences, emotions, and reflections on self-compassion through their verses.

Simultaneously, the Story Writing Competition was also held in Xavier Block. The competition encouraged students to delve into narratives that revolved around the theme of self-compassion. With 28 students participating, the competition showcased a diverse range of stories that depicted characters navigating through challenges with resilience, empathy, and self-acceptance.

The event witnessed active participation from students across various degree and post-degree programs, reflecting a shared interest in promoting self-compassion and well-being within the university community. By offering a range of activities that catered to different interests and talents, the event fostered a sense of inclusivity and belonging among participants. Moreover, the theme of self-compassion resonated deeply with attendees, sparking meaningful reflections and conversations about the importance of being kind to oneself.

♦ **CLUTCH: Game Fest**

On 29th February, 2024, the game fest - 'Clutch' was organised, which was led by the buddies of the BCA Department. There were 7 teams, 7 members in each team belonging to atleast 3 different courses that took part in it and 4 different games were organised engaging the involvement among the team members.

The participants engaged in fun group games, that facilitated team bonding and communication.

♦ **WABI-SABI: Wordplay and Cinema**

On March 1st, 2024, the "Wabi-Sabi: Wordplay and Cinema" event was held, featuring a Caption Writing contest and a screening of the movie "Wonder" (2017).

Caption Writing Contest

At 12:40 pm, the Caption Writing contest took place at Mother Teresa Peace Park. Participants were presented with a picture related to self-compassion and were tasked with reflecting on it and writing a caption. A total of 83 participants enthusiastically contributed their captions, fostering a sense of introspection and empathy.

Throughout the event, students showcased their talents with singing performances, adding a positive touch to the atmosphere. Additionally, students set up an art booth featuring art related to self-love, as well as handmade stalls.

♦ **The Caption Writing**

The Caption Writing contest was judged by Dr. Mona Mendonca from the Department of History and Ms. Alita DSa from the Department of English, ensuring a fair evaluation of the entries. Ms. Bhakti Bojamma and Ms. Nimra Banu and other students from II BBA efficiently coordinated the event, ensuring its smooth execution.

♦ **Movie Screening:**

At 2:30 pm, the movie "Wonder" (2017) was screened in Fr. Robert Sequiera Hall at LCRI. The film, centered around themes of self-compassion and self-acceptance, resonated with the audience, sparking meaningful discussions and reflections. A total of 93 participants, including members from Al Care Association, Hopkins Association, and others, attended the screening.

The "Wabi-Sabi: Wordplay and Cinema" event provided a platform for individuals to explore and celebrate imperfection, self-compassion, and acceptance. Mr Yohaán Rodrigues and other students from II BBA coordinated the event efficiently.

♦ **MERAKI - Canvas Carnival**

BVoc Buddies took an initiative organized the "Meraki - Canvas Carnival" Canvas Painting Competition. The event aimed to provide a platform for participants to showcase their artistic talents and creativity.

Program was held on 2nd March 2024, from 11:40 am to 12:40 pm at the Sahodaya Auditorium. A total of 12 participants attended the competition, representing different departments of Aloysius University. Each participant actively engaged in the competition, utilizing various techniques and mediums to bring their artistic visions to life. Through the exchange of ideas and techniques,

participants gained valuable insights and inspiration, enriching their artistic journey. Theme of the competition was "Self Compassion". Overall, the "Meraki - Canvas Carnival" Canvas Painting Competition was a resounding success, serving as a testament to the enduring power of art to inspire, connect, and uplift.

♦ **DAHLIA: Group Fashion Walk**

On 05-03-2024 from 03.15 p.m. onwards, Dahlia- Group Fashion Walk Competition was conducted by Buddies of B.A. on the occasion of Happy D.O.S.E 2.0. Staff and students participated in this competition and expressed themselves on the theme- Discover You: Power of Self Compassion. 7 teams of staff and students took part in the competition.

Valedictory program of the event was held post the competition during which prize distribution to the winners of various competitions conducted during the week was held. The event marked the end of Happy D.O.S.E 2.0, a week full of events and competitions which provided an opportunity for the staff and students to immerse themselves and reflect on the theme.

In conclusion, the multifaceted efforts of the Counseling Department have significantly contributed to the promotion of mental health awareness. Through an array of activities, workshops, and training sessions, the department has not only provided essential counseling services but has also empowered individuals with knowledge and skills to navigate the complexities of mental well-being.

9. Individual Counselling

In the period between July 23 and December 23, a total of 891 cases were attended, shedding light on the multifaceted mental health challenges faced by college students. Anxiety disorders emerged as the predominant issue, with 81 cases. Following closely, relationship issues (54 cases) and family problems (47 cases) highlighted the significance of addressing interpersonal dynamics and familial connections. Other prevalent issues included depression and behavioral concerns, each accounting for 53 cases. Health-related problems (32 cases) and career confusion (28 cases) further underscored the profound impact of health and career-related concerns on the overall well-being of college students.

10. Professional Development and Training for the Counsellors

In response to the vulnerability of adolescents to substance use disorders, the Counseling Department has implemented measures to enhance the capabilities of its counselors. This section focuses on the recent professional development initiative, where the counseling team completed a 20-hour certificate course in Universal Treatment and Curriculum for Substance Use Disorders. Conducted by Ecolink Institute of Well-being, an approved training provider of The Colombo Plan Drug Advisory Programme (DAP), this course spanned from June 13 to July 28, 2023, and is integral to fortifying the department's approach to substance use issues among students.

Substance use among students, particularly adolescents, has prompted the Counseling Department to focus on preventive measures and specialized training. The aim is to equip counselors with the necessary tools and knowledge to effectively address and prevent substance use disorders.

The certificate course covered crucial topics, including the neurobiology of addiction, evidence-based treatment modalities, cultural competence in counseling, motivational interviewing, co-occurring disorders, relapse prevention, and ethical considerations. Upon completion of the 20-hour training, our counseling team demonstrated heightened awareness and proficiency in dealing with substance use disorders. This knowledge will play a pivotal role in preventive efforts and supporting students facing these challenges.

The insights and skills acquired from the certificate course provided by Ecolink Institute of Well-being will be seamlessly integrated into the college's counseling services. This includes refining the approach to addressing substance use issues among students, implementing evidence-based interventions, and promoting a holistic understanding of the factors contributing to substance use.

CAMPUS MINISTRY REPORT 2023-24

STUDENT ORIENTATION PROGRAMME:

On 17 and 18 July all the first year students had the orientation programme. The students were familiarized to the college premises through various topics, staff members were assigned various topics and were guided to inform students on the various structures and framework to be followed on campus.

FEAST OF ST IGNATIUS OF LOYOLA:

A week long activities were conducted by the Asha Kiran Scholastics under the theme "Ignatian Bonanza" the various events were Ignatian Singing, Quiz, Photograph, Treasure Hunt. The Eucharistic Celebration for staff and students was celebrated on 31 July in St Aloysius PU Hall the main celebrant was Rev Dr Kiran Koth.

SPOORTHI AND PRAGATHI:

Two days skill development programme for non-catholic students and retreat for catholic students was held on August 4 and 5. For the skill development programme various resource persons were engaged with different topics. Catholic students were divided on language preference as Konkani, English and Malyalam and they were placed in different halls, all students had an enlightening experience.

FEAST OF NATIVITY:

The Feast of Nativity of the Blessed Virgin Mary was observed through the Novena and the festive mass was celebrated on 7 September in the college Chapel, Fr Anush D Cunha in his sermon inspired the congregation of Marian Significance in our life. The harvest festival was observed through the distribution of sugarcane.

INTERRELIGIOUS DEEPAVALI CELEBRATION:

The festival of lights or the Deepavali was celebrated on 10 November at Fr Robert Sequeira hall of St Aloysius College. The guests for the day were Kolaru Sateeshchandra Bhandary former Director and Vice President of Campco, Fr Roshan D'cunha Director of YCS and YSM , Mangalore Diocese and Dr Zubaida H . Associate Professor Department of English St Agnes College. The guests addressed the gathering and provided insights on the significance of the feast.

STAFF CHRISTMAS PROGRAMME:

On 16 December Christmas celebration for all the staff was celebrated. The main guest for the celebration was Sr Jacintha Dsouza, Principal Fr Mullers Medical College, She delivered her views on Christmas and its significance with the present times, Dr Jayaprakash Gowda from the department of Electronics shared his insights with the audience.

FOUNDATION DAY CELEBRATION:

The 144 college day was celebrated on 12 January 2024, the Eucharistic celebration and programme was held in St Aloysius PU hall. Fr Richard Coelho Director of Fr Mullers Hospital was the main celebrant who stressed on the history of foundation and the challenges in establishing this institution.

ST ALOYSIUS UNIVERSITY- THANKS GIVING MASS.

A thanksgiving Eucharistic celebration on receiving the university status was held on February 28, 2024 in front of the admin block. The main celebrant was Rev Dr Peter Paul Saldanha along with other Bishops from Karnataka and priests from Mangalore and Udupi diocese. A large group of faithful were present. After the Eucharist a small felicitation programme followed.

ANNUAL REPORT OF THE THEOLOGY CLASSES FOR THE ACADEMIC YEAR 2023-24

Theology classes are being conducted for the Catholic Students first year (II Sem) and second-year (III Sem), with one hour per week dedicated to these sessions.

These sessions are facilitated by 8 dedicated teachers who guide the students through their journey of spiritual growth. The classes are conducted through activity-based, interactive sessions, actively encouraging students to express their opinions and engage in discussions. Assessment of learning occurs within the classroom through assignments and written examinations. Through the Theology Classes, the Catholic students have gained knowledge and they have deepened their faith, clarified their doubts and they have understood their role in the Church as a Baptized Christian.

ST ALOYSIUS (DEEMED TO BE UNIVERSITY) ORGANIZES EID-UL-FITR CELEBRATION

St Aloysius (Deemed to be University) hosted a significant event as part of its interfaith harmony programme, celebrating Eid ul Fitr under the theme 'Feast of Faith and Charity' on April 18 2024. The event was graced by esteemed guests and highlighted the importance of religious unity and understanding.

The distinguished chief guests for the occasion were Fr Joachim Fernandes, director of Small Christian Community, Diwan Keshav Bhat, president of Sadbhavana Vedike, Jeppu Vartula, Mangaluru; and Dr U T Ifthikar Ali, syndicate member of RGUHS, Karnataka. Each delivered a thought-provoking message on the significance of interfaith harmony.

Fr Joachim Fernandes emphasized the importance of the feast and advocated for the application of the five virtues of Islamic faith, including prayer, fasting, charity, and visits to holy places.

Diwan Keshav Bhat highlighted the role of discipline in learning and stressed the integration of interreligious programmes into academic curricula to foster mutual learning among students.

Dr U T Ifthikar Ali underscored the festive mood of various festivals during the season and emphasized the importance of religious unity in celebrating these festivals, showcasing the best of human behaviour.

The event also featured a presidential address delivered by Dr Melwyn D'Cunha SJ, pro vice chancellor of St Aloysius (Deemed to be University) and included guest of honour, Fr Vincent Pinto SJ, finance officer, along with registrars Dr Alwyn D'Sa and Dr Ronald Nazareth.

The programme was impeccably organized by Ms Shameena.K.A, Assistant professor and HOD, department of Biochemistry and Dr Sana Sheikh, Assistant Professor, department of Botany along with Vidya and Aavya serving as competent comperes.

Overall, the Eid ul Fitr celebration served as a platform for fostering religious understanding, unity, and appreciation of diverse cultures, reflecting the values of St Aloysius (Deemed to be University)

RESEARCH AND DEVELOPMENT CELL

Dr Chandra Shekhara Shetty Director, Research and Development Cell

Research Coordinators –

1. Dr Rowena Wright
2. Dr Shwetha Rasquinha
3. Dr Santhosh Goveas
4. Dr Caroleena Janefer

Seed Money funded by Mangalore Jesuit Educational Society:

1. Seed Money for Student Research Projects: Total 21 Student Research Projects Sanctioned during the year 2023-24.
2. Seed Money for Teacher Research Projects: The Management of the College has approved 5 Major and 9 Minor Research Project proposal submitted by the faculty members for the financial support after peer review of their research proposals and the recommendation of the Research Committee for the year 2023-24.

FIP Leave: The Following Staff members availed FIP Leave from the Management;

- a. Ms. Jyothi Simav Vaz –PG Chemistry
- b. Ms Bhavya Shetty – Journalism

Research Grant under VGST Scheme:

Dr Ambarish C N, PG Biochemistry and Dr Santhosh Goveas PG Biotechnology has been awarded Rs. 10,00,000/- Under ECRA for the project entitled "Assessing the impact of pollution on marine-derived fungus on the west coast of India".

Faculty Publication

Faculty published 36 research articles in Scopus indexed journals and 15 book chapters during the academic year 2023-24.

Student Publication:

Student published 3 research articles during the year 2023-24.

PhD Completed during 2023-24:

The following faculty members have completed their PhD during the year 2023-24:

1. Dr Hariprasad Shetty, Department of Zoology
2. Dr Bharathi, Department of Commerce
3. Dr Prabhukumara P, Department of Kannada
4. Dr Annette Sonia Maben, Department of MBA
5. Dr Srinivas B.L. Department of M.Sc Software Technology
6. Dr Roshan D Suvaris , Department of MCA
7. Dr Anisha Jean Mathias, Department of Mathematics
8. Dr Anushree Raj, Department of Msc Big Data Analytics
9. Dr Mahabubali A Nadaf, Department of Hindi
10. Dr Paul Dsouza, Department of Commerce
11. Dr Alwyn Stephen Misquith, Department of Economics
12. Dr Justin P James, Department of MBA
13. Dr Sumitha P.V, Department of MBA

PhD Guided by the Faculty:

Ms Sulakshana Karkala has been awarded PhD in Biotechnology from Mangalore University in March 2024 under the guidance of Dr Shashi Kiran Nivas.

PhD Guideship:

The following Staffs Recognized as Ph. D. Guides in 2023-24 under Mangalore University.

1. Dr Dhananjaya K – Department of Business Administration
2. Dr Nilakanthan V K - Department of Physics
3. Dr Divya Shetty - Department of Chemistry

STRIDE (Scheme for Trans-disciplinary Research for India's Developing Economy: The Project sanctioned by UGC New Delhi has been completed and Final Report along with Utilization Certificate and Statement of Expenditure submitted to University Grants Commission New Delhi in January 2024.

DBT Builder Scheme: College has been sanctioned under the scheme DBT –Builder (Level 1), Ministry of Science and Technology, Government of India for the project proposal entitled "Bio-prospecting of marine macroalgae for value added products from the Dakshina Kannada - Udupi Coast". A sum of Rs. 1,53,85,200/- received under the scheme has been utilized and Annual Report along with Utilization Certificate and Statement of Expenditure submitted to DBT in September 2023.

National Conference: Research & Development Cell organized a National Conference on Collaborating across Disciplines Through interdisciplinary Research on 19th April 2023.

Research & Development Cell published Proceedings of the Conference 'Collaborating across Disciplines Through interdisciplinary Research' with ISBN: 978-81-963171-0-2

Research & Development Cell conducted KSET Preparation Class for KSET aspirants during November and December 2023.

STUDENT ACTIVITY CELL REPORT

Kalothsava – 2023 was held on 17th August 2023 at Fr LF Rasquinha Hall, LCRI Block. Around 425 students were participated in this event. Mr Mohan Raj Lecturer in Biology, St Aloysius PU College, Mangaluru was the chief guest. He in his speech emphasized the need for students to take part in extracurricular activities for their all-round developments. He shared his own experience as an actor in few films and motivated all students.

Principal Rev. Dr Praveen Martis SJ in his presidential remarks, said that the students are the true and chosen ambassadors of St Aloysius college and they must involve in creative work and achieve larger goals in their life. Kalothsava is a platform for students to exhibit their cultural talents.

Dean of Student welfare Dr Ishwara Bhat S briefed about the importance of Kalothsava 2023. He encouraged the students to take part in various cultural activities of the college and outside the college to nurture their hidden talents.

Convener of the programme Ms Kavitha B welcomed the gathering and introduced the chief guest. Dr Alwyn D'sa, Registrar of the college, Directors of various blocks and Mr. Christon Menezes, President of Students' council were present. After the formal function students of the college entertained the audience with various cultural events. Ms Diya Padav, cultural secretary of students' council proposed vote of thanks.

List of Intercollegiate Winners (July 2023 - March 2024)

Sl. No.	College/Institution	Date	Event	Participation	Result
1	SDM Law college Mangaluru, Centre for postgraduate and Studies Research in law, Mangaluru.	10-7-2023	Scintillate-2023 (National level fest)	Alistair D'Souza (2nd BBA won the Best manager, Pratham Kamath Championship 2nd BBA) and N(Christon Menezes (2nd BBA) won the Best Entrepreneurship and Sudhamshu Rai (2nd BBA) Gavin Alvares (2ndBBA) Sohan Lobo (2nd BBA) and Raqeeb (2nd BBA) were the finalists in Public Relations.	Overall
2	K.L.E Society's College of Business administration, Hubli.	28-7-2023 and 28-7-2023	Corporate Roadies (National level fest)	Abdul Kader Sahal, III BBA 21 4406, Abdur Raqeeb, III BBA 21 41 67, Zaim Ahamed, II BBA 224201, Suhera Rayyan, II BBA 224259, Sudhamshu Rai, III BBA 21 41 51, Joyline Dsouza, III BBA 21 4332, Shashank R, III BBA 21 4250, Moosa Shiaz III BBA 21 4421.	Overall Runners up
3	Miss Teen Talented 2023 Competition held at Bangalore.	24-9-2023	Miss Teen Talented 2023	Eshika Shetty, Reg. No. 231 3201, 1BA B Batch (Sociology and Social Work)	Miss Teen Karnataka 1st Runner up 2023

Sl. No.	College/Institution	Date	Event	Participation	Result
4	St Agnes College (Autonomous) Mangaluru.	31-10-2023	Elysian Science fest (National level fest)	Nihal Jonathan D'Souza, II BSc, Blany Agnello D'Souza, III BSc and Anusha G Bhat, III BSc.	Overall Runners up
5	St Agnes College (Autonomous) Mangaluru.	31-10-2023	Zenith (National level fest)	Renial D'Souza, II B.Com. won the Runner up in Public Relations, Chirag Bajal was the winner of Best Manager.	Overall Runners up
6	St Joseph's College (Autonomous) Devagiri, Calicut.	19-01-2024 and 20-01-2024	Nirvana (National level fest)	B.Com, BBA and BCA students together participated.	Overall Championship
7	SDM Institute of Management and Development, Mysuru.	2-3-2024 and 3-3-2024	Naissance (National level Management fest)	33 students participated in the events. * The following students won first prize in Dance of Algorithms* Ms. Saloni (223979) Ms. Vruddhi Kanchan (223376) Ms. Tejasvi S (223986) Mr. Jaswin (2335005) Mr. Michael Dsouza (2331040) *Runner in Masterstroke (Painting) *Ms. Afaf Aysha (223407)	Overall Runners up
8	St Joseph's College of Commerce, Bangalore.	of 1-3-2024 and 2-3-2024	Gospel Fest (National Level fest)	19 students from AICUF association participated in the fest	Overall Runners up
9	SDM College of Business Management, Mangaluru.	7-3-2024	Sygma-2024-UTOPIA (National Level IT fest)	Winson - III BCA Vinish Machado - I BCA Srijan Kulal - I BCA K Namith Acharya - III BCA Ajay Kamath - III BCA Sheik Shakeer Ali - II BCA Shibin - III BCA	Overall Runners up
10	Canara College, Mangaluru.	15-3-2024	Scientica-2024 (National level science fest)	BCA and B.Sc students together participated in the fest	Overall Runners up

ST ALOYSIUS INSTITUTE OF CIVIL SERVICES (SAICS)

This marks the fifth annual report since the establishment of the Institute of Civil Services on January 12, 2019.

- Total 35 students enrolled for full-fledged offline classes with Insights IAS during the year 2023-24. The classes were held in Hybrid mode and institute provided a continuous mentorship programme for all its students.
- We take pride in announcing that two of our students, Parveen Kumar and Ammar Hassan Sayyed, passed their UPSC Civil Service preliminary exam conducted in June 2023. Additionally, Parveen Kumar successfully cleared his MAINS examination and participated in the interview process.
- On July 20, 2023, SAICS hosted a guest lecture titled "Life as a Civil Servant" by retired IIS officer Sathu Mathias. Around 70 students participated, gaining valuable insights and benefiting from the seminar's rich content and experiences shared by the esteemed speaker.
- In order to raise awareness among students and offer pre-examination training for those aspiring to take the Civil Services Examination, the Institute entered into Memorandum of Understanding with St. Joseph's Engineering College (Autonomous), Vamanjoor, St. Agnes College (Autonomous), and Milagres College in Mangalore on November 2nd, 2023.
- In accordance with the agreement outlined in our memorandum of understanding with Milagres College, Mangalore, an orientation session was held on December 8th and 9th, 2023, regarding UPSE CSE examinations. The session was attended by approximately 600 students from the first, second, and final year of BCOM, BBA, and BSC programs.
- St Aloysius Institute of Civil Services, Mangalore, In Association with Rotary Club Mangalore organised a seminar on "Career Options in Civil Services" on 6th January 2024 in LF Rasquina Hall of the College. Sri Mullai Muhilan M P, IAS, DC of DK District gave the Keynote address. Dr Saniarganesh K., IRS, Addl Commissioner of Income Tax Range-1, Sri Mahesh Kumar, Asst Commissioner of Police Mangalore City Police and Smt Meera S Pandith, Joint Director of Commercial Tax, Admin, DGSTO, Mangalore, were the Speakers. Rev Dr Praveen Martin's, SJ, Principal, presided over the program.
- As a preparation for the new batch we conducted open scholarship exam on 04th February 2024 to encourage students to take up their career in civil services. About 100 students attended the test.
- On 26th February 2024, The Office of Collaborations at St. Joseph's Engineering College, Vamanjoor, in collaboration with the St. Aloysius Institute of Civil Services, hosted a seminar titled "THE FUTURE IN CIVIL SERVICES FOR A BETTER SOCIETY AND COURTY " for first, second, and third-year Engineering, MBA, and MCA students. Mrs. Meera Suresh Pandith, Joint Commissioner of Commercial Taxes, Admin, DGSTO, Mangaluru, served as the speaker for the event. Ms. Janis Vas, the Programme Coordinator of SAICS, represented the institute at the event.
- Seven students from St Aloysius Institute of Civil Services participated in an expert talk titled "India and the World as of March 2024" held on 20th March 2024, at Father Muller's Medical College, Mangalore. Dr. AVS Ramesh Chandra IFS, Additional Secretary at the Ministry of Foreign Affairs in New Delhi, served as the keynote speaker for the event. Students of our institute also took part in various seminars & workshops organised by the college.
- Letters, Prospectus, Posters and flyers were distributed among various institutions, organisations etc. to create an awareness about Civil Service Exam and to motivate young minds to opt civil services as their career choice.

IQAC-NAAC REPORT: 2023-2024

Coordinators: **Mr. Sonal Steevan Lobo & Dr. Rachael Natasha Mary (IQAC), Dr. Jayaprakash Gowda (NAAC)**

The Internal Quality Assurance Cell organized the following programs and activities during the academic year 2023-2024:

- NIRF Ranking - 2023 conducted by the Ministry of Education, Govt. of India, The College has been ranked 80th Rank in the College Category as one of the best colleges in India.
- NAAC-IQAC prepared and submitted the Survey Proposals to all the ranking agencies. The College received the following rankings within the Top 100:
- India Today MDRA Best Colleges ranking 2023:
  - BA – 50
  - BBA – 36
  - BCA – 18
  - BCom – 60
  - Journalism & Mass Communication – 30
  - Science – 59
  - Social Work (PG) – 19
  - **The Week – Hansa Research Survey 2023– Best Colleges in India:**
  - Science – 27
  - Commerce – 33
  - Arts – 41
  - PG Journalism & Mass Communication – 24

Academic Evaluation of the Departments: The annual departmental evaluation meeting was held on May 16 and 17, 2023. The reports were evaluated by the IQAC/NAAC Advisory Committee.

Workshops:

- A Workshop on Quality Assurance & SSR Benchmarks was organized by St Aloysius College (Autonomous), Mangaluru, and St Ann's College of Education (Autonomous), Mangaluru, in association with the Xavier Board of Higher Education in India and the All-India Association for Christian Higher Education at St Aloysius College, Mangaluru, in Sanidhya Hall on May 5, 2023.
- A one-day Hands-on Workshop on OBE & Question Bank Preparation Using Qnsmarti was organized by the Internal Quality Assurance Cell (IQAC) of St Aloysius College (Autonomous), Mangaluru, and the Office of Registrar & Controller of Examinations in collaboration with ipsr solutions Limited on July 14, 2023, at LCRI Block Computer Lab & Maffei Block.
- A one-day Faculty Development Programme on 'Mindfulness at Workplace' was organized by the Internal Quality Assurance Cell (IQAC) of St Aloysius College (Autonomous), Mangaluru, in association with Office of Registrar & Controller of Examinations on 14th July 2023 at LCRI Block

Meetings:

- Faculty Meetings: Convened meetings of the Arts, Science, Commerce, BBA, and BCA faculties at the beginning of the semester for planning purposes.
- IQAC made a presentation to the PG students during the inaugural meeting, highlighting the Role of IQAC, Functions of IQAC, and IQAC requirements.

- Staff Council Meetings: Arranged staff council meetings for both PG and UG Councils.
- UG Staff Council: July 27, 2023, & January 10, 2024.
- PG Staff Council: August 09, 2023, & January 25, 2024.
- Meetings of Various Committees: Held meetings of special committees such as the Library Committee, Admission Committee, Examination Reform Committee, Malpractice Committee, Grievance Cell, Mentors, Class Guides, RDC, Entrepreneurship and Consultancy Cell, Campus Ministry, Equal Opportunity Cell, Internship Cell, IC, and other committees throughout the year.
- IQAC Meetings: The IQAC, along with external experts, held a meeting on August 22, 2023. The suggestions from these meetings were taken up for further improvement, and an ATR was presented during the meeting.
- Parent-Teacher Association Meeting was organized on the following days for Students of
  - BSc – October 04, 2023.
  - BCA – October 06, 2023.
  - B.Voc. – Second week of October, 2023
  - BA – October 17, 2023.
  - BCom – Second week of January 2024
  - BBA – March 07, 2024.

Communication:

- Weekly Programmes: The IQAC prepared the programs for the upcoming week in the College and circulated them to every staff member through email and WhatsApp groups.
- Daily Programmes: Prepared and circulated through email and WhatsApp.
- CCTV: Important notices, circulars, daily events, photographs, as well as news and documentaries prepared by the students, are displayed in the College through CCTV by the IQAC.

Documentation: In order to document the activities and record them, IQAC publishes a monthly newsletter named SAC IQAC BULLETIN. Few copies of the bulletin are printed and sent to the University and neighbouring Autonomous Colleges. Copies are also made available to the students at Hostel Blocks and Libraries.

Proposals: Proposals for NIRF 2024, MDRA India Today Ranking 2024, and The Week-Hansa Survey 2024 were prepared and submitted to the respective offices.

AQAR: The Annual Quality Assurance Report for the year 2021 -22 was filled online and uploaded to the NAAC website on July 29, 2023.

Internship Cell: The Internship Cell has been established as per the guidelines of UGC.

Research:

- RDC regularly coordinates and monitors research activities in the College.
- Loyola Centre for Research and Innovation (LCRI), in collaboration with the Entrepreneurship and Consultancy Cell, organized a workshop titled 'Research to Start-up' on August 10, 2023.
- A meeting of Research Guides of Mangalore University was held on March 1, 2023, at 3 PM in the Conference Hall of the Administrative Block. The proceedings of the meeting were considered and implemented by the Heads of the Departments and Research Guides.
- A Research Committee Meeting was held on July 18, 2023, at 3 PM in the Conference Room, Admin Block.

All India Survey on Higher Education: The AISHE report of the College for the year 2022-23 was prepared and submitted online on March 20, 2024.

Faculty Development Programme:

- JESCOL – I was organized for newly recruited staff members on July 7 and 8, 2023, and was an integral part of the induction program.
- A ten-day Induction Programme for newly recruited staff members and those who have completed 2-3 years in the College was organized by the HR Department from July 3, 2023, to July 13, 2023. A team of experts from Kristu Jayanti College (Autonomous), Bangalore, were the facilitators for the Induction Programme. Topics covered included Changing Dynamism of Indian Higher Education, Learners Level Identification Mechanism, Outcome-Based Education Policy and Perspectives, NEP, Outcome-Based Assessment and Evaluation, Innovative Pedagogical Approaches, Fostering Empathy in the Classroom, Institutional Protocol, Creative Thinking Skills, Ensuring the Psychological Well-being of Learners, Interpersonal Relationship Skills, Interpersonal relationship & Classroom Management, POCSO, Stress Management for Teachers, Problem-Solving Skills, How to Write an Effective Research Proposal, Testing and Evaluation Mindset of Effective Educators, and so on.
- A Two-Day Personal & Skill Enhancement Training Programme For Non-Teaching Staff was held on July 11 and 12, 2023.
- A Two-Day FDP was held on July 14 and 15, 2023.
- Certificate in Teaching Excellence: The Certificate in Teaching Excellence for 2023-2024 was conducted from August 26, 2023, to November 17, 2023.

Feedback: Feedback from the following stakeholders was collected and analyzed, and based on this feedback, suggestions were provided to the concerned authorities:

- Student Feedback on teaching methodology was collected online.
- Each department collected feedback from meritorious students at the end of the academic year.
- Feedback from parents and alumni was collected during PTA and Alumni meetings.
- Teachers' feedback was collected at the end of the academic year.
- Teachers submitted their Self-Appraisal Form through HR Connect.

Interfaith Harmony Programs: Interfaith Harmony programs were held during the year: Deepavali and Christmas celebrations were organized on November 10 and December 15, 2023, respectively. Eid was celebrated on April 18, 2024.

Other Points:

- St Aloysius College (Autonomous), Mangalore, introduced a new program, BBA Embedded with Business Analytics.
- The XIII Graduation Ceremony of St. Aloysius College (Autonomous), Mangaluru, was held on Saturday, May 20, 2023, at 2:30 pm in Loyola Hall, St. Aloysius PU College Campus. Ninety-two rank holders and three special prize winners were awarded. A total of 2433 graduates received their degree certificates.
- The Management & Staff of St Aloysius College organized a condolence meeting in honor of Dr. S A Mariadoss, former Professor of Mathematics at St Aloysius College (Autonomous), Mangaluru, who passed away on July 12, 2023.
- The Management of St Aloysius College mourned the demise of Mr. Edwin J F Dsouza, Renowned Konkani Writer & Recipient of Kendra Sahitya Academy award, Alumni, and former Director of Konkani, who passed away on October 26, 2023.

- St Aloysius College celebrated its 143rd Annual Day on Friday, April 28, 2023, on the College Ground. Sri M V Nair, Chairman of TransUnion, CIBIL, and KFinTech Eminent Aloysian awardee, was the chief guest for the Annual Day of the College.
- The postgraduate students organized an interdepartmental Cultural Extravaganza "SANGAM 2024" on April 12, 2023, at St. Aloysius Loyola Hall of the College. Mr. Prakash Thuminad, Tulu and Kannada cine actor of Kanthara fame, was the Chief Guest.
- St Aloysius College (Autonomous), Mangaluru, hosted a TEDxSAC event on April 30, 2023, in L.F. Rasquinha Hall.
- Pragathi, the skill development program for the students of St Aloysius College (Autonomous), was held on August 4th and 5th, 2023, on the College premises. The objective of the program was to encourage the integral development of students, which is an essential feature of modern holistic education. 3822 students took part in the interactive sessions, which were based on various skill-based topics taken up by 105 eminent resource persons from different walks of life. Out of this, 47 were external resource persons, and 58 were internal resource persons.
- Spoorthi Retreat program was conducted for Roman Catholic students of St Aloysius College Mangalore on August 4th and 5th, 2023, at 4 venues. It was conducted in three different languages as preferred by the students - an English retreat led by Br Binouy and team in Loyola hall, two Konkani groups, one in LCRI hall preached by Fr Jason and team, and another group led by Fr Roshan and team in Arrupe hall. A Malayalam group was led by Fr Vipin OFM and team. All the students witnessed a spiritual revival as they partook in confession, preaching, and holy hour diligently.
- SAC Integrity Shop – A New Initiative called SAC Integrity Shop has been placed in the Administrative Block. It is a space for Aloysians to demonstrate and live the values of honesty and integrity.
- SAC Wall of Compassion – A new initiative called SAC Wall of Compassion has been placed in the Administrative Block. It is a space for Aloysians to embrace the values of empathy, solidarity, and acts of kindness.
- One Rupee Revolution – The Students' Council of the college will be launching an innovative service initiative called One Rupee Revolution to promote the outreach and extension services of the institution. The initiative reflects the idea of how a small contribution within one's means can collectively become a significant resource to serve the most deserving and less fortunate individuals or groups in society and create a quiet revolution.

DEEMED TO BE UNIVERSITY STATUS: The College was granted Deemed to be University status on January 19, 2024, in accordance with the new regulations of 2023.

ALOYSIAN FEST-2024

A NATIONAL LEVEL UNDERGRADUATE FEST

On March 16, 2024, St Aloysius, (Deemed to be University) inaugurated the highly anticipated and an exhilarating "Aloysian Fest-2024", A National Level Undergraduate Fest, with extraordinary pomp and grandeur. This event marked a significant milestone in the institution's illustrious 144-year history. It was a unique first such event after the college attained the status of 'Deemed to be University' wherein all the Post Graduate departments were hosting their annual fests simultaneously.

The fest was like a rainbow, a rendezvous of seven fests, viz,

- (1) **Ark of Arts** by the PG Departments of Social Sciences (English, Journalism & Mass Media Communication, Corporate Psychology and Economics);
- (2) **Saksham** by the PG Studies and Research in Social Work;
- (3) **Udhgam** by the PG Studies and Research in Commerce;
- (4). **Synapse** by the PG Departments of Biological Sciences (Chemistry, Biotechnology, Biochemistry and Food Science);
- (5) **Quanta** by the PG Departments of Physical Sciences (Physics, Chemistry and Mathematics);
- (6) **Aloysiad** (Sports Meet) by the Department of Physical Education; and
- (7) **Kalaatrividha**, a cultural extravaganza.

The inauguration of the Aloysian Fest-2024 was held at L.F. Rasquinha Hall (LCRI) with the grandiose audience of students from different colleges. The program began with a prayer rendition by the college choir followed by a welcome dance. A short visual profile featured St Aloysius, Deemed to be University's illustrious pioneering service in the field of education in Dakshina Kannada district. Dr Florin Shelomith Soans, Staff Coordinator welcomed the august gathering and set the right tune for the event. The traditional lighting of the lamp by the dignitaries rendered auspicious meaning to the assembly. The event

was inaugurated formally by unveiling 'Aloysian Fest- 2024' by the dignitaries. The inaugural ceremony was compered by Ms Gloria Rodrigues while Dr Nilakanthan V K, Staff Coordinator proposed the vote of thanks.

Ms Shiny Astrid Pereira, an alumna and Kannada Television Actress, was the chief guest and Rev. Fr Melwin Pinto SJ was the president of the program. Ms Shiny in her inaugural address encouraged the students to actively participate in the extra and co-curricular activities. She said, "Though there are so many participants, there are only a few trophies. This clearly tells us that the competitions should help us to learn in life and not just to win." She recalled her good-old-days in the college and the various opportunities that brought out her hidden talents. She requested all the students to follow their passions in life by exploring themselves. Further she said, "Never to give up despite failures in life."

In the presidential address Rev. Fr Rector emphasized that the students need to appreciate others and learn from others. When we see the goodness in others and start learning from the others, we would become a better human being and the world would become a better place to live in. The Vice Chancellor Rev. Fr Praveen Martis SJ, invited everyone to carry home the wonderful memories of the fest and the campus. He applauded the staff and the student organisers for planning meticulously for the success of the Aloysian Fest-2024. He motivated the students to have a definite goal and to always grow and progress in life. Life is like a cafeteria, having full of choices; make a choice as per your talent.

Dr Alwyn Dsa, the Registrar & COE, Rev. Fr Vincent Pinto (Finance Officer), Dr Loveena Lobo (Director, Maffei Block), Dr Ronald Nazareth (Director, LCRI Block), Dr P P Sajimon (Dean, PG Studies) and the staff coordinators Dr Florin Shelomith Soans, Dr Nilakanthan V K, Ms Renita Fernandes and Ms Jovita Soans, Assistant staff coordinators graced the dais with their valuable presence.

The evening valedictory program was presided over by Rev. Fr Praveen Martis SJ, the Vice Chancellor of St Aloysius (Deemed to be University). The stage was graced by Dr Loveena Lobo, Dr Ronald Nazareth, Dr P P Sajimon, the staff coordinators Dr Florin Soans, Dr Nilakanthan V K, Ms Renita Fernandes and Ms Jovita Soans and the student coordinators Mr Paul Dcosta, Mr Roshan, Ms Nuthan M M and Ms Delma Dcunha. Ms Anshika compered the valedictory program. Ms Renita Joyce Fernandes welcomed the gathering while Ms Jovita Soans proposed the vote of thanks acknowledging the contribution of each and every one for the successful conduct of the event. In the valedictory the runners-up and winners of each fest were declared and awarded by the dignitaries on the stage.

The list of the runners-up and the winners of each fest is as follows:

ARK OF ARTS

Runners-up: School of Social Work, Roshni Nilaya

Winners: St Agnes College

SAKSHAM

Runners-up: NUCSER (NITTE), Derlakatte

Winners: School of Social Work, Roshni Nilaya

UDHGAM

Runners-up: Alva's College, Moodbidri

Winners: SDM College of Business Management

SYNAPSE

Runners-up: SDM College, Ujjire

Winners: St Agnes College

QUANTA

Runners-up: SDM College, Ujjire

Winners: Poorna Prajna College, Udipi

ALOYSIAD

Throwball: Runners-up: DR P Dayanananda Pai P Sateesh Pai
Government First Grade College

Winners: St Aloysius (Deemed to be University), Mangaluru

Volleyball Runners-up: St Aloysius (Deemed to be University), Mangaluru

Winners: Shree Narayan Guru FGC, Kudroli

KALATHRIVEDHA (Cultural)

Raaga Runners-up: SDM College of Business Management

Winners: DR P Dayanananda Pai P Sateesh Pai Government First Grade College

Naatya Runners-up: Trisha Vidya College of Commerce and Management

Winners: Sri Devi College

Vai-Vidya Runners-up: DR P Dayanananda Pai P Sateesh Pai Government First Grade College

Winners: School of Social Work, Roshni Nilaya

The Aloysian Fest provided a platform for students from different parts of the country to showcase their extraordinary skills, incredible talents and innovative ideas through a wide range of events, competitions and performances. The magnificent Aloysian Fest-2024 left an indelible impression, fostering connections between the young minds, igniting their latent creativity and celebrating the spirit of unity in diversity among the student community hailing from different corners of the country. More than 50 colleges all around the country, students numbering about 1500, participated in the Aloysian Fest-2024. It was indeed a grand success.

ALOYSIAN FEST 2024

A National Level Pre-University Fest

On September 22 and 23 2023, St Aloysius, (Deemed to be University) conducted the highly anticipated and an exhilarating "Aloysian Fest-2023-24", A National Level Pre-University Fest,. This event marked a significant milestone in the institution's illustrious 144-year history. It was a unique fest for PUC students as it was for the first time it was conducted.

The fest was a total of eight different fests, viz, (1). **Art Beat** by the Departments of Social Sciences and Languages

(2). **Acme** by the Department of Commerce (3). **Imprints** by the Departments of Sciences (4). **Aloysiad** (Sports Meet) by the Department of Physical Education; (5). **Asthithva**, a cultural extravaganza (6) Spin-Out by the department of BBA (7) **Composite** by the department of BCA (8) **INSCIGNIS** , A science exhibition

The inauguration of the Aloysian Fest-2024 was held at L.F. Rasquinha Hall (LCRI) with a grandiose audience of students from different colleges.

Mr Sushanth Tharappan, Head - HR, Infosys Limited,, was the chief guest and Rev. Dr Praveen Martis SJ, the Vice Chancellor of St Aloysius (Deemed to be University) was the president of the program. Rev Fr Vincent Pinto, Finance officer of the Institution was Guest of Honour.

The valedictory program was presided over by Rev. Fr Praveen Martis SJ, the Vice Chancellor of St Aloysius (Deemed to be University). The Chief guest for Valedictory was Mr Praveen B Nayak, Joint Registrar of Co-operative Societies. Dr Narayana Bhat M, Director of Xavier Block, was Guest of Honor

Coordinators of different fests are:

Dr Mahalinga Bhat K - Chief Coordinator
Mr Reji John - Asst Chief Coordinator
Ms Bhavya Shetty- Art Beat Coordinator
Ms Deshel L Fernandes- ACME Coordinator
Ms Ann Varghese- SPIN-OUT Coordinator
Dr Kiran Vati K - IMPRINTS Coordinator
Ms Divya Deepthi Monteiro- INSCIGNIS Coordinator
Mr Praveen N- COMPOSITE Coordinator
Mr Arun D'Souza- ALOYSIAD Coordinator
Ms Roicy Rekha Braggs- ASTHITHVA Coordinator

Dr Sandhya U Sirsikar- ASTHITHVA Coordinator

Final result:

ACME

No of events organised 4
No of colleges participated 9
No of students participated 93
Overall - St Aloysius PU College Mangalore

INITIA

No. of events organised- 10
No. of colleges participated- 9
No. of students participated- 56
Overall Champion - Dr. NSAM PU College Nitte, Mangalore

SPIN-OUT

No of events: 5
Colleges participated: 9
No of students participated: 65
Overall championship St Aloysius PU college Mangalore

IMPRINTS

No. of events organised- 9
No. of colleges participated- 10
No. of students participated- 94
Overall Champion - St Aloysius PU college, Mangalore

COMPOSITE

No. of events organised- 7
No. of colleges participated- 10
No. of students participated- 90
Overall Champion - Sharada PU college, Mangalore

ART BEAT

No. of Events: 8
No. of Colleges participated: 15
No. students participated: 122
Overall championship : Canara College Mangalore

ALOYSIAD

No. of Events: 3
No. of Colleges participated: 12
No. of teams participated: 9+4+4=17 teams
No. students participated: 205

Volleyball Men

Winners: Sri Narayanaguru PU College, Mangalore
Runner-Up: Sharada Ganapathi Vidya Kendra, Kairangala

Volleyball Women

Winners: St Aloysius PU College, Mangalore
Runner-up St Agnes PU College, Mangalore

Throwball Women

Winners: St Aloysius PU College, Mangalore
Runner-up :St Agnes PU College, Mangalore

ASTHITHVA

No. Of events: 06
No. Of college participated : 10
No of students participated : 110
Overall winners : Don Bosco school shirva

COMMUNITY RADIO SARANG

RADIO SARANG 107.8 FM

- ♦ Radio Sarang, the only community radio station in Mangalore City, commenced broadcasting from SAC in 2009.
- ♦ It operates with a team of eight staff members including a Director.
- ♦ Throughout the academic year 2023-24, Radio Sarang maintained its diverse broadcasting programs and outreach activities in four languages: Kannada, Tulu, Konkani, and Beary.
- ♦ Father William Marcel Rodrigues SJ officially assumed the role of Director of Radio Sarang on August 15, succeeding Father Melwin Sunny Pinto SJ.

Programs Undertaken and Aired:

- ♦ In September 2022, Radio Sarang initiated the 'Say No to Violence' project in collaboration with NGO SMART and supported by USAID & MOMENTUM, aimed at raising awareness about violence against women. The project continued until June 2023, marking Radio Sarang as the sole community radio in South India awarded this project.
- ♦ It regularly hosted expert speakers to enrich dialogue and foster greater community awareness.
- ♦ 'Factshala,' aimed at combating the spread of fake news, facilitated informative discussions by inviting expert speakers, enhancing dialogue and deepening community awareness on the issue.

- ♦ Radio Sarang received recognition from the Ministry of Ayush, Government of India.
- ♦ The project "International Yoga Day 2023" was initiated to promote yoga practices among local communities through Common Yoga.
- ♦ Radio Sarang actively participated in broadcasting the Ministry of Culture campaign, supported by the Community Radio Association (CRA). The campaign titled "Har Ghar Tiranga" and "Meri Mati Mera Desh" featured radio episodes.

Flagship Programs:

- ♦ "Hallo Wenlock," a weekly interaction with a doctor from Wenlock District Hospital, has completed 175 episodes, engaging listeners in discussions on various health issues.
- ♦ "Kala Sarang," a fortnightly series launched in 2023, features presentations by literature and cultural practitioners, including bi-weekly dialogues with Bhaskar Rai Kukkuvalli, the radio program adviser, and special segments showcasing interviews with distinguished artists, retired chancellors, literature experts, educationists, and theatre designers.
- ♦ "Sutta Mutta," a bi-weekly series started in 2022, has aired 50 episodes highlighting individuals or organizations making unique contributions to society, focusing on showcasing talent and exemplary service, and gaining a substantial and loyal listenership.
- ♦ "Genada Nade," a feature program anchored by Dr. Ganesh Amin, aired series of programs emphasizing Tulu culture and local cultures of Dakshina Kannada during the year.

Distinguished Guests Who Visited Radio Sarang in 2023-24:

- ♦ Mr. U T Khadar, Speaker of the Karnataka Legislative Assembly and Member of the Legislative Assembly representing Mangalore, visited Radio Sarang on July 31, 2023.
- ♦ Capt. Brijesh Chauta, Ex-serviceman from the Indian Army and chairman of the Mangaluru Kambala Committee, interacted on Radio Sarang in the Radio Sanje program hosted by Mr. Abhishek Shetty on December 06, 2023.
- ♦ Mr. Sunil Siddhi, a renowned Actor and Drama Artist, visited the studio and shared his experiences in acting in theater and films like "Asmitay" on August 26, 2023.
- ♦ Mr. Dinesh Holla, an environmental activist, spoke on drought concerns of Dakshina Kannada in November 2023.
- ♦ Mr. Tamma Lakshmana, Theatre Creative Head, spoke on challenges in theater on September 14, 2023.
- ♦ Dr. Jacintha Dsouza, the regional Superintendent of District Wenlock Hospital, visited Radio Sarang on February 16, 2024, as the new facilitator of the flagship program "Hello Wenlock."
- ♦ Mr. Manjuntan D Shetty Ira, an expert in Tulu Culture, spoke on Tulu language and culture on June 8, 2023.

Other Salient Programs

- ♦ On Independence Day, Radio Sarang aired special programs for 16 hours with live coverage of activities from Nehru Maidan Grounds.
- ♦ On November 1st, for Kannada Rajyotsava, a live program was broadcast from Nehru Maidan Grounds along with continuous programming for 16 hours.
- ♦ Fr William Marcel Rodrigues, SJ the Director, participated in the regional Sammelan of Community Radios at Anna University, Chennai, on February 13 and 14, 2024 where several issues related to Community Radios were discussed.

INSTITUTE OF KONKANI REPORT

- During 2023-24 Amar Konkani research journal published Issue no. 79 and 80.
- During the year, the Institute organised several symposia.
- **Konkani Marriage Literature:** The event, supported by UGC-STRIDE, highlighted the importance of local culture, with papers being presented on various Konkani communities' wedding folklore. The conference aimed to revive and carry forward Konkani culture, with demonstrations of Catholic, GSB, and Kudubi marriage folklore.
- **Literary Forum on Louis Mascarenhas:** The Sahitya Academy in association with the Konkani Institute organised a Literary Forum on Konkani Poet Louis Mascarenhas. Renowned Konkani enthusiasts like Dr Alwyn D'Sa, Mr Melwyn Rodrigues, Mr Henry Mendonca, Dr (Fr) Melwyn Pinto SJ, and Mr Joachim Pinto were present. The event featured paper presentations on Mascarenhas's life and works, with discussions on his poetry, journalism and plays. The forum resolved to honor Mascarenhas's contributions and promote Konkani literature
- **Tribute paid to Edwin JF DSouza:** The Institute organised an event to pay tribute to writer Edwin J. F. D'Souza, recipient of Kendra Sahitya Akedemy award. Led by various Konkani associations and coordinated by Sahitya Academy, the event featured tributes by Dr Chandralekha D'Souza and Kishor Barkoor.
- **Visit to institution and Library of Goa:** Two staff members from the Institute, along with Konkani students of I and II year Degree attended a national seminar at Fr Agnel College, Goa.
- **Post Graduate Diploma in Konkani:** This academic year's (2023-24) Diploma course was started in the month of May 2023 with four students enrolling for the programme.
- Several writers, scholars and publishers visited the library to refer Konkani books, collect short stories from old publications. Students and teachers from Goa university, Rosary College of Commerce and Arts, Margao, Goa, Shree Mallikarjun & Shri. Chetan Manju Desai College, Delem, Canacona, Government College of Arts Science & Commerce Quepem, Goa visited the Institute.
- **The Library:** The Institute has over 12,950 volumes on Konkani or subjects related to Konkani language and culture. Every year, on an average 14 newly bound volumes of periodicals are added to the library. This year well-known Konkani writers Smitha Shenoy, Fr Melwyn Joseph Pinto, Edwin J.F. D'Souza have donated more than 180 books to the library.

LISTENING & LEARNING CENTER REPORT

The objective is to enhance the well-being and help people deal with issues in their lives by providing tools and insights through assessments, a space to disclose and therapy. Through counselling and therapy children, parents, adolescents, and adults have been helped to lead more fulfilling lives. The activities undertaken during the year are:-

- Assessments
- Aptitude testing and guidance for students of 10th and Pre- University
- Teacher training in Behavior management, techniques to handle children with special needs.
- Parent education programs to enhance parenting skills and make the challenges of parenting easier and enjoyable.
- Counselling and Psychotherapy
- Practice lab for students: Prepared personality profiles, trained in storytelling and Puppetry, Basic skills training in counselling, Mini research projects to experience theory in action.

ST ALOYSIUS PRAKASHANA REPORT- 2023-24

In the year 2023-2024, St. Aloysius Prakshana, the esteemed publication wing of our college, continued its tradition of disseminating quality literature across various domains including arts, science, and other fields. Notably, our coffee table book titled "Echoes of the Corridors" was unveiled, offering readers a captivating journey through the rich history of our institution since its inception, embellished with visually arresting imagery. This esteemed publication was formally launched on September 20th, 2023, by the Honorable Minister for Health and Family Welfare, Government of Karnataka, and District in-charge minister, Sri Dinesh Gundu Rao, during his visit to our college.

Furthermore, on October 18th, 2023, college celebrated the release of "Hulivesha" authored by Dr. Chandrashekar Shetty. This insightful work delves into the origin and intricacies of the unique dance form indigenous to the coastal Karnataka region, known as 'Tiger Dance' or 'Pili Yesha' in the local Tulu language. The unveiling ceremony of this significant publication was graced by the esteemed presence of Dr. N. Damodara Shetty, a distinguished writer and former Professor at St. Aloysius College (Autonomous). Additionally, Dr. B. Shivarama Shetty, a respected former Professor from the Department of Kannada at Mangalore University, delivered an illuminating speech highlighting the book's content and significance.

Another notable addition to our literary repertoire was "Three Tales of Cha Fra DCosta" penned by Dr. Sylvia Rego, which was introduced to the public on January 30th, 2024, during the one-day national conference on 'Digital Touch to Konkani,' organized in association with Konkani Adhyayana Peeta, Mangalore University. We were honored to have Dr. Jayaraj Amin, the honorable Vice-Chancellor of Mangalore University, as the chief guest, and Sonia Crasta, a renowned Konkani writer, as the guest of honor during this auspicious occasion.

Moreover, the release of "Collaborating Across Disciplines through Interdisciplinary Research," edited by Dr. Chandrashekar Shetty, marked a significant milestone on April 19th, 2023. This publication comprises the proceedings of the National Conference organized by the Research and Development Cell, in collaboration with UGC-STRIDE, showcasing the scholarly endeavors in fostering interdisciplinary research.

Lastly, "Decadal Odyssey in Physics," a chronicle of the PPK Endowment Lecture Series edited by Dr. Chandrashekar Shetty, was unveiled in March 2024, adding another valuable contribution to the academic discourse.

These endeavors reflect our commitment to advancing scholarly pursuits and fostering intellectual engagement across diverse fields, reaffirming our college's standing as a beacon of academic excellence.

HOSTEL REPORTS

AIMIT HOSTELS 2023-24

The three hostels at AIMIT, Beeri, house as many as 328 students. Dr (Fr) Melwyn Joseph Pinto SJ is the Director of the hostels.

There are 181 girls and 147 boys coming from different ethical, social, geographical, and economic backgrounds. There are 254 students from within Karnataka state and 74 students from outside of Karnataka. Among them, there are 152 belonging to minority communities, 10 SC students and 2 ST students.

Special/Unique Events in the hostels

At the commencement of the new academic year, Freshers Day and orientation programmes are arranged for the students. A memorable farewell was organised for the outgoing students as well as outgoing sub wardens. Outreach programme was an unforgettable day for all hostellers, as they visited seven different centres dedicated to the less privileged people. The time spent with the inmates of the centres was truly a moving experience for the students. One hundred and twenty-five Catholic students in the hostels are privileged to have a chapel in the campus which they frequent for daily rosary, weekly adoration and Mass on Wednesday and Sunday. Important feasts like Christmas, Mothi fest, the local feast of the nativity of Mother Mary, and each hostel patron's feast are being celebrated. Interfaith prayer service is held occasionally. Special inter-religious prayers were held on Deepavali and New Year's Day. Hostel students celebrated sports day with great enthusiasm and sportsmanship. Hostel day was held with memorable creative programmes. The chief guest of the programme was Fr Roshan Crasta, administrator of Fr Muller Homeopathy College Hospital.

Students have performed well in their academics. Many hostellers who have passed out have been well placed in various companies.

PG LADIES HOSTEL DAY REPORT 2023-24

St Aloysius College PG Ladies Hostel is a centre for living, learning and for integral growth. Within the walls of the hostel, a sanctuary is crafted- a space where the symphony of study, the serenity of prayer and the spirit of wholesome interaction harmonise, shaping an environment that nurtures growth and lasting memories.

Administration

St Aloysius College PG Ladies hostel is looked after by Fr William Marcel Rodrigues SJ, Director and in collaboration with Sr Bibiana Noronha UFS, warden and Sr Trenitha Ferrao UFS as assistant warden. St Aloysius College PG Ladies hostel accommodates 114 students of which 6 B ed students and 108 post graduate Students.

There are five domestic staff who work selflessly in maintaining the cleanliness and serving delicious food for the students of the hostel.

Office Bearers

The PG council leader Ms Aneena Joly, along with members Ms Rebecca, Ms Lishma Dsouza, Sr Lynda, Ms Nuthan, Ms Chythanya and Ms Lizzy are contributing the bigger share in the development of over all growth of the students.

Formation

In an effort to help and assist the students the orientation programs were conducted in the hostel. Fr Anthony Derrick, director of UG hostel was the resource person for the orientation in the PG ladies hostel. The session helped the students to encourage and be united in the hostel. Sr Mariette BS gave a talk on Women Psycho- Sexual Integrity- empowering women for the future. Eucharistic Celebration, daily rosary, inter-religious prayers and conducting liturgy on Sundays by students help them out to build a healthy lifestyle.

Events of the year

PG hostel welcomed new Director Fr William Marcel Rodrigues SJ and Sr Trenitha Ferrao assistant warden to the new academic year 2023-24. The hostel never fail to celebrate festivals which bring all together in unity. Hostels have celebrated Onam and Nativity of our lady on 6 September. One of the most awaited moments of the month for the ASH Students is recreation. The birthday of students and staff is celebrated every month. Freshers' day conducted by seniors for the newly joined students to welcome them to home away from home.

The hostel Day 2024 was held on 6 February together with UG hostel Aloysius Students Hostel. Dr Caroline Dsouza was the chief Guest of the event.

Facilities

PG Hostel installed three drinking water purifiers in three floors and continuously monitors the hygiene and health of the students and in the vicinity of the hostel.

Academic Achievements

Great Achievement requires personal force, determined spirit and confidence. The Students have internalised this idea and have found success in their academic venture. Students Monica Leyona, Lishma Dsouza, Chaithra Gopinath, Gowrinandan, Neha Rajan, Namritha CK, Neha S, Sherina, Nidhi Maria have excelled in the examinations securing above 8 grade. We extend hearty congratulations to all these outstanding students and wish them luck in their future ventures.

Conclusion

As we conclude we humbly recognize God's presence in all the activities and His countless blessings. No duty is more urgent than giving thanks, we thank our kitchen staff for the selfless toil and generosity to render valuable service.

UG LADIES HOSTEL DAY

Administration – Hostel Staff

"God loves a cheerful giver," This powerful statement is honestly vindicated by the generous service, lovingly rendered by the UG Hostel Staff

St Aloysius College UG Ladies Hostel is efficiently managed under the guidance of Fr. Anthony Derrick SJ the Director and assisted by Sr Shobha Pinto the warden and Sr Roopa R.K.OSS the assistant warden. The hostel accommodates 174 students, of which PU-74, DEGREE-100. The hostel has given a generous concession to the deserving students for the year 2023-24.

"Outstanding leaders go out of their way to boost the self-esteem of their personnel. If people believe in themselves, it's amazing what they can accomplish". We are ever grateful to the services rendered by our kitchen staff Mrs Irene D'souza, Mrs Seema Tirkey, Ms Vikranti Pinki Kiro, Ms Rasmita Khadia Ms Jubita Kashyap, Ms Manisha Barla and Ramesh the Security

Office Bearers

Taking a little more than the share of the blame and a little less than the share of the credit, the office bearers of the UG hostel have contributed to the welfare of the hostel. The UG hostel council consists of Miss Shainal-a vibrant capable hostel leader, Miss Ancita the Assistant leader, Miss Rimnal cultural leader, Miss Lineeta Liturgy leader, Miss Diya Sports leader they have given their best to make every programme a successful one.

Formation

Orientations programme for PU and Degree Students separately, on the topic "How to adopt hostel life?" Miss Sarha, the counsellor of SAC PUC was the resource person, preparation for exams and utilization of full potentials Fr. Felix victor SJ resource person. Every Thursday Eucharistic celebration, daily rosary, every Friday Divine Mercy rosary, every Wednesday inter religious prayer, Sunday liturgy are conducted by the students.

Programmes of the Year

Fresher's day celebration and Welcoming newly appointed director Fr. Anthony Derrick SJ, Sr. Reshma as well as I PU students. On 5th July was Fr. Anthony Derrick SJ Birthday, Eucharistic celebration followed by cultural program (fellowship dinner) with great delight. On 27th July 2023 orientation programme for I PUC Students on the topic "How to adopt hostel life?" was conducted by Miss Sarha, the counsellor of SAC PUC. The Feast of nativity Onam, Janmastami was celebrated in the hostel on 6th September 2023. On 14th November 2023 Diwali was celebrated by staff and students. On 18th November 2023 Sr Shobha's b'day was celebrated. On 22nd December 2023 Christmas was celebrated. On 20th January 2024 a session was conducted by Fr. Felix Victor SJ on the topic preparation for exams and utilisation of full potential. On 21st January 2024 outreach programme was conducted where we visited PASCHIM REHAB CHARITABLE TRUST. We were happy to share snacks, soft drinks and other items. some detergent with them. Birthdays of staff and students are celebrated each month.

Health Advices:

First aid awareness session was conducted by Sr Shobha Pinto the warden as she is a professional nurse from District Health department. We take care of the students in case of any mishap. For medical consumables, assessing the nearby hospitals.

Prevention from mosquito bites: Thermal fogging twice a year *Twice a month spraying of insecticide.

Academic Achievements:

"Great achievement requires personal force, determined – spirit, and self-confidence." The students of the UG ladies hostel have internalised this idea, and have found success in their academic ventures. We are happy and proud to say Hats off to Miss Brinel Noronha and Preemal Keerthi Noronha for being the topper in the college in First PU.

The following I PU students have secured above 95% in the Academic Result. Brinel Noronha 97%, Preemal Keerthi Noronha 97 %, Jeswin D'souza 96%, Nesara H.K 92%, Priyanka Francis D'souza 91% and Ananya Sanyay Kumar 91%, Trisha Appanna Gonzaga School 91%

The following II PU students have secured above 90% in the Academic result. Janice Avena Fernandes 99% , Adhya K V 98%, Venessa Sharina Dsouza 98%, Namratha 98%, Natasha Peter Fernandes 95%, Anvitha A S 95%, , The following Degree students have secured above 85% in the Academic result.* Lavisha Jessica Aranha 91%, Bhoomika BR 88%, Soubhagya R Katti 87%, Sharan Maria R.J 87%, *Neysa Gayleen Pinto 86%, Ancita Preema Castelino 85% We extend hearty congratulations to all these outstanding students and wish them good luck in their future ventures.

Conclusion:

We recognize God's presence in all the activities His countless blessings, love and concern through the management committee. We take an opportunity to 'Wow' and thank the management committee, for your keen interest in spiritual and physical growth, and always have an attitude of gratitude. We are grateful to the hostel Director and staff management for their dedication and commitment. Our gratitude is also due to all the heads of Aloysius institutions for their support, no duty is more urgent than giving thanks, thanks to the kitchen staff for the selfless toil.

ST ALOYSIUS COLLEGE GENTS HOSTEL 2023

In the academic year 2023, St Aloysius College Gents Hostel continued to uphold its legacy of providing a welcoming home to a diverse group of students, fostering unity through diversity and knowledge. This annual report encapsulates the key initiatives and achievements that marked the year under the theme "Fostering Unity Through Diversity and Knowledge."

Growth and Accommodation: Founded in 1907 with 47 students, SAC Gents' Hostel has witnessed remarkable growth. The introduction of a new building in 2010 expanded the accommodation to 233, and as of 2023, the hostel proudly accommodates 543 students, demonstrating its commitment to quality living spaces.

Holistic Development: The hostel remains dedicated to nurturing students physically, academically, emotionally, spiritually, ethically, socially, culturally, politically, and psychologically. With an environmentally conscious approach, the hostel maintains a nature-friendly and plastic-free setting, contributing to ecological preservation.

Change of Guard: Acknowledging the commendable services of Fr. Cyril D' Mello and Fr. Clifford Sequeria, we extend our best wishes to them. Welcome to Fr. Melwyn D' Cunha, the new Director of the hostel.

Orientation Program: A comprehensive two-day orientation program was organized at the beginning of the academic year, focusing on the holistic development of incoming freshmen. Esteemed faculty members Dr Anup & Dr Gladwin and Mrs Kiran Shetty led the sessions, emphasizing academic and personal growth.

Festivals: Festive celebrations were vibrant and joyous, with special events for Onam, Diwali, and Christmas, promoting cultural exchange and spiritual understanding.

Sports and Games: Various indoor and outdoor games were organised to foster teamwork, discipline, and physical fitness. The hostel community actively participated in activities such as carom, table tennis, chess, football, volleyball, and cricket.

Student Council Election: In line with nurturing leadership qualities, a student council was elected for the academic year 2023, with Somanna P M serving as Hostel Leader and Nikhil as Asst Leader. The council aims to establish a strong link between the student community and the hostel management.

Concessions and Scholarship: Sixty economically disadvantaged students received scholarships totaling seven lakhs, in addition to management scholarships facilitated by Rev Fr Melwin Pinto.

Faith and Spirituality: The hostel embraces students from diverse faiths, fostering harmonious relationships. Daily Rosary, weekly Mass sessions, and occasional interfaith services to promote spiritual growth.

Counseling Facilities: Counselling services address academic, personal, and emotional well-being, empowering students to explore their identities and foster healthy relationships. Mr Akil is the in-house counsellor.

Food Facilities and Cleanliness: Homely and hygienic meals are provided by an efficient kitchen staff. The hostel maintains cleanliness through regular fumigation and a new water filtration system.

Infrastructure Enhancements: Several improvements, both functional and aesthetic, were made to the hostel's infrastructure, including the installation of sliding mosquito mesh in multiple buildings, additional CCTV cameras, painting of blocks, and upgrading study hall furniture.

HOSTEL DETAILS FOR THE YEAR 2023-24

Sl. No	Name	Type	Place	No. of Rooms	Capacity (Intake)	Residing Student
1	St Aloysius College UG Girls Hostel	Girls Hostel	Main Campus	43	100	95
2	St Aloysius College PG Girls Hostel	Girls Hostel	Main Campus	55	113	112
3	St Aloysius College Gents Hostel (UG & PG)	Boys Hostel	Main Campus	167	335	344
	Total			265	548	551

COLLEGE ALUMNI ASSOCIATION (SACAA) REPORT FOR THE YEAR 2023-2024

SACAA is a registered association registered under the society/association act (Regn. No 105/99-2000). It has over 15,000 members. The staff, old students and their spouses, Students of Jesuit institutions residing in Mangalore are the members. Rector of the Institution is the Patron and the Principal of the College is the Director.

SACAA is affiliated to JAAI (Jesuit Alumni Associations, India) at the National Level and World Union of Jesuit Alumni (WUJA) at the International Level. Dr Richard Gonsalves is the President of South Zone JAAI. Prof. Edmund Frank is elected Vice President of the Federation of JAAI. He is also the Editor of the JAAI Newsletter Voice of JAAI and is also nominated as Editor of the Voice Of JAAI South Zone

Golden Jubilee Reunion 1972 batch

A day-long Reunion commenced with a ceremonial march past with drum cadence and hoisting the Golden Jubilee Flag

followed by singing the national anthem on 11th Jan 2023. A formal program was conducted in the Robert Sequeira Hall to commemorate this event. The Convocation Ceremony was held and each of the fifty odd Golden Jubilee Alumni dressed in the graduation attire was donned with a stole and was presented a memento, which they proudly received like young graduates.

In turn, they also felicitated and honored their teachers. The batch mates presented their token of appreciation in the form of a cheque for Rs. 10.5 Lacs to the support of the sports initiative.

SACAA Reunion 2023

12th January is the founders' day of St Aloysius institutions and as the tradition SACAA organized this annual event for the Aloysian Alumni with their families at St Aloysius High School Grounds on 12th Jan 2023. Around 500 people participated in the event. A formal program was staged for 45 minutes, followed by 2 hours of entertainment.

During the program, three events took place, mainly

- 1) Launching of the Benjamin Memorial Sports Foundation (BMSF) and unveiling of its official logo.
  - 2) Unveiling of KIOSK for Annual Magazine of SAC institutions.
  - 3) Releasing the coffee table book initiated by Rector Rev. Fr Melwin Pinto SJ and Principal Rev Fr. Praveen Martis SJ
- Professor Edmund Frank was felicitated for being elected to the governing council of JAAI and Dr. Richard Gonsalves was felicitated for being elected as the President of South Zone, JAAI.

BMSF

In the view of establishing Sports Foundation a new initiative 'Benjamin Memorial Sports Foundation (BMSF)' was launched at SACAA reunion. The main purpose of this initiative is to provide a platform for budding Aloysians to create a strong foothold in the sports arena and ultimately transform it into a sporting hub.

KIOSK

A Kiosk was unveiled at the Annual SACAA Reunion which is presently installed at the SACAA office at the High school building. This kiosk displays scanned magazines and documents dating back to 1939.

NAAC Visit

The NAAC team conducted a visit to the college on January 16th and 17th, 2023, during which SACAA participated in the interaction session. The SACAA team presented their contributions and activities to the NAAC audit team, leaving a favorable impression of the institution that contributed to the NAAC Accreditation

JAAIKAR, JAAI matters

JAAI Milan Patna:

10th National Congress of JAAI was held on the 10, 11 and 12 February 2023 at St Xavier's High School, Patna and St Michael's High School, Patna. SACAA representatives, Dr. Richard Gosalves, Mr Naveen Mascarenhas, Prof. Edmund Frank and Rev Dr Praveen Martis SJ attended the meeting. The JAAI newsletter 'VOICE OF JAAI' edited by Prof Edmund Frank and book authored by Prof Edmund Frank on St Ignatius Loyola titled "Cannon Balled to Sainthood " marking the IGNATIAN year was released at the National Congress. The results of the election were announced wherein Prof Edmund Frank was elected as Vice President of JAAI.

Student Alumni Connect

SACAA in collaboration with Student Council and The Department of Training, Placements and Career of St Aloysius College held a seminar on 'A beginners' guide to work in the UAE' on 11 March 2023. Mr Rajesh Sequeira and Mr Avil Pinto, both working and residing in the United Arab Emirates (UAE), were the resource persons for the seminar. Both presenters delivered an informative session to students who are considering relocating to the UAE. They discussed the current job market conditions and shared valuable insights into the typical challenges expatriates encounter, as well as strategies for overcoming these challenges.

Felicitation Program for St Aloysius Institutions' Staff on 25 Years of Service

SACAA organized a congratulatory event to honor the St Aloysius Institutions' staff members for their 25 years of dedicated service across various units within the esteemed organization. The event took place on April 26, 2023, at the L F Rasquinha Hall. During the program, nearly 46 teaching and non-teaching staffs from all the units under St Aloysius Institutions were honored with certificates, shawls, mementos and gift boxes.

Felicitation Program for Shri U T Khader

St Aloysius College (Autonomous) in association with St Aloysius College Alumni Association (SACAA) came together to honor the remarkable achievements of Karnataka Legislative Assembly Speaker U T Khader on Monday, July 24. The felicitation ceremony was a moment of pride and inspiration for all Aloysians. Reflecting on his days at St Aloysius institutions, Shri U T Khader emphasized the vital role it played in shaping his path to success. He also shared the news that the Government of Karnataka will be introducing a programme for students on public administration and governance and the same will be implemented soon. He requested the College authorities to implement the same in the degree syllabus as a subject so that the students can benefit from it. The enthusiastic support for this idea was evident as Rector Fr Melwin Pinto

SJ warmly welcomed it and assured Speaker U T Khader of the college's commitment to implement the program in collaboration with the government, turning this vision into a reality in the near future. The felicitation ceremony not only celebrated the accomplishments of a remarkable alumnus but also ignited the spirit of ambition and leadership among all Aloysians, inspiring them to make a positive impact on society.

Free Medical Camp for Teaching and Non-Teaching Staff of SAC Institutions

On September 20, 2023, St Aloysius College (Autonomous) Mangalore, along with the St Aloysius College Alumni Association (SACAA) and in collaboration with Yenepoya (Deemed to be University) Medical College and Hospital, organized a comprehensive free medical camp at the Sahodaya Hall. This event was specifically aimed at providing health services to the teaching and non-teaching staff of St Aloysius Institutions. The initial concept for this medical camp was conceived during one of the SACAA meetings with the primary objective of ensuring the well-being of the institute's staff, particularly for early detection of

cancer. The coordination and execution of this endeavor were meticulously handled by Mr. NG Mohan, the convenor, who worked closely with SACAA committee members and college staff. The honorable Chancellor of Yenepoya University, Dr. Abdullah Kunhi, an alumnus of St Aloysius College, inaugurated the program. The event received active participation from various departments. In total, there were 305 participants, and teams from Yenepoya (Deemed to be University) Medical College and Hospital conducted a day-long medical camp that included general health screenings, dental check-ups, dermatology, oncology, and ophthalmology services. As part of the camp, a blood donation drive was also organized, and both students and staff enthusiastically took part in this initiative.

SACAA TALKS

In collaboration with SACAA, the Undergraduate Departments of Biological Sciences and the Entrepreneurship & Consultancy Cell organized a guest lecture on "Microbiome and Antimicrobial Resistance" scheduled for 10 AM at Sanidhya Hall on August 24, 2023. The keynote speaker for the event was Dr. Maneesh Paul, the CEO of Microvioma, co-inventor of Enmetazobactam, and a distinguished alumnus of our institution. Dr. Paul, who initially started his career as a Clinical Microbiologist and later delved into research, shared his remarkable journey with 80 participants. During the talk, he provided an extensive overview of antibiotics, highlighted the consequences of overuse, and emphasized the importance of preserving antibiotics for the betterment of humanity's future.

Membership Drive

The outgoing students from the class of 2022-2023 have made a significant contribution by registering for lifetime membership with SACAA. This remarkable addition has boosted SACAA's total membership to well over 14,000. We extend our heartfelt gratitude to these students and warmly welcome them into our community. We also encourage our esteemed alumni to consider registering with SACAA, as their participation will play a pivotal role in fostering the growth of our alumni community and enhancing the various initiatives and activities we undertake for the benefit of our students and staff at St. Aloysius Institutions

Federation of Jesuit Alumni Associations of India (JAAI) GC meeting Hosted by St Aloysius College Alumni Association(SACAA)

The Governing Council meeting of the Federation of the Jesuit Alumni Associations of India (JAAI) took place at Sanidhya Hall, St Aloysius College (Autonomous) in Mangalore on August 20, 2023. A fellowship and dinner for the delegates was graciously organized by the St Aloysius College Alumni Association (SACAA) on August 19 at Gelge Hall. Professor Edmund Frank Convenor, gave a brief introduction. Mr Sunil Kunder President, SACAA welcomed the delegates on behalf of the Patron Rev Fr Melwin Pinto SJ, Director and SACAA Executive Committee members. The National Advisor of JAAI, Rev. Fr John Ravi, Rev Fr Melvin Pinto Rector, Mr Neel Mani Rangesh, President of JAAI spoke on the occasion. Mr Emmanuel Furtado, Secretary JAAI gave the vote of thanks and profusely thanked SACAA for hosting the event. Arrangements for the transportation of delegates to and from the airport and railway stations were expertly managed by Mr. Naveen Mascarenhas and Dr. Richard Gonsalves and the EC members of SACAA also pitched in. The JAAI Governing Council meetings are held once every six months on a rotational basis. Last JAAI GC meeting were held on 12 February 2023 in Patna. It was the turn of the South Zone this time and SACAA from Karnataka Province took up the responsibility of hosting this event. The venue for the next JAAI GC Meeting is Jamshedpur to be held on 20 February 2024. A total of twenty-three delegates from across the Zones in India, attended the meeting. There was the zoom virtual facility for members who could not attend the meeting. After the welcome address by the President Mr Neel Mani Rangesh, Fr John Ravi, the National Adviser placed before the members his observations. Fr Melwin Pinto, Rector of St Aloysius Institutions was a special invitee and released the book, "Pride of Kanara True Son of India, Fr Jerome D'Souza SJ" authored by the JAAI Vice President Prof. Edmund JB Frank, and took leave from the meeting venue soon after. The Secretary, Mr Emanuel Furtado, read the minutes of the last JAAI GC meeting held on 12 February 2023 in Patna and the meeting continued and concluded by 1.30 pm followed by lunch.

SACAA Sports Day, 17 December 2023

Mr. Dinesh Nayak, the program's Convenor, expressed gratitude for the whole hearted support of the EC members, staff and sponsors. He said that 8 teams participated in the event, but unfortunately this time only 2 teams participated in throwball and rest of the teams took part in cricket. This As a result, the event concluded by 1.30 PM. Further, he mentioned that Ruchi Agarwal sponsored trophies for the event. The EC members expressed delight over the masala dosa served for the breakfast

Aloysian Youth Icon, 11 January 2024

Mr. Stephen, the convener of Aloysian Youth Icon 2024, presented the financial overview for AYI. He disclosed a total expense of INR 93,000 for the event, highlighting that there were no sponsorships. However, Mr. Sanath Kumar Shetty waived charges for mementoes, resulting in a savings of INR 20,000. Mr. Stephen expressed that the awardees were pleasantly surprised by the grandeur of the event. He thanked the committees in charge for their excellent execution of tasks but suggested improvements for the snacks counter arrangement. Some recommendations included introducing the parents of the awardees, fixing the dates for the Eminent Aloysian Award and Aloysian Youth Icon on 10th or 11th Jan in alternate years, and refining the categories for nominees.

Some recommendations included introducing the parents of the awardees, fixing the dates for the Eminent Aloysian Award and Aloysian Youth Icon on 10th or 11th Jan in alternate years, and refining the categories for nominees.

SACAA REUNION 12, January 2024

Dr. Richard Gonsalves, the organizer of SACAA Reunion 2024, presented the financial report for the event. He revealed that the sponsorship contributions amounted to INR 3,14,200, with major sponsors such as BMW contributing

INR 39,200, TOYOTA contributing INR 25,000, and Mr. Jeevan Saldanha contributing INR 25,000. Additionally, ticket sales generated INR 2,44,040. The total expenses for the Reunion were INR 2,94,860, with the sports day expenses amounting to INR 37,519. This brought the overall expenditure to INR 3,32,379, resulting in a savings of INR 2,25,861. Dr. Gonsalves expressed gratitude for everyone's hard work and effort in making the event successful. He highlighted positive feedback regarding the spacious venue, delicious food, and the flexibility of the band, allowing attendees to participate actively. Dr. Gonsalves also mentioned successful negotiations that led to reduced bill amounts. Mr. Sunil Kunder commended the convener for his dedicated efforts in ensuring the event's success.

COLLEGE LIBRARY REPORT

The College libraries are fully automated with RFID technology. During the year, 1305 new books were added to the libraries at a cost of ₹11,39,245.00. The libraries subscribe to almost 200 periodicals. The total expenditure of libraries including books, journals and database subscriptions was ₹23,73,858.00. The libraries subscribe to eight digital databases: DELNET, NLIST, J-GATE, PROQUEST, CMIE Prowess, IEEE CSDL, Pearson E-Books, and ProQuest's ABI/INFORM Collection, which contains thousands of e-journals and e-books available to read and download. The college libraries are members of the DELNET services, where interlibrary loans are possible. The libraries are also members of the American Center Library, Chennai and the National Digital Library of India. Libraries had also subscribed to plagiarism detection tools for students and faculty. Regular user orientation programs were conducted for students and staff to familiarize them with the library's resources and services. To encourage library usage, the library has introduced the "Best Monthly User" awards for students and faculty. In addition, the library's new arrivals are regularly presented via WhatsApp groups. The college is among the top ten colleges in the country using the N-LIST e-resources for the month of February 2024.

ENTREPRENEURSHIP AND CONSULTANCY CELL REPORT 2023-2024

"Entrepreneurship is the pursuit of opportunity without regard to resources currently controlled"- Howard Stevenson

This report presents a comprehensive overview of the entrepreneurship and consultancy cell activity throughout the year. The entrepreneurship cell has been instrumental in fostering an environment of innovation and entrepreneurial spirit within the community. Through various initiatives and programs, the cell has aimed to inspire, educate, and support aspiring entrepreneurs in the University. Entrepreneurs have played a key role in the growth of our economy from designing, launching, and running a new business to taking the initiative to grow an existing business while creating real value for customers and wider society. Entrepreneurship is frequently credited as a major driver of economy growth spurring transformation, the creation of new markets, innovation, and building wealth. Entrepreneurs are often key to developing ideas and solutions to problems while creating new products.

With the limelight to this St. Aloysius deemed to be University have been encouraging young entrepreneurs to follow their passion and develop various unique startups to boost the economy of our country. It also promotes collaboration among students and faculty members of this prestigious institution. To promote budding entrepreneurs in their endeavors St Aloysius Deemed to be University has begun Entrepreneurship and Consultancy cell in the campus. The Entrepreneurship Cell under the leadership of Dr. Adarsha Gowda, Dean Entrepreneurship & Consultancy has been promoting new ideas and Entrepreneurs to come up by organizing various National and University Level programs in the College. In addition to the Entrepreneurship cell St. Aloysius Deemed to be University also has an Incubation Center in the campus in order to aid the students. Thanks to these facilities the institution has given rise to various entrepreneurs.

Here are some of the programs organized by Entrepreneurships & Consultancy Cell for the year 2023-2024. Interdisciplinary approaches on dynamics of bioscience research that was organized by the faculty of biosciences of Dr. NGP Arts and Science college on 28th March 2023 by Dr P Nallathambi. Business entrepreneurship seminar and workshop jointly organized by Ministry of micro, small, medium enterprises (MSME) Govt of India, Karnataka. TECHTERN Pvt Ltd Kannur and St. Aloysius Institute of Management and IT, Beerli Mangalore on 2nd August 2023 by Mr Devaraj K, IEDS, Joint Director, Br. MSME DFO, Ministry of

MSME, Govt of India, Mangalore. Research to start up by Loyola center for research and innovation in collaboration with entrepreneurship and consultancy cell on 10th August 2023 by Dr K Sudhakara Prasad, Associate Professor Yenepoya research center, Yenepoya Deemed to be university, Dr. Manesh Thomas, CEO, Manipal govt of Karnataka bio incubator. 48 Hours startup challenge in association with King's College London alumni community, Hyderabad from 11-12 August 2023 by Har sahay Meena, IAS. IPR and Patenting in Life sciences in collaboration with Department of Biotechnology (UG) on 16th August 2023 by Ezhil Nilamani G and Jyotish Kumar. Grand opening of Waahmos, the first Startup venture of the University by K Eleven Eats, Founder Kiranjit Mayengbam on 17th August 2023, by Rev Dr Praveen Martis SJ, Honourable Vice Chancellor. Inaugral of "TOBY" Film on August 12th 2023, Resource persons were Mr Raj B Shetty and Team Toby. Guest talk on Microbiome and Antimicrobial Resistance on 24th August 2023 by Dr. Maneesh Paul S, CEO of Microvioma. Limelight to startup in association with Department of Post graduate studies and research in Chemistry on 25th August 2023 by Dr Adarsha Gowda. Indian oil visit on 29th August 2023. Inaugration of AL-SAMPOSHAN in association with Post graduate studies and research in Food science on 6th September 2023 by Dr. Archana Prabhat, Associate professor, Alva's College Moodbidri. Entrepreneurship awareness program in association with Biotechnology (UG) and Branch MSME Department and Facilitation office, Govt. Of India on 20th September 2023 by Ms. Rajeshwari D Shetty, Career Counsellor and Proprietrix of Disha Career, Mr. Praveen Kumar Kalbhavi, Co-Founder, MD, CEO of NOVIGO solutions Pvt. Limited and Chairman, CII Mangaluru and Ms. Sapna Shenoy M, Investment services professional. Baking and food preserve technology by Mr. Roysten Dias and Ms. Anju Kurian on 22nd September 2023. CII Karnataka Agri and Food Processing Conclave 2023 on 4th October 2023 in Royal Orchid Hotel, Old Airport Road, Bengaluru. Advancing climate resilience Food security and health on 12th October 2023 by Dr Gregory Peter Lardy and Dr. Kalidas Shetty. Conversation with local Entrepreneur on 13th October 2023 by Mr. Ananthesh V Prabhu, Convenor, Agri and Food Processing Panel, CII Mangalore and managing partner, Aruna Industries. Entrepreneurship opportunities through development of value-added fish and fishery products in collaboration with Department of Food science (UG), Department of B Voc food processing and Engineering and Waahmos on 17 October 2023 by Dr. B Manja Naik. Opportunities in Agri and Food processing sector on 20th October 2023 by Dr. Adarsha Gowda in Rotary club of Mangalore central. Plate to prosperity: Food Innovation and Entrepreneurship by the Department of Food Processing technology, St. Teresa's College (Autonomous) Ernakulam on 26th October 2023 by Dr Adarsha Gowda. World food day, National seminar on Feeding the Future: Exploring innovations in food security by Dr. Anil Kumar HS, Associate professor NMAM Institute of technology Nitte, Karkala, Dr Basaiah Hiremath, Founder- Director NOFH, Pvt Ltd, Dr R Pandiselvam, Scientist CPCRI- Kasargod. Coastal MSME and Startup conclave on November 4th 2023 conducted by CA SS Nayak. Science Symposium on account of world science day for peace and development on 10th November 2023 by Sri Mahaveera first grade college by Dr. Adarsha Gowda. Business tonic healthy food and healthy water for healthy life by Namma Kudla on 15th October 2023 by Dr. Adarsha Gowda and Dr. G Ramakrishna Achar. Career opportunities and Entrepreneurship in food science sector, one day workshop to empower home science lecturers in Mangalore on 13th December 2023 by Dr. Adarsha Gowda, Sri Jayananda Suvarna, Sri C Jayanna and Rev. Fr. Clifford Sequeira SJ. Next Gen Robotics and AI Initiatives for Startup India from 8th January to 10th January in collaboration by the Department of Electronics, Department of Computer Science, Application and Animation by Krishna Kumar PP, Director, EDUSPHERE OVERSEAS OPC Pvt. Ltd. Bangalore, Mangalore and Kerala. Srinidhi RS, CEO, Sarvajna Edutech Pvt. Ltd. From idea to impact a session on career opportunities in startup in association with Department of post graduate and research in Mathematics on 18th January 2024 by Dr. Adarsha Gowda. National seminar on Navigating Consultancy, filing patent and designing research article: Insights and strategies by Marian Research forum and IQAC by S.t Mary's College (Autonomous) Thoothukudi on 20th January 2024 by Dr. Adarsha

Gowda. 250th Episode of Business tonic on 24th January 2024 by Dr. Venkata Ramana Akkaraju and CA SS Nayak. Aloy street food 4.2 on 8th February 2024 by Ms Shreema Priyadarshini, International Athlete, Indian Railways, Rev Fr Melwin Pinto SJ (Rector). Coffee products were developed by the students of Food science during their internship at St. Margaret estate Chikmagalur that was Recognised by Coffee Board, Government of India, Ministry of Commerce and Industry. Students from department of Food Science, UG – Hansil Rhea Mendonca and Fathima Ridha developed two new products Nutri Crisp Dosa mix with ragi millet and Nutri Crisp Dosa with Jowar millet during their internship at Atrimed Plant Science. Students from the Department of Food science, Mirna Fathima K, Ananya NG and Amal Mahesh Kumar Developed two new products that is medicine based Nendran Banana Jam and Elachi Banana Jam during their Internship at Ace foods Pvt. Ltd under the guidance of Dr Adarsha Gowda. National IP Yatra two days workshop on Intellectual Property Rights on 13th and 14th February 2024 at Ocean Pearl, Mangalore. Challenges and opportunities in the global chemistry enterprise in collaboration with Department of Post Graduate Studies in Chemistry on 19th February 2024 by Mr Pramod Hegde, Founder and Managing Director Medorganics India Pvt Ltd a Division of Meditek India. Navigating the Startup Journey: from Idea to Impact on 21st February 2024 by Dr Adarsha Gowda. Biotech Startups: Bridging the Gaps Between Science and Business in association with CHIMERA and Department of PG Studies in Biotechnology on 1st March 2024. Starups – A New Paradigm for Young Entrepreneurs by the Department of Post Graduate Studies and Research in Commerce on March 4th 2023 by Dr Adarsha Gowda. Webinar on Strengthening Millet Value Chain: Startups Bid to Nurture Millets on 7th March 2024 by Dr Adarsha Gowda. How to Break into the Startup World as a College Student, in Association with Department of Botany on 11th March. Start Up India: Unleashing the power of Youth Entrepreneurship in India on 16th March 2024 by Dr Adarsha Gowda. I- Stem presents SAMAVESHA episode 5 on 18th March 2024 by Mr. Adeeth Kalbhavi, Dr Prayag HS, Dr Harilal Bhaskar and Rev Dr Praveen Martis SJ (Vice Chancellor). AI Fusion, Integrated IT, Agriculture and Pharma with Artificial Intelligence on 20th March 2024 by Dr Uday Shankar Puranik, Director- AI and Cyber Security, MGI, USA.

STATUTORY ASSOCIATION (UG)

HERITAGE CLUB

Presidents: Harshith S Kottary
Kishore Chandra

Secretaries: Ayush , Shravya

Students Enrolled: 114

General objective of the association:

Promote awareness, appreciation, and preservation of cultural and historical heritage within the community.

Innovative Programmes:

Visited College Museum and asked students to

prepare a report.

Activities Conducted:

Group discussions and Debate on Indian heritage and culture

Activity on Karma returns

Activity on identifying Indian heritage centre and historic monuments

Quiz on Indian History and culture

NCC ARMY WING

President: Capt. Shakin Raj

Secretaries: CPL Kaushik & CPL Shravya Adka

General objective of the association

NCC Army Wing- UNITY AND DISCIPLINE

Innovative Programmes:

Activities Conducted

- Cadets of NCC Army Wing took part in celebration of International Yoga on 21st June, 2023 at St. Aloysius (Deemed to be University).
- Cadet of NCC Army Wing took part in NCC UDAAN organised by NCC Army wings on 4th June 2023 at St. Aloysius (Deemed to be University).
- St. Aloysius (Deemed to be University) NCC Army wing organised a talk on Kargil Vijay Diwas Talk on 26th July, 2023 for a team of 30 students in the Sanidhya Hall of St. Aloysius (Deemed to be University).
- Cadets of NCC Army Wing took part in campus cleaning programme on 8th August, 2023 at St. Aloysius (Deemed to be University)
- Cadets of NCC Army Wing took part in Puneet Sagar Abhiyan organized by 18 Kar Bn NCC Mangalore at Tannibhavi Beach on 10th September, 2023.
- Cadets of NCC Army Wing took part in International Coastal Clean-up Day organized by the Indian Coast Guard HQ No. 3 Coast Guard District at Panambur Beach on 16th September, 2023.
- Cadets of NCC Army Wing took part in a clean-up drive organized by Nehru Yuva Kendra and Mangaluru City Corporation at Mangalore Central Railway Station on 1st October, 2023
- Cadet of NCC Army wing took part in statue cleaning program held at St. Aloysius College, Tagore Park and State bank road on 30th October 2023
- NCC Army Wing organized a volunteer service at Isckon Temple on 15th October, 2023.
- NCC Army Wing took part in cooking with fire with use of millets organized by NCC Army Wing on 9th December at St Aloysius (Deemed to be University).
- NCC Army wing organised a Blood Donation Drive in the Sahodaya Hall of St. Aloysius (Deemed to be University) on 24th January, 2024 for the students as well as the staff of the institution.
- Cadets of NCC Army Wing organized a volunteer service at Isckon Temple on 10th February, 2024.
- Cadets of NCC Army Wing took part in the Thanksgiving program in St. Aloysius (Deemed to be

University) on gaining the Deemed to be University status on 28th February, 2024

- Cadets of NCC Army Wing took part in the Aloysian Art Fest conducted in St. Aloysius (Deemed to be University) on 20th March, 2024.

Felicitation to NCC Achievers who joined into armed forces

- Lieutenant Colonel Laishram Tony Singh

35 Cadets participated in a talk and felicitation program conducted on 13th January in the Sanidhya Hall of St. Aloysius (Deemed to be University) for Lieutenant Colonel Laishram Tony Singh, a serving officer in the higher ranks of the Indian Army.

- Major Samar Pal Singh Toor

45 Cadets participated in a talk on 'Joining the Indian Armed Forces' and felicitation program conducted on 5th February, 2024 in the Eric Mathias Hall of St. Aloysius (Deemed to be University) for Major Samar Toor, an Indian Army Veteran who has served in a UN Peacekeeping Mission in South Sudan.

- Lieutenant Kaup Shridhar Shenoy

45 Cadets participated in a talk on 'Joining the Indian Army' and felicitation program conducted on 26th February, 2024 in the Eric Mathias Hall of St. Aloysius (Deemed to be University) .Lieutenant Kaup Shridhar Shenoy of NCC Army Wing who cleared his NDA exam with 137th rank and joined the National Defence Academy, Khadakwasla and was commissined into the Indian Army in December, 2023.

- Number of students in NCC from your Institution

MALE	70	Female	34
------	----	--------	----

- Number of students in NCC from Other Institutions

MALE	11	FEMALE	3
------	----	--------	---

NCC NAVAL WING

President: Lt. Cdr. Hariprasad Shetty

Secretary: dt Cpt. Ponnanna SM

Introduction:

The National Cadet Corps (NCC) Navy Wing has been instrumental in fostering leadership, discipline, and a sense of duty among the youth. Under the guidance of Associate NCC Officer Lt. Cdr. Hariprasad Shetty, and the leadership of Cdt Cpt. Ponnanna S. M, the NCC Navy Wing has thrived in fulfilling its objectives.

Objectives:

The NCC Navy Wing aims to contribute to the nation's development by instilling values of duty, commitment, and discipline among the youth. Through various activities and training programs, it strives to mold students into responsible citizens and potential leaders of tomorrow.

Activities:

Throughout the year 2023-2024, the NCC Navy Wing actively participated in a multitude of activities promoting social responsibility, physical fitness, and national pride. Some notable activities include:

1. Yoga Day (21/06/2023): Cadets participated in yoga exercises to promote physical and mental well-being.
2. International Plastic Bag Free Day (08/07/2023): Campaign aimed at raising awareness about environmental conservation.
3. Blood Donation Camp (14/08/2023): Cadets donated blood at the Wenlock District Hospital, contributing to the noble cause of saving lives.
4. Exhibition on Indian Naval Ships (23/09/2023): Cadets showcased Indian Naval ships during a college exhibition.
5. Unity Run (31/10/2023): Participation in a 10km runs at Panambur Beach to celebrate Unity Day.
6. Orphan Visit (19/11/2023): Cadets visited an old age home, contributing essential items, performing cultural activities, and cleaning the surroundings.
7. Indian Navy Day Talk (04/12/2023): A session highlighting the achievements of the Indian Navy was conducted at NCC Subunit.
8. Anti-Drug Campaign (06/01/2024): Cadets organized a campaign to raise awareness about the dangers of drug abuse.
9. Cooking without Fire and Guest Talk (09/12/2023): Event focused on spreading awareness about the importance of millets on the occasion of international year of millets.

Special Camps Attended:

Several cadets participated in special camps aimed at enhancing their skills and fostering camaraderie. Notable camps attended include:

- All India Yatching Regatta Camp at INS Chilka , Odissa (14/11/2023 to 23/11/2023):
PO Cdt Prerana A Kunder
- All India Annual Training Camp for SW Cadets at INA Ezhimala, Kerala (05/01/2024 to 16/01/2024):
A Cdt Rishika Sai
- Ocean Sailing Expedition at Udupi, Manipal (08/09/2023 to 22/09/2023):**
Cdt Cpt Ponnanna S M
PO Cdt Prerana A Kunder
A Cdt Shawn Prinson N
A Cdt Antony Prajwal
A Cdt Thrisha A Suvarna
- All India EBSB Camp II at Toranagallu, Bellary (08/01/2024 to 19/01/2024):
Cdt Cpt Ponnanna S M
PO Cdt Uthappa N M
L Cdt Chiranjeevi P

A Cdt Neil Preeth Saldhana

A Cdt Shawn Prinson Netto

- **Special National Integration Camp at Gajwel, Telangana (12/10/2023 to 23/10/2023):**

L Cdt Chiranjeevi P

- **Basic Sailing Camp at Mysore (20/07/2023 to 29/07/2023):**

PO Cdt Prerana A Kunder

A Cdt Shreyas S Sapalya

- **IGC RDC at Toranagallu, Bellary (11/10/2023 to 20/10/2023):**

L Cdt Chrislin Sonia D'Souza

Achievements:

The dedication and hard work of the NCC Navy Wing members have resulted in significant achievements:

1. Associate NCC Officer Lt. Hariprasad Shetty promoted to Lieutenant Commander.
2. PO Cdt Prerana A Kunder received the Award of DDG Commendation Card.

The NCC Navy Wing's commitment to excellence and service to the nation have been exemplary throughout the year. We look forward to continuing our journey of selfless service and leadership in the coming years.

NCC AIR WING

President: Flying Officer Dr Alwyn Stephen Misquith

Secretaries : Cdt Shravya R. Anchan

Students Enrolled (Units): 100

General objective of the association:

The general objective of the National Cadet Corps (NCC) association is to groom disciplined and patriotic youth through military training, leadership development, and community service.

Innovative Programmes:

Beach cleaning: organised a beach cleaning drive on 17/09/2023 between 7a.m. to 10a.m. at Thaneerbhavi, Mangaluru. 55 cadets along with the ANO FgOffr Dr Alwyn Misquith participated in the cleanliness drive

Blood donation camp: Organised a blood donations camp at St Aloysius (Deemed to be University) Mangaluru on 24/01/2024 in collaboration with Regional Blood Transfusion Centre, District Wenlock hospital, Mangaluru. 160 donors showed interest in donating blood. A total of 141 units of blood were collected.

Swatch Bharath: Organised a cleanliness drive around the college entrance and Tagore Park Mangaluru on the occasion of Independence Day 15/08/2023.

Tree Plantation Drive: To create an awareness regarding climate change and its adverse effects organised a Tree Plantation drive. All the cadet participated in this event and planted sapling at their home on 24/11/2023.

Talk on Plastic Awareness: Organised guest talk in association with NCC wings on "Awareness About Plastic and its Effects" by Mr Glavin Thomas Rodrigues on 09/09/2023.

Talk on Kargil War: On the occasion of Kargil Vijay Diwas NCC wings organised a guest talk on the Topic "THE STORY OF KARGIL WAR" by Dr Denis Fernandes, Associate Professor, Department of History, Director of Arrupe Block, St Aloysius (Deemed to be University) Mangaluru on 26/07/2023 at 4:15p.m. in Sanidhya.

Unity Run: 15 Cadets of NCC Air Wing participated in " RUN FOR UNITY " a 10km marathon at 6:30a.m. from Panamboor beach organized by Indian coast guard, Mangalore on 31/10/2023.

Participated in an Interactive session with Lt. Kaup Shridhar Shenoy who passed out from NDA and IMA, was commissioned into the Armed Forces as an officer on 9th December 2023, an Alumni of St Aloysius.

Participated in an interactive session with Major Samar Toor, a war veteran on 5th February 2024 in Eric Mathias hall of St Aloysius (Deemed to be University), Mangaluru.

On the occasion of National youth day organised an interactive session with Lt Col Laishram Tony Singh at St Aloysius (Deemed to be University), Mangaluru at 8:30a.m. in Sanidhya Auditorium on 13/01/2024.

Best Practices:

ATC: All the second and third year cadets attended the Annual Training Camp held between 14-06-2023 to 23-06-2023 at St Joseph Engineering College (Autonomous), Vamanjoor.

Visit to the ATC and Flying: The cadets visited Air Traffic Control of Mangaluru International Airport and were taught the procedure and the work done in airport. All the final year cadets got a chance to fly in the microlite virus SW aircraft in the month of January 2024.

Certificate exam: The cadets attended B certificate exam conducted on 10-02-2024 and 11-02-2024 at St Agnes College (Autonomous), Mangaluru and C certificate exam on 03-03-2024 at St Aloysius (Deemed to be University), Mangaluru.

Achievements:

- Flying Officer Dr Alwyn Stephen Misquith, ANO of NCC Air Wing has been awarded with the prestigious DG NCC Commendation Card for the year 2023.
- National level camps: Cdt Sgt Joshal, Cdt Sgt Nikita Patel and Cdt Madhukar Prabhu successfully completed All India Vayu Sainik Camp 2023 held in Bengaluru.
- Youth Exchange Program: CSUO Aashna Rai attended YEP 2023 in Vietnam as an Indian Ambassador.
- Republic Day Camp: Cdt Sanket, LFC Pranavi, LFC Tanish Shetty, Cdt Sgt Joshal and Cdt Pratham Shetty represented the Karnataka and Goa directorate in the Republic Day Camp 2024 at New Delhi.
- Ek Bharat Shrestha Bharat Camp: Cdt Shravya R Anchan, Cdt Amita, Cdt Vinola Delina Crasta, Cdt Yuktha achappa, Cdt Ranya SK, CdtDwithi Kotian and Cdt Gopika attended EBSB-II camp in Torangallu Bellari from 08/01/2024 to 19/01/2024.
- Cdt Sgt Shetty Anush Ganesh attended Airforce attachment camp 2023 in Bidar
- Cdt Cpl Samhitha Tantry, CdtKeeethan, LFC Aatish Hegde attended Special Integration Camp 2023 in Andhra Pradesh.

NATIONAL SERVICE SCHEME (NSS)

General objective of the association

The National Service Scheme (NSS) aims to instill the values of social responsibility, community service, and national integration among Indian youth through voluntary participation in various community development activities. It strives to foster a sense of empathy and civic engagement while promoting sustainable social change and leadership development.

Innovative Programmes:

- **Compassionate Service: NSS Manna Program at Wenlock Manna Program** from 9th to 30th June 2023, where 90 NSS volunteers served food to patients and families at Wenlock Hospital for four days.
- **Harvesting Knowledge: NSS Volunteers Master Paddy Cultivation Techniques:** In collaboration with KRISHI VIGYANA KENDRA, Mangaluru, From 1st to 5th August 2023, with 27 NSS volunteers participating in training in Natural farming, focusing on paddy cultivation techniques. Under expert guidance, volunteers learned and practiced sustainable farming methods.
- **NSS Volunteers Illuminate Minds on International Literacy Day:** On September 8, 2023, NSS organized a fun-filled teaching program at Kuthar Government School, offering engaging activities and games to students from 2nd to 7th grade. Volunteers fostered a love for learning through interactive sessions and enjoyable experiences.
- **NSS Animal Bedding Drive & Donation:** On 30/9/2023, NSS visited The Animal Care Trust in Shaktinagar, assisting in gardening and cleaning animal cages, and donating blankets and newspapers collected by the staff and students of St Aloysius College.
- **Bamboo Awareness Program: The Bamboo Cultivation Awareness Session** on September 30, 2023, facilitated by NSS, promoted sustainable practices and provided valuable insights into bamboo cultivation. With collaborative efforts, the event aimed to spread awareness and foster environmental stewardship.

Activities conducted

- **Voting Awareness Program with demonstration on Electronic Voting Machine** organized by Dakshina Kannada District Administration on 3/4/2023, with participation of several NSS volunteers.
- **Webinar titled "Be the change: Volunteers with U&I to empower your community"** organized by NSS unit in collaboration with the student council on 19/4/2023, with 97 students.
- **Visit to Anjali Farms** by NSS volunteers on 22/4/2023, with participation of 40 students.
- **The NSS team of St. Aloysius College** achieved the overall runners-up championship at SRUJANA 2023, an inter-collegiate NSS fest held at Canara College Mangalore on April 17th, 2023. Their exceptional performances included securing first place in poster making and second place in the Reel It competition, along with a notable second place for a street play directed by Ms. Meghana Kundapur.
- **Trekking trip to Onake Abbi Falls** arranged for NSS volunteers on 30/4/2023, with participation of 52 students.
- **Better Mangaluru Idea Conclave** held on 2nd and 3rd May 2023, with 20 NSS volunteers assisting in organizing and additional volunteers participating as attendees.
- **International Yoga Day** observed on 21/6/2023, with 15 NSS volunteers participating in a yoga session organized by the college.

- Interactive session with U.T. Kader, Karnataka Legislative Assembly speaker, held on 19th July 2023, with 3 NSS volunteers attended the programme.
- Participation in the 95th Foundation Day of ICAR on 16/7/2023, where NSS volunteers learned various agricultural techniques and animal husbandry practices, with 24 volunteers benefiting from the workshop.
- Awareness cum hands-on training in Natural Farming organized by KRISHI VIGYANA KENDRA from 1st to 5th August 2023, with 27 NSS volunteers participating in the program.
- NSS Volunteers took part in a plantation drive On 15/8/2023, was organized by "Eco Warriors" and the "Centre for Environmental Concern" at St Aloysius College, Mangalore, with 77 saplings planted to celebrate the 77th Independence Day, attended by various groups including Eco Warriors, AICUF association, and the Green Hearts faculty group.
- On 17/8/2023, 33 NSS volunteers at St Aloysius College arranged for a blood donation camp set-up organised by the college, preparing beds, desks, registration tables, and other necessities for the event.
- On 18/8/2023, a blood donation camp at St Aloysius College, in collaboration with Kasturba Medical College, Jyothi, Mangaluru, collected 74 units of blood, with participation from Dr. Ranjitha Rao, Dr. Dennis Fernandes, and staff from Kasturba Medical College.
- On 20/8/2023, NSS units of St Aloysius College observed Sadhbhavana Diwas by cleaning the playground of ChinnaraThangudhama, a Transit Home for girl children, with 58 volunteers and 2 mentors present.
- On 2/9/2023, NSS volunteers conducted a one-day cleaning program at Kuthar Government School.
- On 16/9/2023, NSS volunteers participated in a beach cleanup at Tannirbavi beach organized by Decathlon, Bharath Mall, Mangaluru, and Mangalore Surf Club.
- On 24/9/2023, Rotaract Club Mangalore City and NSS units organized a beach cleanup at Kasaba Bengre Beach, Mangaluru, in collaboration with Plastics For Change India Foundation.
- On October 19, 2023, NSS Units of St Aloysius College conducted a service activity at St. Antony Ashram in Jeppu with 61 volunteers, leaving a positive impact on the Ashram and its residents.
- On October 18, 2023, NSS volunteers actively participated in the "MERI MATI MERA DESH" procession and stage program, emphasizing unity in the nation's development, with a total of 31 participants.
- On October 19, 2023, an intellectual program was held at St Aloysius College to stimulate students' thinking skills, including drama and talk sessions, with support from NSS volunteers helped in its arrangements.
- On January 11, 2024, St Aloysius College, in collaboration with SACAA, organized the "Aloisian

Youth Awards 2024," honoring former students who excelled in various fields, with a total of 40 NSS Volunteers participated

- NSS Volunteers helped in Annual Sports Meet arrangements from 3rd February to 11th February, 2024.
- On 11/01/2024, Mangalore city traffic police organized a Road Safety program attended by various dignitaries, with 89 participants from NSS.
- On 13/01/2024, a National Youth Day event was held by Mangalore City Corporation with guidance from prominent figures, involving 32 NSS participants from the college.
- From 16/02/2024 to 18/02/2024, volunteering for DKMS × BMST foundation India involved beachgoer engagement and stem cell donation campaigns with 10 participants.
- On 29/02/2024, a farm visit in Kanivoor Puttur provided hands-on learning experiences to volunteers.
- Organised a guest talk on 'Understanding and Confronting AIDS' on 01st March, 2024. Dr Madhura, Intern at Kanachur Medical College was the Resource person, 180 volunteers took part.
- On 03/03/2024, a Pulse Polio Drop drive was conducted at malls, ensuring children received polio drops, with 12 volunteers participating.
- On 06/03/2024, a Voting Awareness Program was organized by DD Doordarshan Channel Team to spread awareness about democracy and voting, involving 3 volunteers from NSS.

Best Practices

Golden Jubilee Celebration and Alumni Meet: Honoring NSS Legacy"

St. Aloysius Deemed-to-be University celebrated the Golden Jubilee of the National Service Scheme (NSS) and Alumni Meet of NSS on 23rd March, 2024 with esteemed guests like Dr. Gananath Shetty Yekka and Rev. Fr. Melwyn Pinto SJ. The event honored past NSS officers and alumni, emphasizing their dedication to fostering leadership and social responsibility. Keynote addresses highlighted NSS's significant milestones and societal impact over five decades. Cultural presentations by NSS volunteers showcased the university's diverse talent. An interactive alumni session, moderated by Dr. Richard Gonsalves, facilitated discussions on the enduring legacy of NSS involvement. Special recognition was given to individuals like Dr. Ravindra Swamy and Ms. Akanksha Suvarna, underscoring NSS's profound impact on individuals and society, inspiring continued service and excellence.

"National Integration Camp : Recognition of Volunteer Achievements"

From 20/02/2024 to 26/02/2024, NSS volunteers participated in a National Integration Camp, winning prizes in various competitions. Including; Ms. Joel Austine Dsouza, NSS volunteer, won the 1st prize in the Debate competition, 2nd prize in the Drama competition, and along with Ms. Vismaya, secured the 3rd prize in Folk dance and Contemporary dance at the National Integration Camp held at Rani Chenamma University, Belagavi, from February 20 to 26, 2024.

"Annual Special Camp: Community Engagement and Collaboration"

From 28/12/2023 to 02/01/2024, an Annual Special Camp was held at Government PU College Maninalkur with a structured itinerary and notable guests, featuring numerous participants. The Volunteers helped the college in ground repair work.

"Republic Day Parade Representation: Leadership and National Recognition"

Ms. Aakanksha Y Suvarna, a II BSC MCs volunteer, led the NSS Contingent at the Republic Day Parade in New Delhi as the left commander of the Troop on January 26, 2024.

RANGERS AND ROVERS

General objective of the Association

Contributing towards the development of young People in achieving their overall growth

Activities Conducted

- Pioneering Session – logos were taught through Rope
- Documentary on social cause
- Preparation of eco-friendly products
- Treasure Hunt
- Measuring the Height of buildings

Best practices

- Our Association conducted clean drive campaign at Adyar in the Month of March
- Blood donation by members

YOUTH RED CROSS

General objective of the Association: Health, Service & Friendship

Seven Fundamental Principles of Red Cross

- Humanity
- Impartiality
- Neutrality
- Independence
- Voluntary service
- Unity
- Universality

Innovative Programmes:

- International Coastal Cleanup Day
- Sahaya visit to Jeevadaan and Sneha Sadan
- Arogya Sambramakaaryakram
- Karnataka Rajyotsava celebration
- National Youth Day

Activities Conducted:

Weekly Activity- Poster making, Games, Skit Presentation, Pick and Act, Debate Competition & Quiz and Riddle solving,

Best practices: World Cancer Day, Frist Aid Training Program.

DR. S A MARIADOSS
Former Professor of Mathematics at
St Aloysius College (Autonomous), Mangaluru,
Expired: July 12, 2023.

MR. EDWIN J F DSOUZA,
Renowned Konkani Writer & Recipient of Kendra Sahitya
Academy award, Alumni, and former Director of Konkani
Institute
Expired: October 26, 2023

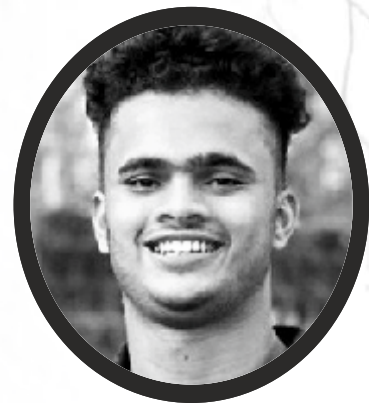
MS KHADEEJA HANA
III Year B.Com B Batch,
Expired: 6 July, 2023.

MR MATHESH G
II Year B.Voc (Software Development)
Expired: 30 July, 2023.

MR RISHON MANUEL DCUNHA
III Year BSc (Electronics, Mathematics)
Expired: 16 November, 2023

MR YOUSAF KAIF
Ist Year B.Com (Apprenticeship/Internship)
Expired: 26 April, 2024

Superannuation

Dr Gracy Vincent Monteiro

Dr Gracy Vincent Monteiro was born on June 15, 1963 at Mangalore to Late John Sydney Menezes and Mrs Magdaleine Menezes. She is the first among the eight siblings. She completed her Bachelor of Arts degree from St Aloysius Evening College, Mangalore. She completed her Diploma in Library Science from Women Polytechnic, Bondel and Masters in Library Science from IGNOU. She was awarded a Ph.D. in Library Science from CMJ University, Shillong, Meghalaya in 2019.

She joined St Aloysius College as Library Assistant in June 1984. She was the first lady non-teaching staff, who joined the College in 1984. It was a time where the modern technological tool was not available in the library. Book entries, Card entries, circulation and all other library processes were performed manually. Dr Gracy was one among the other library staff, who contributed to the upgrading the main library. She headed the PG Library for 10 years during the initial stages of commencement of PG programmes in the St Aloysius College. Later she took over the responsibility of the Exclusive Periodicals, Newspapers and Journals Section in the Administration Block. Dr Gracy has done classification of library books in the Jesuit Residence Library, MSW Library, MBA Library and the Institute of Konkani Libraries. Besides, she has helped in raising funds for the Aloysius Housing Cooperative Society in the beginning of its service, in the city.

Dr Gracy Vincent Monteiro's maiden name was Anna Benedicta Menezes. After her marriage to Mr Vincent Norbert Monteiro in 1988, she changed her name to Gracy Vincent Monteiro. The couple is blessed with 2 sons. The elder one, Dr Vijay Monteiro, is a surgeon at St Joseph's Mission Hospital, Wayanad, Kerala. The younger son, Mr Vinay Monteiro works as a Manager at Leucine Tech Company, Bengaluru. He is married to Ms Benzita D'Souza and settled in Bengaluru. Dr Gracy is a very active member of the Vamanjoor Parish and has served the Parish in various capacities.

Respected Madam, as you superannuate and retire from your 38 years of fruitful service at St Aloysius College (Library), the Management takes great pride in felicitating you on this day March 18, 2024, during the Farewell Function organised by the Mangalore Jesuit Educational Society (MJES), and wishes you a happy, long and content retired life.

Rev. Fr Vishwas Joy Misquith SJ
Secretary, MJES

Dr Praveen Martis SJ
Vice Chancellor
St Aloysius (Deemed to be University)

Rev. Fr Melwin Pinto SJ
Rector, St Aloysius Institutions
Vice President, MJES

Superannuation

Dr Vishanz Pinto

Dr Vishanz Pinto was born on August 10, 1963 as the youngest child to Sri David Pinto and Mrs Coses Pinto in the tiny village of Perne, Bantwal. After his early schooling at Government Higher Primary School Kadeshivalaya, High school, and PUC at Government High school and PU College, Puttur he joined Loyola College, Chennai for his undergraduate studies. He obtained Master Degree in History from Mangalore University and his Ph.D. from the same university under the guidance of Dr KM Lokesh.

Beginning his teaching career at Sacred Heart PU College in Madanthyar, Dr Vishanz Pinto joined the St Aloysius College department of history as a lecturer on July 24, 1993. He was a history enthusiast, was always trying to stay up to date on all matters, academic, current affairs, popular culture, research and politics. He is an avid reader and has a personal library with a collection of books across disciplines and general reading. His history lessons were usually thought-provoking and educational. He worked at St Aloysius College for 31 long years, holding a number of positions including the Dean of Arts Faculty and Head of Department of History. He played a key role in organizing National and International Seminars and the publication of their proceedings, regular Guest Lectures to encourage the next generation of thinkers. He wrote numerous research articles and got them published in reputed journals. He has also successfully mentored two PhD students.

Dr Vishanz Pinto married Molly Lobo, who is a teacher, and the couple is blessed with two brilliant and talented children, Ann Viola Pinto and Ian Neil Pinto. Dr Vishanz Pinto explored the nuances of interpretations of history in his engrossing talks and classes, providing insights into the complicated nature of historical phenomena. He moved through historical turning points with a dynamic teaching approach, illuminating the complex interactions between social, cultural, and political elements that shape human experiences. His enthusiasm for the subject frequently sparked intense debates, which encouraged his students' intellectual curiosity. In addition to being an active faculty member he was also the Chairman of BOS and BOE in History. Respected Sir, as you superannuate from your 31 years of fruitful service at St Aloysius, the Management takes great pride in felicitating you on this day March 18, 2024 during the farewell function organized by the Mangalore Jesuit Educational Society (MJES), and wishes you a happy, long and contented retired life.

Rev. Fr Vishwas Joy Misquith SJ
Secretary, MJES

Dr Praveen Martis SJ
Vice Chancellor
St Aloysius (Deemed to be University)

Rev. Fr Melwin Pinto SJ
Rector, St Aloysius Institutions
Vice President, MJES

Superannuation

Mr Sebastian Edwin Pinto

Mr Sebastian Edwin Pinto was born on April 1, 1964 as the youngest child to Mr Sylvester Pinto and Mrs Letitia Pinto at Shakthinagar, Mangaluru Taluk. He has been an exemplary member of our college community. Throughout his four decades of service, Mr Pinto has embodied the values of integrity, commitment and dedication in our institution.

Mr Sebastian joined the College in 1987 and has been contributing tirelessly to the smooth functioning of our administrative processes. His educational background, including a Bachelor of Arts Degree and proficiency in English typing senior grade, has equipped him with the skills and knowledge necessary for his role.

He is renowned for his discipline, exemplary professionalism in all his endeavours. His loyalty to the institution is unwavering, and his integrity is an example for all who have had the privilege of working alongside him. Mr Pinto's dedication extends far beyond his daily responsibilities. He has supported both students and staff, offering guidance, assistance with a smile to all who seek his help. His rapport with his fellow office workers speaks volumes about his interpersonal skills and his ability to foster a positive work environment.

One of Mr Pinto's many remarkable qualities, is time management. Throughout his tenure, no files were kept pending on his desk, a testament to his efficiency and diligence. Moreover, during exam times, Mr Pinto took it upon himself to ensure the meticulous numbering of students' desks, demonstrating his commitment to maintaining order and organization in our academic processes. Mr Pinto is blessed with a loving family. He is happily married to Ms Gwany Zeetha Pinto and they have a son who is serving at Milagres College, Hampankatta. His dedication to his family mirrors his responsibility, love and care. In recognition of his outstanding service and profound impact, we extend our heartfelt gratitude to Mr Sebastian Pinto and wish him the very best in all his future endeavors.

Respected Sir, as you superannuate after your 41 years of fruitful service at St Aloysius, the Management takes great pride in felicitating you on this day March 18, 2024 during the farewell function organized by the Mangalore Jesuit Educational Society (MJES), and wish you a happy, long and contented retired life.

Rev. Fr Vishwas Joy Misquith SJ
Secretary, MJES

Dr Praveen Martis SJ
Vice Chancellor
St Aloysius (Deemed to be University)

Rev. Fr Melwin Pinto SJ
Rector, St Aloysius Institutions
Vice President, MJES

ACADEMIC EXCELLENCE

GALLERY OF RANK HOLDERS

**VIDHULA KODIRA
LOKESH**
B.A. 1st Rank

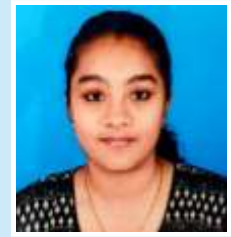
SONA PRAKASH
B.A.
2nd Rank

JAHNAVI C
B.A.
3rd Rank

**PREEMA MARIA
FERNANDES**
B.Com 1st Rank

DRASHTI
B.Com
2nd Rank

**GAILLE MEGAN
BRITTO**
B.Com 3rd Rank

KRIPALI MALLI
B.Com
4th Rank

**LENORA MARIA
RODRIGUES**
B.Com 5th Rank

APOORVA M
B.Com
6th Rank

OLIN NAINA DSOUZA
B.Com
7th Rank

**CAROL
SANTHUMAYOR**
B.Com 8th Rank

HRITHVI
B.Com
9th Rank

HARSHITHA VARNIKA
B.Sc Bio Science
1th Rank

**FREEDA PRINCY
D'SOUZA**
B.Sc Bio Science 2nd Rank

**VISHAL SHRIDHAR
MOGER**
B.Sc Bio Science 3rd Rank

NIDHI SHENOY
B.Sc Bio Science
4th Rank

ANANYA S VAIDYA
B.Sc Phy Science
1st Rank

LARISSA IOLA MORAS
B.Sc Phy Science
2nd Rank

EBY SHAJAN
B.Sc Phy Science
3rd Rank

AYUSHA
B.Sc Phy Science
4th Rank

AKSHAY SHENOY
B.Voc
(Animation & Multimedia)
1st Rank

SUSHUPTHI OS
B.Voc
(Animation & Multimedia)
2nd Rank

DEEPIKA
B.Voc
(Animation & Multimedia)
3rd Rank

**SAMIKSHA SHAILESH
HALDIRPUR**
BBA 1st Rank

**ADONIA JUDITH
LOBO**
BBA 2nd Rank

ACADEMIC EXCELLENCE

GALLERY OF RANK HOLDERS

SURABHI M
BBA
BBA 2nd Rank

NANDHINI SREE
BBA
BBA 3rd Rank

**KAVYA MADHAV
PANDIT**
BCA 1st rank

**LISHMA SHINY
MENEZES**
BCA 2nd rank

**JASLYN SAMANTHA
DSOUZA**
BCA 3rd Rank

CHANDRAKALA
Konkani

NITYA HEMANT BHAT
M.A. Economics
1st Rank

ANASWARA J B
M.A. Journalism &
Mass Communication - 1st Rank

OLIVIA LAVITA LOBO
M.Com.
1st Rank

**REESHAL PRESITHA
PINTO**
M.Com 2nd Rank

ADEEBA KHAN
M.Com. (Finance & Analytics)
1st Rank

VASHIKA M.K
M.Com. (Finance & Analytics)
2nd Rank

VARENYA V
M.Sc (Big Data Analytics)
1st Rank

RITHIKA ADAPA
M.Sc (Big Data Analytics)
2nd Rank

ROOPESH C H
M.Sc (Software Technology)
1st Rank

SHIVA SHARAN NAVADA K S
M.Sc (Software Technology)
2nd Rank

SHREYA BHAKTA K
M.Sc. Analytical Chemistry
1st Rank

ABDUL JUNAID P
M.Sc. Analytical Chemistry
2nd Rank

SPOORTHI RAMESH
M.Sc. (Biochemistry)
1st Rank

LEONA JOVITA DCUNHA
M.Sc. (Biochemistry)
2nd Rank

B MANJUSHA
M.Sc. (Biotechnology)
1st Rank

PRIVAL JYOTHI DSOUZA
M.Sc. (Biotechnology)
2nd Rank

AKHILA RAJENDRAN
M.Sc. (Biotechnology)
3rd Rank

HENCIL CLITA PINTO
M.Sc. Chemistry
1st Rank

K DEEPTHI NAYAK
M.Sc. Chemistry
2nd Rank

ACADEMIC EXCELLENCE

GALLERY OF RANK HOLDERS

ROSHAN RONALD PINTO
M.Sc. (Corporate Psychology)
1st Rank

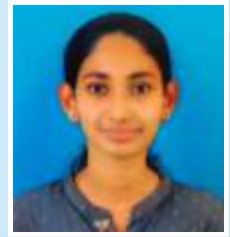
DISHA P DINESAN
M.Sc. (Corporate Psychology)
2nd Rank

SANEENA SAJI
M.Sc.
(Food Science & Technology)
1st Rank

GLORIA MASCARENHAS
M.Sc.
(Food Science & Technology)
2nd Rank

BEENA RYNESHA ARANHA
M.Sc.
(Food Science, Nutrition & Dietetics)
1st Rank

VIONA AMIT GUPTA
M.Sc.
(Food Science, Nutrition & Dietetics)
1st Rank

DHANYA D
M.Sc. Mathematics
1st Rank

JANE SHONON CUTINHA
M.Sc. Mathematics
2nd Rank

JASON BRIAN DSOUZA
M.Sc. Mathematics
3rd Rank

YADHU PRIYA K K
M.Sc. Physics
1st Rank

SAYOOJ PRASHOB
M.Sc. Physics
2nd Rank

**KINI ASHISH
VISHWANATH**
M.A. English 1st Rank

**KHUNDRAKPAM
CHUMTHANGLEIMA**
M.A. English 2nd Rank

JOANNA SIMON
M.A. English
3rd Rank

MADHUMITHA
MBA
1st Rank

BHOOMIKA
MBA
2nd Rank

**SHAMITHA FERAL
DSOUZA**
MBA 3rd Rank

**RYNAL LEVIN
DSOUZA**
MBA 4th Rank

ADITHYA K
MBA
5th Rank

**ASHLIN CRESS
FERNANDE**
MCA 1st Rank

**JOSHPHINE BABITHA
DCUNHA**
MCA 2nd Rank

SUSHMITHA
MCA
3rd Rank

KRITHIKA
MCA
4th Rank

**LYNEL BRAYAN
DSOUZA**
MCA 5th Rank

ROSE MATHEW
MSW
1st Rank

ACADEMIC EXCELLENCE

GALLERY OF RANK HOLDERS

JEEVA BENNY
MSW
2nd Rank

**ROVEENA PREEMA
DSILVA**
MSW 3rd Rank

JOSNA JOSE
MSW
4th Rank

VANDANA B
PGDBM
1st Rank

SPORTS & GAMES

Mangalore University Representatives

AMRUTH
TT

AMSHITHA
Football

ANANYA JOISY
Badminton

BHUVI
Karate

CHAITRALAXMI
Cricket

CLIVE
Chess

DEEPA
Handball

DELISHA
Football, Cricket

ELSON
TT

JEREMI
Basketball

KIM
Cricket

KUSHA J
TT

MANOJ
Basketball

MYOLA
Football

MYSTLE
Football

NISHIL
Softball

PRATHAMESH
Softball

PREKSHA
TT

RAKSHA
Chess

RAKSHITH
Hockey

RASHMITHA
Cricket

RESHMA
Handball

SATHVIK
Softball

SHARAN KAVERAPPA
Hockey

SHAREEQ
Football

SHRAVYA
Basketball

SHUBAPRADHA
Chess

SUBRAMANI
Hockey

TAPASVI
Cricket

VINDHYA
Swimming

VISHAKA
Basketball

INTERNATIONAL NATIONAL & STATE

2023-24

ABHAY
Weight Lifting

ALISHA
State Power Lifting

AMSHITHA
Football

BHUVI
Karate 3rd Place

HARSHITHA
Power Lifting 2nd Place

NISHEL ASMITA
Khelo India

NISHIL
Softball

PRATHEEKSHA
Netball

PREKSHA
Dasara Cup 1st

ROSHNI SHENOY
Yoga

SAMODITHA
Weight Lifting CM
Cup 3rd Place

VIBHA UDUPA
Roll Ball
3rd Place

VINDHYA
Swimming

VIVEK
Wushu

ACHIEVERS

NATIONAL CADET CORPS (NCC)

AIR WING

LFC
Tanish Shetty

CDT
Pratham R Shetty

CDT CPL
Samhitha Tantry

CDT
Ranya Sunil Kumar

CDT SGT
Joshal Leon Dsouza

LFC
Pranavi M Amin

CDT SGT
Nikitha Patel

CSUO
Sanket Golageri

CDT CPL
Madhukar M Prabhu

LFC
Aathish Hegde

CDT CPL
Ethan Gladston Sequira

CDT SGT
Shravya R Anchan

LFC
Yuktha Achappa

LFC
Gopika V Anil

LFC
Dwithi

CDT CPL
Amita Kumari

CDT
Vinola Delina Crasta

ARMY WING

JUO
Sanjay Dharmanna
Chimmanakatti

SGT
Kirthi Pratham
Shetty

LSGT
Ajay Rajkumar
Kamath

LCPL
Donal Saji

LCPL
Erel Revin Cornelio

CPL
Tharun Ravindra

LCPL
Lloyd Barnes

CPL
Jathin A

CPL
Chirag P

CDT
Suhas Pai

CDT
Chandru V

CDT
Deepak

NAVY WING

A Cdt
Neil Preeth Saldhana

A Cdt
Shawn Prinson N

A Cdt
Shreyas S Sapalya

A Cdt
Thrisha A Suvarna

Cdt Cpt
Ponnanna S M

L Cdt
Chiranjeevi P

L Cdt
Chrislin Sonia DSouza

PO Cdt
Prerana A Kunder

PO Cdt
Uthappa N M

Congratulations.

TED^x SAC 2024

12 DYNAMIC SPEAKERS

NEERAJ KUMAR
CHOUHARY

MAJOR SAMAR
TOOR

AARTI
MALHOTRA

GIREESH
SAHADEV

DIKSHITH
RAI

PRAMODINI
ROUL

SHEKAR
NAIK

KARTHIK
CHENNOJI RAO

DR RUKHSAAR
SAYEED

FR. SAJU
GEORGE SJ

VICKY
ROY

AASHNA
RAI

AIMIT

MBA

MCA - A

MCA - B

AIMIT

MSc. (Big Data Analytics)

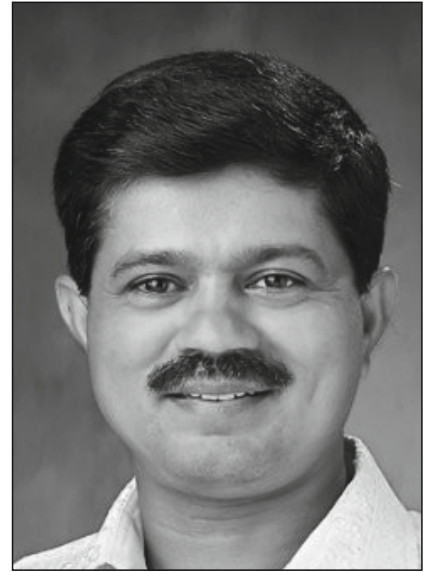

MSc. (Software Technology)

DR VISHANZ PINTO

Associate Professor, Department of History

Dr Vishanz Pinto was born on August 10, 1963 as the youngest child to Sri David Pinto and Mrs Coses Pinto in the tiny village of Perne, Bantwal. After his early schooling at Government Higher Primary School Kadeshivalaya High School, PUC at Government High school and PU College, Puttur he joined Loyola College, Chennai for his undergraduate studies. He later obtained Master's Degree in History from Mangalore University and his Ph.D. from the same university under the guidance of Dr KMLokesh.

Beginning his teaching career at Sacred Heart PU College in Madanthyar, Dr Vishanz Pinto joined the department of History at St Aloysius College as a lecturer on July 24, 1993. He was a history enthusiast, who was always trying to stay up to date on all matters, academic, current affairs, popular culture, research, and politics. He is an avid reader and has a personal library with collection of books across disciplines and general reading. His history lessons were usually thought-provoking and educational. He served at St. Aloysius College for 31 long years, holding a number of positions including Dean of Arts Faculty and Head of Department of History. He played a key role in organizing National and International Seminars and the publication of their proceedings, and regular Guest Lectures to encourage the next generation of thinkers. He wrote numerous research articles and got them published in reputed journals. His research is often characterized by its rigorous archival work and nuanced analysis which has made significant contributions to History.

Dr Vishanz Pinto explored the nuances of historical interpretations in his engrossing talks and classes, providing insights into the complicated nature of historical phenomena. He moved through historical turning points with a dynamic teaching approach, illuminating the complex interactions between social, cultural, and political elements that shape human experiences. His enthusiasm for the subject frequently sparked intense debates, which encouraged his students' intellectual curiosity. In addition to being an active faculty member, he was also the Chairman of BOS and BOE in History and has also successfully mentored two PhD students.

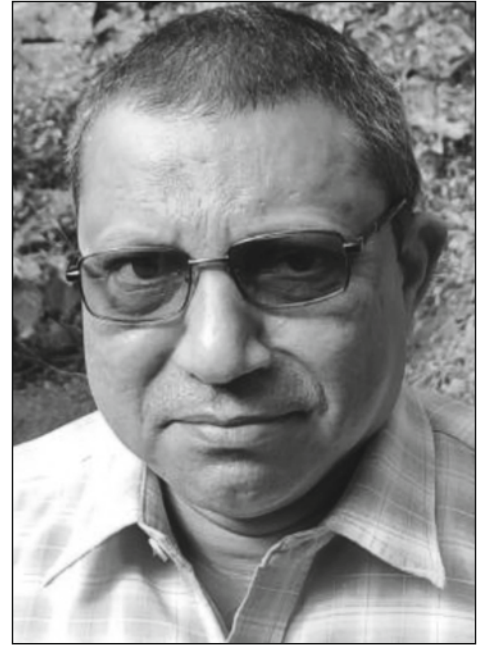
Married for over 25 years, to Molly Lobo, who is a teacher and blessed with two brilliant and talented children, Ann Viola Pinto and Ian Neil Pinto, Dr Vishanz Pinto balances a distinguished academic career with a fulfilling family life.

With over three decades of teaching experience at St Aloysius, the Department of History takes great pride in recognising his dedication to education, his mentorship to countless graduate students, and his commitment for making history accessible to a broader audience through his lectures. His service in the department has strengthened the department's academic reputation. We wish you a happy, long, and contented retired life.

Dr Mona Jackline Mendonca
Assistant Professor & HOD
Dept of History

MR SEBASTIAN EDWIN PINTO

Typist, Administrative Office

Mr Sebastian Edwin Pinto was born on April 1st, 1964 as the youngest child to Mr Sylvester Pinto and Mrs Letitia Pinto at Shakthinagar, Mangaluru Taluk. He has been an exemplary member of our College community. Throughout his four decades of service, Mr Pinto has embodied the values of integrity, commitment and dedication our institution.

Mr Sebastian joined the College in 1987 as a Typist and has been contributing tirelessly to the smooth functioning of our administrative processes. His educational background, including a Bachelor of Arts Degree and proficiency in English typing senior grade, has equipped him with the skills and knowledge necessary for his role.

He is renowned for his discipline, exemplifying professionalism in all his endeavours. His loyalty to the institution is unwavering, and his integrity is an example for all who have had the privilege of working alongside him. Mr Pinto's dedication extends far beyond his daily responsibilities. He has supported both students and staff, offering guidance, assistance with a smile to all who seek his help. His rapport with his office fellows speaks volumes about his interpersonal skills and his ability to foster a positive work environment. One of Mr Pinto's remarkable qualities is time management. Throughout his tenure, no files were kept pending on his desk, a testament to his efficiency and diligence. Moreover, during exam times, Mr Pinto took it upon himself to ensure the meticulous numbering of students' desks, demonstrating his commitment to maintaining order and organization in our academic processes.

Mr Pinto is happily married to Ms Gwany Zeetha Pinto and they have a son who is serving at Milagres College, Hampankatta, Mangaluru.

In recognition of his outstanding service and profound impact, we extend our heartfelt gratitude to Mr Sebastian Pinto and wish him the very best in all his future endeavours.

**Ms Chandrakala
PRO**

ALWIN PEREIRA Maintenance Staff

ಶ್ರೀ ಆಲ್ವಿನ್ ಪಿರೇರಾ ಇವರು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಂಗಳೂರಿನ ಬಜಾಲ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಜೂನ್ 01-1964ರಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ಡೊಮಿನಿಕ ಪಿರೇರಾ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಫಿಲೋಮಿನಾ ಪಿರೇರಾ ಇವರ 3ನೇ ಮಗನಾಗಿ ಜನಿಸಿದರು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹುಟ್ಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಪಡೆದು 1980ರಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಂತ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದರು. ತದನಂತರ 1983ರಲ್ಲಿ ಸಂತ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಐ ಟಿ ಐ ನಲ್ಲಿ ಇಲೆಕ್ಟ್ರೀಷಿಯನ್ ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಪಡೆದು ಇಲೆಕ್ಟ್ರೀಷಿಯನ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. 1999ರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಂತ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಸ್ ಚಾಲಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರಲ್ಲದೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಎರಡು ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಲ್ಲೂ ಅಟೆಂಡರ್ ಆಗಿ ತಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪುಸ್ತಕದ ಪರಿಚಯ ಹೊಂದಿರುವ ಇವರು ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಪುಸ್ತಕ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಂದಿಸಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ವೃತ್ತಿಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನಸ್ಸು ಹೊಂದಿದ ಇವರದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. 2004-05 ಹಾಗೂ 2005-06ರಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಾಲಿಬಾಲ್ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಸತತ 2 ಬಾರಿ ಪ್ರಥಮ ಹಾಗೂ 2006-07ರಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದು ಸಂತ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಕೀರ್ತಿ ಪತಾಕೆ ಹಾರಿಸಲು ಇವರು ಕೊಟ್ಟ ತರಬೇತಿಯೇ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಶ್ರೀ ಆಲ್ವಿನ್ ರವರು ಉತ್ತಮ ಕುಸ್ತಿಪಟುವೂ ಹೌದು 1986-87-88ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ 74ಕೆ.ಜಿ ಕುಸ್ತಿ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ತುಳು ಕೇಸರಿ ತುಳು ಕುಮಾರ ಸ್ವರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಹಾಗೂ ದ್ವಿತೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದು ನಂತರ 82ಕೆ.ಜಿ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಮೈಸೂರು ದಸರಾ ಕುಸ್ತಿ ಸ್ವರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಕೂಡ ಇವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ 1986 ರಿಂದ 1999 ರ ತನಕ ಕುಸ್ತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಕಬಡ್ಡಿ ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿದ್ದ ಇವರು ಜಿಲ್ಲಾ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಹಲವಾರು ಸ್ವರ್ಧೆ ಹಾಗೂ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಉತ್ತಮ ದಾಳಿಗಾರ ಎಂಬ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳಲ್ಲದೆ ಅವರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದ ತಂಡಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಬಹುಮಾನ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. 2005ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಾಲಿಬಾಲ್ ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ವಾಲಿಬಾಲ್ ಕಮಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ತೀರ್ಪುಗಾರರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದರು. ನೇರ ನುಡಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಭಲ ಬಿಡದೆ ಶ್ರಮಿಸುವ ಮನೋಭಾವ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಮ್ಮಿಂದಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಹೃದಯಿ ಇವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಂತ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಇವರು ಕೊಟ್ಟ ಸೇವೆ ಸ್ಮರಣೀಯ. ನಿಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ನೋವು ನಲಿವು ಸುಖ ದುಃಖ ಎಲ್ಲವೂ ನಿಮ್ಮದೇ ಭಾವ ಪ್ರಪಂಚದ್ದು. ದೇವರಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಿಶೇಷ ಭಕ್ತಿ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಮುನ್ನಡೆಯಲು ದಾರಿದೀಪವಾಗಿದೆ. ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ನಿಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿಯು ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೀವು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಇನ್ನೊಂದು ಹಾದಿಯಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಭೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಜೆಸ್ವಿಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸದಾ ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ನಿವೃತ್ತಿ ಜೀವನವು ಸುಖ ಸಂತೋಷ ನೆಮ್ಮದಿ ಹಾಗೂ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿರಲಿ. ನಿಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದ ದಿನಗಳು ಸಡಗರ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ತುಂಬಿರಲಿ ಹಾಗೂ ದೇವರ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳು ಸದಾ ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗಿರಲಿ ಎಂಬ ಹಾರೈಕೆಗಳು.

ಹೆನ್ರಿ ಡಿಸೋಜ

DR GRACY VINCENT MONTEIRO

Library Assistant

Dr Gracy Vincent Monteiro was born on June 15, 1963 at Mangalore to John Sydney Menezes and Magdaleine Menezes. She is the first among the eight siblings. She completed her Bachelor of Arts at St Aloysius Evening College. She did her Diploma in Library Science from Women Polytechnic, Bondel and Masters in Library Science from IGNOU. She received the Ph.D. in Library Science from CMJ University, Shillong, Meghalaya in 2019.

She joined St. Aloysius College in June 1984 as a library assistant. She was the first lady non-teaching staff member to join the college in 1984. It was a time when the modern technological tools were not available in the library. Book entries, Card entries, circulation and all other library processes were performed manually. Dr Gracy was one of the other library employees who helped modernize the main library. She headed the PG Library for 10 years during the initial phase of introducing PG programs in the college. She later assumed responsibility for the Exclusive periodicals, Newspapers and Magazines section in the Administrative Block. Dr Gracy has done library book classification in Jesuit Residence Library, MSW Library, MBA Library and Institute of Konkani Libraries. She also initially helped raise funds for the Aloysius Housing Cooperative Society.

Dr Gracy Vincent Monteiro's maiden name was Anna Benedicta Menezes. After her marriage to Mr Vincent Norbert Monteiro in 1988, she changed her name to Gracy Vincent Monteiro. The couple is blessed with 2 sons. Elder one, Dr Vijay Monteiro, is a surgeon at St Joseph's Mission Hospital in Wayanad, Kerala. And the younger son, Mr Vinay Monteiro, works as Customer Success Operations Lead at Leucine Inc, Bengaluru. He is married to Ms Benzita D'Souza and settled in Bengaluru. Dr Gracy is a very active member of the Vamanjoor Parish and has served the Parish in various capacities.

As you superannuate and retire from your 38 years of fruitful service at St Aloysius College Library, the College and the Management wish you a happy, long and contented retired life.

**Ms Chandrakala
PRO**

How I got into the habit of reading

*Dr Renita Maria Drouza
Associate Professor
Department of Biotechnology*

Few years ago, I was juggling between my job, my family and my doctoral studies. I would constantly feel exhausted and overwhelmed. Guilt overpowered me with the thought of not doing enough for my family and job. Striking a balance between these was next to impossible. I didn't know how to come out of this rut. At one point I had thoughts of giving up my job and studies so I could focus on my family. Tried scores of things to keep worry away. Got temporary relief, but the worries and its associated problems persisted. I tried to seek help from friends and family but to no avail. Worry had taken a toll on my life. I used to get annoyed for petty issues. I lost a sense of purpose in my life. My health started falling apart. It was then I had to make a choice of finding ways to put an end to worry.

Just then one of my siblings handed over to me a book titled “How to stop worrying and start living” by Dale Carnegie. That was the last thing I expected. At first, I got annoyed at her and was wondering who on earth will hand over a book to crowd worry out of your mind? Since I had too much on my plate I didn't feel motivated to go through the book. The book was lying few days in front of me. One day I decided to give it a try not because I was interested to read, but the sheer title of the book gave me a boost that I might find ways to keep worries at bay.

This was the first time I was reading a book other than my curriculum and newspapers. I thought of reading few pages to see if it enthralls me. I had partly decided in my mind when so many things didn't work what can a simple book like this do? Nevertheless, I gave it a try. As I started reading this book, to my surprise I felt a sense of calm and relief. Never a thought crossed my mind that I had a herculean task of reading this book. There were 10 chapters. The intention was to read one chapter at a time. But these chapters were so interesting embedded with so many real-life examples that I was completely immersed in them and forgot about my worries. It kept me busy. I felt the urge to read the remaining chapters. First time in my life I developed a liking for reading. I started following some of the principles from this book and it had a positive impact on my life.

In the beginning I would worry for small things. Also worrying had become a habit. But now I remember the phrase from this book. count your blessings not worries. I was never content in life and always wanted more. But now I have slowed down and learnt to live in the moment. Find happiness with what I have. Reading books has immensely helped me. It has changed my perspective about life. Now when faced with challenging situations I ask myself what is this trying to teach me?

My journey of reading books didn't stop there. I developed a liking for reading non-fiction books. I started constantly looking for books which uplifted me. These books opened my life to a whole new horizon of infinite knowledge and wisdom. With each passing book that I read my thirst for reading increased.

To conclude I would like to say, in today's fast paced world everyone wants instant results or instant gratification. People are so engrossed with devices that reading books doesn't excite them. But the sense of calm and serenity you feel while reading a book is incredible, indescribable. For those of you who haven't started reading, my suggestion is start small, probably one to two pages a day so that you don't feel overwhelmed with the thought of reading. Slowly it will build into a habit. I am always grateful to my sibling who was a voracious reader, who inculcated in me the habit of reading and opened my mind to the world to reading. My purpose of narrating my journey of reading is to inspire you all to dive into the world of books and start reading. Its never to late to amass the vast knowledge contained in these books. Happy reading.

Here is my list of books recommended for your reading

1. "The magic of thinking big" by David Schwartz,
2. "Mindset" by Carol Dweck,
3. "48 laws of power" by Robert Greene,
4. "The power of now" by Eckhart Tolle,
5. "The compound effect" by Darren Hardy,
6. "Sapiens" by Yuval Noah Harari.
7. "Think and grow rich" by Napoleon Hill,
8. "13 things mentally strong people don't do" by Amy Morin,
9. "Cant hurt me" by David Goggins,
10. "Eat that frog" by Brian Tracy
11. "Atomic habits" by James Clear,
12. "The power of your subconscious mind" by Joseph Murphy,
13. "The power of habit" by Charles Duhigg ,
14. "The richest man in Babylon" by George S Clason,
15. "Limitless" by Jim Kwick,

Why I won't ever go to Varanasi

Anonymous (1st BSc)

I am in love with someone who might not exist. The rational part of my brain says he doesn't but the unloved and untouched part of my heart says he does. And it's a battle between the two. I remember waking up that day, drenched in my own sweat, my face flushed, my throat dry. If I closed my eyes for a few seconds longer I could've heard his name but fate is a cruel friend.

I don't know who he is but I could explain his face in vivid detail. I can draw the curve of his nose and the tilt of his lip even after all this time. I was in a place in my life where getting out of bed was a struggle in itself. I neither had the energy to think about travelling, let alone to actually travel. Another thing is I'm not religious. So I'd never understand how I ended up in Varanasi and that too with him. How I wish I knew his name! I remember seeing him walk out into the living room of that unknown house. His smile dashing, a charming glint in his eyes and he spoke to me like we were old friends. We weren't grown up enough to be in the same room while the adults discussed about family but we were old enough to explore the intricacies of human emotions. I sat on the floor, leaning against the leg of his bed and started scrolling through my phone. The talk in the other room made me feel guilty that the only thing I was sharing with him was silence. I contemplated in silence for a few more moments before turning my phone towards him to show something on there. He chuckled and shook his head. The contents weren't relevant enough for it to be saved in my thoughts but I remember feeling a warmth in that moment. We spent that warm afternoon engrossed in mindless media and a minute before we had to part, he slowly brushed my hair out of my face and said this one thing. "Find me."

We met a few times after that. He showed me around the place and being an excited tourist, I actually focused on the sights instead of his face. While the rites were being performed on the shores of Ganges, we stood by the dock and watched in awe, he cracked some jokes and I rolled my eyes. A walk through the forest, another day at his parents' home and the last day at the boatshed.

I woke up panting. It was way too vivid to be just a dream. I wasn't new to vivid dreams but something in me wanted to believe that this was more. For a few weeks all I could see when I closed my eyes was him. Two years have passed since then. Today I have an opportunity to go to Varanasi. Actually I want to go to Varanasi but I can't. The possibility of him not being real or maybe him being real but me not having any way to know if he's real or not, both are beyond painful. If I went to the Ganges and did not find him cracking jokes, then what is the reason?

It won't be a stretch if I said having that dream of him helped me pull myself out of my depressive episode. But if I go to Varanasi now and accept the possibility that he is not real, will I get pulled back into the dark place. Yet again if that dark place is the medium that connects me to him, is it not worth it?

Oh, how lucky was I to find my heart's desire,
My ideal love, but oh, how blind to the fire.
I failed to see the lines I held in my hand,
My dream gentleman, waiting to take me to my dream land.

All the days we shared are now just coarse light,
Broken memories, waiting for the dawn of night.
To relive what we had , I yearn for the yester years.
Longing for your return my love , your nonexistent presence fills my mind with fear.
My hand lines, once entwined with yours, now lay empty and bare,
A constant reminder, that you're no longer there.

Remember how we shunned the beaches, oh so bright?
I now understand why they call to me in the night.
The sun's warmth reminds me of your gentle embrace,
But without you,
Spikey winds howl, sharp rocks cut deep, and hard sand beneath,
A reflection of the pain, that your departure breathes.

A reflection of my pain,
The silence deafening, a longing that remains.
This is my life without you, my love, so true,
A tale of regret, longing, and memories anew."

Oh how lucky! (An imperfect poem)

Prathiksha Prabhu

The Gut Feeling A Whole New Meaning

Aishwarya Siri Siddesh K

What if I told you the bacteria in your gut could be your cupid? Or eating vegetables makes you more attractive? Hopefully I have your attention now. Although what I mentioned above may hold true to a certain extent, let's peek behind the scenes.

So your gut is like an inventory, it has a collection of several microbes which reside in it. In short you're an ecosystem. So when you think of bacteria you may associate it with some type of disease but bacteria benefits us more than we actually give it credit. Let's start from birth, as a baby in the womb you are completely sterile, no microbes whatsoever. Your first introduction to microbes is when you come out into this world. You're first colonized by the bacteria in the birth canal i.e the vagina or the bacteria from the skin of the mother.

These two methods could possibly determine your future immunity along with other factors such as genetics or the kind of environment you grew up in. A baby born through the vaginal canal picks up critical microbes along the way that help it stay healthy later in life. But babies delivered via cesarean section miss out on those useful, gut-colonizing bacteria and have higher risks of having asthma, autoimmune and metabolic disorders. So there's a procedure called vaginal seeding where a swab of cotton is put in the vagina of the mother to absorb the fluids to transfer it to the skin, mouth, nose of the infant. The baby is then compensated through the milk from the mother. Human milk, especially the colostrum harbors diverse communities of bacteria and not only nourishes the infant but also lets the microbes in the gut feed on it and multiply rapidly. But those who skip breastfed milk go on to develop several health issues later on and have weak immunity in general.

Let's understand how bacteria is residing in your gut without your immune system trying to shove it away. So your intestine harbors over 32 trillion microbes on one side and there's 70% of your immune cells on the other side. Our intestine is the most vulnerable place hence immune cells are right outside to keep them in check. The only thing separating them is a very thin layer of cells and they are held together by a cementing material called tight junctions. Any breakage in the barrier may cause the immunity to act up and for the bacteria to spread and cause inflammation and infection.

How did these microbes get into your gut? To answer that let's take an example of an apple. The microbes present in the apple aid in their growth but those same microbes can cause spoilage of the apple. When you consume the apple the microbes survive through unfavorable conditions of your stomach and finally find its way to the intestine where it resides. Let's take an example of a fermented food. I take a raw mango and I leave it in brine solution for a week or more. The microbes will multiply by consuming the mango, here the microbes are called probiotics and the substance it consumes i.e the raw mango is the prebiotic and it later on produces a chemical substance called postbiotic which is very helpful to us in so many ways imaginable. So this fermented food is called a superfood where prebiotics, probiotics and postbiotics are all present. So you along with the microbes are feasting on those prebiotics. It's like a banquet, except you eat the people too. So now these microbes make their way into your gut and you need to constantly feed them the food they need in order for them to stay. You've got to be their protector and provider. But shockingly these microbes can manipulate your brain into thinking you crave something while it's the microbes who want it. So let's say my gut has majority of sugar and fat loving microbes, I will end up craving sweets and fatty foods. Now how do these microbes manipulate us into this you may ask? The answer lies in the gut brain axis, shockingly the microbes in your gut communicate with your brain and vice versa. Your gut is responsible for producing over 90% of the neurotransmitters in your body. 95% of your serotonin, which is the happy hormone and 50% of dopamine are manufactured by the gut. So can you say these microbes translate food to feelings?

So when you have fruits and vegetables or any fibre-containing foods, Since our intestine lacks enzymes to digest these fibres the microbes consume it instead and give postbiotics or short chain fatty acids(SCFAs). In simple terms SCFAs have innumerable benefits to the body. Remember I mentioned those cells and tight junctions that prevent microbes from leaving the gut? SCFA helps in the maintenance of that wall and without which the barrier breaks, hence it is very essential. The SCFAs have many health benefits, such as anti-inflammatory, immunoregulatory, anti-obesity, anti-diabetes, anticancer, cardiovascular protective, hepatoprotective, and neuroprotective activities. They do so by binding to specific receptors that enable the above mentioned reactions. By increasing SCFA you are able to concentrate for a prolonged period of time. You get all these benefits just from consuming fibre. In animal studies they have discovered that pheromone levels i.e how you smell or your attractiveness hormone, libido, sexual desire is connected back to you gut microbes. People who shared spaces together had better gut microbes than those who lived alone, Those who had childhood trauma are much more likely to develop gut issues.

There was an experiment done where faeces of identical twins, one obese and one lean were taken and fecal transplant was done to gnotobiotic(sterile) mice and these two mice were fed the exact same diet later on but developed different body types. The mice that had received the microbes through the fecal transplant from the obese donor went on to become obese while the other mice remained lean even though they had the exact same food. So did that mean certain microbes cause changes in the fat deposition of the body? Conclusion-The gut microbiome of those who are obese is more efficient at absorbing calories from food compared to those of lean people.

This means that the microbiome associated with obesity provides more energy to the host from other indigestible carbohydrates and proteins.

It is said that developed countries have less diverse microbial gut composition than those from developing countries. This has been linked to increased consumption of processed food in developed countries which contain a lot of preservatives. It's common knowledge that preservatives are bad and are generally avoided but why is that? Preservatives are added in the food to increase shelf life by killing, inhibiting growth of microbes. But these preservatives make their way to the gut causing havoc and hence disruption takes place and are also found to be carcinogenic. Common manifestations include obesity, liver diseases, inflammatory bowel disease and C-diff infections due to lesser diverse gut microbes.

So how do I keep a healthy gut? The answer is simple. Consume more fibre. Consumption of 30 plants per week would be recommended for an efficiently working gut, but suddenly increasing intake of fibre could be not so efficient. Let's say I never ate much fibre to begin with and I lack sufficient microbes, needed to digest the fibre, sudden consumption may lead to bloating, constipation, abdominal pain since there are no enzymes present in the body to digest it, nor are the microbes hence complications arise. If I have 10 plants a week then I should slowly add on 2 or 3 for that week and when I achieve my goal I should keep adding more fibres into the diet. Our goal is to have as much microbial diversity as possible. Try it for yourself and note down sudden improvements you observe.

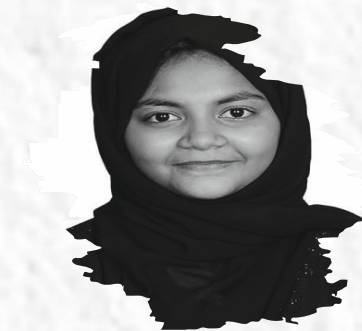
How do I know if my gut is doing okay?

This can be easily observed through the shape of the faeces or through the gut transit time. Gut transit time is the time it takes for food from the mouth to hit the toilet bowl. An activity for you all to identify your gut transit time is by consuming blueberry or blue dyed muffins and calculate the time between consumption and defecation which can easily be identified by the blue color of the feces. The normal gut transit time is between 12-48 hours. A transit time below 10 hours is considered fast, this can lead to lack of nutrient absorption leading to deficiencies and eventually weaken the immune system. If it's above 52 hours then efforts must be made to improve it. Certain medical conditions can also affect transit time, causing it to be faster than normal. These conditions include food allergies and intolerances, celiac disease, and inflammatory bowel disease. Whereas extremely slow gut transit time has been characterized by constipation and hardened stools. Of course, transit time is just one data point of many when it comes to your gut health. Given that your transit time can change on a daily basis, it's not meant to be an at-home diagnostic tool. If you're at all concerned about your transit time, it's always a good idea to talk to your doctor.

There are a variety of factors affecting your gut like exercise, your circadian rhythm, your mental health, your relationship with others etc and your gut contributes to various factors such as your mood, cravings, health. By taking care of your gut you take care of your brain and vice versa. Although the bacteria in your gut may not fix your non-existent love life nor could it improve your questionable social skills, eat more fibre, have some probiotics, snack on your favorite foods once in a while, take up hobbies that truly make you happy, tell your loved ones how much you love them and I'll end this article with a quote said by Hippocrates "Let food be thy medicine and let medicine be thy food"

Why do people choose fiction over reality?

Wah Adabiya

Take any text that begins with the words “Once upon a time...”, and with a few more words you could find yourself under their spell and transferred into the magical world of fiction. You still don't believe in the power of words? Well, believe it or not but it is these same words that have been used and reused and reshaped to weave thousands of narratives that continue to win the hearts of readers even today. There is reality on one hand and fiction on the other. Though we are physically present in this routine of reality, I believe we all truly live inside our own fantasies. Our mind has its own way of perceiving reality, and sometimes it could be through the lens of fiction. Very few could escape this. Some like to be the hero, and others the dying misunderstood villain, thus aligning and projecting our own experiences into the text we read. Stuck in the realm of fiction and caught in its web, one feels helpless.. you cannot escape, you do not want to escape, that is fiction. So then we may ask ourselves why so? What is it that makes us want to read fiction? What is it that makes us choose fiction over reality?

The answer could be found in acts wherein we turn to fiction as a mode of escape. All our unfulfilled expectations, greed, and every other possible emotion, including unrequited emotional attachments, could be met and satisfied through the realm of fiction. The Billionaire can come with a capital 'B', or a shocking discovery can catch our curiosity wherein a protagonist initially showing lack of emotion could suddenly, for the first time in decades, show a burst of emotions. How a weak, wretched soul later encounters a magic which turns their world upside-down. It's never enough, is it? We humans want things which we can't have, and that makes us choose fiction, the power of imagining a world where we meet our expectations.

Entertainment, therapy, and addiction. Yes, this could also be a reason to choose fiction. Addiction of fiction, of which we can't have. The idea of those things, dwelling on powers, love, friendship, happy society. All of those, which makes things interesting, and addicting. Fiction is the forbidden door which is marked with the sign of not to enter, yet, curiosity peeks from our hearts, and even though our mind whispers of this dangerous and sweet world, we turn the knob, and it would be too late, fiction would have already consumed us, and it would be a battle to get out of there.

But there can also be a dark side to being addicted to fiction. We turn to fiction to escape the reality, for the emotional connection, for the support of words that wrap around us like a warm, soothing blanket. The urge to disappear would grow more, to want to be consumed by those words can eventually increase with time, and soon the same blanket would have thorns, and it would be so hard to come back. The first sign would be excuses. "Would it be alright if I just keep reading/watching one more episode/chapter?" Setting the time limit would become impossible, and that's when you know, the pit of fiction keeps increasing. Neglecting responsibilities, emotion withdrawal, social isolation. It increases, it never stops unless, deep inside you want to. Withdrawal of the emotions can be wrong in so many things, anger, irritation, suffocation, dwelling on the never ending plots. Empty hearts, trust issues, always those boundaries we think we have seen, read it all, the betrayal, the love, and it's enough for this life.

And what about those blurred lines between fiction and reality? The author uses the power of metaphor and symbolism, creating a unique story which accurately describes reality, and this is where the lines blur, and also where reality enters into the world of fiction. It would challenge the perspectives of reality, bending the morals. Fiction and reality balancing in captivating ways. In the end, fiction is just a different mindset and perspective, which we all like exploring. And it would be great to set limits to it, and not to abandon responsibility. Fiction isn't an escape hatch, it's a cosmic portal to twirl our imagination, to keep us entertained as we go about our routine. One has these impulses to do something, twirl the imagination and act onto those urges, turn those urges into words, it would demand responsibility. And that is where, I believe, fiction and reality embrace.

Momjunction

Timothy Bites His Nails

Timothy bites his nails.
He bites his nails when he is anxious, hungry or when trying to focus.
Timothy has beautiful pearl-like nails. They are smooth and could actually be mistaken for pearls if it weren't for their rough edges thanks to his teeth.
Timothy is six and was only recently taught to use a nail clipper.
Timothy now clips his nails every weekend. His nails grow rather quickly.
Timothy's mother has tried hard. Timothy's teachers are supportive and celebrate his milestones.
Timothy doesn't bite his nails as often now.
Mr. Richard is Timothy's new soft skills teacher.
Mr. Richard bites his nails.
He bites his nails when he is anxious, angry or stressed. He doesn't own a nail clipper. The nail clipper he had was taken along with other many articles as keep by Ex Mrs. Richard.
Mr. Richard teaches the kids to not bite nails. He explains why not. He mocks the little ones that fail to follow his instructions.
Timothy is mocked. He is anxious. He bites his nails. He is faced with verbalized disappointment.
Timothy's mother is distraught. He is back at it.
Timothy bites his nails.

Nikhitha Pai

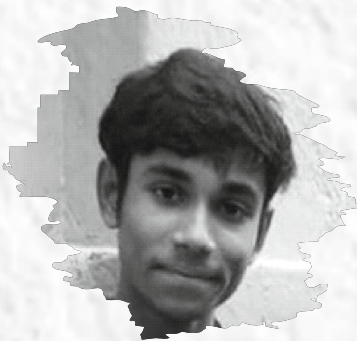
The Will To Survive

Have you ever wondered what exactly is 'the will to survive'? Why does every Being, every Living entity in this world want to **live, to survive**; even at the cost of **Death**? Doesn't matter that they die but the species has to survive. **WHY?**

Throughout the living world, be it the smallest microorganism or the largest mammal, Death is equally **UNACCEPTABLE** to all.

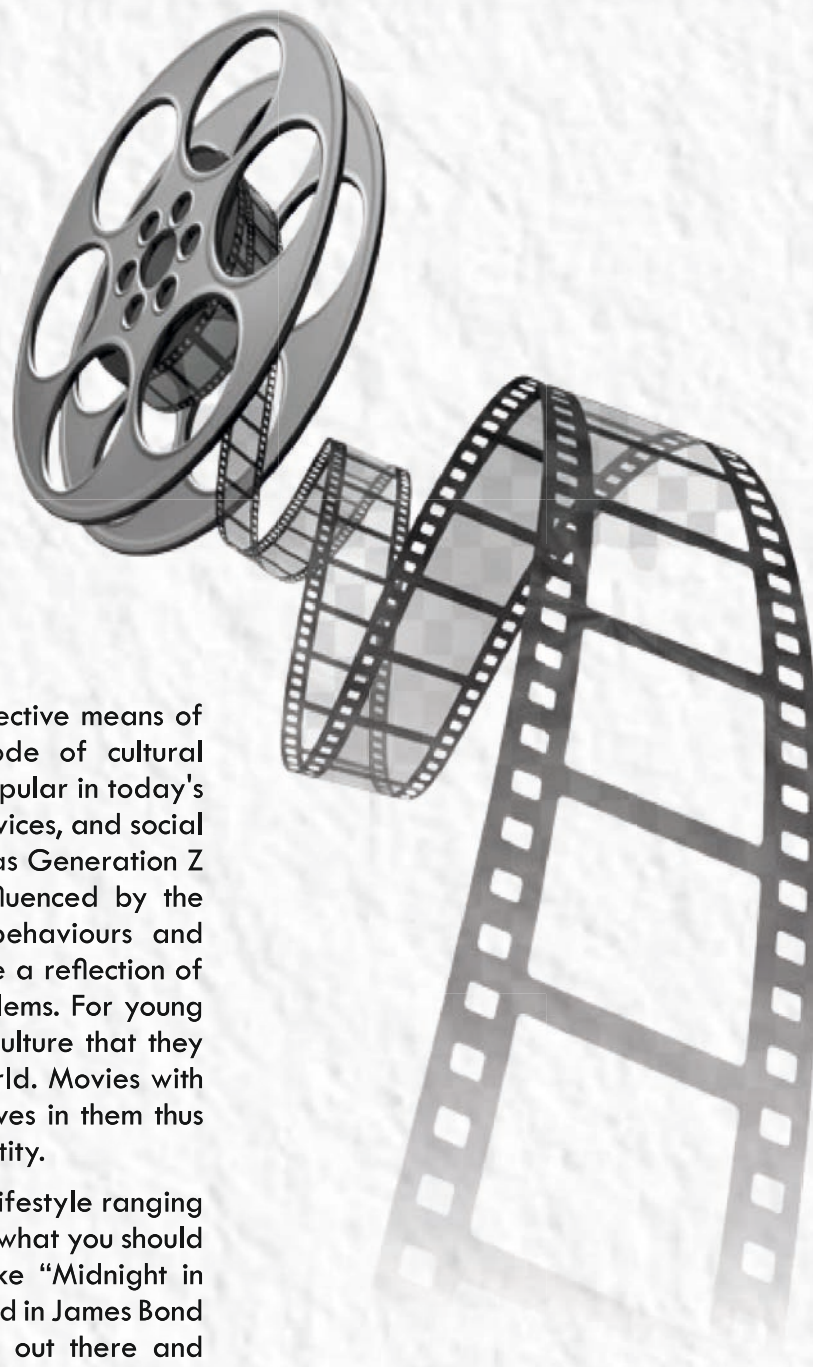
We humans call ourselves the "Sentient" beings. We think, we do not want to die, we **FEEL THE URGE TO SURVIVE** but what about the other beings? What is there in life that is so rewarding that the being has to survive? What is ingrained deep in their minds, their souls that **Death** is never **NEVER** an option. Is **Death** that bad? Or is **Existence** that important? Is it the Will of the Creator, the Will of the **Universe** or the Will of the **Being**? The Will to **SURVIVE**, to Life?

But then again, we can ask 'Does the Creator really want our Survival?' What if Death is **Sweeter** and the Creator doesn't want us to find that out? What if To Survive is to Suffer? **What if... Life... is the greatest Punishment that was Created..?**

Jose M Shaji

The Influence of Movies on the Current Generation

Mankind has always resorted to movies as an effective means of telling stories, for entertainment, and as a mode of cultural expression. These films have become even more popular in today's world because of digital technology, streaming services, and social media. This period which is commonly referred to as Generation Z (born between 1990s and 2010s) is greatly influenced by the motion pictures. Films can influence attitudes, behaviours and prospects of any particular generation. Movies are a reflection of society in terms of culture, values, and social problems. For young people films account for the highest consumption culture that they rely on for most of their information about the world. Movies with varied representations allow youth to see themselves in them thus enabling them to gain a sense of belonging and identity.

The film industry also determines a lot about one's lifestyle ranging from where you ought to spend your holidays up to what you should eat. Parisian romanticism portrayed by movies like "Midnight in Paris" or exotic charm exhibited by locations featured in James Bond series usually encourage young individuals to go out there and discover new places alongside learning about different cultural practices associated with such areas.

In conclusion, the impact made by movies cannot be limited to certain aspects. They cover a range of the current culture, ranging from the clothing, food, living standards and even moral values. In the same way movies have the ability to raise awareness and shape the society, it also has the burden of portraying role models and refraining from perpetuating cliched masculinity. Given that the technologies continue to advance, the impact that the movies make on the generation of kids will continue to increase, which will in turn influence their generation's identity and the way they view the world. However, it is important to acknowledge the existence of this avenue of influence with the aim of making society become more informed, accepting and culturally sensitive to the next generation.

Varun Roy

Blinding Lights

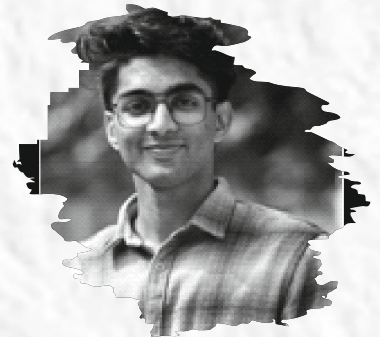
The screams from the ferris wheel,
The gleams from the carousels,
The fumes and hues of the sparklers
Peaking the thrills of the carnival.
All at once I was engulfed in -
The multiple shades of merriment
The brewing of an inner excitement,
I was at the country fair.

Crowded stalls
Loads of provisions,
I saw the rush of -
The ordinary lives.
Beside the hanging vines
From the forsaken shrine
Among the lush leaves
Stood a young boy.

His tender hands firmly rested
On a slate grey plate
I could see unfriendly eyes
All around him
They keenly stared -
At his black tinted spectacle

He saw none
And remained silent and still
Like the dew clinging -
To the ivy tendrils of the vine.
I strode with the mob
And reached his side
A flickering smile appeared -
On his frazzled face.
When the coins pelted
Into the silverware.

I felt the formation
Of a beautiful silence
As the crowd dispersed
And the lights dimmed
The moonlit place felt
So soothing and deep
I realised how lights
Blinded and sounds -
Made us deaf and dumb
Cause in this stillness
I heard the melodic note
Warbled by the boy.

Richard Paul

Echoes of Inner Strength

Within the chambers of the mind,
Silent battles rage undefined,
Whispers of worries, screams of despair,
Yet, the strength within is always there.

Fragile hearts and resilient souls,
Journeying through life's highs and lows,
Seeking solace, yearning for light,
Facing inner demons with all their might.

Every scar tells a story untold,
Of resilience, courage, spirits bold,
In the face of darkness, when hope seems slight,
Inner strength shines, piercing the night.

For mental health isn't just the lack of pain,
But the dance in the rain, the breaking of a chain,
Embrace every emotion, let yourself mend,
For in this journey, you're your own best friend.

Susanna Xalxo

Mental Being

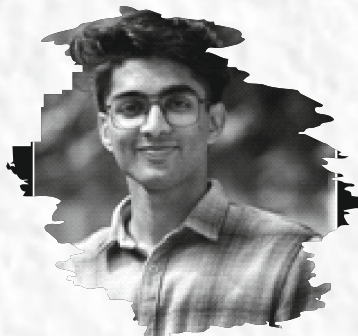
The wild essence of sapiens
Waned through ages
A quest brewed -
In the inner core,
A planetary dominance
Through igniting cognizance.
Seeking the cloaked, And
Chasing the boundless horizons.

The mindful mind weaved
A story of morality.
Its dramatised echo
Reverbed far and wide,
The birth of commandments
And the mirth of commitments
These muddled thoughts
Binded and blinded the mob.

I knew 'some'
Who wanted to ebb away
Out of this stagnation
Shattering the matrix.
Their enduring strife
Tampered their mentality
Rather being mechanical
They longed for the poetry of life.
They were lonely
At times even worse
All eyes stared at them
Cause of myriadism.
The turbulence of thoughts
And the fear of chaos
Disrupted the neurons.

In a sudden hush
They heard a faint whisper -
Eluding their 'sanctum'.
"The potential to break the shackle
Lies within you"

Yet they struggled
In the madness of crowd
Dreaming a day
Where all get along -
As we belong here,
Only for a while.
Let us not constrict
Rather be a -
'Mental Being'.

Richard Paul

Whispers Around The Hearth

There are some stories my mother would tell me only when we were in the kitchen. She'd be cooking and I'd be keeping her company because being the clean freak that she is, she would rather work alone than have someone tamper with her "system" as she liked to call it.

It was our weird sense of solitude. Being together in the melting heat and sharing stories. The stories always ranged a wide variety. From Padosi wali aunty's fallacies to family drama; from tales of childhood crushes to broken hearts. But those stories were always only for us. It was always an unsaid rule that whatever was said in the kitchen, stayed in the kitchen. We've had all our best conversations there. Tears have been spilled, secrets have been whispered, and regrets have been discussed.

At the end of our session, we left all that was said and done behind in the kitchen. I realize now that those are moments I'd treasure. That was our space. No judgments, no unsolicited opinions. It was where we both acknowledged we are both members of the human race and we've committed our fair share of idiocracies.

We always left with a new perspective. But we'd learned to keep it to ourselves.

Azha Zian

NATIONAL CADET CORPS 2021-22

ARMY WING

NAVY WING

AIR WING

FINAL YEAR CLASS PHOTOGRAPHS - UG

III BSc - MZ+MB+MC

III BSc - BC+CZ

III BSc - MC+MEco+ME+MS+MCa+SEco

FINAL YEAR CLASS PHOTOGRAPHS - UG

III BSc - BtB+BtC+BtZ

III BSc - MCs+PCs+SCs+ECs

III BSc - FC+FB

FINAL YEAR CLASS PHOTOGRAPHS - UG

III BSc - PE+PCa+PC+PM

III BSc - BcZ+BcB+BcC

III BCA - A

FINAL YEAR CLASS PHOTOGRAPHS - UG

III BCA - B

III BCom - A

III BCom - B

FINAL YEAR CLASS PHOTOGRAPHS - UG

III BCom - C

III BCom - D

III BCom - E

FINAL YEAR CLASS PHOTOGRAPHS - UG

III B.Com - F

III B.Com (G) ACCA

III B.Com (H) CA

FINAL YEAR CLASS PHOTOGRAPHS - UG

III B.Com (I) Apprenticeship

III BA - Economics

III BA - Psychology

FINAL YEAR CLASS PHOTOGRAPHS - UG

III BA - Computer Animation

III BA - Economics

III BA - Psychology

FINAL YEAR CLASS PHOTOGRAPHS - UG

III BA - Computer Animation

III B.Voc - Renewable Energy Management

III B.Voc - Software Development

FINAL YEAR CLASS PHOTOGRAPHS - UG

III B.Voc - Retail Management

III B.Voc - Food Processing & Engineering

III B.Voc - Computer Animation & Multimedia

FINAL YEAR CLASS PHOTOGRAPHS - UG

III BBA - A

III BBA - B

III BBA - C

FINAL YEAR CLASS PHOTOGRAPHS - PG

II M.Com - Finance and Analytics

II MSW

Humanities Association

ASSOCIATION PHOTOGRAPHS - UG

Human Rights

Hopkins Literary Club

Hindi Sangha

ASSOCIATION PHOTOGRAPHS - UG

Computer Animation

AI-Care

IT Club

ASSOCIATION PHOTOGRAPHS - UG

Kannada Sangha

Wikipedia

CLC

ASSOCIATION PHOTOGRAPHS - UG

Dance Association

Tulu Koota

Bio-Science

ASSOCIATION PHOTOGRAPHS - UG

Astro Club

AICUF

Forum-The Speakers Club

ASSOCIATION PHOTOGRAPHS - UG

Electronics Club

Ecology Club

World Youth Parliament

ASSOCIATION PHOTOGRAPHS - UG

Sahodaya

Music Association

AL-Madhyam

ASSOCIATION PHOTOGRAPHS - UG

Dramatics

Heritage Club

Harmony Association

ASSOCIATION PHOTOGRAPHS - UG

Konkani Sangha

Rangers & Rovers

Youth Red Cross

ASSOCIATION PHOTOGRAPHS - UG

AL-Lure Association - I

AL-Lure Association - II

NSS - I

ASSOCIATION PHOTOGRAPHS - UG

NSS-II

Rotaract Association - I

Rotaract Association - II

ASSOCIATION PHOTOGRAPHS - UG

Management Association - I

Management Association - II

Commerce Association

Al-Fine Arts

Konkani Institute

Fr Leo Lab

ಮಾನವೀಯತೆ

ಮಾನವೀಯತೆಯು ಸಹಾನುಭೂತಿ ಮತ್ತು ಜನರು ಹೊಂದಿರುವ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮನ್ನು ಮಾನವರನ್ನಾಗಿಸುವ ಮೂಲತತ್ವವಾಗಿದೆ. ಮಾನವೀಯತೆ ಎಂದರೆ ಇತರರಿಗೆ ದಯೆ, ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಗೌರವ ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ.

ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಹೋರಾಟಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಇಂದಿನ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯು ಎಂದಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಾನವೀಯತೆಯು ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾನವೀಯತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಜನರು ಪರಸ್ಪರ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನವೀಯತೆಯು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಏಕತೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಸ್ಥ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜನರನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಏಕತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ.

ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಸಹಕಾರಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಮಾನವೀಯತೆಯು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಗೌರವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ.

ಮಾನವೀಯತೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ನಾವು ಉತ್ತಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳು ದೊರೆತು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ಸಮಾಜ ನಡೆಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

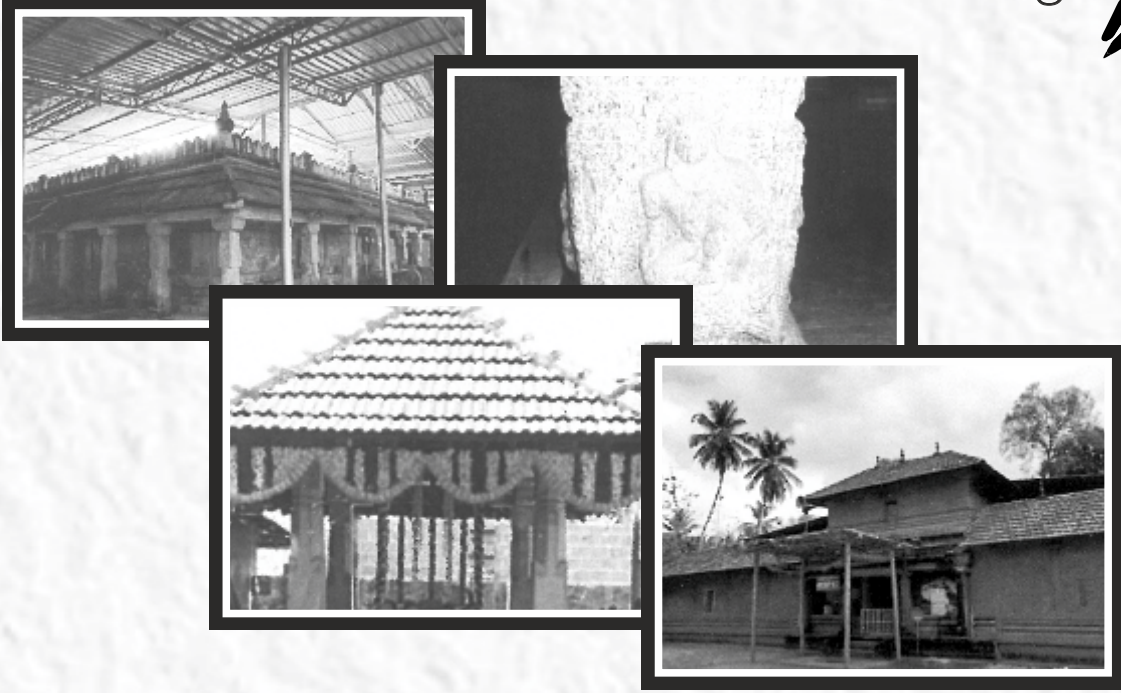
ಮಾನವೀಯತೆಯು ನಮ್ಮ ಜಗತ್ತನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಬಲ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಇತರರ ಕಡೆಗೆ ದಯೆ, ಸಹಾನುಭೂತಿ ಮತ್ತು ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನಮಗೆ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯದ ಸಲುವಾಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು ಮಾನವೀಯತೆಯ ಮಹತ್ವದ ಕುರಿತು ಪಾಠಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ನಾವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿ, ಸಹಾನುಭೂತಿ, ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸ್ಪೂರ್ತಿಯಾಗೋಣ.

ಅನುಶ್ರೀ ಸತ್ಯಭಾಮ ಎಸ್.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಳಗಳು

ಭೂಮಿಕಾ ಕೆ.ಆರ್., ಅನನ್ಯ ಕೆ.ಪಿ.,
ಭುವನ್ ಎಸ್., ಜೋಯಿಲ್ ಡಯಾನ್,
ವರುಣ್ ವಿಕ್ರಮ್.

ಬಳ್ಳ ತ್ರಿಶೂಲನಿ ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಸ್ಥಾನ

‘ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಂಪಿ’ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಕಡಬ ತಾಲೂಕಿನ ಬಳ್ಳ ಗ್ರಾಮದ ಬೀದಿಗುಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲಾಮಯ ತ್ರಿಶೂಲನಿ ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಿಲೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದದ್ದು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದ್ದ ಈ ದೇಗುಲ ಇದೀಗ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಪುನರುತ್ಥಾನಗೊಂಡು ಮತ್ತೆ ವಿಜೃಂಭಿಸುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಅಪರೂಪ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ತ್ರಿಶೂಲನಿ ದೇವಾಲಯವು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಏಕೈಕ ಪ್ರಮುಖ ಶಕ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಶಿಲೆಯೇ ದೇವರಾಗಿದ್ದು ಬಳ್ಳವು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ ತಾಣವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪುರಾತನ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ಥಳವು ಹಿಂದೆ ಯುದ್ಧ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಇಂಟು ಕೊಡುವಂತೆ ಯುದ್ಧ ದೇವತೆಯಾದ ತ್ರಿಶೂಲನಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿದೇವತೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ ಎನ್ನುವುದು ಐತಿಹ್ಯ. ಇಲ್ಲಿನ ವಾಸ್ತುಶೈಲಿಯು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯವು ಸುಮಾರು 1200 ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಹೊಂದಿದ್ದು , ಆಳುಪ ಅರಸರು, ಕದಂಬ ಅರಸರು, ವಿಜಯನಗರ ಅರಸರು ಕೆಳದಿ ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತೀ ವೈಭವದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ವಿಜಯನಗರ ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ದೇವಾಲಯ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಗೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಸನಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ತ್ರಿಶೂಲನಿ ದೇವಾಲಯದ ಛಾವಣಿ, ಮೂರ್ತಿ ಸ್ತಂಭಗಳು, ಗರ್ಭಗೃಹ, ಸುತ್ತಪೌಳಿ ಪ್ರಧಾನ ಗೋಪುರ, ಮಂಟಪ, ಬಾವಿ, ಕೆರೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಶಿಲೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ದೇವಾಲಯ ದ.ಕ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ.

ಹಿಂದೆ ದೈವಭಕ್ತಿಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯೊಬ್ಬಳು ಮಾತೆ ಪಾರ್ವತಿಯ ದರ್ಶನಾಕಾಂಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಶ್ರದ್ಧೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭೋಜನ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಈಗ ದೇವಸ್ಥಾನ ಇರುವ ಬಂಡೆಯ ಬಳಿ ಎಲೆ ಹಾಕಿ ಬಡಿಸಿ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹಿಂಭಾಗದ ವನದಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಧಮುನಿಗಳು ತಪಸ್ಸನಾಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿವಪಾರ್ವತಿ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಶಿವದೇವರು ಪಾರ್ವತಿಗೆ "ಭೂಮಿಗೆ ಹೋಗು ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯೊಬ್ಬಳು ನೀನೇ ಬಂದು ಊಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಊಟವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದು ಅವಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸು" ಎಂದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭ ದೈತ್ಯನೊಬ್ಬನ ಉಪಟಳ ತಾಳಲಾರದೆ ದೇವತೆಗಳು ಶಿವನಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟಾಗ ದೈತ್ಯ ಸಂಹಾರಕ್ಕೆ ದೇವಿಗೆ ಶಿವನಾಜ್ಞೆಯಾಗುವುದು. ದೇವಿಯು ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನು ಅಸುರನೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡೆಂದು ನಿಯೋಜಿಸಿ ತಾನು ಭಕ್ತಿ ಬಡಿಸಿದ ಭೋಜನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಆಗಮಿಸಿದಳು. ತ್ರಿಶೂಲ ಮತ್ತು ದೈತ್ಯನೊಬ್ಬನ ಯುದ್ಧದ ಆರ್ಭಟಕ್ಕೆ ಕ್ರೋಧ ಮುನಿಯ ತಪೋಭಂಗವಾಗಲು ಮುನಿಯು ಆಕಾಶದತ್ತ ನೋಡಿದಾಗ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಚಕಿತನಾದನು. ದೇವತೆಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಈ ತ್ರಿಶೂಲ ರೂಪದ ಆಯುಧವೇ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾದ ಆಯುಧವನ್ನು ತನ್ನ ತಪೋಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದರು. ಆಗ ದೇವಿಯು ದೈತ್ಯನ ಆರ್ಭಟವನ್ನು ಕೇಳಿ ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಭಕ್ತರನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲು ಬಂದಾಗ ತ್ರಿಶೂಲ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಮುನಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಿಳಿದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು 'ನನ್ನ ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು' ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಮುನಿಯು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು ನಿನಗೇನು ವರಬೇಕು ಎಂದಾಗ ಅಮ್ಮನವರನ್ನು "ನೀವು ಇಲ್ಲೇ ನೆಲೆಸಿ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಾವನಗೊಳಿಸಬೇಕು" ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ದೇವಿಯು ತಥಾಸ್ತು ಎಂದು ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದೈತ್ಯನ ಸಂಹಾರ ನಡೆಸಿದಳು. ಈ ತ್ರಿಶೂಲವು ಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲೇ ನೆಲೆಸಲಿ ನಾನು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಅಭೀಷ್ಟದಂತೆ ನೆಲೆಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಕ್ರೋಧಮುನಿಗೆ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದಳು.

ಆ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಈ ವನದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ತ್ರಿಶೂಲ ಅಮ್ಮನವರ ಆಯುಧ ರೂಪವು, ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾ ಅಮ್ಮನವರು ಹಾಗೂ ವನದಲ್ಲಿರುವ ಕಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ರೂಪದ ಶಿಲಾ ವಿಗ್ರಹವು ಕಂಡು ಬರುವುದು ಈ ಕಥಾನಕದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ರೂಪಗಳಾಗಿವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಸತಿಕ್ಷೇತ್ರ ಎಂದು ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ಸತಿ (ದಾಕ್ಷಾಯಿಣಿ) ಯು ಶಿವನನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಶಿವನನ್ನು ಪತಿಯಾಗಿ ಪಡೆದ ಸ್ಥಳ ಇದು ಎಂದೂ, ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೇಡಿದವರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳು ಈಡೇರುವುದೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ. ಇದರ ಕುರುಹು ದೇವಳದ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಸತಿಕಲ್ಲು ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವು ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷತೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹರಕೆ ಇಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಮಲೆನಾಡಿನ ಬಸವನ ಬಂಡೆ

ಕರ್ನಾಟಕದ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೊಪ್ಪ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮಣಿಪುರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿರುವ ಸಮುದ್ರ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಸುಮಾರು 2000 ಮೀ. ಉದ್ದವಿರುವ ಬಂಡೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಬಂಡೆ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಡಿಕೆ ಹಾಗೂ ಕಾಫಿ ತೋಟದ ನಡುವೆ ಭವ್ಯವಾಗಿರುವ ಈ ಬಂಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಲ್ಲ. ಈ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ದೇವರ ವಿಗ್ರಹಗಳಿದ್ದ ಕಾರಣ, ಹಿಂದೆ ಯಾವುದೋ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ ಆಗಾಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಜನರು ಬಂಡೆ ಹತ್ತುವ ಮುನ್ನ ತಮ್ಮ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಬಂಡೆಯ ಕೆಳಗೆ ಕಳಚಿ ಹೋಗುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿದೆ. ಇನ್ನು ಬಂಡೆ ಹತ್ತಿ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮಂಟಪದ ರೀತಿಯ ಆಕಾರದ ಒಳಗೆ ಹಲವಾರು ನಾಗ ದೇವತೆಯ ವಿಗ್ರಹಗಳು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ಬಂಡೆಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪಿಗೆ ಮರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಪಾದದ ಅಚ್ಚು ಇರುವ ವಿಗ್ರಹ ಇರುವುದು ವಿಶೇಷ. ಬಂಡೆಯ ಎರಡು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಸವನ ಅಥವಾ ನಂದಿಯ ವಿಗ್ರಹಗಳಿವೆ.

ಜನಪದ ಕಥೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ವಿಪರೀತ ಮಳೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ಬಂದ ಎರಡು ಬಸವಗಳು ಈ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಪಾಗಿ ನೆಲೆಸಿದರು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿ ನಿಧಿ ಹುಡುಕುವ ಸಂಚಿನಿಂದ ಬಂದ ಕಳ್ಳರು ಒಂದು ಬಸವನ ಕಿವಿಯನ್ನು ಮುರಿದರು. ಅವರನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲು ಬಂಡೆಯ ಒಳಗಿನಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಜೇನು ಹುಳಗಳು ಹೊರ ಬಂದವು ಎಂಬ ಪ್ರತೀತಿಯಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಬಂಡೆಯ ಹಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ ರಾಣಿಯರು ನೆಲೆಸಿದ್ದರು ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕಸ ಗಾಜುಗಳು ತುಂಬಿದ್ದು ಮಲಿನವಾಗಿದೆ.

ಅಡೆಂಜ ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಗಜಪೃಷ್ಠಾಕೃತಿ ದೇವಾಲಯ

ಅಡೆಂಜ ಶ್ರೀ ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವು ಅಪರೂಪದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದ ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ವೈಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯದ ಆಕಾರವು ಆನೆಯ ಬೆನ್ನಿನಂತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಗಜಪೃಷ್ಠ ಆಕೃತಿ ಆಲಯ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೊಯ್ಸಳ ಶೈಲಿಯ ದೇವಾಲಯದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ದೇವಾಲಯದ ಗೋಪುರಗಳು, ಅವುಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ, ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನತೆಯಿದೆ.

ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಮುಖ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರತಿ ಕೂಟವು ಸೂರ್ಯ ಉದಯಿಸುವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸುಂದರವಾಗಿ ರಚಿಸಲಾದ ನಂದಿ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ. ಗರ್ಭಾ ಗೃಹದ ಪ್ರವೇಶ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶ, ಶಿವ -ಪಾರ್ವತಿ ಮತ್ತು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ದೇವರು ಮತ್ತು ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದಾರಿ

ಈ ದೇವಾಲಯವು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡಬ ತಾಲ್ಲೂಕು, ನೂಜಿಬಾಳ್ತಲ ಗ್ರಾಮದ ಅಡೆಂಜ ಎಂಬಲ್ಲಿದೆ. ಮಂಗಳೂರು-ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ 75 ರಿಂದ ಸುಮಾರು 300 ಮೀ. ದೂರವಿರುವ ತೂಗುಸೇತುವೆಯನ್ನು ಹಾದು ಹೋದಾಗ ಜೀವನದಿ ಗೌರಿ ಹೊಳೆಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದೆ ಶ್ರೀ ಮಹಾಗಣಪತಿ ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ.

ಶ್ರೀ ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ದ್ವಾಪರ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಐದು ಶಿಲೆಗಳನ್ನು ನದಿಯಿಂದ ತಂದು ಶಿವಲಿಂಗವಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿ ನಿತ್ಯ ಪೂಜಾ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ನಂತರ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಜೈನಾಡಳಿತದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವದೇವಾಲಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ಪೂಜೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಯಿತು ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮೀಪ ಶಿವನ ಶಿರದಿಂದ ಹರಿದ ಗಂಗೆಯಂತೆ ಪಾವನ ಗುಪ್ತನದಿಯು ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತಾವು, ದುರ್ಗೆ ಗಣಪತಿ, ನಾಗಬ್ರಹ್ಮ ದೇವರು, ರಕ್ತೇಶ್ವರಿ, ಮಹಿಶಂದಾಯ, ಶಿರಡಿ ಬಚ್ಚನಾಯತ, ಪಂಜುರ್ಲಿ ಕಲ್ಲುರ್ತಿ, ಗುಳಿಗ ದೈವಗಳ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವಿದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಪಾಂಡವರು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು ಎನ್ನುವ ಪ್ರತೀತಿಯೂ ಇದೆ.

ಭುವನ ಎಸ್.

ನಾರಾವಿಯ ಸಂತ ಅಂತೋನಿಯವರ ದೇವಾಲಯ

ನಾರಾವಿಯ ಸಂತ ಅಂತೋನಿಯವರ ಚರ್ಚ್/ದೇವಾಲಯ ಸುದೀರ್ಘ

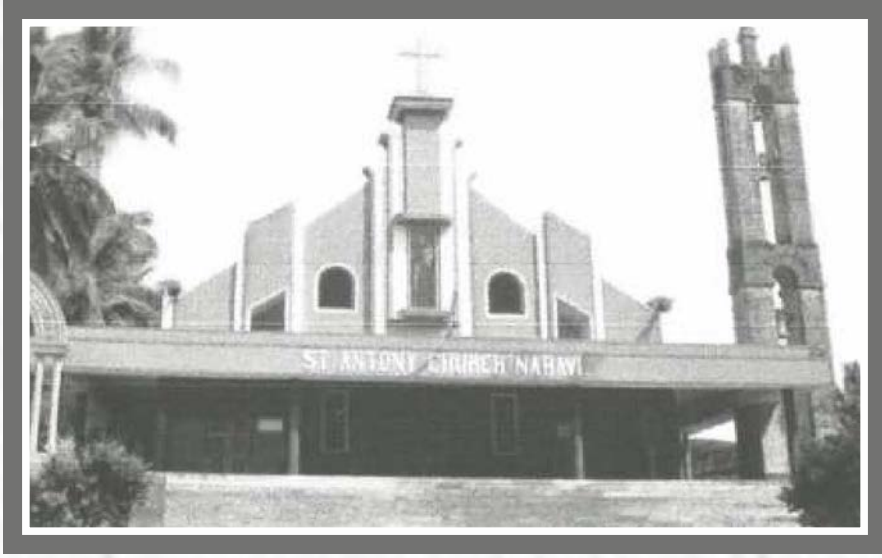
ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. 1870 ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ನಾರಾವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು. ಫಾ. ಫೌಸ್ಸಿನ್ ಕೋರ್ಟಿ ಯೆ.ಸ. ಚೆಸ್ಪಿಟ್ ಸಭೆಗೆ ಸೇರಿದ ಇವರು ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡಿನವರು. ಇವರು ಸಂತ ಅಲೋಶಿಯಸ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. 1905 ರಲ್ಲಿ ನಾರಾವಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ಕೊರಗ ಸಮುದಾಯದವರ ಜೀವನ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದರು.

ಅವರು ತನ್ನ ಕೊನೆಯುಸಿರಿನವರೆಗೆ ಅಂದರೆ 1926 ರವರೆಗೆ ನಾರಾವಿಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ 21 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಾರಾವಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಮಾಜಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿನ ಧರ್ಮಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಬಿಷಪ್ ಪೌಲ್ ಪೆರಿನಿ 4-10-1911ರಲ್ಲಿ ನಾರಾವಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾದರು. ಅವರ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಜ್ಯವು ಅವರಿಗೆ 'ಕೈಸರ್-ಇ-ಹಿಂದ್' ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತು.

1913ರಲ್ಲಿ ಫಾ. ಗವಿರಾಫೆ ಅವರು ಸಹಾಯಕ ಯಾಜಕರಾಗಿ ನಾರಾವಿಗೆ ಬಂದರು.

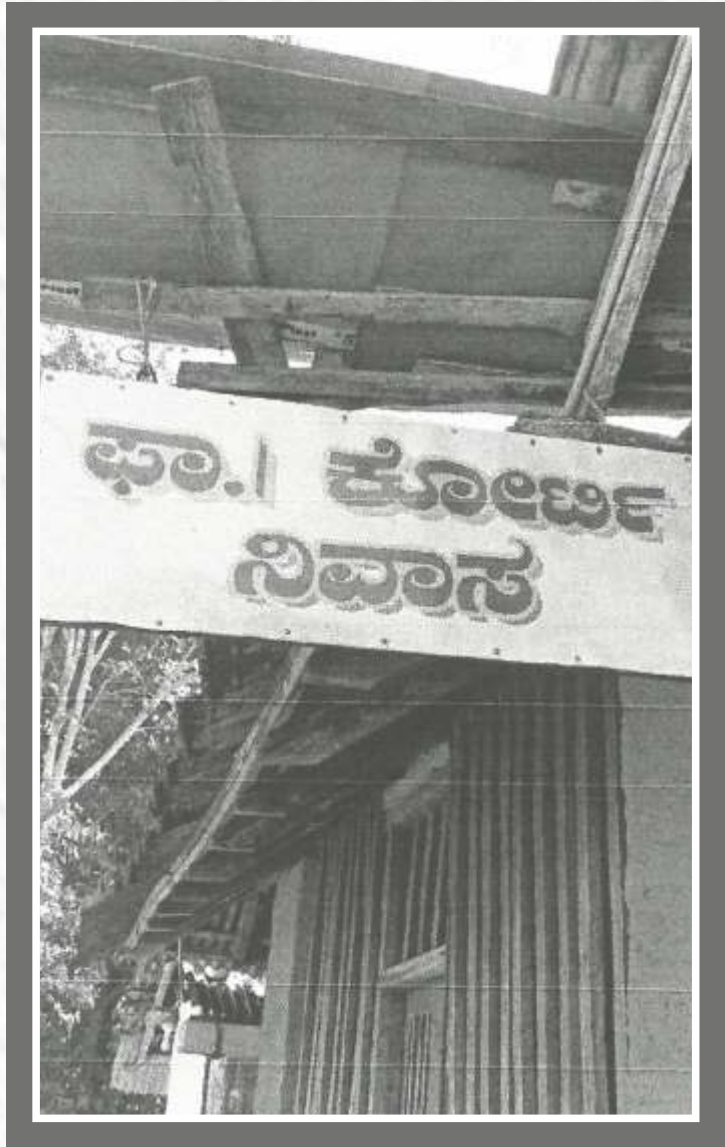
ಜೋಯೆಲ್ ಡಯಾಸ್

ಆದರೆ ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಳದಂಗಡಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸೇವೆ ನೀಡಲು ಹೊರಟರು. 1923ರಲ್ಲಿ ಫಾ. ಜಿಯಾರೊ ಅವರ ಮುಂದಾಳತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ದೇವಾಲಯದ ನಿರ್ಮಾಣ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 1926 ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 9 ರಂದು ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಫಾ. ಕೋರ್ಟಿಯವರು ಅಸುನೀಗಿದರು. 1929ರಲ್ಲಿ ಫಾ. ಜಿಯಾರೊ ಅವರ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ನಂತರ ಫಾ. ಗವಿರಾಫೆ ದೇವಾಲಯದ ಕಾವುಗಾರಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. 1930ರಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯದ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡು ಅದರ ಉದ್ಘಾಟನೆಯಾಯಿತು.

1934ರಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರು ಧರ್ಮಕೇಂದ್ರದ ಫಾ. ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಸಾವೆರ್ ಸೊಜ್ ಮೊದಲನೇ ಭಾರತೀಯ ಯಾಜಕರಾಗಿ ಬಂದರು. ಮಿಷನ್ ಠಾಣೆಯಾಗಿ ಆರಂಭವಾದ ಈ ಸ್ಥಳವು ಪ್ರಸ್ತುತ 252 ಕುಟುಂಬ ಹಾಗೂ 1310 ಮಂದಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಸತಿ ಸಹಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣದವರೆಗೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲಿನ ಜನರು ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಹಳೇಕೋಟೆ ಬೋಳಾರ

ಮಾರಿಯಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನ

ಮಂಗಳೂರು ನಗರದ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹಳೇಕೋಟೆ ಬೋಳಾರ

ಮಾರಿಯಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನ ಒಂದು ಕಾರಣಿಕದ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು 1915ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ 'ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚರಿತ್ರೆ'ಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೇವಾಲಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಿರುಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೋಳಾರ ಮಾರಿಗುಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ- ಬೋಳಾರ ಮಹಾಮಾರಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಮಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇವಸ್ಥಾನವಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮಾರಿ ಪೂಜೆಯು ಬಹಳ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಕುರಿ, ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ತಲೆ ಕಡಿದು ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲವೇ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶತಮಾನದ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಬೋಳಾರ ಮಾರಿಯಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಚಿತ್ರಣ ನಮಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೂಲಕತೆ: ಸುಮಾರು 1400 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಂಗಳೂರಿನ ಕೊಡಿಯಾಲ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿ (ಫಲ್ಲುಣಿ ನದಿ ಮತ್ತು ನೇತ್ರಾವತಿ ನದಿಗಳು ಕೂಡುವಲ್ಲಿ - ಕೊಡಿಯಾಲ ಬಂದರು ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ) ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ತಪಸ್ವಿಯೋರ್ವರು ತನಗೆ ದೊರೆತ ಕಾಳಿಮಾತೆಯ ಬಿಂಬವನ್ನು ನದಿ ತೀರದ ಬಳಿಯಿರುವ ಅಶ್ವತ್ಥ ಕಟ್ಟೆಯೊಂದರಲ್ಲಿಟ್ಟು ನಿತ್ಯವೂ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮುಂದೆ ಅದೇ ಕುಲದ ತಪಸ್ವಿ ಅದೇ ಬಿಂಬವನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ತಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದನು. ಆ ಪುಣ್ಯ ಸನ್ನಿಧಾನವೇ ಬೋಳಾರದ ಮಾರಿಯಮ್ಮ ಭಂಡಾರಮನೆಯಿರುವ ತಾಣವಾಗಿದೆ.

ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ ಕೆಳದಿ ರಾಜ ವಂಶದವರು ತುಳುನಾಡನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಬಿದನೂರಿನ ಬಸಪ್ಪ ನಾಯಕರು (1239-54) ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಇದೇ ಕೋಟೆಯ ಒಳಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ದೇವಿ ಬಿಂಬವನ್ನು ಪುನರ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಕೋಟೆಯ ರಕ್ಷಣೆಗಂದು ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ದೇವರನ್ನೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದರು. ದೇವಾಲಯದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಉಂಬಳಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಮುಂದೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 1908 ರಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕೇರಿಯ ಹಿರಿಯ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ನಾಯಕ (1583-1930) ಕೊಡಿಯಾಲದಲ್ಲಿ (ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ) ಬಲವಾದ ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ರಾಮರಾಜ ಕ್ಷತ್ರಿಯರೆಂಬ ಜನರನ್ನು ಆ ಕೋಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕರಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದ್ದನು. ಆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ದಂಡಿನ ಮಾರಿಯಮ್ಮನ ಪೂಜೆ ಆರಾಧನೆ ಇಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಪ್ಲೇಗ್

ವರುಣ್ ವಿಕ್ರಮ್

ಕಾಲರಾಗಳಂತಹ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು ಹರಡಿ ನೂರಾರು ಮಂದಿಯನ್ನು ಬಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಆ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾರಿಯಮ್ಮನಿಗೆ ಪೂಜೆ ಉತ್ಸವ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಸುವ ಹರಕೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಆರಾಧನಾ ಪದ್ಧತಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರಬಹುದು ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ದೇವಸ್ಥಾನದ ವಿವರ:- ಯಕ್ಷಗಾನದ ಕಲಾವಿದರಾದ ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಬರೆದಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ 'ಬೋಳಾರ ಎಂಬುದು ಮಂಗಳೂರು ನಗರದ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನದೀತೀರದ ಪುಟ್ಟ ಊರು. ಬೋಳಾರದ ಹಳೇ ಕೋಟೆ ಮಾರಿಯಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದು. ಇಲ್ಲಿಯ ದೇವರು ಬಹಳ ಕಾರ್ನಿಕೆ ಉಳ್ಳ ದೇವಿ ಎಂದು ಈ ಗ್ರಾಮದ ಜನರು ನಂಬಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರತೀ ಬಾರಿಯು ಇದ್ದು ಸತ್ಯವೆಂಬುದು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಇಕ್ಕೇರಿ ಅರಸರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತುಳುನಾಡಿಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ ರಾಮಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಮೊದಲಾದ ಸಮುದಾಯಗಳ ಜನರು ಮಾರಿಯಮ್ಮನನ್ನು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅವರ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ಪ್ರಧಾನ ದೇವತೆಯಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೇ ಆರಾಧಿಸುವ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದರು. ಬೋಳಾರದಿಂದ ತೊಡಗಿ ಕಾಸರಗೋಡು ಭಾಗದವರೆಗೆ ಬೋಳಾರ ಮಾರಿಯಮ್ಮನ ಪ್ರಭಾವಲಯದ ನಕಾಶೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಬೋಳಾರ ಮಾರಿಗುಡಿ ಹಳೇಕೋಟೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹಾಗೂ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಸಂಬಂಧ ಅವಿನಾಭಾವವಾದುದು ಹಾಗೂ ಹುಲಿವೇಷ ಪರಂಪರೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದದ್ದು. ಇಲ್ಲಿ ಕುಸ್ತಿಪಟುಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಳೇಕೋಟೆ ಬೋಳಾರ ಮಾರಿಗುಡಿ ಅಪಾರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶಕ್ತಿಕೇಂದ್ರಗಳ ಸಂಗಮ ಕೇಂದ್ರ. ಬೋಳಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಹೊಯ್ಸಿಗೆ ಬಜಾರ್‌ನ ಶ್ರೀ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಮಾಜ ಮಂದಿರವು ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಕುಟುಂಬ ತಿಂಗಳಾಯ ಮನೆತನದ ಹೆಗ್ಗುರತಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾರಿ ಮಾರಿಹಬ್ಬ ಆಚರಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ನೇತ್ರಾವತಿ ಹಾಗೂ ಫುಲ್ಕಣಿ ನದಿಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿದು ಅವುಗಳೆರಡರ ಸಂಗಮ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಭೋರ್ಗರವ ಕಡಲಿಗಿದುರಾಗಿ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ಮೈಚಾಚಿರುವ ಸುವಿಶಾಲವಾದ ಭೂಭಾಗವೇ ಭಾರ್ಗವ ರಾಮಮಂದಿರ (ಪರಶುರಾಮ) ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಿದ್ಧಿಕ್ಷೇತ್ರ ಮಂಗಳಾಪುರ. ಇಕ್ಕೇರಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ನಾಯಕನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಜನಾಂಗಗಳೆಂದರೆ ರಾಮಕ್ಷತ್ರಿಯರು (ಕೋಟೆಯಾರ್-ಕೋಟೆಯವರು-ರಾಮರಾಜ ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಸೇರ್ವೆಗಾರರು).

ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನವರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 9 ದಿನಗಳ ಉತ್ಸವ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದು ವಾರ್ಷಿಕ ಜಾತ್ರೆಯಾಗಿದೆ. ರಾಜರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೋಟೆ ಸುತ್ತಲೂ ಊರು ಕಾವಲು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಹಳೆ ಕೋಟೆ ಮಾರಿಯಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನ ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣನ ಗುಡಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದುದರಿಂದ ಹಳೇಕೋಟೆ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ದೇವಸ್ಥಾನ ಎಂದು ಖ್ಯಾತಿ ಬಂದಿದೆ.

ಪ್ರಕೃತಿ ಶಾಂತವಾಗಿದ್ದರೆ ಸ್ವರ್ಗ; ಮುನಿದರೆ ನರಕ

ನಾನು ಕಂಡ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಭೀಕರವಾದ ಸಂದರ್ಭ ಎಂದರೆ ಅದು 2019ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರವಾಹಗಳು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಪ್ರವಾಹಗಳು ನಡೆದವು. ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಅದು ಮೊದಲು ಅಷ್ಟೊಂದು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ವಾರದ ನಂತರ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೆ ಗಾಬರಿ ಆಗುವಂತಹ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಕೋಪ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಮನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದವು. ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿದ್ದವು. ಮಳೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಮಣ್ಣು ಸಡಿಲಗೊಂಡು ಪ್ರವಾಹ ಉಂಟಾಯಿತು. ಆ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಜನರು ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

2019 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ಪ್ರವಾಹ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಮರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ಜನರು ಸತ್ತು ಬದುಕಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರವಾಹವಾದಾಗ ಮಣ್ಣು ಕುಸಿಯುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಮನೆಗಳು ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಿವೆ. ಅದೆಷ್ಟೋ ಜನರು ಗುಡ್ಡ ಕುಸಿದು ಮಣ್ಣಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆಗ ಅವರನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ದೇವರ ಹಾಗೆ ಬಂದವರು ಸೈನಿಕರು. ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವವರು ಆ ಪ್ರವಾಹದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಲುಕಿದವರನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಬಂದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಪಣಕ್ಕಿಟ್ಟು ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದವರನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ಜನ ಸೈನಿಕರು ಕೂಡ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಇದು ಬರಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರವಾಹ

ಗಣೇಶ

ಉಂಟಾಯಿತು. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಡೆ ಪ್ರವಾಹ ಉಂಟಾಗಿ ತುಂಬಾ ಡ್ಯಾಮ್‌ಗಳು ಒಡೆದವು. ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲ ಅದೆಷ್ಟು ಜನರ ಮನೆಗಳು ಹೊಲಗಳು ನೀರು ಪಾಲಾದವು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ವಾಸ ಮಾಡಲು ಮನೆಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಇರಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ 3 ಹೊತ್ತು ಊಟ ನೀಡಿದರು. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಆ ವರ್ಷವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದೆಷ್ಟೋ ಜನ ತುಂಬಾ ಭಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಂತಹ ಭೀಕರವಾದ ದೃಶ್ಯ ಅವರೆಂದೂ ಕಂಡಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಡ್ಯಾಮ್ ಇದೆ. ಅದು ಕೂಡ ಒಡೆದಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಊರು ನೀರಿನ ಪಾಲು ಆಗುತ್ತದೋ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ತುಂಬಾ ಭಯಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ದೇವರ ಆಶೀರ್ವಾದ ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ನೀರು ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸೌಂದರ್ಯ

ಈಗ ನಾನು ಬರೆಯುವುದು ನಾನು ನೋಡಿದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸುಂದರವಾದ ವಿಶೇಷವಾದ ದೃಶ್ಯ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನನ್ನ ಮನೆ ಇರುವುದು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿದಿರು ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದವರು ಅಲ್ಲೇ ವಾಸ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕಾಡು ಎಷ್ಟು ಸುಂದರ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಪದಗಳು ಸಾಲುಬಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಅಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಬದುಕಲು ನಮಗೆ ಆಹಾರ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ಹಾಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ನೀವು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದರೆ ಮುಂಜಾನೆಯೆದ್ದು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ನಾವು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬೇಗ ಎದ್ದು ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗಬೇಕಿತ್ತು. ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದೇ ಈ ಅರಣ್ಯ. ಅರಣ್ಯ ಅಂದ ತಕ್ಷಣ ನಮಗೆ ಮೊದಲು ನೆನಪಾಗುವುದು ಮರಗಿಡಗಳು. ಬರೀ ಒಂದೇ ತರಹದ ಮರಗಿಡ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ತರಹದ ಮರಗಿಡಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಬರಿ ಮರಗಿಡಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಂದು ಬದುಕುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ.

ಮುಂಜಾನೆಯೆದ್ದು ನೀವು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೀವು ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಆಸ್ವಾದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಕ್ಕಿಗಳ ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಸದ್ದು ಮತ್ತು ಯಾವುದೋ ಕಡೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಭೀಕರವಾದ ಶಬ್ದ , ಮರಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಣುಕಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು, ಮರಗಳಲ್ಲಿನ ಮಂಜು, ನವಿಲು ರೆಕ್ಕೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಿರುವ ದೃಶ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಜಿಂಕೆಗಳೆಲ್ಲ ಓಡುತ್ತಿರುವ ಸುಂದರವಾದ ದೃಶ್ಯ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಾವು ಇರುವುದು ಭೂಮಿ ಮೇಲೆಯೋ ಅಥವಾ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೋ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಷ್ಟು ಸುಂದರವಾದ ದೃಶ್ಯಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೊಬಗನ್ನು ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಹಳ್ಳಿಗಳು. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷತೆ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ಬದುಕುವ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಕೃತಿ. ಹಳ್ಳಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯವರು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬೇಗ ಎದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಬೇಗ ಎದ್ದು ಮನೆಯನ್ನು ಗುಡಿಸಿ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಸಗಣೆಯಿಂದ ಸಾರಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ರಂಗೋಲಿ ಹಾಕಿ ನಂತರ ತುಳಸಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ಒಂದು ಸ್ವರ್ಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಹೊಲ-ಗದ್ದೆಗಳು ಆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಶಾಂತವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ನಮಗೆಲ್ಲ ಸ್ವರ್ಗದ ರೀತಿ, ಅದೇ ಪ್ರಕೃತಿ ಮುನಿದರೆ ಅದು ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ನರಕ ಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ.

ನಾನು ಕೆಂಪೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಮಾತೆ

ಪ್ರಕೃತಿ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ಕೊಡುಗೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೊಬಗನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಪದಗಳು ಸಾಲದು. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಜೀವಿಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಕಾಣಲು ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳು ಸಾಲದು. ಪ್ರಕೃತಿ ಎಂಬುದು ಎಷ್ಟು ಸುಂದರವೋ ಅದೇ ಪ್ರಕೃತಿ ಮುನಿದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಭಯಾನಕ. ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮುದ ನೀಡುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟೇ ವಿಪರೀತವಾದಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.

ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಾದಂತಹ ಒಂದು ಘಟನೆ. ಒಂದು ಕಡುಗತ್ತಲೆ, ಆ ಕತ್ತಲಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಮನ ಬೆಳದಿಂಗಳು ಇಡೀ ಆಗಸವನ್ನು ಆವರಿಸಿತ್ತು. ತಾರೆಗಳು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಚಿಟ್ಟೆಗಳಂತೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದವು. ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಂಪನೆಯ ತಂಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಯೋಚನೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೊರ ಬಂದೆನು. ಮನಸ್ಸಿನ ತಳಮಳ, ಬೇಸರ ಕಳೆಯಲೆಂದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೊಬಗನ್ನು ಸವಿಯಲು ಬಂದೆನು. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ತಂಗಾಳಿಯ ಆನಂದ ನನ್ನ ಮನವನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯೆಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯಿತು. ನನ್ನ ಮನೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಮಿಂಚು ಹುಳಗಳು ದುಂಬಿಗಳಂತೆ ಬೆಳಕನ್ನು ನೀಡುತ್ತ ತನ್ನ

ಭವಿತ

ಸಂತೋಷವನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೋಡಗಳ ಆಗಮನವಾಯಿತು. ಚಂದ್ರಮನ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಮೋಡಗಳು ಕಸಿದುಕೊಂಡವು. ಪರಿಸರ ಪೂರ್ತಿ ಕಗ್ಗತ್ತಲಾಯಿತು. ಹನಿ ಹನಿ ನೀರು ಮೋಡಗಳ ಎಡೆಯಿಂದ ಭೂಮಿಯಡೆಗೆ ಬೀಳಲು ಆರಂಭಿಸಿತು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿದ್ದ ಬೇಸರವನ್ನು ಮಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಲು ಮನ ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಮಳೆಯ ಹನಿಗಳು ಭೂಮಿಗೆ ಬೀಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದ ಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿದ ಕ್ಷಣ ಎರಡು ಕೂಡ ಒಂದೇ ಕ್ಷಣವಾಯಿತು.

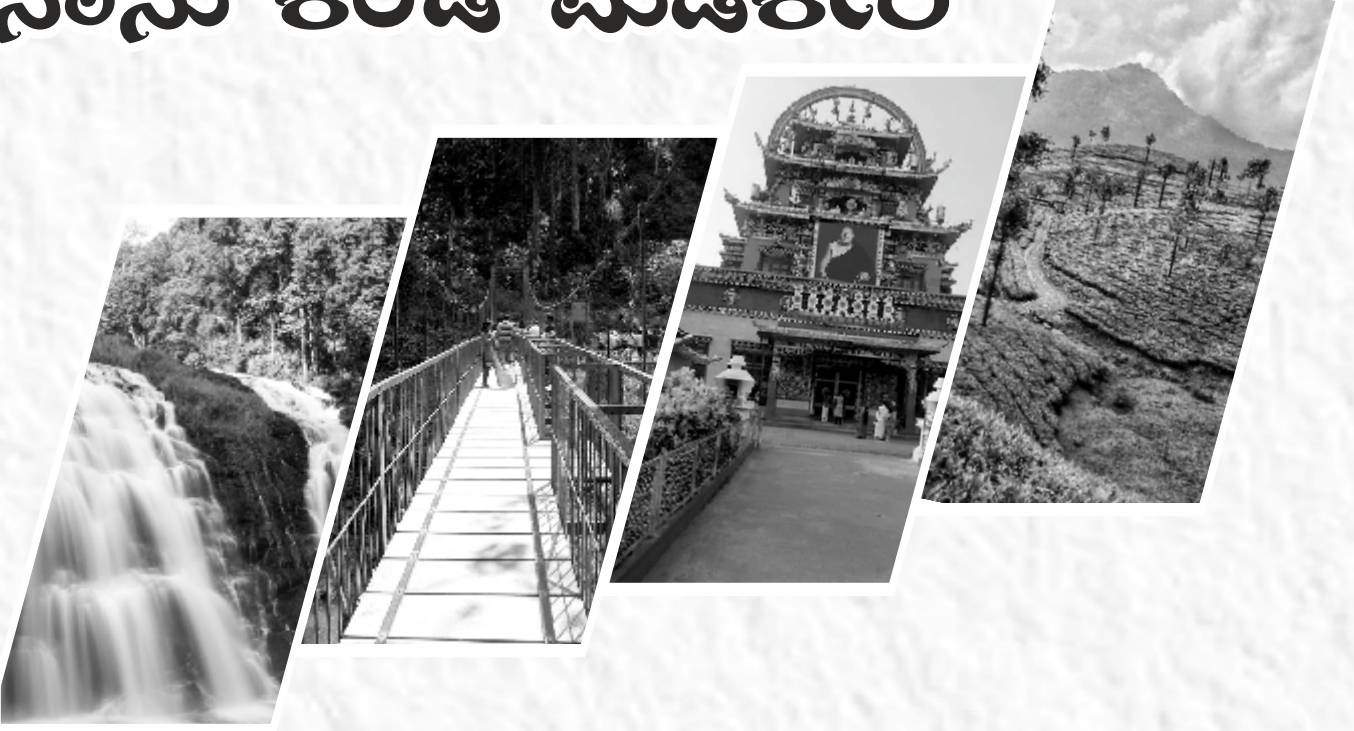
ಅಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು ಪ್ರಕೃತಿಯು ತಾಯಿಯಂತೆ ತನ್ನ ಮಗವನ್ನು ಬೇಸರದಿಂದ ಕಾಣಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮನದಾಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಬೇನೆಯನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಕೃತಿ ಮಾತೆಯೊಡನೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡಾಗ ತಾಯಿಯಂತೆ ಮಳೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು-ಹೆಚ್ಚು ಸುರಿಸುತ್ತಾ ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ತದ ನಂತರ ಪರಿಸರವು ಶಾಂತವಾಗಲು ಆರಂಭಿಸಿತು. ನನ್ನ ಕಣ್ಣೀರು ಕೂಡ ಮರೆಮಾಚಿತು. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸ ಬರಲು ಶುರುವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಮನದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ತಾಯಿಯೊಡನೆ ವಿಶೇಷ ಬಾಂಧವ್ಯ ಬೆಳೆಯಿತು. ಋಷಿಯ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯೊಡನೆ ಕಳೆಯುತ್ತಾ ಇರುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಾದದ್ದು ತಿಳಿಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆಗಸದಲ್ಲಿ ಮುಗುಳುನಗೆಯನ್ನು ಬೀರುತ್ತ ಚಂದ ಮಾಮನು ಬಾನಿನಲ್ಲಿ ಮಿನುಗಲು ಆರಂಭಿಸಿದ. ಅಂದು ನನ್ನ ವಿಶೇಷ ರಾತ್ರಿ ಪ್ರಕೃತಿಯೊಡನೆ ಬೆರೆದ ರಾತ್ರಿ.

ರಾತ್ರಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಾವಲಿಗಳು ತಮ್ಮದೇ ರಾಜ್ಯಭಾರವೆಂಬಂತೆ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಡೀ ಜಗತ್ತೇ ನಿಶ್ಯಬ್ದದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಂಭಾಷಣೆ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದವು. ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ವೇಳೆ ಗೂಬೆಗಳಂತೆ ಯಾವುದೋ ಹಕ್ಕಿ ನನ್ನ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಿತು. ಹೀಗೆ ಆ ರಾತ್ರಿ ನನಗೆ ವಿಶೇಷ ನೆನಪನ್ನು ನೀಡಿತು.

ಪ್ರಕೃತಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವಿಕಾರವೆನಿಸಿದ್ದೂ ಉಂಟು. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ತನ್ನ ಕೋಪವನ್ನು ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಮರಗಳು ಬಾಡಿ ಹೋದವು. ನೀರು ಆವಿಯಾಯಿತು. ಜಲಚರಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾದವು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಪರೀತ ಎನಿಸಿತು.

ನಾನು ಕಂಡ ಮಡಿಕೇರಿ

ಪ್ರಕೃತಿ ಎಂದರೆ ನಾವು ಕಾಣುವ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ. ನನ್ನ ಊರು ಮಡಿಕೇರಿ. ಮಡಿಕೇರಿಯ

ಸೊಬಗನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳು ಸಾಲದು. ಅದ್ಭುತವಾದ ಮತ್ತು ವಿಸ್ಮಯಕರವಾದ ಸೊಬಗನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಮಡಿಕೇರಿಯನ್ನು ಮಂಜಿನ ನಗರಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ತುಂಬುವ ಆ ಮಂಜು ಸುಂದರವಾಗಿ ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ರೂಪುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಲವಾರು ಜಲಪಾತಗಳು, ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಫಿ ತೋಟವನ್ನು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವುದನ್ನು, ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿರಿಸುವುದನ್ನು ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಕಿತ್ತಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆ. ಇದನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸುಂದರವನ್ನು ಕಂಡು ನಾವು ಮಡಿಕೇರಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಬಹುದು.

ಮಂಜಿನ ನಗರಿ ಅಲ್ಲದೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದು ಭಾಗವಾದ ಕೊಡಗಿನ ಮಡಿಕೇರಿಯು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಸವಿಯಲು ಒಂದು ಜಾಗ. ಹಲವು ಜಲಪಾತಗಳು ಇವೆ. ಅವು ಯಾವುದೆಂದರೆ ನಾವು ಸಂಪಾಜೆಯ ಘಾಟಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವಾಗ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲಾಗಿ ಸಿಗುವಂತಹ ಜಲಪಾತ ಅಬ್ಬಿಕೊಲ್ಲಿ ಜಲಪಾತ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಜಲಪಾತವು ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 200ಮೀ. ಮೇಲಿನಿಂದ ಬೀಳುವ ಆ ನೀರು ಹಾಲಿನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ ನೀರು ಬಿರುಸಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ದುಮ್ಮಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

ಶ್ರವಿಕೆ ಎನ್. ಅಡ್ಡ

ಅಂತಹಾ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಆ ನೀರಿನ, ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಜಲಪಾತದ ಸೊಬಗೇ ಅದ್ಭುತ. ಹಾಗೆಯೇ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಎತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಒಂದು ಚಹಾ ಕುಡಿದರೆ ಆಹಾ ಅದೆಂತಾ ಅನುಭವ!

ಹೀಗೆಯೇ ಇರ್ಪು ಜಲಪಾತ, ಅಬ್ಬಿ ಜಲಪಾತ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು, ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ರುಚಿಯನ್ನು ಸವಿಯಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಅದೇ ಹಾದಿಯಾಗಿ ಮುಂದೆ ಹೋದರೆ ಮೊದಲು ಕಾಣಿಸುವ ಕೋಳಿಕಲ್ಲುಮಲೆ ಬೆಟ್ಟ ಇದು ಮಡಿಕೇರಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು 35 ಕಿ.ಮೀ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ನನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು 5 ಕಿ.ಮೀ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ , ಅಂದರೆ ನನ್ನ ಮನೆಯ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಇದರ ಸೊಬಗನ್ನು ಸವಿಯಬಹುದು. ಈ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕೋಳಿಯಕಲ್ಲಿನಮಲೆ ಅಂದರೆ ಕೋಳಿಕಲ್ಲುಮಲೆ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬರಲು ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದೆ. ನನ್ನ ಅಜ್ಜನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಮಲೆದೈವಗಳು ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದವು. ಅಂದರೆ ಅವುಗಳ ನೆಲೆಯ ಸ್ಥಳ ಅದಾಗಿತ್ತು. ಈ ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿಗೆ ಹೋದರೆ ಒಂದು ವಿಸ್ಮಯವಾದ ಗುಹೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಿರುಚುವ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ ಅಂತ ನನ್ನ ಅಜ್ಜ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ನಮ್ಮ ದೈವದ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಒಂದು ದೈವವು ಮಾಯವಾಗಿ ಆ ಮಲೆಯ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಮಲೆ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ನಂತರ ಆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಈ ದೈವಗಳ ಪವಾಡದಿಂದ ಒಂದು ಕೋಳಿಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಲ್ಲಿನ ಉದ್ಭವವಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕೋಳಿಕಲ್ಲು ಮಲೆ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ಇಂದಿನ ತನಕ ಆ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಹಗಲು ಹೊತ್ತು ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಅಲ್ಲೇ ತಂಗುವ ಕೆಲಸ ಯಾರು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಮಲೆ ಜಾಗ.

ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದೆ ಮಾಂದಲ್ಪಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಬೆಟ್ಟವು ಇದೆ. ಈ ಬೆಟ್ಟದ ಸೊಬಗು ಏನೆಂದರೆ 12 ವರುಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಅರಳುವ ಅಪರಂಜಿ ಹೂವು. ಈ ಹೂವು 2022ರಲ್ಲಿ ಅರಳಿತ್ತು. ಹಲವಾರು ಹೂವಿನ ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಆ ಸುಂದರ ಕ್ಷಣವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಬೆಟ್ಟ ನೋಡಲು ಹೋದ ಘಟನೆ ನನಗೆ ನೆನಪಿದೆ. ಆ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ ಜೀಪಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಹೀಗೊಂದು ದಿನ ನಾವು ಅಂದರೆ ನನ್ನ ಕುಟುಂಬದವರು ಎಲ್ಲ ಸೇರಿ ಜೀಪಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಎರಡು ಜೀಪುಗಳು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ತನ್ನ ಕಾಲನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು.

ಮತ್ತೊಂದು ಭೀಕರ ಘಟನೆ ಎಂದರೆ 2019ರಲ್ಲಿ ಮಡಿಕೇರಿಯ ಹಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಭೂಕುಸಿತ. ಇದು ಹಲವು ಜನರ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ಜೋಡುಪಾಲ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ನಡುಕ ಶುರುವಾಗಿ ನಂತರ ಭೂಮಿಯೇ ಬಿರುಕು ಬಿಟ್ಟು ಹಲವು ಜೀವಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿತು. ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಸುಳ್ಳು ಕಡೆಯಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ತೆರಳುವ ದಾರಿ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗಿ ಹಳ್ಳದಂತಾಗಿತ್ತು. ಹಲವು ಮರಗಳು ಜಾರಿ ಬಂದು ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಹಲವು ಜನರ ಜೀವವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಭೀಕರ ಘಟನೆ ಈಗಲೂ ಹಲವು ಜನರ ಮನಸ್ಸಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ಉಳಿದಿದೆ.

ಪಾರ್ವತಿ ಭಾಗ್ಯತ್

ದಾಂಡೇಲಿ

ಅರಣ್ಯದ ಸೊಬಗು

ಪ್ರಕೃತಿಯು ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದ ದೇವರ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬರಹಗಾರರು ಚೆಂದವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ಅದೇ ಪ್ರಕೃತಿಯು ವಿಕೋಪಗೊಂಡರೆ ಅದು ತುಂಬಾ ಭಯಾನಕ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿಯೂ ಸುಂದರವಾಗಿಯೇ ಬಂದಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಬದಿಯಲ್ಲಿಯ ಯಲ್ಲಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನವಳು ನಾನು. ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ದಾಂಡೇಲಿ ಎಂದ ತಕ್ಷಣ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಈ ಪ್ರದೇಶ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯದಿಂದಾಗಿಯೇ ಹಲವು ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಈ ಜಾಗ ಆಕರ್ಷಿಸಿದೆ. ಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಅರಣ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಪಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಾರ್ನ್‌ಬಿಲ್ ತುಂಬಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧ , ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವು ದೂರದಿಂದ ನಮಗೆ ಸೊಬಗು ಕೊಡುವವು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದಾಂಡೇಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬಾರಿ ಆನೆ, ಹುಲಿ, ಕರಡಿ, ನವಿಲುಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಕೊರೆದಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ವಾಸಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಂಚಾರಿಗಳಿಗೆ ರಸ್ತೆಬದಿಯಲ್ಲಿ ನವಿಲುಗಳು, ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದು ಸೊಬಗನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ರಾಡಿಯಾಗಿ ಯಾವ ವಾಹನಗಳು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಲು ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರಸ್ತೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಅದು ಮಣ್ಣು ರಸ್ತೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಒಂದೂವರೆ ಮೈಲಿ ಆ ರಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದ್ದೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗಬೇಕಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ನನಗೆ ಮಳೆಗಾಲ ಬಂದಾಗ ಯಾಕಾದರೂ ಬಂತೋ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಮಳೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಳೆ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾದರೆ ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ತರಹದ ಸಮಸ್ಯೆ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮದಾಗಿದೆ.

ಮಳೆಯು ಎಷ್ಟು ಚಂದವೋ ಅಷ್ಟೇ ಘೋರವೂ ಹೌದು. ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಮಳೆಯು ನಾನು ನೋಡಿರುವಂತಹ ಭೀಕರ ಮಳೆಯಾಗಿತ್ತು. ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಸುಮಾರು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ರಜೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಅವರ ಜೀವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ನಮ್ಮೂರ ಬದಿಯಲ್ಲಿನ ಊರು ಕಳಚಿಬಿದ್ದು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಎಷ್ಟೋ ಕುಟುಂಬಗಳು ಭೂಕುಸಿತದಿಂದಾಗಿ ವಲಸೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಇದು ಮಳೆಯ ಭೀಕರತೆ.

ಆದರೆ ಮಳೆಯ ಸೌಂದರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರಿಸಬಹುದು. ಮಳೆಯು ತುಂಬಾ ಖುಷಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮಳೆಯ ವಾತಾವರಣ, ಆ ಮೋಡಗಳ ಗಡಿಬಡಿಯ ಚಲನೆ ತುಂಬಾ ಚಂದವಾಗಿದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದು ಶಾಂತವಾದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಮರಗಳ ಎಲೆಗಳಿಂದ ನೀರ ಹನಿಯು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೆಳಗಿಳಿಯುವುದನ್ನು ನೋಡಲು ತುಂಬಾ ಸುಂದರ. ಬೆಳಗಿನ ಮುಂಜಾವಿನ ವಾತಾವರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಶೇಷತೆಯ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಮರೆತಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಸೌಂದರ್ಯ ಎಂದರೆ ಬೆಳಗ್ಗೆಯ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯಿಂದ ಏಳು ಗಂಟೆಯವರೆಗಿನ ವಾತಾವರಣ. ಸೂರ್ಯನು ಪೂರ್ವದಿಂದ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಉದಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ನೀಲಿ ಆಕಾಶವು ಹಲವಾರು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆ ಬಣ್ಣಗಳು ಎಷ್ಟೊಂದು ಸುಂದರ ಕೆಂಪು, ಹಳದಿ, ಜಾಮಳೆ, ಬಿಳಿ ಅದು ವರ್ಣನೆಗೂ ಸಿಗದಷ್ಟೂ ಸುಂದರ. ಆರು ಗಂಟೆಯ ಬಿಸಿಲು ತುಂಬಾ ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಖುಷಿ ಹಾಗೂ ವಿಟಮಿನ್ 'ಡಿ' ಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಪುಟಗಳು ಸಾಲದು.

ಲಂಡನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಲಂಡನ್ ಅನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಜಧಾನಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಮ್‌ನ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳಿವೆ. ಲಂಡನ್ ವಿಶ್ವದ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಜಾಗತಿಕ ನಗರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದೇಶಿ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನಗರವು ಅದರ ಥಿಯೇಟರ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ.

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಟೇಟ್ ಗ್ಯಾಲರಿಸ್, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಗ್ಯಾಲರಿ ನಾಟಿಂಗ್ ಹಿಲ್ ಕಾರ್ನಿವಲ್ ಮುಂತಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳಿಗೆ ಲಂಡನ್ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಧರ್ಮ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮವಾಗಿದ್ದು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಶೇ. 40.66% ಜನರು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರು. ಸಂಗೀತ, ಹಾಸ್ಯ ಮತ್ತು ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾಪ್ರಕಾರಗಳಿಗೆ ಲಂಡನ್ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಬಿಗ್‌ಬೆನ್ ಬೆಂಕಿಂಗ್‌ಮಾನ್ ಅರಮನೆ ಮತ್ತು ಟ್ಯೂಬ್ ಮ್ಯಾಪ್‌ನಂತಹ ವಿವಿಧ ಹೆಗ್ಗುರುತುಗಳು ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳು ಲಂಡನ್‌ನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಕೆ. ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ

ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಂಪು ಟೆಲಿಫೋನ್ ಬಾಕ್ಸ್ , A E C ರೂಟ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಬಸ್, ಕಪ್ಪು ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಮತ್ತು ಯೂನಿಯನ್ ಫ್ಲಾಗ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿನ ಹಲವು ವಿಶೇಷತೆಗಳು ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಲಂಡನ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಬಲವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ನಗರವು ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ವಿಶೇಷತೆಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಕನ್ಸರ್ಟ್ ಹಾಲ್‌ಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾರ್ಬಿಕನ್ ಸೆಂಟರ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಬಾರ್ಬಿಕನ್ ಹಾಲ್. ಇದು ಲಂಡನ್ ಸಿಂಫನಿ ಆರ್ಕೆಸ್ಟ್ರಾ (ISO) ಮತ್ತು BBC ಸಿಂಫನಿ ಆರ್ಕೆಸ್ಟ್ರಾಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಕ್ಲೀನ್ ಎಲಿಜಬೆತ್ ಹಾಲ್ ಮತ್ತು ಹೇವರ್ಡ್ ಗ್ಯಾಲರಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೌತ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸೆಂಟರ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ರಾಯಲ್ ಫೆಸ್ಟಿವಲ್ ಹಾಲ್, ಲಂಡನ್ ಫಿಲ್ಮ್‌ಮೋಷನ್ ಆರ್ಕೆಸ್ಟ್ರಾ (LPO) ಮತ್ತು ಫಿಲ್ಮ್‌ಮೋಷನ್‌ನಿಯಾಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಸಂಗೀತ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವ ಹಲವಾರು ಗಾಯಕ ವೃಂದಗಳು ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಚರ್ಚುಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಥೆಡ್ರಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೋರಲ್ ಹಾಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ ಮತ್ತು ಲಂಡನ್ ಚರ್ಚುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗಾಯಕರು ಸೇಂಟ್‌ಪಾಲ್ಸ್ ಕ್ಯಾಥೆಡ್ರಲ್ ವೆಸ್ಟ್‌ಮಿನ್‌ಸ್ಟರ್ ಅಬ್ಬೆ ಮತ್ತು ವೆಸ್ಟ್‌ಮಿನ್ಸ್ಟರ್ ಕ್ಯಾಥೆಡ್ರಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಲಂಡನ್ ತನ್ನ ರಾಕ್ ದೃಶ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. 60 ಮತ್ತು 70 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಲಾವಿದರು ಮೂಡಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಲಂಡನ್ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 40 ಉಚಿತ ಉತ್ಸವಗಳೊಂದಿಗೆ ವರ್ಷವಿಡೀ ಹಲವಾರು ಉತ್ಸವಗಳು, ಮೇಳಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ನಿವಲ್‌ಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದದ್ದು ನಾಟಿಂಗ್ ಹಿಲ್ ಕಾರ್ನಿವಲ್, ಇದು ವಿಶ್ವದ ಎರಡನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ನಿವಲ್ ಆಗಿದೆ. ಕಾರ್ನಿವಲ್ ಆಗಸ್ಟ್‌ನ ರಜಾದಿನ, ವಾರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸುಮಾರು 1 ಮಿಲಿಯನ್ ಜನರು ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಲಂಡನ್‌ನ ಸ್ಪೀಲ್‌ಪಾನ್ ಬ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳ ನಡುವಿನ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ನೃತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಗೀತದೊಂದಿಗೆ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಗಸ್ಟ್‌ನ ಮೊದಲ ಭಾನುವಾರದಂದು ನಡೆಯುವ ಯುರೋಪ್‌ನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕನ್ ಉತ್ಸವವಾದ ಕಾರ್ನಿವಲ್ ಡೆಲ್ ಪ್ಯೂಬ್ಲೋವನ್ನು ಲಂಡನ್ ಆಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ. ಬರ್ಗಿಸ್ ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಈ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಏಳು ದೇಶಗಳು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಲೈವ್ ಸಂಗೀತ ನೃತ್ಯ ಮತ್ತು ಫನಫೇರ್‌ಗಳು ರಾತ್ರಿವರೆಗೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಸೇಂಟ್ ಜಾರ್ಜ್‌ಡೇ ಮತ್ತು ಸೇಂಟ್ ಪ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ಸ್ ಡೇಯಂದು ದೊಡ್ಡ ಮೆರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಲಂಡನ್‌ನಾದ್ಯಂತ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ವಿವಿಧ ನೃತ್ಯ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಇವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಮೇಳಗಳು ಮತ್ತು ಮೆರವಣಿಗೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಲಂಡನ್ ಅನೇಕ ವೃತ್ತಿಪರ ಕ್ರೀಡಾ ತಂಡಗಳ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1908, 1948 ಮತ್ತು 2012 ರಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆ ಒಲಿಂಪಿಕ್ಸ್ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾಕೂಟಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದೆ. ಫುಟ್ಬಾಲ್ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ಆಟವಾಗಿದೆ. ಲಂಡನ್ ವೆಂಬ್ಲಿ ಸ್ಟೇಡಿಯಂ ಮತ್ತು ಎಮಿರೇಟ್ಸ್ ಸ್ಟೇಡಿಯಂ ಸ್ಟ್ರಾಂಮೋರ್ಡ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಮತ್ತು ಟೊಟೆನ್ಹ್ಯಾಮ್ ಹಾಟ್ಸ್ಪರ್ ಸ್ಟೇಡಿಯಂ ನಂತಹ ಕ್ಲಬ್ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಲಾರ್ಡ್ಸ್ ಮತ್ತು ಓವಲ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮೈದಾನಗಳು ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿವೆ. ರಗ್ಬಿ ಲೀಗ್ ಮತ್ತು ರಗ್ಬಿ ಯೂನಿಯನ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯ ಕ್ರೀಡೆಗಳಾಗಿವೆ. ಬೋಟ್ ರೇಸ್ ಮತ್ತು ವಿಂಬಲ್ಡನ್ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಶಿಪ್‌ಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ರೋಯಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಟೆನ್ನಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಸ್ಟೇಡಿಯಂ ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಈವೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.

2017ರಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್ ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ಎರಡನೇ ನಗರವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಅನೇಕ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಜೀವನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಆನಂದಿಸಲು ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವು ಲಂಡನ್‌ನ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 3.2 ಶತಕೋಟಿಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸುಮಾರು 80,000 ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಲಂಡನ್‌ಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು, ಟೋಕಿಯೊ ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಮತ್ತು ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಂತಹ ನಗರಗಳಿಗೆ ಸಮನಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಲಂಡನ್‌ನ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಯುವಶಕ್ತಿಯು ಲಂಡನ್ ವಿಶ್ವ ನಗರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಪ್ರಮುಖ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಇತರ ನಗರಗಳಿಗಿಂತ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.

ಉಲ್ಲೇಖ: *Culture of London- wikipedia, en-m-wikipedia-org. translate. goog.

ತುಳುನಾಡ ದೈವಾರಾಧನೆ, ಕೇರಳದ ತೈಯಂ ಹಾಗೂ ಕೊಡಗಿನ ಆಚರಣೆಗಳು

ದೈವಾರಾಧನೆ/ ಭೂತಾರಾಧನೆಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೈವಾರಾಧನೆ ಒಂದು ವೈದಿಕವಲ್ಲದ ಆಚರಣೆ. ತುಳುನಾಡಿನ ಜನರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದೈವಾರಾಧನೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ದೈವಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಅಥವಾ ಅಭ್ಯಾಸ ಎಷ್ಟು ಹಳೆಯದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ದರಿಸಲು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟ. ಆದರೆ ಪುರಾತನ ಆರಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

ತುಳುನಾಡಿನ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದೈವಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀಧಾ ಎಮ್,
ಜೋಯ್ಸ್‌ಅನ್ ಸಾನ್ಯಾ
ಶರ್ವಾಣಿ ಡಿ.ವಿ.,
ತರುಣ್ ಆರ್
ಕೌಸ್ತುಭ್ ಕಾರಿಯಪ್ಪ

ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ 1000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದೈವಗಳಿವೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ದೈವಗಳೂ ಇವೆ, ಊರಿನ ದೈವಗಳೂ ಇವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೈವಕ್ಕೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಕಥೆ ಮತ್ತು ಆರಾಧನಾ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ. ಪಂಜುರ್ಲಿ, ಪಿಲಿ, ನಂದಿಗೋಣೆ, ನಾಗ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ದೈವವೆಂದು ಪೂಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ, ಕಂಬೆರ್ಲು, ಸಾರಮಣಿ ಸತ್ಯೂಲು ಮುಗೇರ್ಲು, ಕಲ್ಲುರ್ತಿ-ಕಲ್ಕುಡ, ಕೊರಗಜ್ಜ ಮುಂತಾದವರು ದುರಂತ ಸಾವು ಕಂಡು ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ದೈವತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಉಳ್ಳಾಕುಲು ಉಳ್ಳಾಳ್ವಿ, ಅರಸು ದೈವ, ಜಮಾದಿ ಬಂಟ ಮುಂತಾದ ದೈವಗಳೂ ಇವೆ. ಆರಾಧಿಸುವ ಜನರ ವರ್ಗವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಈ ದೈವಗಳನ್ನು ರಾಜನ್ ದೈವ, ಸೀಮೆದ ದೈವ, ಕುಟುಂಬದ ದೈವ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭೂತ ಸ್ಥಾನ ಅಥವಾ ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ದೈವದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮನೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೊಠಡಿಯನ್ನೂ ಮೀಸಲಿರಿಸುವುದೂ ಇದೆ. ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಮಣೆಮಂಚ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಮರದ ಹಲಗೆ, ನೇತಾಡುವ ಮರದ ಮಂಚವನ್ನು ಇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಮೇಲೆ ದೈವಗಳನ್ನು ಆರಾಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇತರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಭಾವದ ನಂತರ ದೈವಗಳಿಗೆ ಮುಖವಾಡ, ಆಯುಧಗಳು ಬಂದವು. ಆಯಾ ಕುಟುಂಬಗಳ ದೈವಗಳನ್ನು ತಲೆಮಾರುಗಳ ಮೂಲಕ ಪೂಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಂತೀಯ ಕುಟುಂಬ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಂಶಾವಳಿಯು ತಾಯಿಯ ಮೂಲಕ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವಜರ ಮನೆ ಮತ್ತು ಉಪನಾಮಗಳು ಸೋದರಳಿಯನಿಂದ ಮುಂದುವರಿದು, ತಾಯಿಯ ಸಹೋದರನ ನಂತರ ಆತ ದೈವಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಲು ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಭೂತ-ದೈವಗಳನ್ನು ದೇವರು ಮತ್ತು ದೇವತೆಯಂತೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಪೂಜಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆರಾಧನೆಯು ವಾರ್ಷಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ದೀಪ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಮಡಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಆಯ್ದ ಮಂಗಳಕರ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಅಥವಾ ಎರಡು ಬಾರಿ ಆಯನ, ಬಂಡಿ, ನೇಮ, ಮೆಚ್ಚಿ ಅಥವಾ ಕೋಲವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆರಾಧನೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಪೀಳಿಗೆಯಿಂದ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ರವಾನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ದೈವಾರಾಧನೆ : ಭೂತ ಕೋಲ/ನೇಮ ಆಚರಣೆ

ಭೂತ ಕೋಲ ಅಥವಾ ನೇಮವನ್ನು ಹರಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸುವುದು, ಕೌಟುಂಬಿಕ ವಿವಾದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ತೀರ್ಪು ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯಚ್ಛಾನ ಕೂಡ ಈ ಆಚರಣೆಗಳ ಹಿಂದಿದೆ. ಈ ಆಚರಣೆಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಲು ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕೋಲ/ನೇಮದಲ್ಲಿ ವೇಷಧಾರಿಯು ಅತಿಮಾನುಷ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ತುಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ವಾಸಿಸುವ 10 ಜನಾಂಗೀಯ ಗುಂಪುಗಳು ಈ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತವೆ. ಪಂಬದ, ಪರವ, ನಲಿಕೆ ಅಥವಾ ಮುಗೇರ್ಲು ಮುಂತಾದ ಸಮುದಾಯಗಳವರು ಮಾತ್ರ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅವರಿಗೆ ಪೀಳಿಗೆಯಿಂದ ಬಂದಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ಅದು ದೈವಾನುಗ್ರಹವಾಗಿ ಬಂದಿರಬಹುದು. ದೈವ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗೆ ತೆಂಗಿನ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ ನಂತರ ದೈವ ಪಾತ್ರಧಾರಿಯು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಭಂಡಾರ ಏರುವುದು:

ದೈವಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ವಸ್ತುಗಳ ಆಗಮನದಿಂದ ನೇಮ/ಕೋಲದ ಆಚರಣೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 16 ಆಚರಣೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ಗಗ್ಗರ ಸೇವೆ (ಲೋಹದ ಗೆಜ್ಜೆ) ಯೊಂದಿಗೆ ನೃತ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಮುಖದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮತ್ತು ಕೈ ಚಲನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಾವಿದ ಕುಟುಂಬ/ಹಳ್ಳಿಗರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಪಾತ್ರಧಾರಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಅವರ ಮೂಲಕ ಕುಟುಂಬ/ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ಸಂದೇಶ ರವಾನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬಳಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತಮ್ಮ ಕಾಲಿಗೆ ಗಗ್ಗರವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಸೊಂಟದ ಸುತ್ತಲೂ ಎಳೆಯ ತೆಂಗಿನ ಗರಿಯನ್ನು ಬಟ್ಟೆಯ ರೀತಿ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆತ ಬೆಂಕಿಯ ಜೀಟಿಗೆ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ತನ್ನ ಆಕ್ರಮಣಶೀಲತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ವೇಳೆ ಕೂಡ ಪಾತ್ರಧಾರಿ ಕೈ ಸಂಕೇತವನ್ನು ಬಳಸಿ ಕುಟುಂಬ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ ನಡೆಸುತ್ತಾನೆ. ಬಳಿಕ ವೇಷಧಾರಿಯು ಅಂತಿಮ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಣಿ ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. (ತೆಂಗಿನ ಗರಿ, ಅಡಿಕೆ ಹಾಳೆ ಅಥವಾ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದು) ಇದನ್ನು ಕಲಾವಿದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೈವದ ಮನೆ ಮಂಚದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ

ಪೂಜಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಆಯುಧವನ್ನು ಈಗ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಇರುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ದೈವವು ಒಳ್ಳೆಯದು ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ ಕೆಲವು ಕುಟುಂಬ/ಗ್ರಾಮ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ದೈವಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವವರೆಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ನೀಡಿದ ನಂತರ ದೈವ ಆಹ್ವಾನಿತರಿಗೆ ಒಂದು ಲೋಟ ಹಾಲು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಕಲಾವಿದನ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ಪವಿತ್ರ ನೀರನ್ನು ಚಿಮುಕಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ದೈವದ ಅನುಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಕೋಲ/ನೇಮ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೈವದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಕೋಲ/ನೇಮದ ಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಕ್ರಮಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಭೂತ ಕೋಲ/ದೈವಾರಾಧನೆಯು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ದೀಪಾವಳಿಯ ದಿನದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಪತ್ತನಾಚಿಯಂದು (ಮೇ ತಿಂಗಳ ಅಂತ್ಯ) ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ದೈವಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುವ ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ರಮವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ದರ್ಶನ/ ಮಾನ್ಯಚ್ಚಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರ ಕೇಳಲು ಕೋಲ ನಡೆಸುವ ಮೊದಲು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ದೈವ ಆಹ್ವಾನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಾತ್ರಿ, ಮುಕ್ಕಾಲ್ಡಿ, ಪೂಜಾರಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಿಯು ಆಯಾ ದೈವದ ಉಡುಪನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ದೈವದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಪೂಜೆ ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದೈವ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿ/ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳ ಮೂಲಕ ದೈವವನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಪುಷ್ಪಾರ್ಚನೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಪಾತ್ರಿ ನುಡಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಪಾತ್ರಿಯು ಜನರಲ್ಲಿ ಸೇವೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಉದ್ದೇಶ ಸಂತೃಪ್ತಿಯ ನಂತರ ಮೂರು ಬಾರಿ ಪವಿತ್ರ ನೀರನ್ನು ದೈವ ಪಾತ್ರಿಯ ಮೇಲೆ ಚಿಮುಕಿಸಿ ಸಮಾರಂಭ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕೋಲ/ ನೇಮದ ಆಚರಣೆ ವೇಳೆ ದೈವ ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸಲು ಕೋಳಿಯನ್ನು ಬಲಿಯಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪುರುಷ ದೈವಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹುಂಜವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು ದೈವಗಳಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೋಳಿಯನ್ನು ಬಲಿಯಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ದೈವಗಳಿಗೆ ಸಸ್ಯಹಾರಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ದೈವಾರಾಧನೆಯು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪದ್ಧತಿ , ಆಚರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲೂ ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ದೈವಗಳು ತುಳುನಾಡಿನ ಮನೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ಜನರ ಮನದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿವೆ. ಪಾಡ್ಡನಗಳು ಜನಪದ ಕಾವ್ಯಗಳಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಮಾನ್ಯತೆ ಹೊಂದಿವೆ.

ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದ ದೈವಾರಾಧನೆಗೆ ಹೋಲಿಕೆಯಾಗುವ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಕಾಸರಗೋಡು, ಕಣ್ಣೂರು, ಕೊಡಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಹೆಸರು ಬೇರೆ, ಭಾಷೆ ಬೇರೆ, ವೇಷಭೂಷಣಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಉದ್ದೇಶ ನ್ಯಾಯ, ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣ , ಶಾಂತಿ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಮನಸ್ಸಿನ ನೆಮ್ಮದಿಗಾಗಿ.

ತೆಯ್ಯಂ

ಇದು ಉತ್ತರ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಿಂದೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಯಾಗಿದೆ. ತೆಯ್ಯಂ ಮಲಬಾರ್‌ನ ದೇವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಪವಿತ್ರ ತೋಪುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಸುಮಾರು 456 ಬಗೆಯ ತೆಯ್ಯಂಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತೆಕ್ಕುಂಬಾಡ್ ಕುಲೋವ್ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೇವಕೂಟವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ತೆಯ್ಯಂ ಅನ್ನು ಪುಲಯರ್ ವಣ್ಣನ್, ಮಲಯನ್ ಅನ್ಣಟ್ಟನ್, ಮುನ್ನೊಟ್ಟನ್, ಮಾವಿಲನ್, ಕೊಪ್ಪಳನ್, ವೇಲನ್, ಚಿಂಗಾತನ್, ಕಳನಾಡಿ, ಪರವನ್, ನಲಿಕೆಯವರ್ ಮುಂತಾದ ಜಾತಿಗಳು ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಗಳಿಂದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಳನಾಡಿಗರು ವಯನಾಡು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರೆ, ಪರವ, ಪಂಬದ, ಪಾಣಾರ ಮತ್ತು ನಲಿಕೆಯವರ್ ಕೇರಳದ ಉತ್ತರದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಗಳಪುರಂ (ಮಂಗಳೂರು) ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾಸರಗೋಡು ಮತ್ತು ಕಣ್ಣೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಲೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಿಯ್ಯರ್ ನಂಬಿಯಾರ್ ವಣಿಯಾರ್ ಮತ್ತು ಮಣಿಯಾಣಿ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕಾವುಗಳು (ದೇವಾಲಯಗಳು) ಅಥವಾ ಪೂರ್ವಜರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಮುತ್ತಪ್ಪನ್ ತೆಯ್ಯಂ: ಮುತ್ತಪ್ಪನ್ ತೆಯ್ಯಂ ಎರಡು ದೈವಿ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ತಿರುವಪ್ಪನ ಅಥವಾ ವಲಿಯ ಮುತ್ತಪ್ಪನ್ (ವಿಷ್ಣು) ಮತ್ತು ವೆಲ್ಲುಟೊಮ್ ಅಥವಾ ಚಿರಿಯ ಮುತ್ತಪ್ಪನ್ (ಶಿವ) ಎಂಬ ಎರಡು ದೈವಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಮುತ್ತಪ್ಪನ್ ತೆಯ್ಯಂ ಇತರ ತೆಯ್ಯಂಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ವರ್ಷವಿಡೀ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮುತ್ತಪ್ಪನ್ ಅಂತಿಧಿರಾ ಎಂಬುದು ಮುತ್ತಪ್ಪನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿತವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ತೆಯ್ಯಂ. ಇದರ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಮುತ್ತಪ್ಪನ್ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪಡಿಕುಟ್ಟಿ ಅಮ್ಮ: ಪಡಿಕುಟ್ಟಿಯಮ್ಮ ಮುತ್ತಪ್ಪನ ತಾಯಿ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಪಡಿಕುಟ್ಟಿ ಅಮ್ಮ ತೆಯ್ಯಂ ಅನ್ನು ಮೀನನಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಡವು ಬಳಿಯ ಕೊಡಲೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಪಾಲಪ್ರತ್ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಗುಳಿಕನ್: ಗುಳಿಕನ್ ಸಾವಿನ ಹಿಂದೂ ದೇವರಾದ ಯಮನನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ನೀಲೇಶ್ವರದಲ್ಲಿರುವ ಬೆಂಕನಕಾವು (ವೆಂಗಳನಕಾವು) ಗುಳಿಕನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿತವಾದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ದೇವಾಲಯವಾಗಿದೆ.

ಮನಕ್ಕೋಟ್ ಅಮ್ಮ: ನೀಲೇಶ್ವರದ ವೈರಜನ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮನಕ್ಕೋಟ್ ಅಮ್ಮ ತೆಯ್ಯಂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮನಕ್ಕೋಟ್ ನಾಯರ್ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಮಹಿಳೆ ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಜಾತಿ ನಿಯಮವನ್ನು ಮುರಿದಾಗ ಕುಟುಂಬದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಅವಳನ್ನು ಕೊಂದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಆಕೆಯ ಕೊಲೆಯು ಅವರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ಬಳಿಕ ಅವಳು ದೈವತ್ವಕ್ಕೆ ಏರಿದಳು ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

ಮುಚ್ಚಿಲೋಟ್ ಭಗವತಿ: ಮುಚ್ಚಿಲೋಟ್ ಭಗವತಿಯು ಕನ್ಯೆಯ ದೇವತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಮಲಬಾರ್ನ ವಾಣಿಯರ ಪಾಲಕ ದೇವತೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ದಂತಕಥೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಅವಳು ತಳಿಪರಂಬ ಬಳಿಯ ಪೆರಿಂಗಲ್ಲೂರು ಗ್ರಾಮದ ಮಣಿಯೋಟ್ಟು ಎಂಬ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಬಳಿಕ ದೇವತೆಯ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಏರಿದಳು. ಆದರೆ ಪವಿತ್ರ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಪ್ರಕಾರ ಮುಚ್ಚಿಲೋಟ್ ಭಗವತಿಯ ಕಲಿಯುಗ ಅವತಾರವಾಗಿದೆ. ತ್ರೇತಾಯುಗದ ಸೀತಾದೇವಿ, ದ್ವಾಪರಯುಗದ ಮಾಯಾ ದೇವಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಹರ್ಷಿಯ ಮುಂದೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಗಾಯತ್ರಿ ದೇವಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವಾಗ ಅವಳು ವನ್ಯರಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಲೋಟ್ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮುಚ್ಚಿಲೋಟ್ ಪಾದ ನಾಯರ್ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆದರು.

ಕತಿವನೂರ್ ವೀರನ್: ಮಹಾನ್ ತಿಯ್ಯಂ ಸಮುದಾಯದ ಯೋಧ ಮಂದಪ್ಪನ್ ಚೇಕವರ್ ಅವರ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಕತಿವನೂರ್ ವೀರನ್ ತೆಯ್ಯಂ ಅನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ: ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ವೈಷ್ಣವ ತೆಯ್ಯಂ. ಈ ತೆಯ್ಯಂ ವಿಷ್ಣುವು ತನ್ನ ನರಸಿಂಹನ ಅವತಾರದಲ್ಲಿ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವನ್ನು ವಧೆಗೈದ ಕಥೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿಗೆ ನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿ (ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅರ್ಧ ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಅರ್ಧ ಸಿಂಹ ಅವತಾರ) ಎಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರಿದೆ. ಕುಟ್ಟಿಚಾತನ್ ಚಾಮುಂಡಿ ಮಡಾಯಿಲ್ ಚಾಮುಂಡಿ ಪುತಿಯಾರಂಬನ್ ದೈವಂ ಇವು ವಿವಿಧ ತೆಯ್ಯಂಗಳಾಗಿವೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರದರ್ಶನ: ನೃತ್ಯ ಅಥವಾ ಆವಾಹನೆಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮದ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದೆ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಜರ ಆರಾಧನೆಯಾಗಿ ವಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರದರ್ಶನದ ಸಂದರ್ಭ ಭಕ್ತರು ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ದೇವಾಲಯದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಪವಿತ್ರ ಮರದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಇದು ತೆರೆದ ರಂಗಮಂದಿರವಾಗಿದೆ. ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಮಾನುಗತಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದೇವತೆಯ ಪ್ರದರ್ಶನವು ಮಧ್ಯಂತರಗಳೊಂದಿಗೆ 12 ರಿಂದ 24 ಗಂಟೆಗಳವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ದೇವಾಲಯದ ಕೇಂದ್ರ ದೇವತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಮುಖ್ಯ ಕಲಾವಿದ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗಿದ ನಂತರ ಆ ಕಲಾವಿದ ಆ ದಿನದ ಉಳಿದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಮುಖದ ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ತಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಹಾಯಕರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರದರ್ಶನದ ಮೊದಲ ಭಾಗವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವೆಲ್ಲುಟ್ಟಂ ಅಥವಾ ತೊಟ್ಟಂ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾದ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಅಲಂಕಾರಿಕ ವೇಷಭೂಷಣವಿಲ್ಲದೆ ಇದನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಕೆಂಪು ಶಿರಸ್ತ್ರಾಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲಾವಿದ ವಾದ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗೀತೆಯನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಪುರಾಣಗಳು ಮತ್ತು ದಂತಕಥೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ದೇವತೆ ಅಥವಾ ಜಾನಪದ ದೇವತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ನುಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆವಾಹನೆಯ ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾಗವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ ಕಲಾವಿದ ಹಸಿರು ಕೋಣೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ವಿರಾಮದ ನಂತರ ಅವರು ಸರಿಯಾದ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ವೇಷಭೂಷಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಮುಖವರ್ಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಮಾದರಿಗಳಿವೆ. ಈ ಕೆಲವು ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ವೈರದೆಲೆಂ ಕತ್ತಾರಂ ಕೊಜಿಪುಪ್ಪಂ ಕೊಟ್ಟುಂಪುರಿಕಂ ಮತ್ತು ಪುಕ್ಕೆರುತ್ತು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಮುಖದ ಚಿತ್ರಕಲೆಗಾಗಿ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಶೈಲಿಯನ್ನು ತರಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಕಲಾವಿದ ದೇಗುಲದ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಮೇಣ ದೇವಾಲಯದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದೇವತೆಯಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರದರ್ಶನವು ಪರಿವರ್ತನೆಯ ವಿಲೋಮ ಹಿಮ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯ ಎತ್ತರವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ತೆಯ್ಯಂನ ರಚನಾತ್ಮಕ ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ಕೇವಲ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ನಂತರ ಶಿರಸ್ತಾಣವನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇರಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯಗಳಾದ ಚಿಂಡೆ, ತುಡಿ ಕುಜಲ್ ಮತ್ತು ವೀಣೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಲಯದಲ್ಲಿ ನುಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಯುಧಗಳಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ನರ್ತಕರು ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗುರಾಣಿ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಕಲಾವಿದನು ದೇಗುಲಕ್ಕೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಓಡುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ತೆಯ್ಯಂ ನೃತ್ಯವು ಕಲಾಸಂ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ವಿಭಿನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಕಲಾಸಂ ಅನ್ನು ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತದಿಂದ ಎಂಟನೇ ಹಂತದವರೆಗೆ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಪುನರಾವರ್ತಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರದರ್ಶನವು ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯಗಳ ನುಡಿಸುವಿಕೆ, ಗಾಯನ-ಪಠಣಗಳು, ನೃತ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ-ವೇಷಭೂಷಣಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಕತಿವನೂರ್ ವೀರನ್ ತೆಯ್ಯಂ ಕೇರಳದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತೆಯ್ಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಉಲ್ಲೇಖ: * <https://en.m.wikipedia.org/wiki/Thyiam>.

* <https://vishalbabukadri.blogspot.com/2021/05/daivaradhane-ritual-of-tulunadu.html?m=1>

* <https://en.m.wikipedia.org/wiki/nagaradhane>.

ದಕ್ಷಿಣದ ಕಾಶ್ಮೀರ - ಕೊಡಗು

ಕೊಡಗು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಶ್ಚಿಮ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸುಂದರನಾಡು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಇದನ್ನು 'ದಕ್ಷಿಣದ ಕಾಶ್ಮೀರ' ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿರುವರು. ಕೊಡಗಿನ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನೋಡಿ ಹಿಲ್ಡನ್ ಬೌನ್ ಎಂಬವರು 'ಕೊಡಗು ಯುರೋಪಿನ ಸ್ಕಾಟ್ಲೆಂಡನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಡಗು ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಬೆಟ್ಟ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ ಗಿರಿ ಕಂದರಗಳಿಂದ ತೋಡು- ತೋರಗಳಿಂದಾವೃತವಾದ ಪ್ರದೇಶ. ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದರೂ ದಕ್ಷಿಣದ ಗಂಗೆ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯು ಹುಟ್ಟಿದ ನಾಡಿದು. ಈ ನಿಸರ್ಗ ರಮಣೀಯ ಕೊಡಗಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರು,

ಎಲ್ಲಿ ಭೂರಮೆ ದೇವಸನ್ನಿಧಿ ಬಯಸಿ ಬಿಮ್ಮನೆ ಬಂದಳೋ,

ಎಲ್ಲಿ ಮೋಹನ ಗಿರಿಯ ಬೆಡಗಿನ ರೂಪಿನಿಂದಲಿ ನಿಂದಳೋ,

ಎಲ್ಲಿ ಮುಗಿಲಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿನೋಳ್ ಕಾವೇರಿ ಹೊಳೆ ಹೊಳೆ ಹೊಳೆವಳೋ

ಎಲ್ಲಿ ನೆಲವನು ತಣಿಸಿ ಜನಮನ ಹೊಲದ ಕಳೆಕಳೆ ಕಳೆವಳೋ

ಎಂದು 'ನಮ್ಮ ಕೊಡಗಿದು ನಮ್ಮದು' ಎಂಬ ಕವನದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಭಾವಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊಡಗು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿಯೂ, ಜಾನಪದೀಯವಾಗಿಯೂ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿಯೂ ಶ್ರೀಮಂತವಾದ ಪ್ರದೇಶ. ಶೌರ್ಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ತವರಿದು. ಆಗಸ್ಟಿನ ತಪದ ಮಣಿ, ಕಾಫಿ, ಕಿತ್ತಳೆ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಕೊಡಗು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ತನ್ನ ಭವ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಪುಟ್ಟದಾದ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅದರದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯಿದೆ.

ಪುರಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಕೇತ್ರ, ಮತ್ಸ್ಯದೇಶ ಮತ್ತು ಕ್ರೋಧದೇಶ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ ತನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಚರಣೆ, ಭಾಷೆ ವೇಷ ಭೂಷಣಗಳಿಂದಲೇ ಇಡೀ ವಿಶ್ವದ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದೆ.

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮೂಲಜನಾಂಗದವರು ಪ್ರಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಗುರುಹಿರಿಯರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವರು. ಕೊಡಗಂದರೆ ಕೇವಲ ಕೊಡವರು ಮಾತ್ರ ಇರುವುದಲ್ಲ, ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡವ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಮುದಾಯದವರು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರು, ಪರಿಶಿಷ್ಟರು ಕೂಡ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ ಬಹುತೇಕ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ಪದ್ಧತಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಂದೇ.

ಈ ಸಮುದಾಯದವರು ಅಮ್ಮ ಕೊಡವರು, ಪೆಗ್ಗಡಿ, ಐರಿ, ಕೊಯವ, ಕೋಲೆಯ, ಹಜಾವು, ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಮಣಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ಹಿರಿಯನಾಗಿ ಆಯಾ ಕುಟುಂಬದ ಪಟ್ಟಿದಾರನಿರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿಯೆಲ್ಲಾ ಆ ಪಟ್ಟಿದಾರನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೇ ನೋಂದಣಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಟ್ಟಿದಾರನನ್ನು ಕೊರವುಕಾರ ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕುಟುಂಬದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಅವರವರ ಕುಟುಂಬದ ಐನ್ ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಹಕ್ಕು ಇರುತ್ತದೆ. ತಕ್ಕಾಡು ಇರುವಂತಹ ಕುಟುಂಬ ಅಥವಾ ಒಕ್ಕಗಳಿಗಂತೂ ಅವರ ಐನ್ ಮನೆ ಉತ್ತಮ ಹಾಗೂ ಹಬ್ಬಹರಿದಿನಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಐನ್ ಮನೆ ಮತ್ತು ಐನ್ ಮನೆ ಪದ್ಧತಿಗಳು:

ಐನ್ ಮನೆ ಕೊಡವರಿಗೆ ಒಂದು ಪವಿತ್ರವಾದ ಸ್ಥಳ. ಐನ್ ಮನೆಯ ಪವಿತ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಐನ್ ಮನೆಗೆ ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಹಾಕಬಾರದು. ಐನ್ ಮನೆಯ ನೈರುತ್ಯ ಭಾಗವು ತುಂಬಾ ಪವಿತ್ರವಾದ ಸ್ಥಳ, ಈ ಮೂಲೆಯನ್ನು ಕನ್ನಿಕೋಂಬರೆ ಅಥವಾ ಕನ್ನಿಮೂಲ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮುಂದು ಮನೆಯ ನಾಲ್ಕು ಕಂಬಗಳಲ್ಲಿ ನೈರುತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಕಂಬವು ತುಂಬಾ ಪೂಜ್ಯನೀಯ. ಐನ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಐಮರ , ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ, ನಡುಬಾಡೆ, ನೆಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಬೊಳ್ಳಚಿ, ಕನ್ನಿಕೋಂಬರೆ, ಕನ್ನಿಕಂಬ ಮತ್ತು ಕೈಮಡ ಇವುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಕುಟುಂಬದ ಜನರು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮೊದಲು ಐನ್ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಕೈಮುಗಿದು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಐನ್ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲು ಪೂರ್ವ ಮುಖವಾಗಿದ್ದು, ಬೆಳಗ್ಗಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೂ ತೆರೆದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಂಜೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ಮುಖ್ಯದ್ವಾರವನ್ನು ಮುಚ್ಚುತ್ತಾರೆ.

ಐನ್ ಮನೆಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಂತೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿದಾರ ಎನಿಸಿಕೊಂಡವರು ಐಮರದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರೇ ಐನ್ ಮನೆ.

ಕೊಡಗಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಕೆಲವು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಐನ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೂತಕವಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹೆಣ್ಣೊಬ್ಬಳು ಋತುಮತಿಯಾದಾಗಲೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸತ್ತಾಗ ಕೂಡ ನಡೆಸುವ ಶುದ್ಧ ಮತ್ತು ತಿಥಿ ಕರ್ಮಾಂತರವನ್ನು ಐನ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಸುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತನ್ನ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಾಯುವವರೆಗೂ ಐನ್ ಮನೆಯ ಜೊತೆ ಒಂದು ನಿಕಟವಾದ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಆತ ಸತ್ತ ನಂತರ ಗುರುಕಾರಣರೊಡನೆ ಆತನಿಗೆ ಕೈಮಡದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಐನ್ ಮನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳು:

ಪಟ್ಟಿ: ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರುವಂತಹ ಜಾಗ.

ಉಬ್ಬಲು: ದನಗಳು ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ದಾಟದ ಹಾಗೆ ರಂಧ್ರಗಳಿರುವ ಮರ ಅಥವಾ ಕಲ್ಲಿನ ಎರಡು ಕಂಬಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ರಂಧ್ರಗಳೊಳಗೆ ಗಳಗಳನ್ನು ಜಾರಿಸುವಂತಹ ಉಬ್ಬಲು.

ಪತ್ತಾಯ: ಭತ್ತ ತುಂಬಿಸಿಡುವ, ಮನೆಯೊಳಗೆ ಅಥವಾ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮರದಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಉಗ್ರಾಣ.

ಬಕ್ಕಪೊರೆ: ಕೋಟೆಯಂತೆ ಮಣ್ಣಿನ ದಿಣ್ಣೆಯ ಉಬ್ಬಲು, ಕಂದಕವನ್ನು ದಾಟುವ ದಾರಿ.

ಕನ್ನಿಕಂಬ: ವಂಶದ ಮೂಲ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಜರಿಗೆ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕಂಬ. ಮುಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಂಬ, ಮುಂದು ಮನೆ ಇಲ್ಲದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹತ್ತಿದಾಗ ಎಡಬದಿಗೆ ಇರುವ ಮೊದಲನೆಯ ಕಂಬ.

ಕನ್ನಿಕೋಂಬರೆ: ಮನೆತನದ ಐನ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಪೂರ್ವಜರಿಗೆ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕೋಣೆ.(ಮೀದಿ ಕೋಬರೆ)

ಕೈಮಡ: ಐನ್ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಪೂರ್ವಜರ ಗುಡಿ.

ಐನ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತಹ ಆಚರಣೆಗಳು:- ಕೊಡವರು ಮತ್ತು ಕೊಡಗಿನ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪೂರ್ವಜರ ಆರಾಧಕರು. ಅವರಿಗೆ ಅವರ ಗುರುಹಿರಿಯರೇ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ. ಕೊಡವರು ಮತ್ತು ಕೊಡಗಿನ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ದಿನಚರಿಯನ್ನು ಕಾರಣನನ್ನು ನೆನೆದುಕೊಂಡೇ ಆರಂಭಿಸುವರು. ಕನ್ನಿಕೋಂಬರೆಯಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯ ಕಾರಣನಿಗೆ ಮೀದಿಯನ್ನು ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣಕೆಂಡುಪೊ ಅಥವಾ ಕಾರಣತೆರೆಯನ್ನು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿ ಆ ದಿನ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಮೀದಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ.

ಕಾರಣಂಗ್ ಕೊಡಪೊ: ಕಾರಣಂಗ್ ಕೊಡಪೊ ಕಾರ್ಯವು ಐನ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಕಾರ್ಯ. ಕಾರಣಕೊಡಪೊ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಆಯಾ ಕುಟುಂಬದ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನೂ ಮತ್ತು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿರುವ

ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು (ಮನೆಯ ಮಗಳು) ಸಂಸಾರ ಸಮೇತವಾಗಿ ಬಂದು ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣಂಗ್‌ಕೊಡ್‌ಪೊ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪತ್ತಲೋದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಮಣ ಕಳೆದು ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಆಯಾ ಕುಟುಂಬದವರು ಯಾವಾಗ ದಿನ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ ಆಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇದೆ. ಕಾರಣಂಗ್‌ಕೊಡ್‌ಪೊ ದಿನದಂದು ಕುಟುಂಬದವರೆಲ್ಲ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಐನ್‌ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಆ ದಿನದ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳು ಆ ಕುಟುಂಬದ ವಯಸ್ಸಾದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಧೀನದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಐನ್‌ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ದೀಪವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ನಂತರ ಕೈಮಡಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೋಳಿ ಅಥವಾ ಹಂದಿಯನ್ನು ಆಹುತಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪೂರ್ವಜರಿಗೆ ಮದ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಂತಹ ಎಡೆಯನ್ನು ಐನ್‌ಮನೆಯ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲೂ, ಕೈಮಡದಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೂ ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ನಂತರ ಕುಟುಂಬದವರೆಲ್ಲ ಭೋಜನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಕಾರಣ ತೆರೆ: ಕಾರಣ ತೆರೆ ಅಥವಾ ಕಾರಣ ಕೋಲ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಕೆಲವೊಂದು ಕುಟುಂಬದವರು ಆಚರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಐನ್‌ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೈಮಡದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಕುಟುಂಬದವರು ಅವರವರ ಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಜರ ಮತ್ತು ಆಜ್ಞಪಂಡ ಕೋಲವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಆಚರಣೆಯು ಸಂಜೆ ತಡವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ಪೂರ್ತಿ ನಡೆದು ಮರುದಿನ ತಡರಾತ್ರಿಯವರೆಗೆ ನಡೆಯುವುದು. ಈ ಕಾರಣತೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವವರು ಕೊಡಗಿನ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಬಣ್ಣ ಪಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಲಿಯ ಸಮುದಾಯದವರು. ಈ ಕಾರಣತೆರೆಯನ್ನು ಹಾಕುವವರು ಮುಖಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಚೆಂಡೆಯ ತಾಳಕ್ಕೆ ನೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ನಡುವಾಡೆಯಲ್ಲಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಕೈಮಡದಲ್ಲಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣತೆರೆಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯದು ಅಜ್ಜಪ್ಪ ತೆರೆ ಅಥವಾ ಕಾರಣತೆರೆ. ಈ ತೆರೆಯು ಆ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆಲ್ಲ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟವಾದುದು. ಈ ತೆರೆಯು ಐನ್‌ಮನೆಯ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸುತ್ತದೆ. ಕುಟುಂಬದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಆ ಕಾರಣತೆರೆಯ ಹತ್ತಿರ ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕುಟುಂಬದವರು ಈ ಕಾರಣತೆರೆ ಆ ತೆರೆ ಕೊಡುವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕದ ಜನರು ತಾವು ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ತಂದಂತಹ ಕೋಳಿ ಮದ್ಯವನ್ನು ಈ ತೆರೆಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಐನ್‌ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆ: ಕೊಡವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯವಾದ ಹಬ್ಬಗಳೆಂದರೆ ಕೈಲ್‌ಪೋಳ್, ಪುತ್ತರಿ ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಮಣ. ಕೈಲ್‌ಪೋಳ್ ಮತ್ತು ಪುತ್ತರಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಋತುಗಳ ಅನುಸಾರ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಮಣವನ್ನು ಕಾವೇರಿ ತೀರ್ಥ ಉದ್ಭವವಾಗುವ ದಿನದಂದು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಾವೇರಿಯು ಕೊಡವರಿಗೆ ಕುಲದೇವತೆ. ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರು ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಐನ್‌ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕದವರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೈಲ್ ಮುಹೂರ್ತ: ಈ ಹಬ್ಬವು ಕೃಷಿಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಆಚರಿಸುವಂತಹುದು. ಈ ಹಬ್ಬ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಮೂರರಂದು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕೈಲ್‌ಮುಹೂರ್ತ ಹಬ್ಬದಂದು ಕೃಷಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬೇಟೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತಹ ಕೋವಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಮಣ: ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ತುಲಾ ಸಂಕ್ರಮಣದ ದಿವಸ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ದಿನ ತಲಾಕಾವೇರಿಯು ಕುಂಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿಯು ತೀರ್ಥ ರೂಪಿಯಾಗಿ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತಾಳೆ ಎಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಮಣದ ತೀರ್ಥೋದ್ಭವದ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಜನರು ಬೊತ್ತು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ತರಹದ ಮರದ ಎಲೆಯನ್ನು ಮನೆಯ ಅಂಗಳ, ಬಾವಿ, ಗದ್ದೆ, ದನದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬೊತ್ತು ನೆಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕಾವೇರಿಯೇ ಬಂದು ನೋಡುತ್ತಾಳೆ ಎಂಬುವುದು ಕೊಡಗಿನ ಜನರ ನಂಬಿಕೆ. ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಮಣದಂದು ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಅಥವಾ ತಾವು ಬೆಳೆದಂತಹ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ತರಕಾರಿಯನ್ನು (ಸೌತೆಕಾಯಿ, ಕುಂಬಳಕಾಯಿ) ರೇಷ್ಮೆಯ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಒಡವೆಗಳಿಂದ ಸಿಂಗರಿಸಿ ಅದನ್ನು ತಳಿಯತಕ್ಕಿ ಬೊಳ್‌ಚದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹುತ್ತರಿ/ ಪುತ್ತರಿ ಹಬ್ಬ: ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಸುಗ್ಗಿ ಹಬ್ಬವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಪುತ್ತರಿಯು ಕೊಡಗಿನ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಹಬ್ಬ. ಈ ಹಬ್ಬವು ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಪೈರನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಹಬ್ಬ ನವೆಂಬರ್ ಅಥವಾ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಪುತ್ತರಿ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಕ್ಕದವರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಅವರವರ ಐನ್‌ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಊರಿನ ಮಂದಾನಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವರು. ಪುತ್ತರಿ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ತಂಬಿಟ್ಟು, ಪುತ್ತರಿ ಗೆಣಸು ವಿಶೇಷವಾದ ತಿನಿಸುಗಳು. ನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪುತ್ತರಿ ಆದ ನಂತರ ಒಂದು ವಾರದವರೆಗೆ ಒಕ್ಕದ ಎಲ್ಲರೂ ಊರಿನ ಮಂದಾನಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ಪುತ್ತರಿ ಕೋಲಾಟ ಮುಂತಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಬ್ಬದ ಸಡಗರ ಊರ್ ಒರ್ ಮೆಯಾದ ನಂತರ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಒಂದಿರುಳು

ನೀನು ಮುತ್ತಿನ ಉಡುಪು ಹೊದಿಸಿ
ನಿಂತಿರುವೆ
ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹೊರಗೆ ತರುವ
ಇರುಳವೆಣ್ಣೆ! ಕಥೆಯೊಂದು ಕೇಳಿ
ಮಕ್ಕಳು ನಿನ್ನ ಹೋದರು
ಹೆಂಡತಿ ಸನಿಹವಿದ್ದಳು
ಮನಸ್ಸು ಯಾವುದರಲ್ಲಿಯೋ
ಅಂಟಿರುವಾಗ
ನಿಗುರಿ ನೋಡಿದೆ
ನೀನೋ ಬಿಳಿ ಮುತ್ತುಗಳಿಂದ
ಹೊದಿಸಿದೆ

ಮುಡಿಗೇರುವುದೇ?

ಜಟಿಯಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳು ಹೂವು
ಮಣ್ಣಿಂದ ಬಾನಿನವರೆಗೆ
ಬೆಳೆದ ನಿನ್ನ ಒಡಲ ತಿರುಗಿಸಿ
ನಯನ ಹೂವನ್ನೂ ತಿರುಗಿಸಿ ನಿಂತೆ!
ಹಿಂದುಗಡೆ ಕರಿಯ ಕಾಣಿಸುವ
ಕುಳಿವ್ ಚಂದ್ರನ ವಜ್ರ ಬಿಲ್ಲೆ
ಕಂಡೆ ನನ್ನ ಮರುಳಾದ ಮನಸು
ಹೆಂಡತಿಯ ಮುಡಿ ಸೇರುವುದೇ?

ಒಡ-ಹುಟ್ಟು

ಬಾನಿನೊಡನೆ ನೀನು ಹುಟ್ಟಿದೆ!
ನಂತರವೇ ಕಡಲಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ
ಮೀನುಗಳಂತೆ ಜೀವಿಗಳ ದೇಹಗಳು
ಹುಟ್ಟಿದವು, ಎಲ್ಲಿಯೋ!?
ನೀನು ತುಂಬಿದೆ! ಎಲ್ಲಿ
ಹುರುಳಿರುವುದೋ ಅಲ್ಲಿ ನೆರಳಿರುವುದೇ!
ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿರುವೆ ಹಾಲಿನ
ಅಣುಗಳಲ್ಲಿಯು ಹರಡುವೆ

ಅನುರೂಪ್ಯ ಡಿಸೈನೋಜ

ಅಗೋಚರ ಬೇಲಿಗಳು

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಪ್ರಮುಖ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಎಡವುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ನಾವು ಏಕೆ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ? ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಲು ನಾವು ಏಕೆ ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತೇವೆ? ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಉತ್ತರ- ಅಗೋಚರ ಬೇಲಿಗಳು.

ನಾನು ಒಂದು ದಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ್ದೆ. ಉಸಿರಾಡಲು, ನವೀಕರಿಸಲು, ಯೋಚಿಸಲು... ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹುಲ್ಲುಹಾಸಿನ ಮೇಲೆ ನಾಯಿ ತರಬೇತಿ ಕಂಪೆನಿಯ ಫಲಕವನ್ನು ನೋಡಿದೆ! ಅದರಲ್ಲಿ ಅದೃಶ್ಯ ಬೇಲಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿತ್ತು. ಇದು ನಾಯಿ ದಾಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ, ಅದೃಶ್ಯ ಗಡಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ನಾಯಿಯು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಆ ಬೇಲಿ ಹತ್ತಿರ ಹೋದಾಗಲೂ ಅದನ್ನು ಮೀರಿ ದಾಟಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿಯಮವಾಗಿದೆ. ನಾಯಿ ತನ್ನ ವಾಸ್ತವ ಜಗತ್ತನ್ನು ಮರೆತು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವೂ ಹಾಗೇ ಬೆಳೆದಂತೆ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸುಳ್ಳು ಊಹೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದ ಬೇಲಿಗಳಾಗುತ್ತೇವೆ.

ಹಾಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಅದೃಶ್ಯ ಬೇಲಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು ಮುಂದಾಗಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಸವಾಲು ಹಾಕಬೇಕು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ನೀವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಅದರಿಂದ ಓಡಿಹೋಗುವ ಬದಲು ನಿಮ್ಮ ಬಲ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭೆಯ ಮೂಲಕ ಎದುರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಆಗ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನವು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನೀವು ವಿರೋಧಿಸುವುದು ನಿರಂತರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೂಲ: ರೋಜನ್ ಶರ್ಮಾ
ಅನುವಾದ (ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ) ಅನಿತಾ

ಬೆಳ್ಳಿ

ಬಣ್ಣದ ಚಿಟ್ಟೆ

ಚುಕ್ಕೆ ಯಾಕಿಟ್ಟೆ
ರಂಗುರಂಗಿನ ವಯ್ಯಾರಿ
ಮನವ ಕದಿವ ಸಿಂಗಾರಿ

ಬಣ್ಣದ ಬಿಂಬವ ಪಕ್ಕವ ಬಿಚ್ಚಿ
ಹೂವಿಂದ ಹೂವಿಗೆ ನೆಗೆತ
ಕಣ್ಣುಕ್ಕುವ ನಿನ್ನಯ ಮೈಮಾಟ
ರಂಗುರಂಗಿನ ವಯ್ಯಾರಿ
ಮನವ ಕದಿವ ಸಿಂಗಾರಿ

ಹಿಡಿದ ಆಸೆ ಬಿಡದೆ
ಹಾರುತ ಬಳಿಗೆ ಬರಲು
ಕೈಗೆಟುವ ಮುನ್ನ ನೆಗೆತ
ರಂಗುರಂಗಿನ ವಯ್ಯಾರಿ
ಮನವ ಕದಿವ ಸಿಂಗಾರಿ

ಕಾಡುವೆ ಬಾ ಬಳಿ ಎಂದರೆ
ಸನಿಹ ಸುಳಿಯದೆ ಸಾಗಿದೆ
ಮನದಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ಉಳಿದೆ
ರಂಗುರಂಗಿನ ವಯ್ಯಾರಿ
ಮನವ ಕದಿವ ಸಿಂಗಾರಿ

ಅಂಜಲ ಜಿ ಅರ್ಜುನಗಿ
ದ್ವಿತೀಯ ಐವ

ವಲಸೆ ಬಂದ ಹಕ್ಕಿ

ವಲಸೆ ಬಂದ ಹಕ್ಕಿ ನಾನು

ಗೂಡು ಸೇರಲು ಹುಡುಕಿದೆ

ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತು

ಕೆಲಕಾಲ ದಣಿವೆ ಇಂಗಿಸಿದೆ

ಇಲ್ಲಿ ಯಾರು ನನ್ನವರಲ್ಲ

ಈ ಊರಲ್ಲಿ ನನಗೊಂದು ಹೆಸರೂ ಇಲ್ಲ

ಇಲ್ಲಿ ಯಾರ ಪರಿಚಯ ಇಲ್ಲ

ಗಾಳಿನೀರಿಗೂ ನಾನೀಗ ಹೊಸಬನಾದೆನಲ್ಲ

ಕರಿಯಂತೆ ಕೆಲವರಿಗೆ

ಮುಸುಕುಧಾರಿ ಎಂದೆನಿಸುವೆನು

ನನ್ನ ನೆಲವನ್ನು

ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಲು ಹೆಣಗಾಡುವೆನು

ಗೂಡು ಸಿಕ್ಕಿತು

ಕೈಗೆ ಕೆಲಸವೂ

ಬಳಗದವರಿಗೂ ನಾನು ಪರಿಚಿತ

ಜೊತೆಗೆ ಊಟ, ಮಲಗಲು ಸ್ಥಾನ,

ಗಾಳಿ ನೀರಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಸೆ ಕೊಡಬೇಕೆಣ್ಣೆ

ವಲಸೆ ಹಕ್ಕಿ ನಾನು

ಇರಲೇಬೇಕು ತಿರುಗಿ ನೋಡದೇ

ಉಸಿರು ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದಾದರೂ

ಬದುಕಬೇಕು ನಮ್ಮವರಿಗಾಗಿ

ನವ್ಯ ಕೆ.

ಒಂದಿರುಳು....

ನಡುರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನುಸಿ, ಜಿರಲೆ, ಹಲ್ಲಿಗಲು ಬೆದರುವಂತೆ ನಾನು ಗೂರಕಿ ಹೂಡೆಯುತ್ತಿರಲು ಯಾರೂ ಹೂರಬಾಗಿಲಿನ ಮೇಲೆ ಜೂೂರಾಗಿ ಗುದ್ದಿದಂತಾಗಿ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದೆ. ಕ್ಯಾಮರಾದೂಂದಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ಹೂೂಗಿದ್ದ ರಾಯರು ಓಂತಿರುಗಿರಬಹುದೇ? ಛೇ ಇರಲಾರದು! ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪತ್ತಿಗೆ ತೂೂಂದರೆ ಕೂೂಡುವ ಬದಲಾಗಿ ತಮ್ಮೂಂದಿಗೆ ಒಯ್ದು ಕೀಲಿ ಕೈ ಬಳಸಿಯೇ ಒಳಗೆ ಬರುವ ಆಸಾಮಿ ಅವರು. ಇನ್ನೂಮ್ಮೆ ಜೂೂರಾಗಿ ಬಾಗಿಲು ಗುದ್ದಿದ ಸಪ್ಪಳ, ಜೂೂತೆಗೆ ಗುಸು ಗುಸು ಮಾತು. ರಾಯರು ಊರಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರಿತು ದರೂೂಡೆಕೂೂರರು ದಾಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದೇ? ಅವರು ಕರೆಗಂಟೆ ಬಳಸುವ ಬದಲಾಗಿ ಕೈ ಕತ್ತಿಗಳನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಾರೆಂದು ಡಿಟೆಕ್ಟಿವ್ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ ನೆನಪು!

ಕೂೂಡಲೇ ಕೈ ಕಾಲು ನಡುಗಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಛೇ ಇರಲಾರದು, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮನೆಗಳು ನಗರದ ಹೂೂರವಲಯದಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಮಲ್ಲೇಶ್ವರದ ಹೃದಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ, ತೂೂಂಬತ್ತು ಸಂಸಾರಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ಕೂೂಟ್ಟಿರುವ ಈ ಕಟ್ಟಡದೂೂಳಗೆ ಹೂೂಕ್ಕು ದರೂೂಡೆಗೆ ಯತ್ತಿಸಲು ಅವರೇನು ಹುಚ್ಚಾಸ್ಪತ್ರೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೂೂಂಡು ಓಡಿಬಂದವರೇ? ಕಾವಲುಗಾರನನ್ನು ಕೂೂಗೂೂೂಣವೆಂದರೆ ಅವನ ಸುಳಿವೇ ಇಲ್ಲ. ಪೂೂಲೀಸರಿಗೆ ತಿಳಿಸೂೂೂಣವೆಂದರೆ ಫೂೂೂನ್ ಮಾಡಲು ಕೈ ಮಂಜುಗಟ್ಟಿದಂತಾಗಿ ನಂಬರು ತಿರುಗಿಸಲು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಒಂದೆರಡು ಸಲ ತಪ್ಪು ನಂಬರುಗಳು ಸಿಕ್ಕವು. ಬಂದವರನ್ನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಎದುರಿಸುವುದೇ ಕ್ಷೇಮವೆಂದು ದೀಪ ಹಾಕಿ, ರಾಯರು ವಿಶೇಷ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿ ಮಾಡಿಸಿದ ಕಳ್ಳ ಕಿಂಡಿಯಿಂದ ಇಣುಕಿ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಯಾರವರು? ಎಂದು ಗದರಿಕೂೂಂಡೆ.

“ನಾವು ಆದಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರು” ಎಂದು ತಮ್ಮ ಪರಿಚಯ ಪತ್ರವನ್ನು ತಂಡದ ನಾಯಕರು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದರು. ನಡುರಾತ್ರಿಯ ಈ ದಾಳಿಗಾಗಿ ವಿಸ್ಮಯಪಟ್ಟರೂ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯದೇ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವಿರಲಿಲ್ಲ!

ಜೆರೂಶಾ

ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇವರಡಕ್ಕೂ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು

ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಇರುವಂತಹ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮಾಧ್ಯಮವೆಂದರೆ ಅದು ಭಾಷೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಭಾಷೆ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅದು ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾಷೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಮನುಷ್ಯ ಪಶುಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಪದ, ಪದಗಳಿಂದ ವಾಕ್ಯ, ನಂತರ ಮಾತು ಮಾತುಗಳ ಮೂಲಕ ಭಾವನೆಗಳ ವಿನಿಮಯ. ಇದು ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪ.

“ಇಂತಹ ಭಾಷೆಯೇ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಮೂರು ಲೋಕಗಳು ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು” ಎಂದು ಮಹಾಕವಿ ದಂಡಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

“ಇದಿವುಂಧಿತಮಃ ಕೃತ್ಯಂ ಜಾಯೇತ ಭುವನತ್ರಯವತ್!”

ಯದಿ ಶಬ್ದಾಪ್ಪಯಂ ಜ್ಯೋತಿರಾಸಂಸಾರಂ ನದೀಪೃಥೇ!!”

ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಗೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯಿತ್ತು. ಭಾಷೆಯ ಉಗಮದ ಅದೆಷ್ಟೋ ಶತಮಾನಗಳ ನಂತರ ಭಾಷೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ರೂಪ ಬಂದಿತೆಂದು ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಪಂಚದ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ ವೈದಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಾಲವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರ್ದರಿಸಲು ಇನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಂದು ದಾಖಲೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಿ.ಪೂ. 5000 ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹಿಂದೆಯೇ ಇದರ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಂದ ಮೇಲೆ ಭಾಷೆಯ ಉಗಮದ ಕಾಲವನ್ನು ನಿರ್ದರಿಸುವ ಮಾತೆಲ್ಲಿ? ಈ ಭಾಷೆ ಕಾಲ, ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಪ್ರದೇಶ ಧರ್ಮಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಹಲವು ಕವಲುಗಳಾಗಿ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು.

ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ 3000 ಭಾಷೆಗಳು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ 2 ವಿಧಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

1. ಆಕೃತಿ ಮೂಲ ವರ್ಗೀಕರಣ

2. ಪಾರಿವಾರಿಕ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಮೇಲಿನ ಎರಡು ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ಹಲವು ದೋಷಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಎರಡನೆಯ ವರ್ಗೀಕರಣವೇ ಅತ್ಯಂತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವೆಂದು ಸಮ್ಮತವಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಗೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 18 ಭಾಷಾಪರಿವಾರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವು -ಭಾರೋಪಿಯ ಪರಿವಾರ, ದ್ರಾವಿಡ ಪರಿವಾರ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿ ಪರಿವಾರವು ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆಯು ಒಂದೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ಪರಿವಾರದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಎಂದೋ ಅಥವಾ ತಮಿಳು ಭಾಷೆ ಎಂದೋ ಹೇಳಿದಾಕ್ಷಣ ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಗಿ ಉಳ್ಳವರ ಆಚರಣೆಗಳು ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬುದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಅಮೂರ್ತ ಸ್ವರೂಪ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಹಲವು ಅರ್ಥಗಳಿವೆ. “ಮನಸ್ಸಿನ ಪಕ್ಕತೆ”, “ನಾಗರಿಕತೆಯ ಭೌದ್ಧಿಕ ಸಾಧನೆ” ಎಂದು ಕನ್ನಡ ಕೋಶವು ಹೇಳಿದರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಭೂವಾಚಕ ಶಬ್ದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎನ್ನುವುದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದವಾಗಿದೆ.

ಧನ್ಯಶ್ರೀ ಐ.ಎ.

ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳು ನಾಲಿ

ಕಣ್ಣೆರೆದು ನೋಡು ನಾಲಿ
ಓ ಹೆಣ್ಣೇ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳು
ಬಡತನ ಎಂಬುದು ನಿನಗೂ
ನನಗೂ ಶಾಪವಾದರೂ
ನಿನ್ನನ್ನು ನೀನೇ ಕೊಲ್ಲದಿರು

ವೇಶ್ಯಾವಾಟಿಕೆಯ ದಾರಿ
ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಗೆ ತಳಹದಿಯಲ್ಲ
ಇದುವೇ ಜೀವನಕೆ ಮಾರಿ
ಜೀವನ ಅನರ್ಥ ಮಾಡದಿರು
ಕೊಡು ಬೆಲೆ ಶಿಕ್ಷಣಕೆ
ಹಲವು ದಾರಿಗಳು ತೆರೆಯುವುವು

ನಿನ್ನ ರಕ್ತ ಮಾಂಸಕಾಗಿ
ಪಾಪಿಗಳು ಕಾದಿರಲು
ಪಾಪದ ಜೀವ ಪಾಪಿಗೆ ನೀಡಿ
ನಿನ್ನ ನೀನೇ ಕೊಲ್ಲದಿರು

ಮಾರಾಟದ ಬಣ್ಣದ ಬೊಂಬೆಯಲ್ಲ
ಉಸಿರಾಡುತ್ತಿರೋ ಈ ನಾಲಿ
ಒಂದೇ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿಗೆ
ತಪ್ಪಿಯೂ ನೀ ಸಾಗದಿರು
ನಿನ್ನನು ನೀನೇ ಕೊಲ್ಲದಿರು

ಅಲ್ಲಿದೆ ಕಗ್ಗತ್ತಲ ಕೋಣೆ
ತರಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಜ್ಞಾನ ಬೆಳಕಿನ ಹಣಕೆ
ಮೆಲ್ಲನೆ ಬದುಕ ಬೆಳಗುವ
ಬತ್ತದ ಶುಭ್ರ ಬೆಳಕು
ನಡೆದಷ್ಟು ಮುಗಿಯದ ದಾರಿ

ವಿಶಿತ ವಿ.ಕೆ.

ನೆರಳೆ ಮುನ್ನುಡಿ

ಬಯಸದೇ ಬಂದ ಗೆಲೆಯ
ರೂಪ ಮೆರೆಸದ ಆಕಾರ
ಬದುಕಿಗೆ ಬಣ್ಣ ತುಂಬುವವನು
ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದೆ ಬದುಕುವವನಾತ

ಜಾತಿ ಮತ ಮೀರಿದ ಕಲೆ
ಲೋಕಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತೇ ನೆರಳಿನ ಬೆಲೆ
ಅತ್ತರೂ ನಕ್ಕರೂ ನಿನಗೆ
ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಸಮ

ನ್ಯಾಯವಿದೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ
ಏಕತೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ
ಸಮಾಜದ ಸ್ತರಗಳಿಲ್ಲ
ಅನಂತ ವಿಸ್ತಾರಗಳೆಲ್ಲಾ

ನೆರಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಬಲ್ಲದು
ನಿನಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಲು ಸಲ್ಲದು
ನೆರಳು ದೇಹದ ಕನ್ನಡಿಯಿದು
ಜಗಕ್ಕೆ ಸಮಾನತೆಯ ಮುನ್ನುಡಿಯಿದು

ಗಾಳಿ ಸುದ್ದಿ

ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಅದೇನೋ ಬಂಧ
ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಜೊತೆಗಿನ ಸಂಬಂಧ
ಹಾರುವ ನೀ ಎತ್ತರೆತ್ತರಕ್ಕೆ
ಆಕಾಶದ ತುತ್ತ ತುದಿಗೆ

ನನ್ನೊಳಗಿದೆ ಏನೋ ನಂಟು
ನಿನಗೂ ಗಾಳಿಗೂ ಬ್ರಹ್ಮಗಂಟು
ಜೀವನಕೂ ಇದೇ ಪಾಠ
ಬಯಸುವರು ನಿನ್ನ ಆಟ

ಹಾರುವ ನಿನ್ನ ರೆಕ್ಕೆಯನು
ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡಿ ಕೂರುವರು
ಕಾರಣವಾದ ಗಾಳಿಯನು
ಗಮನಿಸದೇ ದೂರುವರು

ಹೊಗಳಿಕೆ ಕೇವಲ ನಿನಗಾಗಿ
ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಯು ಏಕಾಂಗಿ
ಯಾಕೆ ಈ ಪರಿಯ ನೋಟ
ತಿಳಿಯದೆ ಗಾಳಿಯ ಮಾಯದಾಟ

ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯಾರಿಗಿದೆ
ಆಡುವವನಿಗೋ? ಆಡಿಸುವವನಿಗೋ?
ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಅಡಗಿದೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಲಿ
ಗ್ರಹಿಕೆ ತುಂಬಿದ ಮೌಲ್ಯದಲಿ

ವಿಶಿಷ್ಠ ವಿ.ಕೆ.

ಅರಿಯದೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ
ಅದೆಷ್ಟು ಅಂದ ಚಂದದ ಮುಖಾಮುಖಿ
ಸೈನಿಕರ ಶಿಸ್ತು ವಿರ ವನಿತೆಯ ಗತ್ತು
ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಸಾಕ್ಷಿ ಪರಿಸಿದ್ವೇ ಗಮ್ಮತ್ತು

ನೋಡಲು ನಿನಗೆ ಒಂದೇ ಬಣ್ಣ
ನಿನ್ನೊಳಗಿದೆ ರೋಚಕತೆಯ ಸಾವಿರ ಬಣ್ಣ
ಬದುಕೊಳಗಿದೆ ಅಗಾಧ ಸಾವಿರ ಕಥೆ
ನಮಗರಿಯಲಾಗದೆ ಸೋತದ್ದೇ ಚಿಂತೆ

ದೇವರ ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಅದ್ಭುತ
ಮಾನವ ಕ್ಷಣ ಹೊತ್ತು ನೋಡು ನಿಸರ್ಗದತ್ತ
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಅದ್ಭುತವ ತೋರಿಸಿದೆ
ನೀ ಚಗಲಿ ಇರುವೆ
ನಿನ್ನ ಮಾದರಿ ಎನಗೆ
ಸದಾ ಬಾಳಲು ಬಯಸುತ್ತಲಿರುವೆ

ಚಗಲಿ ಇರುವೆ

ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಕಿರಣ

ಕಿರಣದಡಿಯಿಂದ ಅನುದಿನದ ಆರಂಭ
ಬೆಳಕ ಜಗಕೆ ಸಂಭ್ರಮದ ಸಮಾರಂಭ
ನಿನ್ನ ಆಗಮನಕೆ ನಿಸರ್ಗವೇ ತೋರಣ
ಜಗಕೆ ಮುದವ ನೀಡುವ ರವಿಕಿರಣ

ಲೋಕಕ್ಕೆ ನಿನ್ನದೊಂದೇ ಬಣ್ಣ
ಕತ್ತಲಿಗೆ ನೀನೇ ದೊಡ್ಡಣ್ಣ
ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದೆ ಸಾವಿರ ಪ್ರಶ್ನೆ
ಅರಿಯದು ನಿನ್ನಲ್ಲಿನ ಕುತೂಹಲ-ಕಥೆ

ನೀನಿಲ್ಲದೆ ಜಗದ ಬಾಳು
ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಮೀನಿನಂತೆ
ಅನಿಯಮಿತ ಸೇವೆಯ ಗಣಿ
ಲೋಕವೆಲ್ಲ ನಿನಗೆ ಋಣಿ

ಜಗವ ಬದಲಾಯಿಸುವವರು ಕಾಣರು
ನಿನ್ನೊಡಲ ವಿಸ್ಮಯದ ಕೌತುಕವ

ವಿಶಿತ ವಿ.ಕೆ.

ಬದಲಾಗಿಲ್ಲ ಯೋಚನೆ...?

ಬಿಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ನೀಡುವ ಬಣ್ಣ ಕಪ್ಪು
ಕಾಗೆ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಪು ಕಂಡಿಲ್ಲವೇಕೆ?
ಪಕ್ಷಿ ರಾಶಿಗೆ ರಾಣಿ ಕಾಗೆಯಾಗಬಾರದೆ? ಆದರೂ
ಬದಲಾಗಿಲ್ಲ ಯೋಚನೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಶೃಂಗದಲ್ಲಿ

ಆಹಾರ ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ
ಕೂಗಿ ಕರೆಯುವುದು ತನ್ನ ಬಳಗವ
ನೆಂಟರಿಸ್ವರ ಆಗಮನಕೆ
ನೀನೇ ಸೂಚಕ.....ಆದರೂ
ಬದಲಾಗಿಲ್ಲ ಯೋಚನೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಶೃಂಗದಲ್ಲಿ

ಕಾರ್ಯಕೆ ಕಪ್ಪು ಋಣಾತ್ಮಕವಂತೆ
ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅಪಶಕುನದ ಚಿಂತೆ
ಕಪ್ಪು ಹಲಗೆಯಿಂದ ಭವ್ಯ ಭಾರತ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ
ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಶಿಖರವನೇರುತ.....ಆದರೂ
ಬದಲಾಗಿಲ್ಲ ಯೋಚನೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಶೃಂಗದಲ್ಲಿ

ನೋಟ ಬದಲಾಗಬೇಕಿದೆ

ಹೇ ಮನುಜ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳು
ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಋಷಿ ನೋಡು
ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ
ಅತಿಯಾಸೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಮಾನವ
ತಿರುಗಿ ನೋಡು ಬಡವರ ನೋವ

ಹಣವಿದ್ದರೆ ನೀನಲ್ಲ ದೊಡ್ಡವ
ಗುಣವಿದ್ದಾತನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ
ಕಣ್ಣಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಪಂಚ ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯ
ಕನಿಕರದಿಂದ ಬಾಳು ಸಹೋದರ

ರಸ್ತೆ ಬದಿ ತರಕಾರಿ ಮಾರುವ ಅಜ್ಜಿಗೆ
ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಲ್ಲವೇ
ಬಾಳ ಗೆದ್ದ ನಿಜವಾದ ವೀರ ವನಿತೆ
ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ನೀನು ತಾಯಿ

ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಗಂಟು
ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದೆ
ಮಾತುಕತೆಯ ಕೌಶಲ
ದೇವರಿಂದ ದೊರೆತ ವರವಾಗಿದೆ

ನಿನ್ನ ಫೋಟೋ ತೆಗೆಯಲು
ಯಾರು ಬಂದಿರದೆ ಇರಬಹುದು
ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ
ಉಳಿದಿದೆ ನಿನ್ನ ಛಾಯೆ

ವಿಶಿತ ವಿ.ಕೆ.

ನಿರೀಕ್ಷೆಗೆ ಉತ್ತರ ಬೇಕಿದೆ

ಕೂದಲ ಬೆಳೆಯಲು ಬಿಡಬಹುದು
ಬಣ್ಣ ಬದಲಾಗಬಹುದು ನಗು ಧರಿಸಬಹುದು
ಜಗತ್ತು ಸೆಳೆಯುವಂತೆ
ಕಸೂತಿಯ ಬೆಳಕಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ

ಆದರೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ
ನೀವು ಒಬ್ಬರಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ
ಅದೇ ರಕ್ತದ ಛಾಯೆ, ಅದೇ ಹೆಸರು -ಉಸಿರು

ನಿಮ್ಮ ಮೂಲದ ಛಾಯೆಯು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ
ನಿಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟವು ಕೆಟ್ಟದಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ....
ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ಬದುಕಬಹುದು
ಆದರೆ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ಹೊಳೆಯಬೇಕು
ಪೋಷಕರ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬೇಕಿದೆ

ಮಹೇಂದ್ ಸಾದಿಯ

ಮೂಡಣ ಪಡುವಣ ಕಡೆಗೋ

ದಾರಿ ಮೂಡಣ ಕಡೆಗೋ
ಪಯಣ ಪಡವಣದ ಕಡೆಗೋ
ಜೀವನ ಯಾರ ಕಡೆಗೋ...

ತಿಮಿರದೂಳು ತಾರೆ ಮಿಂಚಿದಡೋ
ಹಗಲಲಿ ಚಂದಿರ ಮುಳುಗದಡೋ
ಗಾಳಿ ನೆಲದಡಿ ನಲುಗಿ ಬಿಸಿತದೋ
ಬರಡು ಭೂಮಿ ಬಾಯಿ ಬಿರಿಯಿತದೋ

ಕವಲು ಕಾಗದದ ನಕ್ಷೆ ಇರದೋ
ಜೀವನ ಬರಿ ಪಾದದ ದಾರಿಯೋ
ಬಂಧು ಬಂಧನದ ಬಂಧನಗಳೋ
ಕ್ಷಣದಿ ಕಾಡುವ ಕರ್ಮದ ಕರಗಳೋ...

ಧರ್ಮ ಮರ್ಮದ ಅಧರ್ಮಗಳೋ
ಕುರುಡು ಕಣ್ಣಿನ ಜಾತಿ ಪಾತಿಗಳೋ
ಉದರದ ಒಡಲಿನ ಬಿಸಿ ಅಸೂಯೆಗಳೂ
ನೆರೆಯ ನೆರರ ಕಡು ಹಗೆಗಳೋ...

ಸಾಧನೆಯ ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಯ ದಾರಿಯೋ
ಸೋಲಿನ ಬರೀ ಸಿಹಿ ಕಹಿ ಅನುಭವಗಳೋ
ಸಮಯ ಸರಿ ಗಳಿಗೆಗಳೋ, ಅಹಿತ
ಗಳಿಗೆಗಳ ಬರೀ ಮೂಟೆಯ ಗಂಟುಗಳೋ..

ಆಸೆ ಊರ ಕಡೆಗೋ ದುರಾಸೆ ಕಾಡಿಗೋ
ಅನುದಿನ ಮನುಜನ ಜೀವನ ಹೀನವೋ
ನರ ಮಾನವನ ದುರಾಲೋಚನೆಯೋ...
ಪರಿಸರ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿನಾಶವೋ...

ಇದು ಕಲಿಯುವೋ
ಕಡು ಪಾಪಿಗಳ ಜಗವೋ

ದಾರಿ ಮೂಡಣ ಕಡೆ, ಪಯಣ
ಪಡುವಣ ಕಡೆಗೋ.....

ರೇಣುಕಾ ಸಂಗಪ್ಪವರಾ

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಕಾವ್ಯ: ದಿಗ್ವಿಜಯ ಯಾತ್ರಾ

ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗದ ದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಂಡು ಪುತ್ರ

ಭೀಮಸೇನನ ಸೈನ್ಯ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗಿ ರೋಚಮಾನನನ್ನು ಗೆದ್ದಿತು. ನಂತರ ಚೇದಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಭೀಮ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿ ಶಿಶುಪಾಲನು ಭೀಮನನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಿ ಯಜ್ಞ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತಲ್ಲವೆ? ನಾನು ಕಪ್ಪು ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ' ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ನಂತರ ಹಲವು ರಾಜರನ್ನು ಗೆದ್ದು ಕೊನೆಗೆ ಧರ್ಮಜನ ಕಾಲಿಗರಗಿ ತಾನು ತಂದ ಸಂಪತ್ತೆಲ್ಲವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದನು.

ಸಹದೇವನ ಜೈತ್ರಯಾತ್ರೆ:

ಭೀಮಸೇನ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ಕದನವು ಹೀಗೆ ಸಹದೇವನ ಮೂಲಕ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಅವನು ಸೈನ್ಯ ಸಮೇತ ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶಗಳತ್ತ ಸಾಗಿದನು. ಶೂರಸೇನನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ತೆಂಕಣದ ಮತ್ಸ್ಯವನ್ನು, ದಂತವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಗೆದ್ದನು. ಬಳಿಕ ಕುಂತಿಭೋಜನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅವನ ಮೊಮ್ಮಗನು ಅಲ್ಲಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಪಾಂಡವರು ರಾಜಸೂಯಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿದು ಅತೀವ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟನು. ಹೇರಳವಾದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನೀಡಿ ಯಾಗಕ್ಕೆ ಶುಭಕೋರಿದನು. ಮುಂದೆ ಚರ್ಮಣದ್ವಿತಿಗೆ ಬಂದನು, ಅಲ್ಲಿ ಜಂಭಕನ ಮಗನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವಂತಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಜಂಭತನ ಮಗನನ್ನು ಗೆದ್ದನು.

ಘಟೋತ್ಕಚನ ಸಹಾಯ

ಭೀಮನು ಸೈನ್ಯದೊಡನೆ ಲಂಕೆಗೆ ತೆರಳುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಮೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಮಂದಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಬಳಿಕ ರಘುನಂದನನ ಕೀರ್ತಿ ಸ್ತಂಭವಾಗಿರುವ ಸೇತುವೆಗೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೂರು ಯೋಜನ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಲಂಕೆಗೆ ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಪಯಣ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿತು.

ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರೆ ಅದು ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜನರು ಒಂದೇ ರೀತಿ ಕಂಡರೂ ಅವರವರ ಸ್ಥಾನದ ಮೇಲೆ ಅವರವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅಳಿಯುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ.

ನಕುಲನ ವಿಜಯ

ನಕುಲನು ತನ್ನ ಸೈನ್ಯದ ಜೊತೆ ಪಶ್ಚಿಮದ ಕಡೆಗೆ ಪಾದಯಾತ್ರೆ ಕೈಗೊಂಡನು, ಹೇಮತವನ್ನು ಗೆದ್ದನು. ಎಷ್ಟೋ ರಾಜರನ್ನು ಸದೆಬಡಿದನು. ಎಲ್ಲರೂ ಉದಾರವಾಗಿ ಸತ್ಕರಿಸಿ ಅತಿಶಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು

ಜ್ಯೋತಿ

ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ತಾನು ಗೆದ್ದು ತಂದ ಕಪ್ಪು ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಧರ್ಮರಾಜನಿಗೆ ನೀಡಿದನು. ನಕುಲನನ್ನು ಧರ್ಮರಾಜ ಹೊಗಳಿ ಕೊಂಡಾಡಿದನು.

ಮೂರು ಯೋಜನ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಯೋಗಶಾಲೆಯು ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತು. ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ನೃಪನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧುಸಂತರ ಮೇಲಿನ ದುರಾಡಳಿತಗಳು ನಿಂತವು.

ಅರಣ್ಯ ಪರ್ವ

ಗಂಗಾ ತೀರದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಗುರು ಬೀಷ್ಮ , ಕೃಪಾಚಾರ್ಯ, ವಿದುರಾದಿ ಬಾಂಧವರು ಹೊಗಳಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟರು. ಹಸ್ತಿನಾಪುರದ ಜನ ಸಮೂಹವನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಅರಣ್ಯದತ್ತ ಮುಂದುವರಿದರು. ಪಾಂಡವರು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳದೆ ವಾಂಡಲೀಕ ಅರಸರು, ಸೇನಾಪತಿಗಳು, ಆಶ್ರಮವಾಸಿಗಳು, ವೇದಪಾರಂಗತವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದಾಗ ಅವರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗದೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು, ಇವರನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಲಹುವುದು ಹೇಗೆ? ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿ ಹೇಳಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ವಿನಂತಿಸಿದನು.

ಆಗ ಅವರು "ಧರ್ಮರಾಜ , ನಿನ್ನ ದಾರಿಯೇ ನಮಗೆ ಹೆದ್ದಾರಿ. ನೀನು ಹಿಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಗುಹೆಯಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಮರದ ಕೆಳಗಿದ್ದರೂ ನಮಗೆ ಅದೇ ಅರಮನೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಮರಳಿ ಕಳುಹಿಸದಿರು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಧರ್ಮರಾಜನಿಗೆ ಅವರು ಮಾತು ಕೇಳಿ ಕಣ್ಣೀರು ಬಂತು. ಅಯ್ಯೋ ವಿಧಿಯೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮನ್ನು ವಿಡಂಬಿಸುತ್ತಿಯೇ? ಇವರನ್ನು ತಿರುಗಿ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಗೆ ನಂಬಿಸುವುದು ಎಂದನು.

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಕಾವ್ಯ : ವಿರಾಟಪರ್ವದ ಐದು ಘಟನೆಗಳು

1. ಕೀಚಕ

ಕೀಚಕ ಸುದೇಷ್ಣೆಯು ತಮ್ಮ, ವತ್ಸ್ಯ ದೇಶದ ಮಹಾದಂಡನಾಯಕ, ಮಹಾವೀರ ವಿರಾಟ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅವನೇ ಬಲ. ಅವನು ದಂಡಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿ ವೈರಿಗಳ ಹುಟ್ಟನ್ನಡಗಿಸಿ ವಿಘ್ನವಾದ ದನಕನಕಗಳನ್ನು ತಂದು ರಾಜ್ಯದ ಭಂಡಾರವನ್ನು ತುಂಬಿಸಿದನು.

ಒಮ್ಮೆ ಅಕ್ಕನನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಲೆಂದು ಅವಳ ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಕ್ಕನ ಸಖಿಯರಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ಮೂಟೆಯೇ ಆಗಿದ್ದ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಆಕೆಯ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರು ಹೋದನು. ಆಕೆಯನ್ನು ತಾನು ಪಡೆಯಲೇಬೇಕು, ಆಕೆಯನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದನು.

ತನ್ನ ಅಕ್ಕನಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು. ತದನಂತರ ದ್ರೌಪದಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ಆಕೆ ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾಳೆ, ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೀಚಕನು ಹೆಣ್ಣಿನ ವ್ಯಾಮೋಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಹೊರಬರಲಾಗದೆ ಅವಳ ನೆನಪಿನಲ್ಲೇ ಕೊರಗುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಬಳಿಕ ಪಾಂಡವರು ಅವನನ್ನು ವಧೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಒಂದು ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವೀರನು ಸ್ತ್ರೀ ವ್ಯಾಮೋಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಹೇಗೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ವಿನಾಶದ ಆಂಚಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಾನೆ, ಸ್ತ್ರೀ ವ್ಯಾಮೋಹ ಎಂಬುದು ಹೇಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಾನವ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೊಡೆತ ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು-ಮಣ್ಣು ಇವು ಮೂರು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಬಳಿ ಬರಬೇಕು, ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಅದರ ವ್ಯಾಮೋಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಅವನೇ ಹಿಂದೆ ಹೋದರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವು ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

2. ದಕ್ಷಿಣ ಗೋಗ್ರಹಣ:

ಪಾಂಡವರನ್ನು ಹುಡುಕಲು ನಾನಾ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ನಾನಾ ವೇಷಗಳಿಂದ ತೆರಳಿದ ಕುರುರಾಯನ ಬೇಹುಗಾರರು ಬರಿಗೈಯಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದೂತನು ಬಂದು, "ಮತ್ಸ್ಯನಗರದಲ್ಲಿ ಕೀಚಕನು ಸತ್ತು ಹೋದ ಅದೂ ಒಂದು ಸ್ತ್ರೀವ್ಯಾಮೋಹದಿಂದ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ದುರ್ಯೋಧನನು ಯೋಚಿಸಿ ಆ ಸ್ತ್ರೀ ದ್ರೌಪದಿಯೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಕೀಚಕನನ್ನು ಸಾಯಿಸಿದ್ದು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲ ಪಾಂಡವರೆ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಗಂಗೆಯ, ದ್ರೋಣ, ಕರ್ಣ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಯೋಚಿಸಿ ಹೌದು ಅದು ಪಾಂಡವರೇ , ಅಲ್ಲಿ ವಿರಾಟರಾಜನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾತವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ದಕ್ಷಿಣ ಗೋಗ್ರಹಣವೇ ಸರಿ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ದುರ್ಯೋಧನ, ಕರ್ಣ ಮುಂತಾದವರ ಒಂದು ಆಲೋಚನಾ ಶಕ್ತಿ ಅವರ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾಂಡವರು ಇಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾತವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಪಾಂಡವರು ವಿರಾಟರಾಜನ ಪಡೆಯವರಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರು. ಕೌರವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅನುಮಾನ ಬಾರದಂತೆ ಹೋರಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಪಾಂಡವರು ಹೇಗೆ ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಚತುರತೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಂಶಯವು ಬರದಂತೆ ಹೋರಾಡಿದುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಭೀಮನು ವಿರಾಟನನ್ನು ಸೆರೆಬಿಡಿಸಿ ಪಾರು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಈ ಒಂದು ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಶಕ್ತಿಗಿಂತಲೂ ಯುಕ್ತಿ

ವೇಲು ಎಂಬ ಒಂದು ಗಾದೆಯ ವಹತ್ವವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

3. ಉತ್ತರ ಗೋಗ್ರಹಣ

ಸುಯೋಧನನ ಸೇನೆಯು ದಕ್ಷಿಣ ಗೋಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಮುಖಭಂಗಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಆಗಲೇ ವಿರಾಟನಗರದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿತು. ಆಗ ವಿರಾಟರಾಜನ ಸೇನೆಯು ಸೋತಿತು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಗೋಪಾಲ ವಿರಾಟಕುಮಾರ ಉತ್ತರನನ್ನು ಕಂಡು ಹೇಳಿದನು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕುಮಾರನ ಕೋಪವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಉತ್ತರಕುಮಾರನ ಕ್ರೋಧವು ಕೆರಳಿತು. ಆತನು ತನ್ನ ಶೌರ್ಯವನ್ನು ಹೆಗಲೆಯರ ಎದುರು ವಿವರಿಸಿ ಮೀಸೆಯನ್ನು ತಿರುವಿದನು. ಹಾಗೆಯೇ ಆತನ ಗೆಲೆಯರು ಅವನನ್ನು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿದರು. ಗೆಲೆಯರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಉತ್ತರನು ತನ್ನ ಪೌರುಷದ ಬಗ್ಗೆ ಉಬ್ಬಿ ಹೋಗಿ, 'ಕೌರವರನ್ನು ನಾನು ಸದೆ ಬಡಿಯುತ್ತೇನೆ. ಕೌರವನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಮುರಿಯುತ್ತೇನೆ' ಎಂದು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಹಾರಾಡಿದನು. ಹಾಗೆಯೇ ಉತ್ತರಕುಮಾರನು ಅವರ ಮೊಗವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ತನ್ನ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದನು.

ಈ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಉತ್ತರಕುಮಾರನ ಪೌರುಷವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಆತನೇ ಆತನನ್ನು ಹೆಗಸರ ಬಳಿ ಹೊಗಳುವುದು, ಮೆರೆಯುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದನ್ನರಿತ ಪಾಂಡವರು, ಕೌರವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಹುಡುಕಲೆಂದು ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾತವಾಸದ ಅವಧಿಯೂ ಇಂದಿಗೆ ಮುಗಿದಿದೆ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ದ್ರೌಪದಿಯು ಉತ್ತರನಿಗೆ ಬೃಹನ್ನಳೆಯನ್ನು ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆತನಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತರನು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷಕ್ಕೀಡಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ನೆರವಾಗುವುದು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಗುಣ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಮಿಡಿಯುವ ಗುಣವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಮೊದಲು ಪಾಂಡವರಿಗೆ ವಿರಾಟರಾಜನಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಕೊಡುವುದನ್ನು, ಹಾಗೆಯೇ ಪಾಂಡವರು ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಳೆಯನ್ನು ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಒಬ್ಬರ ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಬ್ಬರು ನೆರವಾಗುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

4. ಉತ್ತರನ ಪೌರುಷ:

ಈ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರನ ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಅರ್ಜುನನ ನಿಜ ಮುಖ ಬಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಗಲೆಯರ ಮುಂದೆ ಪೌರುಷ ಮೆರೆದ ಉತ್ತರನು ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೌರವರ ಸಪ್ತಸಾಗರದಂತಹ ಪಡೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹೆದರುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಸಾರಥಿಯಲ್ಲಿ 'ರಣರಂಗದಿಂದ ತೆರಳುವ, ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು' ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಜುನ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. 'ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು ಆಗ ಆ

ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ ಪೌರುಷ' ಎಂದು ಬೈಯುತ್ತಾನೆ.

ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಉತ್ತರನು ಮೊದಲಿಗೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಗಸರ ಮುಂದೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಕೊಂಡಾಡದಿದ್ದರೂ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಬರೀ ಪುಕ್ಕಲನಾಗುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದು ಕೆಲವು ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ತುಂಬಿದ ಕೊಡ ತುಳುಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅರ್ಧರ್ಧ ತುಂಬಿದ ಕೊಡ ಮಾತ್ರ ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ನಾವು ಉತ್ತರ ಕುಮಾರನು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಹೊಗಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಜಂಬದಿಂದ ಮೆರೆಯುವುದನ್ನು ಸುರುವಿಗೆ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಆತ ಹೆದರಿ ನಡುವುದು, ಜೀವ ಭಯದಿಂದ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಆತನ ತಳಮಳವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆತನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡದೆಯೇ ಬರೀ ಕೌರವರ ಪಡೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು ಹೇಡಿಯಂತೆ ಹೆದರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬರೀ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಇದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಅವರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಆಡಂಬರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮೆರೆಯುವುದು ಮಾತ್ರ ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನ ನಿಜಮುಖ ಬಯಲಾಗುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಯಾರೇ ಆದರೂ ಸರಿ ಮುಖವಾಡ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಜೀವನಪೂರ್ತಿ ಕಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಂದರ್ಭ, ಸಮಯಗಳು ಆ ಮುಖವಾಡಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ.

5. ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಪಾರ್ಥ:

ಉತ್ತರನ ಸಾರಥಿಯಾಗಿ ಮಾರುವೇಷದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅರ್ಜುನನ ನಿಜಮುಖ ಬಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಕೌರವ ಪಡೆ, ಕರ್ಣರೆಲ್ಲರು ಬೆರಗುಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಕರ್ಣನು ಅವನು ಅರ್ಜುನನೇ ಆಗಿರಲಿ, ಭಾರ್ಗವ ರಾಮನೆ ಆಗಲಿ ಆತನನ್ನು ನಾನು ಬಗ್ಗು ಬಡಿಯುತ್ತೇನೆ. ನಾಶಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಕೃಪಾಚಾರ್ಯರು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಸೋಲಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ, ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕರ್ಣನಿಗೆ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕೌರವರು ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ ಸೋತು ಸೈನ್ಯವು ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಓಡಿತು. ಪಾರ್ಥನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕರ್ಣನು ಪಾರ್ಥನನ್ನು ಬಗ್ಗು ಬಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಸೋಲಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆತನ ಶೌರ್ಯ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹಾಗೂ ಬಾಣವನ್ನು ಹೊಡೆದು ಬಿಡುವ ಚಮತ್ಕಾರವನ್ನು ಕಂಡು ದೇವತೆಗಳು, ಇದೇನು ಪರಮಾಣು ಪುಂಜವೇ, ಪರಶಿವನ ಪಿನಾಕ ವಿಶಿಖವೇ? ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರದ ಗತಿಗೆ ಸಮಾನ' ಎಂದು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಅರ್ಜುನನು ಒಬ್ಬ ಮಾನವನಾಗಿದ್ದರೂ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಮೀರಿದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಭುಜಬಲವನ್ನು, ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ಶೌರ್ಯತನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು. ಆತನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಸ್ವತಃ ದೇವತೆಗಳೇ ಮೈಮೆರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವನು ಅರ್ಜುನನು.

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತ: ಭೀಷ್ಮ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ

ಕುರುವಂಶದ ರಾಜನಾಗಿದ್ದ ಶಂತನುವಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮಗನಿದ್ದನು. ಒಂದು ದಿನ ಯಮುನಾ ನದಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಶಂತನು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಯೋಜನಾಗಂಧಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಮೋಹಿತನಾದ. ಅದನ್ನು ಅವಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಅವಳು ತನ್ನ ತಂದೆಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಎಂದಳು. ಅವಳ ಸಾಕು ತಂದೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿದ ಶಂತನು ಅರಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ವಿರಹ ವೇದನೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅರಸ ದುಃಖದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಜನರ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದ ದೇವವ್ರತನು ತಂದೆಯ ದುಃಖದ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದು ಯಮುನಾ ನದಿಯ ತಟಕ್ಕೆ ಬಂದು ಯೋಜನಾಗಂಧಿಯ ತಂದೆಯನ್ನು ಕರೆಸಿ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಅದಕ್ಕೆ ಅಂಜಿಗನು, 'ಒಬ್ಬ ತಂದೆಯಾಗಿ ಮಗಳ ಒಳಿತನ್ನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಮಗಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಟ್ಟ ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಸಿಗಲಾರದೇನೋ. ರಾಜನಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಮಗನಾಗಿ ನೀನಿರುವ ಕಾರಣ ಇದು ಅಸಾಧ್ಯ' ಎಂದನು. ಅದಕ್ಕೆ ದೇವವ್ರತನು, ನಿನ್ನ ಮಗಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಟ್ಟ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆ. ಅವರು ರಾಜರಾಗಬಹುದು ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ನಾನೇಗೆ ನಂಬಲಿ ಎಂದಾಗ, ದೇವವ್ರತನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗುವ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದ ದೇವತೆಗಳು ಭೀಷ್ಮ ಭೀಷ್ಮ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಇದು ಮುಂದೆ ಭೀಷ್ಮ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಾಯಿತು. ಕವಿಯು ಈ ಕತೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ತಂದೆಗೆ ಮಗನು ನೀಡುವ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಅವರ ವೇದನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಹಾಗೆಯೇ ತಂದೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡ ಮಗಳು, ಮಗಳ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ತಂದೆಗಿರುವ ಕಾಳಜಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಹೀಗೆ ರಾಜನಾಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯಾಗಬೇಕಾದ ದೇವವ್ರತ ಅದನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ತಂದೆಗೆ ನೀಡಿದ ಗೌರವ ಅಪೂರ್ವವಾದುದು.

ಅಭಿಷೇಕ್ ವಿ.ಎಲ್.

ಪಾಂಡವ- ಕೌರವರ ಜನನ

ಭಾರತಾಸ್ತ್ರಯದಲ್ಲಿ ಮುನಿ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶದಿಂದ ಐವರು ಪಾಂಡುಪುತ್ರರು ಹಾಗೂ ನೂರು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಕುವವರು ಜನಿಸಿದರು ಎಂದಿದೆ. ಕುಂತಿಗೆ ಯಮನಿಂದ ಧರ್ಮಜ, ವಾಯುವಿನಿಂದ ಭೀಮ, ಇಂದ್ರನಿಂದ ಅರ್ಜುನ , ಆಶ್ವಿನಿದೇವತೆಯಿಂದ ನಕುಲ ಸಹದೇವರು ಹುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ.

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವೇದನೆಯಿಂದಿರುವಾಗ ವೇದವ್ಯಾಸ ಮುನಿಯು ಮಂತ್ರ ಪದಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಅದನ್ನು ಗಾಂಧಾರಿಗೆ ನೀಡಿದ. ಅದರಿಂದ ಗರ್ಭವತಿಯಾದ ಗಾಂಧಾರಿ ನಂತರ 'ಕುಂತಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಯಿತು ನನಗೆ ಗರ್ಭವೆ' ಎಂದು ಗರ್ಭವನ್ನು ಕಿತ್ತೆಸೆಯಲು ನೂರು ಚೂರಾಗಿ 100 ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದರು.

ಈ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವ ಕೌರವರ ಜಗಳವನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೌರವರಿಗೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಂದಲೇ ದ್ವೇಷದ ಗುಣ ಬಂದಿದೆ. ಪಾಂಡವ ಕೌರವರ ದ್ವೇಷ ಹುಟ್ಟುವುದು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ.

ದುಪದನ ಯಜ್ಞ

ಮಿತ್ರ ದ್ರೋಹದಿಂದ ಕೋಪಗೊಂಡ ದ್ರೋಣನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ತನ್ನ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಳಸಿ ಕೌರವ ಮತ್ತು ಪಾಂಡವರನ್ನು ಪಾಂಚಾಲ ದೇಶಕ್ಕೆ ದುಪದನನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ಕಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಪಾಂಡವರು ಸೋಲಿಸಿ ದುಪದನನ್ನು ಕರೆ ತಂದು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ದ್ರೋಣನು ಅರ್ಧ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ದುಪದನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವಮಾನಿತನಾದ ದುಪದ ಮರಳಿ ಬಂದು ಗಂಗಾ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮುಖೇನ ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ದ್ರೋಣನನ್ನು ವಧಿಸುವ ಪುತ್ರನನ್ನು ಮತ್ತು ಅರ್ಜುನನ್ನು ವರಿಸಬಲ್ಲ ಮಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸಲು ಬೇಡುತ್ತಾನೆ. ಅಂತೆಯೇ ಯಾಗದ ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಯ ಸಂದರ್ಭ ಮಗನನ್ನು ಮತ್ತು ಮಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅವರಿಗೆ ದ್ರುಪದ್ಯುಮ್ಮ ಮತ್ತು ಯಜ್ಞಸೇನಿ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದನು, ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮಗನಿಗೆ ದ್ರೋಣನ ಬಗೆಗೆ ಹಗೆತನ ತುಂಬಿಸಿದನು. ಜೊತೆಗೆ ಅವನನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ಬೇಕಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ದ್ರೋಣನ ಮೇಲೆ ಹಗೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ತೀರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕಾಗಿ ದುಪದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ.

ಕವಿಯು ಈ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರನ ಬಗೆಗಿನ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ , ದುಪದನ ಸೋಲು, ಅದು ಸೇಡಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡು ಆ ಸೇಡಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಮಕ್ಕಳು ...ಇದೇ ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ ಯಾಗ ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಗುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅದರಿಂದಲೇ ಕುರುವಂಶದ ನಾಶ ಎಂದು ಅವನು ತಿಳಿಸುತ್ತ , ಇದು ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧದ ಪ್ರಥಮ ಹೆಜ್ಜೆ ಅಥವಾ ಕಾರಣ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಮಿತ್ರರಾಗಿದ್ದವರು ಬಳಿಕ ದ್ವೇಷಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಹೇಗೆ ಸಮಾಜದ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕೆಡಿಸಿದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹಿಡಿಂಬಾಸುರನ ವಧೆ

ಅರಗಿನ ಅರಮನೆಯಿಂದ ಪಾರಾದ ಪಾಂಡವರು ಕಾಡಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನಡೆಯಲಾಗದೆ, ಭೀಮನು 4 ಮಂದಿ ಸಹೋದರರನ್ನು ತಾಯಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದನು. ದಾರಿ ಮಧ್ಯೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ಕುಳಿತು ಎಲ್ಲರೂ ನಿದ್ರೆಗೆ ಜಾರಿದಾಗ ಅವರನ್ನು ಭೀಮ ಕಾದನು. ನರ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಆಗ್ರಾಣಿಸಿದ ಹಿಡಿಂಬನೆಂಬ ದಾನವ ತನ್ನ ತಂಗಿಯನ್ನು ಕರೆದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಭಕ್ತಿಸಲು ತೆರಳೋಣ ಎಂದನು. ಅಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಹಿಡಿಂಬೆ ಭೀಮನನ್ನು ಕಂಡು ಮೋಹ ಪರವಶಳಾಗಿ ಅವನನ್ನು ವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಹಿಡಿಂಬಾಸುರನು ಭೀಮನನ್ನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಭೀಮನು, 'ಬೊಬ್ಬೆ ಹೊಡೆಯಬೇಡ, ಮಲಗಿದವರನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಬೇಡ, ನಾವು ಮೆಲ್ಲನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ' ಎಂದು ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಹಿಡಿಂಬಾಸುರರನ್ನು ಭೀಮ ಕೊಂದ ನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.. ನಂತರ ಹಿಡಿಂಬೆಯು ಭೀಮನನ್ನು 'ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೋ' ಎಂದಾಗ ಭೀಮ ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬಳಿಕ ವೇದವ್ಯಾಸರ ಮಾತಿನಂತೆ ಭೀಮನು ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಷಟೋತ್ಕಚ ಎಂಬ ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಕವಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಅಸುರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮದ ಕುರಿತು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಾಯಿಯ ಮತ್ತು ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರ ಪ್ರೀತಿ , ಅಸುರರಿಗೂ ಪ್ರೇಮ ಹುಟ್ಟುವುದು, ಕನಕಾಂಗಿ ಕಲ್ಯಾಣದ ವಿಚಾರ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಅಗ್ರಪೂಜೆ

ಪಾಂಡವರು ತಮ್ಮ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ರಾಜಸೂಯ ಯಾಗದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಅಗ್ರಪೂಜೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ಉಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಸಿದ್ದ ಭೀಷ್ಮ 'ಅಗ್ರಪೂಜೆಯ ಅಗ್ರಪೀಠದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಪೂಜೆ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮರಾಯ, 'ತಾವೇ ತಿಳಿಸಿ' ಎಂದಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ. ಹೀಗೆ ಅಗ್ರಪೂಜೆಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸಹದೇವ ಕರತಂದು ಕುಳಿರಿಸಿದಾಗ, ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಶಿಶುಪಾಲ ಪಾಂಡವರಿಗೂ , ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೂ, ಭೀಷ್ಮನಿಗೂ, ನೆರೆದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೈಯತೊಡಗಿದ. ಭೀಷ್ಮ ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಹೇಳಿದನಾದರೂ ಶಿಶುಪಾಲ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ , ಧರ್ಮರಾಯನ ಧರ್ಮದ ನುಡಿಗೂ ಬಗ್ಗಲಿಲ್ಲ. ಮಾತನ್ನು ಆಡಿ ಆಡಿ ನೂರು ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಶಿಶುಪಾಲನನ್ನು ಅವನ ತಾಯಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿನಂತೆ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರದಿಂದ ಸಾಯಿಸಿದನು. ಬಳಿಕ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅಗ್ರಪೂಜೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು.

ಈ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಕವಿಯು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಶಕ್ತಿ, ಶಿಶುಪಾಲನ ಮೊಂಡು ಧೈರ್ಯ, ಅವನ ಕೋಪ ಅವೇಶ, ಭೀಷ್ಮನ ಹಿತನುಡಿ, ಧರ್ಮರಾಯನ ಧರ್ಮ ನಡೆ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದೈವತ್ವ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತ: ಪಾಂಡವರ ವನವಾಸ

ಅಕ್ಷಯ ಪಾತ್ರೆಯ ಅನುಗ್ರಹ

ಈ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ವನವಾಸದ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ಹಸ್ತಿನಾಪುರದ ಜನ ಸಮೂಹವನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಪಾಂಡವರು ಅರಣ್ಯದತ್ತ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ದೃಶ್ಯವಿದೆ. ಧರ್ಮರಾಯನು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳದೆ ಮಾಂಡಲಿಕ ಅರಸರು, ಸೇನಾಪತಿಗಳು, ಆಶ್ರಮವಾಸಿಗಳು, ವೇದಪಾರಂಗತರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮರು ಅನೇಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದಾಗ ಅವರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗದೇ, ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು 'ತಮಗೆ ರಾಜ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಹಾಗಿರುವಾಗ ದಟ್ಟಡವಿಯ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಸಲಹುವುದು ಹೇಗೆ' ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾನೆ.

ದೌಮ್ಯರು ನೀಡಿದ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ಸೂರ್ಯನನ್ನು ತದೇಕಚಿತ್ತನಾಗಿ ನೋಡಿ ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮೂಲಾಧಾರ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಿದನು. ಅವನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ದಿನಕರನು ಅಕ್ಷಯ ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ವರವನ್ನಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡಲು ಬಂದ ಜನಸಮೂಹದ ಹಸಿವನ್ನು ನೀಗಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯನ ಧರ್ಮದ ನಡೆ, ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೆ ಇದ್ದ ಅಪಾರ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ದೂರ್ವಾಸ ಪ್ರಕರಣ

ಪಾಂಡವರು ಅರಣ್ಯ ವಾಸದಲ್ಲಿರುವಾಗ ದುರ್ಯೋಧನನು ಹಸ್ತಿನಾವತಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಏಕಚಕ್ರಾಧೀಶ್ವರನಾಗಿ ಸುಖವಾಗಿದ್ದನು. ಒಮ್ಮೆ ದುರ್ಯೋಧನನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದೂರ್ವಾಸ ಮುನಿಯು ಆಗಮಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದುರ್ಯೋಧನನ ಆತಿಥ್ಯಕ್ಕೆ ಪುನೀತರಾದ ಮಹರ್ಷಿಯು, ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ

ಅಚಲೀ

ಬೇಕಾದ ವರವನ್ನು ಬೇಡು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ದುರ್ಯೋಧನನು ಪಾಂಡವರನ್ನು ಶಾಪಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿ ಪಾಂಡವರ ಬಳಿ ಸತ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ದುರ್ಯೋಧನದ ಕಪಟ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಪಾಂಡವರು ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರೂ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಋಷಿ ಮುನಿಯ ಶಾಪದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಕೌರವರು ಹೇಗೆ ತನ್ನ ಸಹೋದರರಾದ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಧರ್ಮವು ಯಾವಾಗಲೂ ಜಯಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ದೌಪದಿಯ ಕಷ್ಟವನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಘಟನೆಯಿಂದ ಕೆಟ್ಟವರು ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯವರು ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಲವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಜನರ ಮೇಲೆ ಕಪಟತನದಿಂದ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಕಿರಾತಾರ್ಜುನ ಕಾಳಗ:

ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನು ಶಿವನಿಂದ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಸಹೋದರನಾದ ಧರ್ಮರಾಯನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಆಶಿರ್ವಾದವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವನನ್ನು ಕಾಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇತ್ತ ಅರ್ಜುನನು ಆಹಾರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಕಠಿಣ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲೆಡೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಋಷಿ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾದಾಗ ಅವರು ಶಿವನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶಿವನು ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿನಂತೆ ಶಿವನು ಹಂದಿಯನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಹಂದಿಯ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ತಪಸ್ಸು ಭಂಗಗೊಂಡ ಅರ್ಜುನನು ಬಾಣ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದಾಗ ಹಂದಿಯು ಅವನ ಕಾಲಿಗೆ ಬಂದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಕಿರಾತ (ಶಿವ) ಮತ್ತು ಅರ್ಜುನರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಕಾಳಗವೇ ನಡೆದು ಅರ್ಜುನನು ಸೋಲುತ್ತಾನೆ. ಶಿವನು ಅರ್ಜುನನ ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಮುರಿಯುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ತಪ್ಪಿನ ಅರಿವನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಶಿವನು ಅರ್ಜುನನ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಅವನಿಗೆ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನ ಅಚಲವಾದ ಭಕ್ತಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಶಿವನು ಮೆಚ್ಚಿದ ಪರಿಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಇದ್ದ ಅಹಂಕಾರವು ಮುರಿಯುವುದು , ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಪರಮ ಕರುಣಾಸಿಂಧುವಾದ ಶಿವನು ಭಕ್ತರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಕರಿ ಹನುಮನ ದರ್ಶನ

ಪಾಂಡವರು ನರ ನಾರಾಯಣಾಶ್ರಮದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪರಿಸರದ ಸೊಬಗನ್ನು ಸವಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ತನ್ಮಯರಾಗಿದ್ದರು. ತಂಗಾಳಿಯು ತೀಡುವಾಗ ಹೊತ್ತು ತಂದ ಸೌಗಂಧಿಕ ಪರಿಮಳವು ಮನೋಲ್ಲಾಸವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿತು. ದೌಪದಿಯ ಮನವು ಇದಕ್ಕೆ ಮಾರಿಹೋಯಿತು. ತನ್ನ ಮನದ ಅಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ದ್ರೌಪದಿಯು ಭೀಮಸೇನನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಾಗ , ಭೀಮಸೇನನು ಸೌಗಂಧಿಕಾ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ತರಲೆಂದು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.

ಭೀಮಸೇನನು ಸೌಗಂಧಿಕಾ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಒಂದು ಬಾಳೆ ತೋಟಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಹನುಮನು ಭೀಮಸೇನನಲ್ಲಿ ಯಾರೆಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. "ನಾನು ವೃದ್ಧನು, ನನ್ನ ಬಾಲವನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ನನಗಿಲ್ಲ. ನೀನು ಗಟ್ಟಿಗನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿ. ಮದ್ದಾನೆಯ ಹಾಗಿರುವಿ. ಈ ಕಾಡಿನ ಮೃಗಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿನಗೆ ಅಂಜಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೀನೇ ಬಾಲವನ್ನು ಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗು" ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ಭೀಮಸೇನನು ತನ್ನ ಬಲವನ್ನೆಲ್ಲ ಹಾಕಿ ಬಾಲವನ್ನು ಸರಿಸಲು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನವೆಲ್ಲವೂ ವೃಥಾವಾಯಿತು. 'ನೀನು ಯಾರು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ ಭೀಮ' 'ನಾನೋ? ತೇತ್ರಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಪ್ರಭು ಎಂಬ ಮಹಾವೀರನಿದ್ದನು. ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಾ? ರಘುಕುಲ ವೀರ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಪರಮ ಕಿಂಕರ ನಾನು, ಸುಗ್ರೀವನ ಗೆಲೆಯ ನಾನು, ವಾಯುಪುತ್ರ , ತಾಯಿ ಅಂಜನಾದೇವಿ. ನೀನೂ ವಾಯುಪುತ್ರನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಸಹೋದರ ಎಂದಾಯಿತಲ್ಲವೇ?' ಎಂದೊಡನೆ ವೃಕೋದರನು ಹನುಮನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು.

ಊರ್ವಶಿಯು ಶಾಪ:

ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಊರ್ವಶಿಯು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಮೋಹಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೋತು ಅವನಿಗೆ ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ. ಇದರಿಂದ ದುಃಖಿತನಾದ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಲೆಂದು ಇಂದ್ರನು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಊರ್ವಶಿಯು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ 'ನೀನು ಒಂದು ವರ್ಷ ನಪುಂಸಕನಾಗು (ಶಿಖಂಡಿತನ)' ಎಂದು ನೀಡಿದ ಶಾಪವು ಅವನಿಗೆ 12 ವರ್ಷದ ವನವಾಸ ಮತ್ತು 1 ವರ್ಷದ ಅಜ್ಞಾತವಾಸದಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಂದ್ರನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನ ಸ್ಥಿರವಾದ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಪರಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಡುವ ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ಆಕರ್ಷಿತವಾಗಿದೆ.

ಇಂದ್ರನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ತನ್ನ ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ವಿವಿಧ ವಿನೋದಗಳಿಂದ ಅನಂದವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅವನಿಗೆ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಕಲಿಸಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅಲೌಕಿಕ ವಿದ್ಯಾ ಪಾರಂಗತನಾಗಿ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ವರಗಳನ್ನು ಅರ್ಜುನ ಪಡೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಮುಂದೆ ಪಾಂಡವರ ಪಾಲಿಗೆ ದೈವೀದತ್ತ ವರವಾಯಿತು. ಧರ್ಮಾತ್ಮರಿಗೆ , ಸತ್ಯನಿಷ್ಠರಿಗೆ, ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಕಷ್ಟಗಳಲ್ಲೂ ಇಷ್ಟಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮನಗಾಣಬಹುದು.

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಕಾವ್ಯ: ಕರ್ಣನ ಜನನ

ಆದಿ ಪರ್ವದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕರ್ಣನ ಜನನದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಕುಂತಿಭೋಜನೆಂಬ ರಾಜನ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸುದೇವ ನೃಪನ ತಂಗಿ ಪೃಥೆಯು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಅತ್ಯಂತ ಗುಣವಂತೆ ಆಗಿದ್ದಳು. ಒಂದು ದಿನ ದೂರ್ವಾಸ ಮುನಿ ಕುಂತಿಭೋಜನ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದನು. ಅವನು ರಾಜ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುನಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಮುನಿಗಳು ಕೋಪಗೊಂಡು, “ಕುಂತಿಭೋಜನ ಅರಸುತನ ಬೆಂದು ಹೋಗಲಿ” ಎಂದು ಶಾಪ ನೀಡಿದರು. ಆಗ ಕುಂತಿ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಅತಿ ಸಂತೋಷವಾಗುವಂತೆ ಸೇವೆಗೈದಳು. ಮುನಿಗಳು ತೃಪ್ತರಾಗಿ ಕುಂತಿಗೆ ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ಕುಂತಿಯು ಹುಡುಗು ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಆ ವರವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲು ಸೂರ್ಯ ದೇವನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಳು. ಹೀಗೆ ಸೂರ್ಯ ದೇವನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಮಗುವೇ ಕರ್ಣ.

ಇಲ್ಲಿ ಕರ್ಣ ಸೂರ್ಯ ದೇವ - ಕುಂತಿಯರ ಮಗನಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸ್ಥಾನ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಶ್ರೀಮಂತ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಾಗಿದ್ದರೂ ಯಾವುದೋ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಆ ಮಗುವನ್ನು ಕಸದ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಆ ಮಗುವಿಗೆ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರ ಮಗು ಎನ್ನುವುದು ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಗೊಪ್ಪವಾಗಿ ಉಳಿದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ನಿಜ ಜೀವನದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ಕಾಣುವ ಒಂದು ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಅಂಜಲಿ ಜಿ. ಅರ್ಜುನಗಿ

ವಸಿಷ್ಠನ ಕಥೆ

ಕುರು ವಂಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೊಬ್ಬ ಸಂವರಣ ಎಂಬುವನು ಇದ್ದನು. ಅವನು ಸೂರ್ಯನ ಮಗಳಿಗೆ ಮನಸೋತನು. ಅವಳ ಸಲುವಾಗಿ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬ ಸಂಪತ್ತು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವಳಿಗಾಗಿ ಬಂದನು. ಮುಂದೆ ಅವರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಗನು ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಅವನೇ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜ ಮಹರ್ಷಿ ವಸಿಷ್ಠ. ಅವನ ಮೇಲೆ ಕೌಶಿಕನೆಂಬ ಅರಸ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ನಾಶಪಡಿಸಲು ಹವಣಿಸಿದನು. ಆದರೆ ವಸಿಷ್ಠನು ತನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯ ಬಲದಿಂದ ಪಾರಾದನು. ಆಗ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಯಾರಿಂದಲೂ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರಿತ ಕೌಶಿಕನು ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಹೋದನು.

ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ ಎಂಬುದು ಸಹ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದಾರಿ ತೋರುವ ಗುರು ಮುಖ್ಯ. ನಾವು ಕೆಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟಾಗ ನಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾದಿಯ ತೋರಿಸುವನು ಸಹ ನಮ್ಮ ಗುರುವೇ ಆಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರು ಒಂದು ದಿನ ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬಿಲ್ಲುಗಾರನೆಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಒಂದು ಸ್ಪರ್ಧೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನು ಗೆದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ತನ್ನೆಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಧಾರೆ ಎರೆದರು. ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತರೆ ನಮಗೂ ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ನಮಗೂ ಧಾರೆಯೆರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಏಕಲವ್ಯ

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಏಕಲವ್ಯ ಪಾತ್ರ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ದಿನ ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಕಾಡಿಗೆ ವಿಹಾರ ಹೊರಟರು. ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರು ಕೂಡ ಇದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಏಕಲವ್ಯನು ಸಹ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ ಒಂದು ನಾಯಿ ಬೊಗಳಲು ಆರಂಭಿಸಿತು ಮತ್ತು ಆ ಶಬ್ದ ಏಕಲವ್ಯನಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿತು. ಆಗ ಅವನು ಶಬ್ದವೇಧಿ ವಿದ್ಯೆಯ ಬಲದಿಂದ ಆ ನಾಯಿಯ ಬಾಯಿಗೆ ಗುರಿ ಇಟ್ಟು ಹೊಡೆದನು. ಗುರುಗಳು ಇವನನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷವಾದರು. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದೇನೆಂದರೆ ವಿದ್ಯೆಯೆಂಬುದು ಯಾರ ಸೊತ್ತೂ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಗಲೇಬೇಕು.

ಪಾಂಡವರ ಪುನರಾಗಮನ

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರು ಒಂದು ದಿನ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರು. ನಂತರ ದ್ರುಪದನ ಜೊತೆ ಯುದ್ಧವು ಸಹ ಆಯಿತು. ಆಗ ಕುಂತಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದಳು. ನಾವು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನಿಂತಾಗ ನಮಗೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ತುಂಬುವವರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ತುಂಬಾನೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ತುಂಬಿದುಕ್ಕೆ ಪಾಂಡವರು ಮುಂದೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಕಷ್ಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂಟಿಯೆಂದೆನಿಸಿದಾಗ ಬೇರೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ತುಂಬಾನೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳೆಲ್ಲ ಕುಟುಂಬ ಜೀವನ

ಕಾವ್ಯ ಎಲ್

ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಸಮಗ್ರ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಿಸಿರುವುದೇ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ. ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಸುಖ-ದುಃಖಗಳು, ಸರಸ-ವಿರಸಗಳು, ಶ್ರಮ-ವಿರಾಮಗಳ ಒಂದೊಂದು ಗಳಿಗೆಯನ್ನು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಹಾಡಿಕೊಂಡ ಜನಪದರು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಹಾದರ್ಶನವೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪದ್ಯ ಭಾಗವೇ ಹೆಚ್ಚು. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬದುಕಿನ ನಾನಾ ಹಂತಗಳು ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿವೆ. ಆರತಿ ಮಾಡುವಾಗ, ಹೂ ಮುಡಿಸುವಾಗ, ವಿವಾಹಿತಳಾದಾಗ ಗಂಡನ ಮನೆ-ತವರು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವಳ ಬದುಕಿನ ಏಳು ಬೀಳುಗಳಲ್ಲಿನ ಅನುಭವ ದರ್ಶನಗಳ , ಪ್ರಾಸ, ಲಯ ಮತ್ತಿತರ ಕಾವ್ಯಾಂಶಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತವಾದ ತ್ರಿಪದಿ ಹಾಡುಗಳ ಮೂಲಕ ನಮಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಸೋಬಾನೆ ಹಾಡುಗಳು, ಜೋಗುಳ ಹಾಡುಗಳು, ಬೀಸು ಕಟ್ಟುವ ಹಾಡುಗಳೆಂದು ಮುಂತಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ದೇವರ ಸ್ತುತಿ , ತವರು, ಪ್ರಕೃತಿ, ಸೋದರ ವಾತ್ಸಲ್ಯ, ಹಸುಳೆ, ಮಡದಿ, ಹರಕೆ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಇವುಗಳ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನು ಈ ತ್ರಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನ ಅನನ್ಯವಾದುದು.

ಭಾಗೀರಥಿ ಕೆರೆಗೆ ಹಾರವಾದ ಕಥನ ಕವನ

ತಾನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಿಗದಿದ್ದುದರಿಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ ನಾಡಿನ ಗೌಡ ಅನೇಕ ಸೊಸೆಯರಿದ್ದ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳನ್ನು ಕೆರೆಗೆ ಹಾರವಾಗಿ ಬಲಿ ಕೊಡಲು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕೊನೆಯ ಸೊಸೆ ಭಾಗೀರಥಿ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಈ ಸಂಚಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮೌನವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ, ಭಾಗೀರಥಿ ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಂದೆ ತಾಯಿ ಅಕ್ಕ ಇವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಮಸ್ಯೆಯ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಪ್ತಾಲೋಚನೆಗೆ ತಕ್ಕವಳಾದ ಗೆಳತಿ ಮಾತ್ರ ನೇರವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಶರಣಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಹಿತವಿದೆ ಎಂದು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಭಾಗೀರಥಿ ಕೆರೆಗೆ

ಹಾರವಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಮನಕಲಕುವ ದುರಂತ ಜನಪದ ಗೀತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪ್ರೌಢ ವಿಮರ್ಶಕರವರೆಗೆ ಎಲ್ಲರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದೆ.

ಗ್ರಾಮ ಜೀವನದ ಚಿಂತನಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮಧಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವ ಈ ಹೋರಾಟದ ಪದ್ಯ , ತನ್ನ ನಾಟ್ಯ ಸತ್ವದಿಂದ ದೃಶ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ವಿವರಗಳಿಂದ , ಮೌನದ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಕಲಾಕೃತಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಎಂಥದೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಗೀತೆ ವಿಷಾದಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಾಠಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗೀರಥಿ ಕೆರೆಗೆ ಹಾರವಾದುದನ್ನು ತಿಳಿದು ದಂಡಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಅವಳ ಗಂಡ ಮಾದೇವರಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಠೋರ ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸದಿದ್ದರೂ ತನ್ನನ್ನು ಕೆರೆಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಆಳವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ರೀತಿ ದಂಪತಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಕೆರೆಗೆ ಹಾರವಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ದಂಡಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಭಾಗೀರಥಿಯ ಗಂಡನಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಕೆಟ್ಟ ಕನಸೊಂದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಶಲ್ಯ ಸುಟ್ಟು ಹೋದ ಹಾಗೆ, ಕೋಲು ಮುರಿದ ಹಾಗೆ , ಕಟ್ಟಿದಂತಹ ಮಹಲು ತಟ್ಟನೆ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಕನಸು ಬಿದ್ದಿತು. ಇದರಿಂದ ಗಾಬರಿಗೊಂಡ ಮಾದೇವರಾಯ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ನೋಡಲೆಂದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಇದರ ವರ್ಣನೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ಗರತಿಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ತವರಿನ ಹಿರಿಮೆ

ಗರತಿಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ತವರಿನ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗರತಿಯು ತವರಿನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂಚೂರು ಮುಳ್ಳುಗಳಿಲ್ಲ, ಕಲ್ಲುಗಳು ಇಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಸಾವಿವೆಯಷ್ಟು ಮರಳು ಇಲ್ಲ. ನಡೆಯುವಾಗ ಬಿಸಿಲಿನ ಬಿಸಿಲು ಒಂಚೂರು ಸುಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು, ತಾಯಿಯ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಹಣ್ಣು ಹಾಲಿಗಿಂತ, ಬೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪಕ್ಕಿಂತಲೂ ಚಂದ ತಾಯಿಯ ಎದೆ ಹಾಲು. ತವರಿನಿಂದ ಬರುವಾಗ ತವರು ಮನೆಯವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಸೀರೆಯನ್ನು ಉಟ್ಟು , ತಂದೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಎಮ್ಮೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ಹಿಂದೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಆಕೆಗೆ ತನ್ನ ತಂದೆ -ತಾಯಿ ಶಿವ-ಗಿರಿಜೆಯ ರೀತಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ತವರು ಮನೆ ಕೈಲಾಸದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ತವರಿನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಕರಿಕೆಯ ಕುಡಿ ಹಬ್ಬಲಿ ಎಂದು ಅವಳು ಆಶಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗರತಿಗೆ ತನ್ನ ತವರು ಮನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಅಭಿಮಾನ ತುಂಬಾ ಸುಂದರವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಶಿಶುನಾಳ ಶರೀಫರ ತತ್ವಪದ: 'ತರವಲ್ಲ ತಗಿ ನಿನ್ನ ತಂಬೂರಿ' ಈ ತತ್ವಪದಲ್ಲಿ ತಂಬೂರಿಯನ್ನು ಸಾಂಕೇತಿಕ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಶರೀಫರು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ತಂಬೂರಿ ಒಂದು ವಾದ್ಯವಾಗಿರುವಂತೆ, ಬದುಕು ಮತ್ತು ದೇಹಕ್ಕೆ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ತಂಬೂರಿಯಿಂದ ಬರುವ ಮಧುರವಾದ ಸ್ವರದಂತೆ ಬದುಕು ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಉನ್ನತಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಕಲಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಪಸ್ವರಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಮದ್ದಲೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ತಂಬೂರಿಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸಾಧಕರಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬದುಕಿರಬೇಕು. ಈ ಬದುಕು ಎಂಬ ತಂಬೂರಿಯನ್ನು ಶಿವನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ದೇಹದ ರೀತಿನೀತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತಂಬೂರಿ ಮತ್ತು ಬಾಳು ಎರಡೂ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ ದೇಹವನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಶಿಶುನಾಳ ಶರೀಫರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ತಂಬೂರಿಯು ಒಂದು ಸಂಗೀತದ ವಾದ್ಯವಾದರೂ ಶರೀಫರ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ವಾದ್ಯವಾಗಿರದೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಇದು ಜೀವನ ಮತ್ತು ದೇಹಕ್ಕೆ ಸುಂದರವಾದ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಅಂಡಮಾನ್ ದ್ವೀಪಗಳು

ಗಗನ್, ತಪ್ಪಿನ, ಮೆಟ್ಟಿನ್,
ಸುಮಂಗಲ, ಸುಸ್ರತ

ಭಾರತದ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಅಂಡಮಾನ್ ದ್ವೀಪಗಳು ಶ್ರೀಮಂತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಗ್ರೇಟ್ ಅಂಡಮಾನೀಸ್, ಒಂಗೆ ಮತ್ತು ಒಜವಾರ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಗುಂಪುಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ನಿಕೋಬಾರೀಸ್ ಜನರು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಅವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ದ್ವೀಪಗಳೊಂದಿಗಿನ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಜನಾಂಗದವರು ತಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿರುವ ಜಾನಪದ ಹಾಡುಗಳ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಾಡುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿ, ಬೇಟೆ ಮತ್ತು ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದ ವಿಷಯಗಳ ಸುತ್ತ ಹೆಣೆದಿರುತ್ತವೆ.

ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ

ಭಾರತದ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಲಕ್ಷದ್ವೀಪವು ಅದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ ಮತ್ತು ಕಡಲ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಹುಪಾಲು ಮುಸ್ಲಿಮರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಅರೇಬಿಯನ್ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಜನಪದ ನೃತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಗೀತ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳು ದ್ವೀಪಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಗುರುತನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಲಕ್ಷ ದ್ವೀಪದ ಜನರು ದೋಣಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಉದ್ಯಮದಂತಹ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕುಲಕಸುಬನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕರಕುಶಲತೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಈಡ್ ಮಿಲಾದ್, ಉನ್-ನಬಿಯಂತಹ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯು ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ. ಲಕ್ಷದ್ವೀಪದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಸಮುದ್ರ ಪರಿಸರದ ಪ್ರಭಾವದ ಮಿಶ್ರಣವಾಗಿದೆ.

ನಿಕೋಬಾರೀಸ್ ನೃತ್ಯ:

ನಿಕೋಬಾರೀಸ್ ನೃತ್ಯವು ಕಾರ್ ನಿಕೋಬಾರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ನೃತ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಿಕೋಬಾರೀಸ್ ಎಂಬುದು ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಗುಂಪು. ಏಕಾಂತ ಬಯಸುವ ಮತ್ತು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ-ವಿಶೇಷವಾದ ಬುಡಕಟ್ಟು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಏಕೈಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಇದು. ಈ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಆಧುನಿಕ ಜೀವನಶೈಲಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಅಥವಾ ಆಧುನಿಕ ನಾಗರಿಕತೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿಲ್ಲ.

ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಕೋಬಾರೀಸ್ ನೃತ್ಯವನ್ನು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಸ್ಸುರಿ ಹಬ್ಬ ಅಥವಾ ಹಂದಿ ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕುಟುಂಬದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚಂದ್ರನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯ ಮಾಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವರ್ಣರಂಜಿತ ಉಡುಗೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನರ್ತಕರು ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ತೆಂಗಿನ ಗರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅತ್ಯಂತ ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಾಡುಗಳಿಗೆ ನೃತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆಯ ನಂತರ ಹಂದಿಯ ಕಾಳಗ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ನಿಕೋಬಾರೀಸ್ ನೃತ್ಯದಿಂದ ರಂಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಾರತವು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ನೃತ್ಯ ಮತ್ತು ಜನಪದ ನೃತ್ಯಗಳ ನಾಡು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ನೃತ್ಯಗಳು ಸಮುದಾಯದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ನಡುವೆ ಇರುವ ಸೌಹಾರ್ದತೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.

ನಿಕೋಬಾರೀಸ್ ಕಾರ್ ನೃತ್ಯವು ಭಾರತದ ಈ ಭಾಗದ ಪ್ರಮುಖ ನೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದು ಇವರ ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಿಕೋಬಾರೀಸ್ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಾಡುಗಳಿಗೆ ನೃತ್ಯಗಾರರು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದಾಗ ನಾಯಕನು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಚಲನೆಯಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದು ಒಂದು ರೋಚಕ ದೃಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ನರ್ತಕರು ಎಡಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ನಂತರ ಬಲಕ್ಕೆ ಚಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ನಾಯಕನನ್ನು

ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಡೀ ಗುಂಪು ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಜಿಗಿಯುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಗಿಟಾರ್ ವಾದ್ಯ ಬಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಂಡಮಾನ್ - ನಿಕೋಬಾರ್ ಜನರ ವೇಷಭೂಷಣಗಳು:

ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳ ನಿವಾಸಿಗಳು ಧರಿಸುವ ವೇಷಭೂಷಣಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವು ಆರಂಭಿಕ ವಸಾಹತುಗಾರರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ನೀಗ್ರೋಯಿಡ್ ಮತ್ತು ಮಂಗೋಲಾಯ್ಡ್ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳವರು ಸಾಮರಸ್ಯದ ಸಹಬಾಳ್ವೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಭಾರತೀಯ ಮುಖ್ಯ ಭೂಭಾಗದಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳ ಬಟ್ಟೆ ವಿಶೇಷ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಬಟ್ಟೆ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಅವರ ಕೊಡುಗೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದು.

ಬುಡಕಟ್ಟು ಮೂಲನಿವಾಸಿಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸೆಂಡಿಸೆಲೀಸ್ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಆಧುನಿಕ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ದೂರವಿದ್ದು, ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಇರುವ ಅವರ ಹಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿನ ಆಹಾರ

ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪವು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ತಾಣವಾಗಿದ್ದು, ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಪಾಕಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಆಹಾರವು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಅಂಡಮಾನ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮೀನು, ಏಡಿ, ಸಿಗಡಿ, ನಳ್ಳಿ ಮುಂತಾದವು ಹೇರಳವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನಿನ ಕರಿ (ಫಿಶ್ ಕರಿ) ಅಂಡಮಾನ್ ಅದ್ಭುತ ಭಕ್ಷ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಮೃತಸರಿ ಕುಲ್ಶಾನ್ ಮಾಚಡ್ ಜೋಲ್, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಕರಿ, ತಂದೂರಿ ಮೀನು, ಸುಟ್ಟ ನಳ್ಳಿಗಳು, ಬಾರ್ಬೆಕ್ಯೂಸ್ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಕೆಪ್, ತಂದೂರಿ ಮೀನು, ಮಾಚರ್ ಜೋಲ್ ಅಂಡಮಾನ್‌ನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರಿಸುವ ಊಟವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅನೇಕರು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಖಾದ್ಯವು ಮೂಲತಃ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸುಭಾಷ್ ಮೇಳ

ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ಸುಭಾಷ್ ಮೇಳವು ವಿಶೇಷ ಹಬ್ಬವಾಗಿದೆ. ನೇತಾಜಿ ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರ ಬೋಸ್ ಅವರ ಜನ್ಮದಿನದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಸುಭಾಷ್ ಮೇಳವನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ವಾರದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು, ವಿನೋದ ತುಂಬಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಪಂದ್ಯಾಟ, ಅವರ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳವೆಂದರೆ ಪೋರ್ಟ್ ಬ್ಲೇರ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಸೆಲ್ಯುಲಾರ್ ಜೈಲು. ಅಲ್ಲಿ ನೇತಾಜಿ ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರ ಬೋಸ್ ಅವರ ಎತ್ತರದ ಪ್ರತಿಮೆ ಇದೆ. ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಯಕನನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಬಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇದು ದ್ವೀಪದ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬರ್ ದ್ವೀಪಗಳು ಕೇವಲ ಸುಂದರವಾದ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಹಬ್ಬಗಳು ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆಗಳು ನಡೆಯುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ.

ಈ ದ್ವೀಪಸ್ತೋಮ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಇತ್ತಿಂಗ್ ಮಾರ್ಕೋಪಲಾಲೂ ನಿಕಾಲೊ ಕಾಂಟಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಇವುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಲ್ಕಳಿ-ಪಂಚಕಲಿ

ಕೋಲ್ಕಳಿ-ಪಂಚಕಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯ ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಕೋಲ್ ಎಂದರೆ ಕೋಲು, ಮತ್ತು ಪಂಚ ಎಂದರೆ ಗುರಾಣಿ. ನರ್ತಕರು ಮರದ ಅಣಕು ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋರಾಟದ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರದರ್ಶನವು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಉನ್ನಾದದಂತಹ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ತಲುಪುವವರೆಗೆ ಕ್ರಮೇಣ ವೇಗ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ನರ್ತಕರು ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತಾರೆ, ಸಣ್ಣ ಕೋಲುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅನನ್ಯ ಚಲನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ನೃತ್ಯವು ಮುಂದುವರಿದಂತೆ ವೃತ್ತವು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕುಗ್ಗುತ್ತದೆ.

ಕೋಲ್ಕಳಿ ಕೇರಳದ ಜನಪ್ರಿಯ ಜನಪದ ನೃತ್ಯವೂ ಆಗಿದೆ.

ನೃತ್ಯಗಾರರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿರುವ ಕೋಲುಗಳ ಲಯಬದ್ಧವಾದ ಬಡಿತದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನರ್ತಕರು ನೀಲವಿಲಕ್ಕೂ (ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಲೋಹದ ದೀಪ) ಸುತ್ತಲೂ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನೃತ್ಯದ ವೇಗ ಮತ್ತು ಲಯವು ಹಂತದಿಂದ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೋಲ್ಕಳಿ ಕ್ರೀಡೆಯಾಗಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಮಾತ್ರ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಜನಪದ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಿಯಮವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ದ್ವೀಪ ನಿವಾಸಿಗಳು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಲ್ ಎಂದರೆ ಕೋಲು ಎಂದರ್ಥ. ಸಂಗೀತದ ತಾಳಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೋಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನೃತ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಕೋಲ್ಕಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಸ್ಪಿಕ್ ಡ್ಯಾನ್ಸ್.

ನೃತ್ಯದ ಲಯಗಳು ಮತ್ತು ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಚಲನೆಗಳು ಮೋಡಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ನರ್ತಕರು ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಕೋಲುಗಳಿಂದ ರಚಿಸಲಾದ ಸಂಗೀತದ ಲಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನೃತ್ಯ ಮಾಡುವಾಗ ಕೋಲುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಂಗಪರಿಕರಗಳಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯಗಾರರು ಅವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಲ್ಕಳಿ ಪಾತ್ರಗಳ ದೇಹದ ಭಂಗಿಗಳು, ನೃತ್ಯ ಸಂಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಕೆಲಸವು ನೇರವಾಗಿ ಕಲರಿಪ್ಪಯಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿದೆ. ಕೋಲ್ಕಳಿ ನೃತ್ಯ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ, ಸಂಗೀತವು ವೇಗವನ್ನು ಪಡೆದಂತೆ, ನೃತ್ಯ ಕ್ರಮೇಣ ವೇಗವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರೇರಣೆ ಪ್ರಭಾವ

ಪ್ರಾಝಿಲ್ಲಾ ಪ್ಲೀನಾ ರೋಡ್ರಿಗಸ್
ಸಾರ ಸಿರೇರಾ, ಪ್ರೇಕ್ಷ ಎ, ಅನನ್ಯ ಪಿ.ಶೆಣ್ಣಿ, ಹೇಮಲತ
ದ್ವಿತೀಯ ಐ.ಫೋಕ್ ರಿಬೈಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್

ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಹಂತವಾಗಿದ್ದು, ನವೋದಯ, ಪ್ರಗತಿಶೀಲ, ನವ್ಯಗಳ ಅನಂತರದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳವಳಿಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನವೋತ್ತರ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಎಪ್ಪತ್ತರ ದಶಕದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾರಸ್ವತ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕೇಳಬರುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಗತಿಪರ ಹಾಗೂ ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯವಿದು.

ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಗಮ

1830 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಘಟನೆಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತಂದವು. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕೋಲಾಹಲದಿಂದಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಬದಲಾವಣೆ ಅನಿವಾರ್ಯವೆನಿಸಿ ಬಂಡಾಯದ ದನಿ ಮೊಳಗಿತು. ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಶೋಷಣೆಗೆ, ಅಪಮಾನಕ್ಕೆ, ಕ್ರೌರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಲೇಖಕ ಬರೆದ ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ನಿಜವಾದ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವೆನಿಸಿತು. ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡುದೇ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಿಷಿಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ; ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗಾಗಿ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿತ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಜಡವಾದಾಗ, ಪ್ರತಿಗಾಮಿಯಾದಾಗ ಅವುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುವುದು ಬಂಡಾಯ. ಅದು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಾಗ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ.

ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆಗೊಂಡ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತ 1979 ಮಾರ್ಚ್ 10 ಮತ್ತು 11ರಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡು ಈ ಚಳವಳಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟರೂಪ ಕೊಡಲು ಯತ್ನ ನಡೆಸಿತು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಹಾಗೂ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ, ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವ ಯಾಜಮಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಶೋಷಿತ ಜನತೆಯ ಪರವಾದ ಹೋರಾಟದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗಾಗಿ ಖಡ್ಗವಾಗಲಿ ಕಾವ್ಯ ಎಂಬ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಮೊಳಗಿಸಿತು.

ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂಡಾಯ

ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂಡಾಯದ ದನಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ದಾಸ, ವಚನ, ನವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೂ ಅವುಗಳ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು, ಬಂಡಾಯದ ಆಶಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ

ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಯಜಮಾನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡೆದ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳವಳಿಯಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಬದುಕಿನ ತುಡಿತಕ್ಕೆ ಹಾತೊರೆದ ವಚನಕಾರರು ಇದ್ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೀಳಿ ಅದರ ಒಡಲಲ್ಲೇ ಹೊಸ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯದ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲ. ಏಕದೇವೋಪಾಸನೆಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ, ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ದುಡಿಯುವ ವರ್ಗಕ್ಕೊಂದು ಹೊಸ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಅಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದ ಈ ಸಾಧನೆ ವಚನಕಾರರ ಬಂಡಾಯದ ಫಲವೇ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಸಾಹಿತಿಗಳು.

ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ

ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಪ್ರಗತಿ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ರಚಿತವಾದುದು ಆಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಡಂಬನೆ. ಮಡಿವಂತಿಕೆಯ ವಿರೋಧಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಬದುಕನ್ನು ಹಸನು ಮಾಡಿದೆ. ಸರ್ವಜ್ಞ ತನ್ನ ತ್ರಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕಿನ ಜಡತ್ವಕ್ಕೆ ಚಾಟಿ ಎಸೆದು, ಮೂಢನಂಬಿಕೆ, ಜಾತಿಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲೇ ವಿರೋಧಿಸಿ ಪ್ರಗತಿಪರ ಎನಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ನವೋದಯ, ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಇತ್ತೀಚಿನ ನವೋದಯ, ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳವಳಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ಮಿತಿಯಲ್ಲೇ ಶೋಷಣೆ, ಜಡ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ವಿರೋಧಿ ನಿಲುವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿವೆ. ನವೋದಯದ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಬಂದ ಪ್ರಗತಿಯೇ ಚಳವಳಿಯು ಜನತೆಯು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಕಡೆ ಮುಖ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೊಸ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

ಎಲ್ಲಿ ರಮ್ಯ-ನವ್ಯ ಪಂಥಗಳು ಸೋತಿವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ತನ್ನ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಹೊರಟಿವೆ. ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸನೆಯಲ್ಲ ಅಥವಾ ಬೌದ್ಧಿಕ ತುಡಿತವೂ ಅಲ್ಲ, ಅದೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ. ಇಂದು ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವ ಅಧೋಗತಿಗೆ ತಳ್ಳಿರುವ ಯಜಮಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಅಂಗಗಳಾದ ಜಾತಿ ವರ್ಗಗಳ ವಿರುದ್ಧ, ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಶ್ರಮ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಬಂಡಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಗೊಳಿಸುವುದೇ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಂಥ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜಡತ್ವವನ್ನು ತೋರಿಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಸಂಘಟನಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟ ಬಂಡಾಯದ್ದು. ಶೋಷಿತ ಜನತೆಯ ಪರವಾದ ನಿಲವನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಾಹಿತಿ ತನ್ನ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಅಸ್ವಶ್ಯತೆ, ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ, ಲಿಂಗಭೇದ, ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಯಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಯಿತು.

ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಮಾನವ ವಿರೋಧಿ ನೀತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಡಪಂಥೀಯ ವಿಚಾರಧಾರೆಗೆ, ದಲಿತ ಕಾಳಜಿಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಲೇಖಕನಿಗೆ ಇರಬೇಕು, ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವನು ಬದ್ಧನಾಗಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಲೇಖಕ ಆಯಾಕಾಲದ ಧೋರಣೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಲಿ, ಕೂರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರೋಧಿ ನೆಲೆಯೊಂದು ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯಾದ ಸಮಾಜದ ಬದಲಾವಣೆಯ ಧೋರಣೆಗೆ ಬದ್ಧರು, ಇಲ್ಲ ಜನಪರ ಹೋರಾಟಗಳೊಂದಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಡಪಂಥೀಯ ವಿಚಾರಧಾರೆಯನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಲು ಬದ್ಧರು.

ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಯಾವೊಬ್ಬ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ನೆಚ್ಚಿ ನಿಂತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್, ಲೋಹಿಯ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ನಾಯರ್, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿಗಳು ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯಿಯು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ಮೋಸಗಳನ್ನು , ಅಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಈ ಧ್ವನಿಯ ಆಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಮಾಜ ರಚನೆಯ ಕಳಕಳಿ, ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕುರಿತು ಉಗ್ರವಾದ ಅಸಹನೆ, ಒಂದರೊಡನೊಂದು ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅಸಮಾನತೆ ಅನ್ಯಾಯ ಶೋಷಣೆಗಳನ್ನೇ ಮೂಲಧನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯುಗಯುಗಗಳಿಂದ ಬಡವರನ್ನು ಮತ್ತು ಜಾತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೀನರಾದವರನ್ನು ತುಳಿಯುತ್ತ ಬಂದ ಯಜಮಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡೇಳುವ ಕೆಚ್ಚು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಹಿಂದಿರುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯೇ ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲ ನೆಲೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳು ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನೆಲೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಮುಖ ಸಾಹಿತಿಗಳು- ಕೃತಿಗಳು

ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖರಲ್ಲಿ ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪನವರು ಒಬ್ಬರು. ನವ್ಯದ ಕಡೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬರವಣಿಗೆ ಆರಂಭಿಸಿ ನವ್ಯದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಸ್ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಮರೆದರು. ನವ್ಯವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದಾದ 'ಮರುಕುಟಿಗ' ಎನ್ನುವ ಅವರ ಕವನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಷ್ಠೆ ಕುರಿತಂತೆ ಕವಿತೆಗಳಿವೆ. ತಮ್ಮ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಕಥಾಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಇವರು ಸುಂಟರಗಾಳಿ; 'ಕಪ್ಪು ನೆಲದ ಕೆಂಪು ಕಾಲು' ಕಥಾಸಂಕಲನಗಳನ್ನೂ, 'ಸೂತ್ರ ಹುತ್ತ'; 'ಒಂದು ಊರಿನ ಕಥೆ'; 'ಸೀಳು ನೆಲ' ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಡತನ, ಶೋಷಣೆ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಇವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು 'ಸುಂಟರಗಾಳಿಯ ಕತೆ'ಗಳು ರಚಿತವಾಗಿವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈರುಧ್ಯಗಳು, ಇವುಗಳ ಜೊತೆ ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಇವುಗಳಿಂದ ಮೂಡಿ ಬರುವ ಬಂಡಾಯದ ವಿವಿಧ ಮಜಲುಗಳನ್ನು 'ಕಪ್ಪು ನೆಲದ ಕೆಂಪು ಕಾಲು' ಕಥಾ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಬರಗೂರರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ನಗರಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ. ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಕೊಳಕುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಶೋಷಣೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗಳ ಮುಖಾಮುಖಿ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮುಂದಿಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಊರಿನ ಕತೆ ಅವರೇ ಹೇಳುವಂತೆ ಜೀವನಾನುಭವ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವದ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ತ್ರಿಕೋನಾಕಾರದ ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆ , ಪಂಚಾಯ್ತಿಯ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒಳಗೊಳಗೇ ತಿಕ್ಕಾಡುವುದು, ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಗಿಟ್ಟಿಸಲು ಹೇಣಗಾಡುವುದು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಗ್ಧ ದಲಿತರನ್ನೇ ಬಲಿಕೊಡಲು ಮುಂದಾಗುವುದು, ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಹಳ್ಳಿಗಳ ದೊಡ್ಡ ದುರಂತ , ಈ ದುರಂತದ ರಾಜಕೀಯದ ನೈಜ ಚಿತ್ರಣ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಳ ತಿಕ್ಕಾಟಗಳು ಇವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಬಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊಸದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಲೇಖಕರೆಂದರೆ ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ. 'ದ್ಯಾವನೂರು' ಎಂಬ ಕಥಾಸಂಕಲನ ಮತ್ತು 'ಒಡಲಾಳ' ಎಂಬ ಕಿರು ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಇವರು ಅಸಮಾನತೆ ಶೋಷಣೆ, ಅಮಾನವೀಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಷಾದದಿಂದ , ನೋವಿನಿಂದ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರೋಧಿ ಎಂಬುದು ನಿಜವಾದರೂ ಇವರ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಶೋಷಣೆಗೀಡಾದವರ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಕಾಳಜಿ ಹೆಚ್ಚು. ಅಮಾಸ, ಮಾರಿಕೊಂಡವರು, ಮೂಡಲಸೀಮೇಲಿ ಕೊಲೆಗಿಲೆ ಮುಂತಾದ ಕತೆಗಳು ಕಲೆಗಾರಿಕೆ ವಸ್ತುವಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ಕತೆಗಳಾಗಿವೆ. 'ಒಡಲಾಳ' ಅದರ ವಿವರಣೆಯ ಸಮಗ್ರರೂಪ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರದಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಾರ್ಹ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಕ್ರೌರ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿಯಿಂದ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ಮೇಲಾಗುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಈ ಕೃತಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಬರಹಗಾರರೆಂದರೆ ಕವಿ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯನವರು. 'ಹೊಲೆಮಾದಿಗರ ಹಾಡು', 'ಸಾವಿರಾರು ನದಿಗಳು', 'ಪಂಚಮ ನೆಲಸಮ' ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಈ ಕವಿ ಆವೇಶದಿಂದ ಕಾವ್ಯಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. 'ಅಲ್ಲೇ ಕುಂತವರೆ' ಖಂಡ ಕಾವ್ಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಾರ್ಹವಾದುದು. ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಪಡೆದು ಪರಂಪರೆಯ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಚಿಂತನಶೀಲತೆಯನ್ನು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡ ಕವಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಪಾಟೀಲರು, ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಜೈಲನ್ನೂ ಕಂಡವರು. ವರ್ತಮಾನಕ್ಕೆ ತೆರೆದ ಹೃದಯದವರಾಗಿ ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು, 'ಗಾಂಧೀಸ್ಮರಣೆ', 'ಓ ಎನ್ನ ದೇಶಬಾಂಧವರೇ' ಮುಂತಾದ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಸಮಾಜದ ಕೆಡುಕುಗಳತ್ತ ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿ, ಅವನ್ನು ವಿಡಂಬನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಚುಚ್ಚುವುದನ್ನು ಇವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಬೆಸರಹಳ್ಳಿ ರಾಮಣ್ಣ ಮತ್ತು ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ ಇವರು ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸತ್ತ್ವಶಾಲಿ ಲೇಖಕರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾದ ರಾಮಣ್ಣನವರ 'ಒಂದು ಹುಡುಗನಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಕನಸು' ಶೋಷಣೆಯ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಜನಪದ ಭಾಷೆಯನ್ನು

ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಇವರ ಕಥೆಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿವೆ. ಗಾಂಧಿ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಗರ್ಜನೆ ಕತೆಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿವೆ.

'ಬೆಟ್ಟಸಾಲು ಮಳೆ', 'ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಗಾಲಗ್ನಿ' ಎಂಬೆರಡು ಸೃಜನಶೀಲ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗಬಾರರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪರಿಸರದಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದು ಅಸಮಾನತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ದನಿ ಎತ್ತಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 'ಬೆಟ್ಟಸಾಲು ಮಳೆ' ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಾಗೂ ನಗರ ಪರಿಸರಗಳೆರಡರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಕೃತಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಂಡಾಯದ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕತೆಗಳಿರುವುದು ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಗಾಲಗ್ನಿ' ಕವನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ನವ್ಯ ಬಂಡಾಯದ ಕವಿತೆಗಳಿವೆ. ಚನ್ನಣ್ಣ ವಾಲೀಕಾರ ಬಂಡಾಯ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ಒಬ್ಬ ಶಕ್ತ ಲೇಖಕ. ನವೋದಯ, ನವ್ಯದ ತರುವಾಯ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಕವಿ ಹಾಗೂ ನಾಟಕಕಾರ. ಇವರ ಇತ್ತೀಚಿನ ಕೃತಿಗಳಾದ 'ಟೊಂಕದ ಕೆಳಗಿನ ಜನ' ಪ್ಯಾಂಥರ್ ಪದ್ಯಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಸಿಡಿದೆದ್ದ ಕೃತಿಗಳು.

ಹೊರಯಾಲ ದೊರೆಸ್ವಾಮಿಯವರ 'ಕೂಳೆ', ಎಸ್.ಎಸ್. ಹಿರೇಮಠ ಅವರ 'ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ', ಸೂಗಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠರ 'ಉಂಡು ಮಲಗಿದವರು' ಕವನ ಸಂಕಲನ; ಇಂದೂಧರ ಹೊನ್ನಪುರ ಅವರ ಬಂಡಾಯ, ರಂಜಾನ್ ದರ್ಗಾ ಅವರ 'ಕಾವ್ಯ ಬಂತು ಬೀದಿಗೆ' ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಬೆಟ್ಟರೂರು ಅವರ 'ಇದು ನನ್ನ ಭಾರತ, ಗವಿಸಿದ್ದ ಬಳ್ಳಾರಿಯವರ 'ಕತ್ತಲದೇಶದ ಪದ್ಯಗಳು', ಗಂಗಾಧರ ಮೂರ್ತಿಯವರ 'ಹೂ ಅರಳುವಂಥ ಮಣ್ಣು', ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಕೋಡಿರಾಂಪುರ ಅವರ 'ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿಯ ಕಥೆ', ಗಂಗಾಧರ ಮೊದಲಿಯಾರ್ ಅವರ 'ಸೂರ್ಯ ಹುಟ್ಟಿದ ದೇಶ' ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಷಣೆಯ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳ ಪರಿಚಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಎಚ್. ಗೋವಿಂದಯ್ಯ, ಬಾಬಾಜಾನ ಅತ್ತರ, ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ತಾಟ್ರಹಳ್ಳಿ, ಇಕ್ಬಾಲ್ ಹುಸೇನ್ ಹುಲ್ಲಕೆರೆ ಮಹಾದೇವ ಸತೀಶ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಶಿವರಾಯ ಕಾಚನಕುಪ್ಪೆ, ಎಂ ಶಿವಸಂಜಯ್ಯ, ಅಶೋಕ ಶೆಟ್ಟರ, ಜಗದೀಶ ಮಂಗಳೂರುಮಠ, ವಿಜಯ ಪಾಟೀಲ, ಶ್ಯಾಮಸುಂದರ ಬಿರಕುಂದಿ, ಡಾ. ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಹಿಮ್ಮಡಿ ಅಂತಹ ಬರಹಗಾರರು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಬಿ.ಟಿ. ಲಲಿತಾ ನಾಯಕ್ ಅವರ 'ರಂ ರೂದ್ಲಿ' ಕವನ ಸಂಕಲನ ಕೂಡ ಬಂಡಾಯದ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಲಂಬಾಣಿ ಜನರ ಜೀವನದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಆ ಜನರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಮನೋಬಲವನ್ನು ಹೇಳುವ ಕವನ. ಕವನ ಆ ಜನತೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಗೂಡಿನಿಂದ ನಾಡಿಗೆ ಬಂದರೂ ಆಗದ ಬದಲಾವಣೆಯ ಬಗೆಗೆ ವ್ಯಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮನೋಬಲದಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕೊರತೆಗಳನ್ನೂ ಮೀರಿ ನಿಲ್ಲುವ ಛಲವನ್ನು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಲಂಬಾಣಿ ಜನರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಊರೂರು ಅಲೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರು ಶಿವಾಜಿ ಪ್ರತಾಪರ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಮುಂದೆಯೂ ಲಂಬಾಣಿ ಜನಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದರು.

ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕಾಡನ್ನು ಅಲೆಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು. ಕಾಡನ್ನು ಅಲೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಉಪ್ಪು ಮೆಣಸು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಊರೂರು ಅಲೆಯುತ್ತಾ ಬಿಸಿಲು ಮಳೆಗೆ ಅವರು ಒಗ್ಗಿಕೊಂಡು ಅಂತಹ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಗೀಗೀಯ ಜನಗಳು ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂತು.

ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಜನ ನಾಡಿಗೆ ಬಂದು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ನೆಲೆಸಿದ ನೆಲೆಯನ್ನು ತಾಂಡೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ತಂಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಆ ವನವಾಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಹಲವು ರೀತಿಯ ಕಸುಬುಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಅವರು ನಾಡ ಜನಗಳಾದರು. ನಾವು ನಾಡ ಜನರಂತೆ ಬದುಕುವುದನ್ನು ಕಲಿತೆವಲ್ಲವೆಂದು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರೇ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಟ್ಟರು.

ದುಡಿಮೆಯನ್ನೇ ದೇವರೆಂದುಕೊಂಡು ದುಡಿಯುವ ಜನಗಳಾದರೂ ಲಂಬಾಣಿಗಳಿಗೆ ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆಗೂ, ಬಟ್ಟೆಗೂ ಸಮಸ್ಯೆ ಇತ್ತು. ಊಟಕ್ಕಾಗಿ ಬಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಬೀದಿತುಂಬಾ ಅಲೆಯುತ್ತ ಹಾಡಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆ ಪಾಡಿಗಾಗಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ ಜನರು ರಸಿಕ ಜನರೆಂದು ಅವರನ್ನು ಕರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹೀಗೆಯೇ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಧಣಿ ಕೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಲಾಗದೇ ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಒಳಗೊಳಗೇ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಆ ಕಾಲ ಬದಲಾಗಿದೆ ನಾವು ಪಡೆದ ನೋವು ಈಗ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥ ಪಡೆದಿದೆ. ಅವರ ತಡೆಯಲಾರದ ರೋಷ ಈಗ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿದಿದೆ. ತಮ್ಮ ರಸಿಕ ಹಾಡು ಗುಡುಗಿನಂತೆ ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ರಸಿಕ ನಾಟ್ಯ ಈಗ ರುದ್ರ ನಾಟ್ಯವನ್ನು ತಾಳಿ ವಂಚಕರ ಎದೆಯನ್ನು ನಡುಗಿಸಿದೆ. ಈ ಲಂಬಾಣಿಯವರು ಮುಂಚಿನ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ, ಈ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದು ನಾಡನ್ನಾಗಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಅವರ ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಶಗಳು ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಕಾವ್ಯ- ಅರ್ಜುನನ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ

ಉಮಾಶ್ರೀ ಎಂ.

ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಅರ್ಜುನ ಬಂದದ್ದು ಗಂಗಾತೀರಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥನ ದರ್ಶನ ಪಡೆದು ಪುನೀತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಬಳಿಕ ಧನುಷ್ಕೋಡಿಗೆ ಬಂದು ರಾಮೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಜಲಸ್ನಾನಗೈದು ಅಲ್ಲಿ ಮೊಸಳೆಯಾಗಿದ್ದ ಐದು ದೇವಕನ್ಯೆಯರಿಗೆ ಶಾಪಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ.

ಚಿತ್ರಾಂಗದೆಯ ವಿವಾಹ

ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದ ಅರ್ಜುನನು ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವಾಗ ಪಾಂಡ್ಯ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರವಾಹನ ಎಂಬ ಶೂರ ಅರಸನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ರಾಜನು ಅರ್ಜುನನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು, ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿದು ತನ್ನ ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಳು ಸುಂದರಿ ಚಿತ್ರಾಂಗದೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದನು. ಅರ್ಜುನನಿಂದ ಚಿತ್ರಾಂಗದೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನೇ ಬಬ್ರುವಾಹನ.

ಮುಂದೆ ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿರ್ಥಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತ ಅನಂತಶಯನಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಕೃತಿ ರಮಣೀಯವಾದ ಕಾಡು ಮೇಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ಕೇರಳ, ತಾಳಿವ, ಕೊಂಕಣವನ್ನು ದಾಟಿ ದ್ವಾರಕಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಾಗರ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಹೀಗೆ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಂಟು ತಿಂಗಳುಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ದ್ರುಪದನ ಯಜ್ಞ

ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಅವಮಾನಪೀಡಿತನಾದ ದ್ರುಪದನು ಗಂಗಾ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಕರೆಸಿ ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ದ್ರೋಣನ ವಧೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಪುತ್ರ ಹಾಗೂ ಅರ್ಜುನನಂತಹ ಶೂರನ ವಿವಾಹವಾಗುವಂತಹ ಪುತ್ರಿಗಾಗಿ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಯಜ್ಞದ ಪೂರ್ಣಾಹುತಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಯಜ್ಞಕುಂಡದಿಂದ ಹೊಳೆಯುವ ಅಗ್ನಿಯು ಅಪರಾವತಾರದ ರೂಪದಂತಿರುವ ಮಗುವು ಶರ, ಚಾಪ ಸಹಿತ ಕೌದ್ರಾಂಗನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿ ಬಂತು. ಹಾಗೆಯೇ ಯಜ್ಞ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲಿನಂತಿರುವ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ಮೋಹದ ಮಂತ್ರ ದೇವತೆಯಂತಿರುವ ಸುರಸುಂದರಿಯಾದ ಮಗಳೊಬ್ಬಳು ಎದ್ದು ಬಂದಳು. ಅವಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿದನು.

ಇಲ್ಲಿ ದ್ರೋಣನ ವಧೆಗಾಗಿಯೇ ದುಷ್ಯದ್ಯುಮ್ನ ಹುಟ್ಟಿದರೂ ಸಹ ಗುರುದ್ರೋಣರು ಅವನಿಗೆ ತಮಗೆ ತಿಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿದರು.

ಹಾಗೆಯೇ ಮಾನವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟೋ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೆಲವರು ತಮಗೆ ಬೇರೆಯವರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದರೂ ಸಹ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಿಂದಲೇ ಗುರು ದ್ರೋಣರ ವಧೆಯಾಯಿತು.

ನೇಮ ಮುರಿದ ಅರ್ಜುನ

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನ ಪಾತ್ರ ತುಂಬಾ ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದು. ಒಂದು ದಿನ ಕಳ್ಳರ ಬಾಧೆಯಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬೊಬ್ಬರಿಯುತ್ತ ಇಂದ್ರಪ್ರಸ್ಥ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಅವರು ಬಂದ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿದ ಅರ್ಜುನನು ಅವರನ್ನು ಸಂತೈಸಿ ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮರಳಿ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಅವರನ್ನು ಪರಿನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ತನ್ನ ಬಾಣಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಅವಸರದಿಂದ ಮಲಗುವ ಕೊಣೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು.

ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮರಾಯ ಹಾಗೂ ದ್ರೌಪದಿಯು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅರ್ಜುನನ ಉತ್ಸಾಹ ಕುಗ್ಗಿಹೋಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ರಾಣಿ ದ್ರೌಪದಿಯೊಡನೆ ಯಾರಾದರೂ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಶಯ್ಯಾಗೃಹದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಯಾರೇ ಒಳಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೂ ಸಹ ಅವರು ಒಂದು ವರ್ಷ ಪರ್ಯಂತ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ ಅರ್ಜುನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಆಗ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪೀಡಿಸಿದ ಕಳ್ಳರನ್ನು ದಂಡಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ರಾಜನ ಕರ್ತವ್ಯ ಆಗಿತ್ತು. ಮೊದಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬಂದು ನಂತರ ನಡೆದ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋದನು.

ಟ್ಯಾಗ್ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಉಪಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆದಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜನರು ಹಿಮಾಲಯದ ಭವ್ಯವಾದ ಗುಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಹುಭಾಗ ದಿಬಾಂಗ್ ಕಣಿವೆ, ಸಿಯಾಂಗ್ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ ಸುಬಾನ್ಸಿರಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಶಿ ಕೂಡ ಸೇರಿದೆ. ಅವರು ಸುಬಾನ್ಸಿರಿಯ ಕೆಳಗಿನ ಭಾಗ, ಕಮೆಂಗ್ ಮತ್ತು ಪಾಪಮ್ ಪಾಕಿನ ಪೂರ್ವದ ಅಂಚು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳದ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆ ಮೊನ್ಪಾ. ಜನಾಂಗೀಯ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯರು ಮೊನ್ಪಾವನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳಿವೆ. ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 26 ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿದ್ದು 100ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಆದಿಸ, ಅಪತಾನಿಗಳು, ಬುಗುನ್ ಹುಸೋಸ್ ಸಿಂಗ್ಲೋಸ್ ಮಿಶ್ರಿಸ್ ಮೊನ್ಪಾಸ್, ಸಿಂಗ್ಲೋಸ್, ಮಿಶ್ರಿಸ್, ಮೊನ್ಪಾಸ್, ನೆಶಿಸ್, ಶರ್ಮಕ್ಪನ್, ಟ್ಯಾಗಿನ್ ಖಿಮಿಸ್, ವಾಂಚೋನ್, ನೋಕ್ಸ್, ಯೋಬಿನ್ ಖಿಂಬಾಸ್ ಮತ್ತು ಮೆಂಬಾಸ್.

ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಇತಿಹಾಸ

ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳಿದ್ದರೂ ಅವರ ಮೂಲವು ನಿಗೂಢವಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರು ಬರ್ಮಾ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾನ್ಮಾರ್‌ನಿಂದ ಬಂದವರು. ಅದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮಂಗೋಲಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಗುಂಪುಗಳು ಈಗಲೂ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಜನರ ನಡುವಿನ ವಿವಾದದಿಂದಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಚದುರಿ ಹೋಗಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪದಿಂದಾಗಿ ಜನರು ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಜಾತಿಗಳು ಆದಿವಾಸಿ ಜನತೆಯ ಹಾಗೂ ನೇಪಾಲಿ ಮೂಲದ ಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜನರು ಹಂಗುಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಜಾತಿಗಳ ಉಡುಪುಗಳು ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಜಾತಿಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿವಿಧತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಅರಿವು ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ಜನಜಾತಿಗಳು ಬೆಟ್ಟಗಳಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಭಿನ್ನ ಅವರಣಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿವೆ. ಅವರು ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಆತ್ಮೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕಲೆ - ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಸಂಗೀತ ಹಾಗೂ ನೃತ್ಯವು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನಜೀವನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಈ ಕಲೆಗಳು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಸಂಗೀತವು ವಾರ್ಷಿಕ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತಮೋ ಹಾಗೂ ಲೋಸರ್ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಜನಜನಿತ ಗೀತೆಗಳು ಹಾಡಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ನೃತ್ಯ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಜೀವನ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗುಂಗಾ ನಾದದ ಧ್ವನಿಗಳು ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನ ನೃತ್ಯಗಳು ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ನೃತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಭಾಗವಾಗಿವೆ. ಆದಷ್ಟು ಅನೇಕ ಸಂಗೀತ ಹಾಗೂ ನೃತ್ಯ ರೀತಿಗಳು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಳವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತವೆ.

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜನರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನೃತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಮಿಶ್ರಿ ಪುರೋಹಿತರು ಇಗೋ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆದಿಸ, ವಾಂಚೋಸ್ ಮತ್ತು ನೋಕ್ಸ್ ಯುದ್ಧ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧರು ಧಾರ್ಮಿಕ ನೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ನೃತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಪುರುಷ ನೃತ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಪ್ರಿಯ ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಜಿಲಾಮು, ರೊಪ್ಪಿ, ಹುರ್ಕಾನಿ, ಪೋಪಿರ್ ರೇಖಿಂ ಪದ, ಚಲೋ ಪೊನುಂಗ್, ಬುಯ್ಯಾ, ಸಿಂಹ ನೃತ್ಯ, ಪಾಸಿ ಕೂಂಗಿ ಮತ್ತು ನವಿಲು ನೃತ್ಯ ಸೇರಿವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ನೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಹಾಡಿದ ಹಾಡುಗಳ ಲಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುವಾಗ ಸಿಂಬಲ್ ಮತ್ತು ಡ್ರಮ್ ಅನ್ನು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನುಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ಥಳೀಯರು ಹಾಡುವ ಹಾಡುಗಳು ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ನೀತಿಕಥೆಗಳು ಇರುವ ಗೀತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತೆರೆದಿಡುತ್ತವೆ. ಈ ಹಾಡುಗಳು ಪೌರಾಣಿಕ ಮತ್ತು ಜಾನಪದ ಐತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ. ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ವಿವಿಧ

ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಜಾನಪದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಜಾ-ಜಿ-ಜಾ

ಈ ಜಾನಪದ ಗೀತೆಯನ್ನು ಮದುವೆಗಳು, ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಉಲ್ಲಾಸದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ಇಬ್ಬರೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಕೋರಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ವೃತ್ತಿಪರರು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ನಂತರ, ಹಾಜರಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ.

ಬ್ಯಾರಿ:

ಬ್ಯಾರಿ ಎಂಬುದು ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರ ಪುರಾಣ, ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಥೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಹಾಡು. ಅದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಭೆಯಾಗಲಿ, ಬ್ಯಾರಿ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಹಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬ್ಯಾರಿ ದೀರ್ಘ ಹಾಡು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ, ಹಾಡಿನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚಕ್ರವು ಮುಗಿಯಲು ಗಂಟೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹಾಡಿನ ಮೂಲಕ ನಿರೂಪಿಸಿದ ಗತಕಾಲದ ವೈಭವಗಳು ಜನರಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯೇ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತವೆ.

ನೋಗಾ:

ಈ ಹಾಡನ್ನು ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವಧುವಿನ ಕಡೆಯವರು ವಧುವನ್ನು ಹೊಸ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹಿಂತಿರುಗುವಾಗ ಹಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಾಡು ವಧು ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಜೀವನವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಹಲವಾರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಸಂತೋಷವು ಈ ಹಾಡಿನ ಮೂಲ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಉಡುಪು:

ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉಡುಪುಗಳು ಅಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಜನಜಾತಿಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಜನಜಾತಿಯ ಉಡುಪುಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ಶೈಲಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಜಾತಿಯ ಚಿತ್ರಾಕೃತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಹಬ್ಬಗಳು

ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅನೇಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನರು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲೂ ಆದರ್ಶ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

1. ಸಿಯಾಂಗ್ ನದಿ ಉತ್ಸವ

ಈ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಜನವರಿ-ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಿಫಿಕ್‌ನಲ್ಲಿನ ಆದಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕೊಯ್ಲು ಋತುವಿನ ಅಂತ್ಯ ಮತ್ತು ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಆರಂಭವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನೃತ್ಯಗಳು, ದೋಣಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು, ಬಿಲ್ಲುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಔತಣಕೂಟಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮೊಪಿನ್ ಎಂಬ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಪಾಂಗ್ಲಾ ಪಾಸ್ ಚಳಿಗಾಲದ ಉತ್ಸವ

ಡಿಸೆಂಬರ್-ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಚಾಂಗ್ಲಾಂಗ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮೊನ್ನಾ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನೃತ್ಯಗಳು, ಯಾಕ್ ರೇಸ್‌ಗಳು, ಬಿಲ್ಲುಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಕರಕುಶಲ ವಸ್ತುಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಹಿಮದಿಂದ ಆವೃತವಾದ ಪೂರ್ವ ಹಿಮಾಲಯದ ಅದ್ಭುತ ನೋಟಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ .

3. ಸಂಗೀತದ ಯೀರೋ ಉತ್ಸವ

ಸಪ್ಟೆಂಬರ್-ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಝಿರೋ ಕಣವೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಉತ್ಸವವಾಗಿದೆ. ಇದು ಭಾರತ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಸಂಗೀತ ಪ್ರೇಮಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಂಗೀತ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು, ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಮಾತುಕತೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

4. ಸೋಬಂಗ್

ಫೆಬ್ರವರಿಯಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳಿಂದ ಆಚರಿಸಲಾಗುವ ಹಬ್ಬ ಇದು. ಇದು ಮಿಶ್ರಿ, ತಂಗ್ಲಾ ಮತ್ತು ನಿಶಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಆಚರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮಾರಂಭಗಳು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಟಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ವರ್ಣರಂಜಿತ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿ

ಪುರುಷರು ಪ್ರದಶಿಸುವ ಮುರುಂಗ್ ನೃತ್ಯವು ಮನಮೋಹಕವಾದುದು.

5. ನ್ಯೋಕಮ್

ಎಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಶಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷಿಯು ಮತ್ತು ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಆರಂಭವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಉತ್ತಮ ಫಸಲು , ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಕೋರುವ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಸಮುದಾಯದ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಏಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಆಬೋತಾನಿ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಪಾಕಪದ್ಧತಿಗಳು

ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಭೋಜನಗಳು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನಜಾತಿಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳು ತುಕ್ಟಾ (ನೂಡಲ್ ಸೂಪ್) ಬಾಂಬೂ ಶೂಟ್‌ಮ ಕರಿ, ಪಂಟಿ ಭಾತ್ ಮತ್ತು ಅಪೊಂಗ್ ಮುಂತಾದ ಆಹಾರಗಳಿವೆ.. ಇವು ಬಾಂಬೂ ಶೂಟ್ಸ್, ಫರ್ನ್ಸ್ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಹರ್ಬ್ಸ್ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಅರುಣಾಚಲ ಭೋಜನದ ವಿಶೇಷ ರುಚಿಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.

1. ತುಕ್ಟಾ

ತುಕ್ಟಾ ಒಂದು ನೂಡಲ್ ಸೂಪ್ ಆಗಿದ್ದು , ಇದನ್ನು ಬೇಯಿಸಿದ ಅಕ್ಕಿ , ನೂಡಲ್ಸ್ ಜೊತೆಗೆ ತರಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಂಸದೊಂದಿಗೆ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಇಲ್ಲಿನ ಜನಪ್ರಿಯ ಭಕ್ಷ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಮೂಲವನ್ನು ಟಿಬೆಟನ್ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಮೊನ್ನಾ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಮುಖ ಆಹಾರವಾಗಿದೆ.

2. ಅಪಾಂಗ್

ಇದು ಸ್ಥಳೀಯ ಬಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದು , ಹುದುಗಿಸಿದ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಬಿದಿರಿನ ಕೊಳವೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿ ಹಬ್ಬದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

3. ಬಿದಿರು ಕಳಲೆ

ಬಿದಿರು ಚಿಗುರನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಸೇವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಂಸ ಬೇಯಿಸುವಾಗ ಭಕ್ಷ್ಯದ ಸುವಾಸನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಮಳ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಬೆರೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಬಿದಿರಿನ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಇತರ ತರಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ಒಂದನ್ನೇ ಬೇಯಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ.

4. ವುಂಗ್ಲಟ್ ನಗಮ್

ಇದು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾಂಸ ಭಕ್ಷ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೋಳಿ ಮತ್ತು ಅನ್ನದೊಂದಿಗೆ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ಕಂದು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪುಡಿಮಾಡಿ, ನಂತರ ಇದನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಸಾಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೋಳಿ ಮಾಂಸದೊಂದಿಗೆ ಬೇಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಅರುಣಾಚಲ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಕರಕುಶಲ

ಇಲ್ಲಿನ ಕೃಷಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನೇಯ್ಗೆ ಮತ್ತು ಬುಟ್ಟಿ ಹೆಣೆಯುವುದು ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬುಗಳಾಗಿವೆ. ಇದು ಜನರ ದೈನಂದಿನ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದು ರಾಜ್ಯದ ಬಹುತೇಕ ಜನರ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿದೆ.

ಬೆತ್ತ ಮತ್ತು ಬಿದಿರು

ಕಬ್ಬು ಮತ್ತು ಬಿದಿರನ್ನು ಮನೆ ಕಟ್ಟಲು, ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು, ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಬಲೆ, ತೂಗು ಸೇತುವೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಧಾರ್ಮಿಕ ವಸ್ತುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕರುಗಳು, ಲೆಗ್ನಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ನೆಕ್ಲೇಸ್‌ಗಳಂತಹ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಲಂಕಾರದ ಸಣ್ಣ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಹ ಬುಟ್ಟಿ ತಂತ್ರಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಣಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆಭರಣಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಆಭರಣಗಳು ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಮತ್ತು ತಿರಾಪ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಲೋಹಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಟಿಬೆಟ್‌ನಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ತವಾಂಗ್, ಪಶ್ಚಿಮ ಕಮೆಂಗ್ ಮತ್ತು ತಿರಾಪ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಾಂಗ್ಲೋ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲಿನ ನೆಕ್ಲೇಸ್ ತಯಾರಿಕೆಯು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಸಪ್ತೆಂಬರ್‌ನಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಳೆ ಮತ್ತು ನದಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಜೊಂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ಮುಖ್ಯ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತು ಸಸ್ಯವು ಬಲಿಶಾಗ ಜೊಂಡುಗಳ ಚರ್ಮವು ಚಿನ್ನದ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ತಂಗ್ಲಾ ಚಿತ್ರಕಲೆ

ತಂಗ್ಲಾ ಚಿತ್ರಕಲೆ ಕಲಾತ್ಮಕ ಕರಕುಶಲತೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತವಾಂಗ್ ಪಶ್ಚಿಮ ಕಮೆಂಗ್ ಮೇಲಿನ ಸಿಯಾಂಗ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಂತಹ ಬೌದ್ಧ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ. ಚಿತ್ರಕಲೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮೌಲ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ.

ಕೈಮಗ್ಗಗಳು

ಕಾರ್ಪೆಟ್ ತಯಾರಿಕೆಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಚಾಂಗ್ಲಾಂಗ್ ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ಸಿಯಾಂಗ್ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಕಾರ್ಪೆಟ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ವಾಲ್ ಹ್ಯಾಂಗ್, ಕುಶನ್ ಪ್ಯಾಡ್ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಪ್ಯಾಡ್, ನೆಲದ ಹೊದಿಕೆ ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಷೇಶತೆಯಾಗಿದೆ. ಇತ್ಯಾದಿ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೈಮಗ್ಗ ವಿನ್ಯಾಸಗಳ ಮಳಿಗೆ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು ಏಕೆಂದರೆ ಅದರ 20 ಪ್ರಮುಖ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು 100ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಉಪ-ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಆಕರ್ಷಕ ಕೈಮಗ್ಗ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇವರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳೆಂದರೆ ಸ್ಕರ್ಟ್(ಗೇಲ್), ಶರ್ಟ್(ಗಲುಕ್), ಕಾಟನ್ ಶಾಲ್, ಸೈಡ್ ಬ್ಯಾಗ್, ಕರ್ಟನ್‌ಗಳು. ಇವುಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬೆಲೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಹೀಗೆ ಭಾರತದ ಪೂರ್ವದ ರಾಜ್ಯವಾದ ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶವು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯವು ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನಾಂಗೀಯ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಆಚರಣೆಗಳು, ಪದ್ಧತಿಗಳು ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸಮ್ಮಿಲನವಾಗಿದೆ.

ಉಲ್ಲೇಖ:

<https://www.litstylebun.net/traditional-drest-of-arunachalpradesh-and-its-culturel>

www.arunachulonline.in

<https://pickyourtrail.com/blog/tribes-and-tradition-of-arnuchal-pradesh>

ಹಣ ಎಂಬ ಛ್ರಮೆ

ರೇಣುಕಾ ಸಂಗಪ್ಪನವರ್

ಹಣವೇನಾದರೂ ಮರದಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳಂತೆ ಚಿಗುರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಲುಮರದ ತಿಮ್ಮಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರು ಅನಿಸುತ್ತೆ. "ಹಣ" ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಜೀವನದಲ್ಲೂ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಇದು ಶ್ರೀಮಂತರ ಬಳಿ ಇದ್ದರೂ, ಬಡವರ ಬಳಿ ಇದ್ದರೂ ಅದರ ಬೆಲೆ ಬದಲಾಗದು. ಆದರೆ ಅದು ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಅನ್ನುವುದರ ಮೇಲೆ ಅದರ ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ದಿನ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಆಗಲು ಬಂದನು. ಅವನು ತೀವ್ರ ನಿರುತ್ಸಾಹಿಯಾಗಿದ್ದು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದ್ದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, 5 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವನ ಬಳಿ ಮೂರುಸಾವಿರ ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಅಸ್ತಿ ಇತ್ತು. ಸ್ವಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಯಾವುದೋ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ದುರ್ಘಟನೆ ನಡೆದಿದ್ದರಿಂದ ಅವನು ನಷ್ಟ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಅವನು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗ ಅವನ ಅಸ್ತಿಯ ಮೊತ್ತ 2.50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಆ ಕಾರಣ ಅವನು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದನು! ಅಷ್ಟು ಹಣ ಇದ್ದರೂ ಅವನು ಸಂತೃಪ್ತನಲ್ಲ.

ಬಹುಪಾಲು ಭಾರತದ ಜನರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, "ನಿಮಗೆ ಹಣ ಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಸ್ವರ್ಗ ಬೇಕೇ" ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ಹಣವನ್ನೇ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಹಣವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಉತ್ತಮ. ಆದರೆ ಅದು ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯೊಳಗೆ ಇಳಿಯಿತೆಂದರೆ ಆಗ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನ ಸಂಕಟಮಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ತಲೆ ಸೂಕ್ತ ಜಾಗವಲ್ಲ.

ಹಣ ಮಾನವನ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉಪಕರಣವಷ್ಟೇ, ಅದೇ ಎಲ್ಲವೂ ಅಲ್ಲ. ಹಣ ಎಂದರೆ ಬಾಹ್ಯಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವನ್ನಾಗಿಸುವ ಬಗೆ. ಹಣ ಕೇವಲ ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮವೇ ಹೊರತು, ಅದುವೇ ಅಂತಿಮ ಗುರಿಯಲ್ಲ. ಹಣ ಕೆಟ್ಟದೇ? ಒಳ್ಳೆಯದ್ದೇ? ಎರಡು ಅಲ್ಲ. ಅದು ನಾವೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಒಂದು ಸಾಧನ ಅಥವಾ ಉಪಕರಣ ಅಷ್ಟೇ.

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವರ ಜೀವನ ಹಿತಕರವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಆಸೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಣ ನಿಮಗೆ ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿನ ಹಿತವನ್ನು ಕೊಡಿಸಬಹುದು. ಅದು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಂತರಿಕ ಹಿತವನ್ನು ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಬಹಳ ಹಣವಿದ್ದರೆ ನೀವು ಒಂದು ಐಷಾರಾಮಿ ಹೋಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ತಂಗಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಶರೀರ, ಮನಸ್ಸು, ಭಾವನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿ ಹಿತಕರವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಐಷಾರಾಮಿ ಹೋಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇರಬಲ್ಲೀರೇ? ಇಲ್ಲ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳು ಬಹಳ ಹಿತಕರವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ನೀವು ಒಂದು ಮರದ ಕೆಳಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆನಂದದಿಂದಿರಬಹುದು.

ಅಂದರೆ ಅದರ ಅರ್ಥ ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಹಣವಿರಬಾರದೆಂದೇ? ಹಾಗಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕು , ಯಾವುದು ಮೊದಲು ಬರಬೇಕು? ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಿತವಾಗಿದ್ದು, ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಹಣವೂ ಇದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಹೊರ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಹಿತವಾಗಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ಸರಿಯೇ ಅಥವಾ ತಪ್ಪೇ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ಹಣವು ನಿಮ್ಮ ಜೀವನಲ್ಲಿಲ್ಲದೇ ಅದು ನಿಮ್ಮ ಮೆದುಳಿಗೆ ಏರಿತೆಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಜೀವನ ದುಃಖಕರವಾಗುತ್ತದೆ.

FINAL YEAR CLASS PHOTOGRAPHS - PG

II MA - English

II MA - Economics

II MA - Journalism & Mass Communication

FINAL YEAR CLASS PHOTOGRAPHS - PG

II M.Sc - Biochemistry

II M.Sc - Biotechnology

II M.Sc - Food Science & Technology

FINAL YEAR CLASS PHOTOGRAPHS - PG

II M.Sc - Food Science Nutrition & Dietetics

II M.Sc - Chemistry

II M.Sc - Analytical Chemistry

FINAL YEAR CLASS PHOTOGRAPHS - PG

II M.Sc - Mathematics

II M.Sc - Physics

II M.Com

FINAL YEAR CLASS PHOTOGRAPHS - PG

II M.Com - Finance and Analytics

II MSW

ASSOCIATION PHOTOGRAPHS - PG

Lit-O-Sphere

Amartha

AL-Empower

ASSOCIATION PHOTOGRAPHS - PG

Chimera

Bionex

AL-Chemy

ASSOCIATION PHOTOGRAPHS - PG

Matrix

Phoenix

Freshco

ASSOCIATION PHOTOGRAPHS - PG

Film Club

Finanza

Kirana

ASSOCIATION PHOTOGRAPHS - PG

Human Wellness Forum

SAACMAAC

Research Scholars and Guides

SPORTS & GAMES TEAMS

Softball - Men

Softball & Cricket - Women

Karate - Men & Women

Football - Men

Cricket - Men

Weight Lifting - Men & Women

TEACHING FACULTY

ARTS-UG

Languages - UG

TEACHING FACULTY

BCA

BVoc

Annual 2022-23

St Aloysius College (Autonomous) Mangaluru

TEACHING FACULTY

Biological Sciences -UG

Commerce-UG

TEACHING FACULTY

BBA

UG- Physical Sciences

Annual 2022-23

St Aloysius College (Autonomous) Mangaluru

TEACHING FACULTY

PG-Humanities

PG-Sciences

TEACHING FACULTY

SAC Counsellors

Library - UG & PG

Annual 2022-23

St Aloysius College (Autonomous) Mangaluru

Aloysian Culture...

पहचान

पहचानों
बिन आँखों के जीना एक बुरा सपना है,
आज वही सपना लोगों की हकिकत बना हुआ है ।
बिना आँखों के देखना न जाने कैसे मुमकिम है,
आँखों की रोशनी के बगैर कैसे जीया जाए ।

महसूस किया है तुमने कभी प्रकृती को,
क्या कभी पहचाना है तुमने, उसकी सुंदरता को ।
आँखो तो सिर्फ देख सकती है प्रकृती के नजारों को,
क्या कभी आँखे बंद कर सुना है उसीके आवाज को ।

बंद आँखों से देखने को बच्चों का खेल मत समझो
बस आँखे बंद करके उसे महसूस करो,
सुनी वो आवाज जो आँखें नहीं देख सकती
महसूस करो उसी आवाज को जिसे आँखें नहीं सुन सकती ।

रुशाल लोबो

क्या कभी जी है, तुमने उनकी जिंदगी,
जिसके पास आँखें तो हैं, पर उनमें रोशनी नहीं होती ।
क्या कभी तुम्हें रात के अंधेरे से डर लगा है,
तो सोचो कैसे जीते होंगे वो लोग, जिनके पास वही अंधेरा जीवन भर है ।

रात के अंधेरे से मुझे एक खेल याद आ गया,
क्या कभी वो खेल तुमने भी खेला है ।
सिर्फ बच्चे नहीं बड़े भी खेलते हैं,
आँखों में पट्टी बाँधकर सबको ढूँढ़ते हैं ।

किस किसे टकराए हो, जब यह खेल तुमने अपनों के संग खेला,
दिन के उजाले में क्षण भर के अंधेरे से क्या कभी तुम्हें डर लगा ।
जब हम उस क्षण भर के अंधेरे से इतना डरते हैं,
तो आओ देते हैं हिम्मत के साथ ही होसला जिनके पास
वही अंधेरा जिंदगी भर के लिए है ।

एक रास्ता बंद हो तो दूसरा जरूर खुलत है,
हममें खामियाँ ही नहीं, खूबियाँ भी जरूर होती है ।
खामियाँ के साथ साथ खूबिया भी पहचानो,
एक खमि क्या नजर आयी, अपने खूबियों को मत भूलो ।

जानती हूँ मैं कि कहना बड़ा आसान होता है,
पर जब आपकी एक खमी दिखती है तो सारी खूबियाँ फीकी पड़ती है ।
अच्छा लगता है जब लोग अपनी खमी को अपनी खूबियों से हराते हैं,
अपनी खूबियों को ही अपनी पहचान बना लेते हैं ।

देख है मैंने ऐसे लोगों को जो अपनी खूबी को अपनी पहचान बना रहे हैं,
अपनी खूबियों से अपनी किस्मत और जिंदगी बदल रहे हैं ।
खूबी न सही पर मेहनत कर सकते हो,
अपनी मेहनत से अपनी जिंदगी बदल सकते हो ।

याद रखो इस वाक्य को ये समय भी टल जाएगा,
अच्छे समय के साथ बुरे समय में भी यह तुम्हारा साथ देगा ।
बंद आँखों से तुम सबसे पहले खुदको पहचानो,
खुदको पहचानकर तुम अपनी पहचान इस दुनियाँ में बनाओ

आया था एक अनजान नगरी में
 मैं किसी खोए मुसाफिर की तरह
 अपनी मंजिल को खोजता हुआ,
 यूँ अकेला सा भटका हुआ
 अनजान लोग नई भाषा,
 नई भाषा कहूँ या कहूँ नई भाषाएँ,
 अपने घर से हजारों मील दूर, मैं आ बैठा
 इसे मैं कुदरत का खेल कहूँ या
 अपने माँ-बाप की आशाएँ ।

क्या आपने कभी प्यार किया ?
 मैंने भी किया । प्यार क्या है ?
 मैं कहता हूँ, प्यार दोस्ती है,
 दोस्ती प्यार है ।
 अरे खुशनुसीब है वह लोग , जिसने यह दोस्ती का
 प्याला चखा है और तकदीरवाला हूँ मैं,
 जिसे यह प्याला चखाया गया है ।

अरे आया था जिस अनजान नगरी में
 मैं खोए मुसाफिर की तरह
 अपनी मंजिल को खोजता हुआ
 यूँ अकेला सा भटका हुआ

उसी अनजान नगरी में
 मुझे कुछ अपने मिल गए
 या यूँ कहूँ तो -
 मुझे मेरे तीन साल के कॉलेज के
 सपने मिल गए ।

साहिल किस्पोट्टा

जीवन का दीपक

दीपक का प्रकाश, अंधकार में विलीन,
ज्ञान की किरणें हैं जीवन की मेहनत का सीना ।

दीप की रोशनी, सजाती है अँधेरों को,
उजियारे की बूँदें, दिल को छू जाती हैं सभी को ।

संगीत है उसकी मुस्कान, खुशियों का सारा सार,
दीपक बना रहे, रोशन जीवन का यह संसार ।

समर्पण है उसका, कार्यों में सतत योगदान,
दीपक की तरह, रोशनी बिखराए आसमान ।

जीवन की पथिक, दीपक की तरह मैं बनूँ
सदैव जलता रहूँ अपने कर्तव्यों में मग्न ।

अनुभवों की ज्योति, ज्ञान का दीपक जलाए,
हर पल की चुनौती, हौसलों से पार पाए ।

अपने सपनों को, सच करने का प्रयास करें,
दीपक की तरह, जीवन में उजाला लाए ।

सदैव प्रेरित रहें, आगे बढ़ते रहें
दीपक की तरह, जीवन में रोशनी बिखरते रहें ।

दीपक एका

समुद्री सियर का जीवन

समुद्री यात्रा का जीवन एक अत्यंत रोमांचक और चुनौतीपूर्ण अनुभव होता है। यह एक साहसिक क्षेत्र है जो व्यक्ति को समुद्र के बहुमुखी रूप को अनुभव करने का अवसर देता है। समुद्री यात्रा का जीवन अनेक विविधताओं से भरपूर होता है।

पहले तो, यह एक अलग महसूस का अनुभव होता है, जहाँ व्यक्ति को समुद्र की खारी सल्लनत का सामना करना पड़ता है। लम्बे समय तक समुद्री जहाज पर रहकर, व्यक्ति को समुद्र के संतुलन और अनियमितता का अनुभव होता है। इसके साथ ही, यह एक विभिन्न संस्कृतियों और भाषाओं का मिलन होता है। क्योंकि समुद्री यात्रा विभिन्न राष्ट्रों के बीच संचार का माध्यम बनता है।

समुद्री यात्रा का जीवन भी अद्वितीय सामाजिक और राजनीति अनुभव प्रदान करता है। यहाँ परिवार से दूर रहकर, समुद्री यात्रा को संगठनशीलता, सहनशीलता, और अनूशासन का महत्व अच्छे से समझाया जाता है। समुद्री यात्रा के दौरान व्यक्ति को विभिन्न व्यक्तित्वों और संवादों से निपटने का मौका मिलता है, जिससे उनकी विचारधारा में विस्तार होता है।

समुद्री यात्रा का जीवन अनुभव का एक बहुत ही मुल्यवान खजाना है। जो व्यक्ति को अद्वितीय और अनुपम अनुभव प्रदान करता है। इस यात्रा के माध्यम से, व्यक्ति न केवल समुद्री जीवन को अनुभव करता है, बल्कि अपने आप को भी और अधिक अच्छे से समझा है।

स्विडेल मैस्करेनहास

मेरा पैसा मेरा माल । तुम कौन होते हो करनेवाले सवाल

शराब की लत समाज में एक गंभीर समस्या है, जो न केवल व्यक्ति के स्वास्थ्य को प्रभावित करती है बल्कि परिवार और समाज के लिए भी हानीकारक होती है । शराब की लत एक ऐसी बीमारी है जो धीरे-धीरे व्यक्ति को नशे में डालकर उसकी जिंदगी को बर्बाद कर देती है । शराब की लत के कई कारण हो सकते हैं । इसमें मानसिक तनाव, सामाजिक दबाव, तसलीय विकार, युवा आदी के लिए इसे एक प्रेरक माना जा सकता है । इसके परिणामस्वरूप व्यक्ति का स्वास्थ्य और संबंधों में प्रभाव होता है । शराब की लत के दुष्प्रभाव समाज में भी दिखाई देते हैं । इससे घरों में विवाद बढ़ते हैं, परिवारों को बिगाड़ना है और अक्सर व्यक्ति को समाज में लोकापराधी माना जाता है । इस समस्या का समाधान केवल शिक्षा और जागरूकता से नहीं हो सकता । सरकार को नशीले पदार्थों के विपरित प्रभावों को समझने के साथ-साथ शिक्षा और उपचार की सुविधा भी प्रदान करनी चाहिए । इसके लिए समाज को भी सहयोग करना चाहिए ताकि इस समस्या को नियंत्रित किया जा सके !

शराब की लत का इलाज करने के लिए सिर्फ एक चीज़ की जरूरत है - लोगों को उनकी शराब छीनने की जिम्मेदारी उन्हीं के शोक में डाल देनी चाहिए !!

भारतीय शिक्षा प्रणाली: समस्याएँ और समाधान

देवांग,

भारतीय शिक्षा प्रणाली एक महत्वपूर्ण और विवादित विषय है। हमारे देश में जनसंख्या की तेजी से वृद्धि के साथ, शिक्षा प्रणाली को समयोजित करने में चुनौतियों का सामना करना पड़ता है। इस लेख में हम भारतीय शिक्षा प्रणाली की कुछ मुख्य समस्याओं पर ध्यान देंगे और सुझाव प्रस्तुत करेंगे।

प्राथमिक समस्या है, आरक्षण (Reservation) की है। शिक्षा प्रणाली के सिद्धांत में अन्याय और असमानता के कारण बहुत सारे बच्चे उच्च गुणवत्ता शिक्षा से वंचित रह जाते हैं। इसके लिए, हमें समर्थन प्रदान करने और सभी बच्चों को एक समान शिक्षा का अधिकार देने की आवश्यकता है।

दूसरा शिक्षकों का अभाव। शिक्षा प्रणाली में शिक्षकों की कमी एक और मुख्य समस्या है। अधिकांश कॉलेजों में शिक्षकों की कमी के कारण छात्रों की शिक्षा पर प्रभाव पड़ता है।

इस समस्या को ठीक करने के लिए हमें अधिक शिक्षकों को शिक्षित करने और प्रोत्साहित करने की आवश्यकता है।

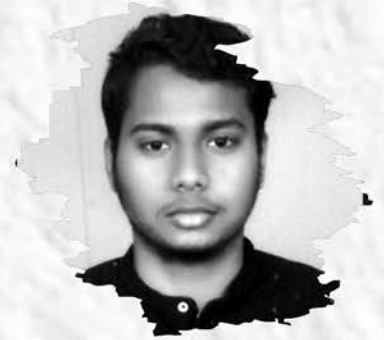
आधुनिक तकनीक के उपयोग का अभाव शिक्षा प्रणाली के विकास में एक बड़ी चुनौती है। विद्यार्थियों को तकनीकी शिक्षा और उन्नत साधनों की उपलब्धता के लिए सामर्थ्यवर्धक कार्यक्रमों की आवश्यकता है।

ज्यादातर शिक्षा संस्थानों में गुणवत्ता (qualities of education) की कमी की समस्या है। शिक्षा प्रणाली में गुणवत्ता को मजबूत करने के लिए, शिक्षकों को नियमित रूप से प्रशिक्षण (training) की आवश्यकता है, और नवाचारी शिक्षा तकनीकों का उपयोग करना चाहिए।

अंत में, हमें शिक्षा प्रणाली में सुधार करने की आवश्यकता है ताकि हमारे देश के बच्चे और युवा अपने पूरे पोटेंशियल को साकार कर सकें। यह समय है कि हम एक समर्थ और स्मान शिक्षा प्रणाली का निर्माण करें, जो हर एक को शिक्षा का अधिकार और स्वतंत्रता प्रदान करें।

आँखों में आँसू लेकर
होंठो से मुस्कुराती है वह
बुरे हालत लेकर,
दूसरों का हाल पूछती है वह,
वक्त चाहे अच्छा हो या बुरा,
हमेशा साथ निभाती है वह ।
हमारी प्यारी, सबकी प्यारी शिक्षक हमारी
संध्या मैम् है वह

मोहम्मद अदीप शेख

उदासी

मैं ठीक हूँ पर ठीक नहीं हूँ ।
अंदर से कुछ दुःख मेहसूस होत है रोज़ ।
अंदर से टूटी हुई हूँ
मुझे भी नहीं पता क्या चल रहा है ।

हर दिन मैं सोचती हूँ कि सब ठीक होत,
लेकिन मन मैं एक ही बात चलती है कि
जो भी होता है सब अच्छे के लिए होता है ।

मैं अपनी परेशानियों को अपने पास रकती हूँ ।
मुझे मेरी पर शानियों को दूसरे को बताने के लिए बहुत मुश्किल है
और मुझमे वह हिम्मत नहीं बसी है ।

जब भी मैं अपने परिवार के सात वक्त गुजारती हूँ ।
मुझे वो कुशी मेहसूस नही होती
पर मुझे नहीं पता की मैं क्यों उदास हूँ ।

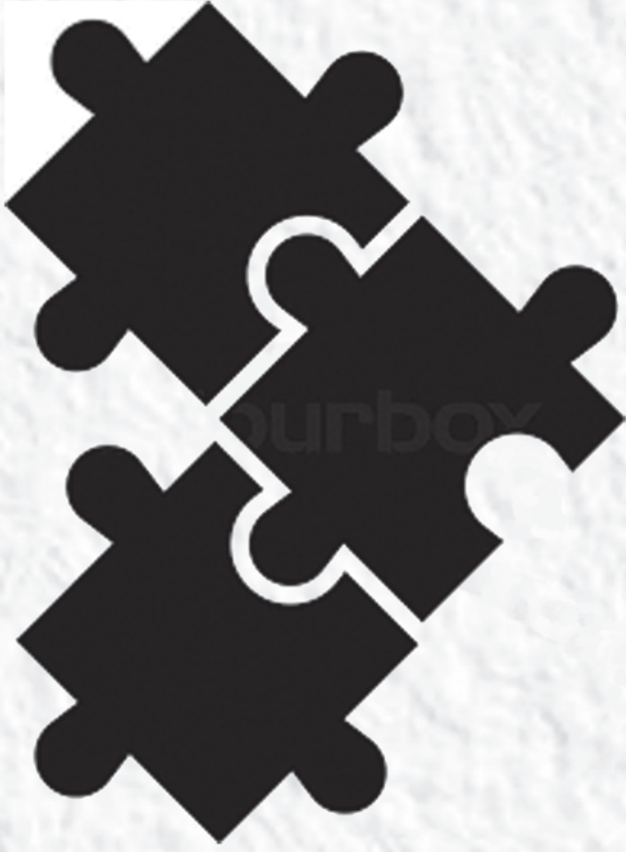

फातिमा शाहुल हमीद

मेरे कदम

कदम मेरे चल पडे न जाने किस ओर,
नहीं जानते मंजिल, पर चल पड़े हैं, रोशनी की ओर ।
कदम मेरे बड़ रहे थे, तो न जाने क्यों मिला वो दोस्त,
भडका दी उसने मेरी मंजिल, जब उसके पड गए मेरी मंजिल पर नयन ।
जानता है मेरा दिल और जानता है मेरा मन,
कदम चल पडे है मेरे गलत रास्ते की ओर ।
कदम तो मेरे चल पड़े, दोस्त के बनाये रास्ते पर,
देर से ही सही पर संभाला खुदको और लिया सही रास्ता करके प्रभु को नमन ।
होश तो संभाला पर आगे का रास्ता था चट्टान के बराबर
चट्टान जैसे रास्ते में साथ देने आया दोस्त मेरा शेर बराबर ।
सच्चे दोस्त ने मिलाए कदम मुझसे, बनाया रास्ता आसान,
मिल गई मंजिल मुझे जब उसने थाम लिया मेरा हाथ ।
दोस्त बनाओ ऐसा जो आपका रास्था करे आसान,
दोस्त तो सिर्फ सच्चा बनाना है जिंदगी में,
पर दोस्त के साथ-साथ खुद में भी वही सच्चाई रहती है ।

पहेलियाँ

एक अनोखी चिड़िया है तालब किनारे रहती है ।
चोंच सुनहरी जगमग, लेकिन पूँछ से पानी पीती है
उत्तर: दिया बाती

एक पैर और काली धोती, सरदी में हर दम है सोरी ।
गर्मी में छया करती है, पर बारिश में है वो रोती
उत्तर: छतरी

हरे रंग के दरबार में इक बैठा है राजा ।
कांटों में पला है मगर निराली उसकी आभा ।
उत्तर : गुलाब

वह क्या है, जिसके पास एक आँख है फिर भी वह देख
नहीं सकती है?
उत्तर : सुई

जल से भरा एक मटका
जो है सबसे ऊँचा लटका ।
पी लो पानी है मिठा,
जरा नहीं है सट्टा ।
उत्तर : नारियल

सरल प्रीति पिंटो

सेवा

कितने ही लोग हैं इस दुनिया में,
सोचने पर बह जाए बाढ़ ।
इस पानी से सींचू में
समर्पण की ये आग ।

पल पल तड़पते हैं,
और यहां हम अनजान हैं ।
कुछ तो करना हमारा भी फर्ज है,
आखिर वह भी तो एक जान है ।

जीवन जीना है नहीं आसान
जब करो सेवा,
तो बन जाता है जीवन स्वर्ग समान ।
चुप ना बैठो तुम कुछ तो करो,
आखिर किस लिए है मिला तुम्हें यह जीवनदान ।

पैर उनके हैं ग्रास्त रोग से,
निभा रहें फल पापी होने का ।

गर कहू सुन लेने को तुम जैसे पुण्यात्मा से
चुप बैठने से सह रहे हो,
तुम भी भार रोग का ।

झूमते रहते हम मस्त याद में,
अपने राजा राम के
जाओ जाकर उनकी मदद करो,
वह भी तो रूप है भगवान के ।

निखिता

रक्षा का एक वचन

एक रिश्ता ऐसा,
वादे जैसा ।
दिया वीर ने एक वचन
रक्षण उम्र भर का ।

किंतु कट्टी-बट्टी के इस प्रेम भरे रिश्ते में,
दिया गया एक और वचन ।
उम्र भर के मार्गदर्शन और साथ का वादा
किया किसी और ने भी रक्षण का दावा

युग युग पहले किया था किसी ने ऐसा ही एक वादा,
सखी वीर ने बांधी थी घाव पर अपने पल्लू से बनी राखी,
वृतांत जो बन गई एक अभूतपूर्व गाथा ।

जमीन आसमान का ऐसा संगम,
वीर वीरा का यह उमंग ।
लड़ाई झगड़े है जन्माधिकार,
है मगर प्रेम अपार

ದಿಶಾ

ಫ್ಲೋರಾ ಕ್ಯಾಸ್ತೆಲಿನೊ
ವಿಭಾಗಾಧ್ಯಕ್ಷಿಣ್, ಕೊಂಕಣಿ ವಿಭಾಗ್

ಸುನೀತಚ್ಯಾ ಜೀವನಾಂತ್ ಘಡ್ಗಡೊ ಮಾರ್ಲೊ ಜೆದ್ನಾ ತಾಕಾ ತಾಚ್ಯಾ ಆವಯ್ ಸಾರ್ಕಾ ಸಾಸುಮಾಂಯ್, “ಮ್ಹಜೊ ಪೂತ್ ಗಲ್ಪಾಂತ್ ಕಾಜಾರಿ ಆನಿ ತಾಕಾ ಏಕ್ ಚೆಡು ಭುರ್ಗಂ ಆಸಾ”!! ಮ್ಹಣ್ತಾನಾ.

ತೊ ದೀಸ್ ಬಿಸು ಪರ್ಬಚೊ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲೊ. ಆನಿಂ ಸುನೀತಚ್ಯಾ ಜೀವನಾಂತ್ ಚಾಟಿಯೆನ್ ಮಾರ್ನ್ ನಿಡ್ಲಲ್ಯಾ ತಾಕಾ ಜಾಗಯಿಲ್ಲಾ ಬರಿ ಜಾಲೆಂ. ಮಾಂವಾಡ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಕುಳಾರಾ ಬಾಳ್ಕಾಕ್ ಘೆವ್ನ್ ಕಶೆಂ ಪಾವ್ಲೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಕಳಿತ್ ಜಾಲೆಚ್ಚೆ ನಾ.

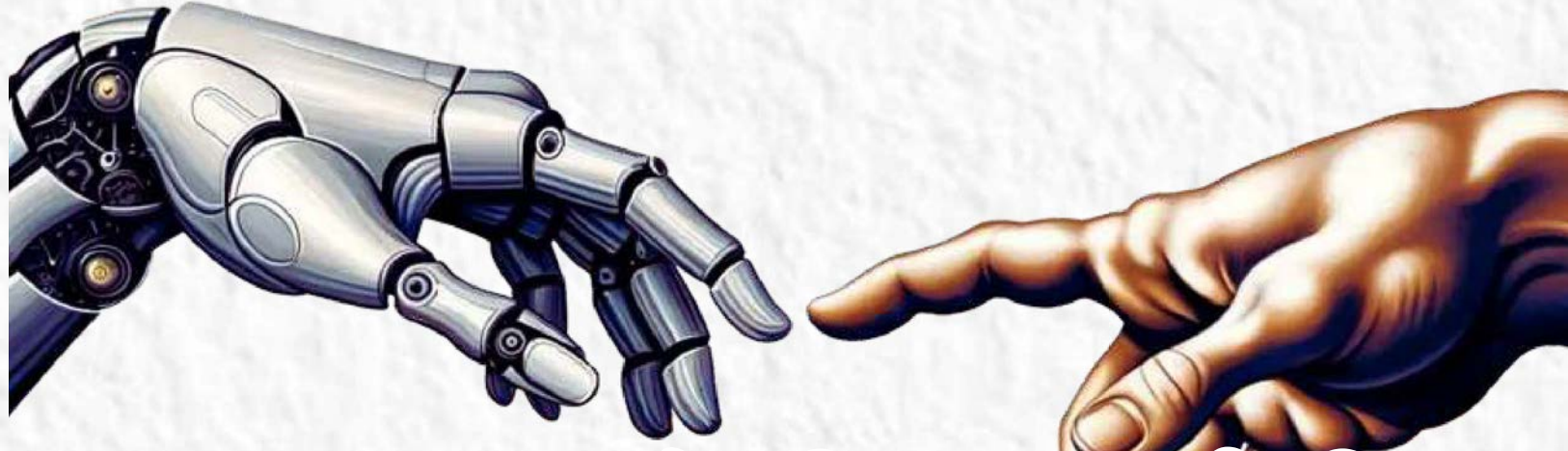
ಸುನೀತ ಮಾನಸಿಕ್ ಥರಾನ್ ಕುಸ್ಕೊನ್ ಗೆಲೆಂ. ಘೊವಾಚೊ ಸಾಂಗಾತ್ ನಾ. ಕುಟ್ಮಾಚೊ ಸಹಕಾರ್ ಸಾಂಗ್ಲ್ಯಾ ತಿತ್ಲ್ಯಾ ಮಟ್ಪಾಚೊ ನಾ ಜಾಲೊ. ಶಿಕ್ಪಿ ಸುನೀತ ದೆದ್ಸಾರ್ ಜಾತಾ. ಪೂಣ್, ಹಾತಿಂ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಬಾಳ್ಕಾಕ್ ಘೆವ್ನ್ ಜೀವ್ಪಾತಾಚಿ ಚಿಂತಾಂ ಆಟಿಯಾ!

ಮಾಗ್ಲ್ಯಾ ರಜಾರಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಪಯ್ಸ್ ಆಸ್ಲೆಂ ಸುನೀತ ಏಕ್ ದೀಸ್ ರೆತಿರ್ ಮಂದಿರಾಕ್ ಪಾವ್ತಾ. ಥಂಯ್ ಮೆಳ್ಲಿ ಶಿಕ್ವ್ಲೆ “ದೆವಾಕ್ ಅಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ಕಿತೆಂಚ್ ನಾ!!” ಹಿಂ ಉತ್ರಾಂ ತಾಕಾ ಇತ್ಲಿಂ ಆಂವುಡ್ಪಾತ್‌ಗೀ “ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಹಾಂವೆಂ ಜೀವ್ಪಾತ್ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್? ಜರ್ ದೆವಾಕ್ ಖುಶಿ ನಾ ತರ್, ಕೊಣೆಯ್ ಕಿತೆಂಯ್ ಕೆಲ್ಯಾರೀ, ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಂವ್ಚೆಚ್ಚೆ ನಾ!”

ಅಶೆಂ, ಘೆತ್‌ಲ್ಲಾ ನಿರ್ಣಯಾದ್ಲಾರಿಂ ಸುನೀತ ಶಿಕ್ಷಕಿ ವಾವ್ರ್ ಅಪ್ಣಾಯ್ತಾ ಆನಿ ಆಪ್ಣಾಚ್ಯಾ ಬಾಳ್ಕಾಚಿ ಜತನ್ ಕಷ್ಟಾನಿಂ ಘೆತಾ. ಸಮಾಜೆಂತ್ ಬೊರೆಂ “ಹಾರ್ಡ್ ವರ್ಕರ್” ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಅಪ್ಣಾಯ್ತಾ. ಅಬ್ಲೆ! ಆಪ್ಣಾಚ್ಯಾ ಭುರ್ಗಾಕ್ ದುಬ್ಳ್ಯಾ ಧಾಕ್ಪಾಚೊ ಮೋಗ್ ಕರುಂಕ್ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪ್ರೇರಣ್ ದಿತಾ.

“ದಿಶಾ” ಮ್ಹಳ್ಳೊ ನಿರಾಧಾರಿಂಚೊ ಆಸ್ತೊ ಉಗಡ್ಸ್ ಸುಮಾರ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಕ್ ಆಧಾರ್ ಜಾತಾ.

‘ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟೆಲಿಜೆನ್ಸ್ ಆನಿ ಮಶೀನ್ ಲರ್ನಿಂಗ್ v/s ಯುವಜನಾಂಗ್’

ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂದ್ರಕಲಾ
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕಾಧಿಕಾರಿ
ಸಾಂ ಉವಿಸ್ ಪರಿಗಣಿತ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ್, ಮಂಗಳೂರ್

ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟೆಲಿಜೆನ್ಸ್ ಯಾ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿ ಮ್ಹಳ್ಳಾರ್ ವಾಸ್ತವ್ ಜಾವ್ನ್ ಮನ್ಯಾನಿ ಕರ್ಚಿಂ ಕಾಮಾಂ ಆನಿ ವಿಚಾರಾಂಚೆ ಅನುಕರಣ್ ಎಕಾ ಮಿಶಿನಾದ್ವಾರಿಂ ಕರ್ಚಿಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಮಶೀನ್ ಲರ್ನಿಂಗ್ ಹೊ ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟೆಲಿಜೆನ್ಸ್ ಯಾ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಚೊ ಏಕ್ ವಾಂಟೊ ಜಾವ್ನಾಸೊನ್ ಗಣಿತಾಚೊ ಮಾದರಿ ಆನಿ ಅಲ್ಗೊರಿಥಮ್ ವಾಪಾರುನ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರಾಂಕ್ ಡೇಟಾ ಆನಿ ಅನ್ವಯಾಚಾ ಆಧಾರಾನ್ ಸುಚೊವ್ಣ್ಣ್ಯ ದೀವ್ನ್ ಕಾಮ್ ಸುಲಭಾಯೆನ್ ಕರುಂಕ್ ಕುಮೊಕ್ ಕರ್ತಾ.

ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟೆಲಿಜೆನ್ಸ್ ಆನಿ ಮಶೀನ್ ಲರ್ನಿಂಗ್ ತಂತ್ರ ಗಿನ್ಯಾನ್ ಆನಿ ವಿವಿಧ್ ವಿಶಯಾಂತ್ ಕ್ರಾಂತಿ ಉಬ್ಜಾವ್ನ್ ಯೇವ್ನ್ ಆಸಾ. ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟೆಲಿಜೆನ್ಸ್ ವಿಶಾಲ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸೊನ್ ಮನ್ಯಾಚ್ಯಾ ಬುದ್ಧಂತಾಯೆಕ್ ಏಕ್ ಸವಾಲ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಮಶೀನ್ ಲರ್ನಿಂಗ್ ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟೆಲಿಜೆನ್ಸಾಚ್ಯಾ ಉಪ್ ವಿಭಾಗ್ ಜಾವ್ನಾಸೊನ್ ಡೇಟಾ ಥಾವ್ನ್ ಶಿಕೊಂಕ್ ಜಾಯ್ ಆಸ್ಲೆ ಸಿಸ್ಟಮ್ಸ್ ಸಕ್ರಿಯ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ವಯ್ರ್ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ್ ಕರ್ತಾ.

ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟೆಲಿಜೆನ್ಸ್ ಆನಿ ಮಶೀನ್ ಲರ್ನಿಂಗಾಚೊ ಇತಿಹಾಸ್

ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟೆಲಿಜೆನ್ಸ್ ಆನಿ ಮಶೀನ್ ಲರ್ನಿಂಗಾಚೊ ಇತಿಹಾಸ್ ಪಳೆಂವ್ಚೆ ತರ್ ಆಲನ್ ಟ್ಯೂರಿಂಗ್ ಆನಿ ಜಾನ್ ಮೆಕಾರ್ಥಿ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾಂನಿ ಸುರ್ವರ್ ತಜ್ಞಾಂಚ್ಯಾ ಸಹಕಾರಾನ್ ಯಂತ್ರಾಚೊ ಬುದ್ಧಂತಾಯ್ ಅನ್ವೇಶಣ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಮುಖಾಂತ್ ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್

ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸಾಚೊ ಉಗಮ್ ಜಾಲೊ. ಸುರ್ವೆರ್ ಸಾಂಕೇತಿಕ್ ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ಪ್ರಬಲ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲೊ ಕ್ಷೇತ್ರ 1980ವೆರ್ ಕಂಪ್ಯೂಟೇಶನಲ್ ಪವರ್ ಆನಿ ಡೇಟಾ ಲಭ್ಯತಾಯ್ ಚಡ್ ಜಾಲ್ಲೆಂಚ್ ಡೇಟಾ ಚಾಲಿತ್ ಯಂತ್ರ ಶಿಕ್ವಾಕ್ ಕನ್ವರ್ಟ್ ಜಾಲೊ. ಮಶೀನ್ ಲರ್ನಿಂಗಾಂತ್ ಲೇಬಲ್ ಕರಿನಾತ್ಲೊ ಡೇಟಾಚೊ ಉಪಯೋಗ್ ಆನಿ ಲೇಬಲ್ ಕರಿನಾತ್ಲೊ ಡೇಟಾವ್ನ್ ಸ್ಯಾಂಪಲ್ ಸೊಧುನ್ ಕಾಡ್ಲೆ ತಶೆಂಚ್ ಬಳ್ಳಂತಾಚೆ ಆನಿ ದಂಡ್ ಮುಖಾಂತ್ ಶಿಕಪ್ ಅಸಲಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಆಸ್ತಾ.

ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ಆನಿ ಮಶೀನ್ ಲರ್ನಿಂಗಾಚೊ ಉಪ್ಯೋಗ್

ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಪರಿಗತೆಂತ್ ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ಆನಿ ಮಶೀನ್ ಲರ್ನಿಂಗಾಥಾವ್ನ್ ಗೂಂಡಾಯೆಚೆ ಅಧ್ಯಯನ್, ಸಮಕಾಲೀನ್ ಪ್ರಗತಿ, ಚಿತ್ರ ಆನಿ ಭಾಷಣ್ ವಳ್ಕುನ್ ಘೆಂವ್ಚೆ ತಸಲ್ಯಾ ಶೆತಾಂತ್ ಗಮನಾರ್ಹ್ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಕರುಂಕ್ ವಾಪಾರ್ಯೆತ್. ಉದಾಹರಣೆಕ್: ChatGPT ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಏಕ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್ ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಯುವಜಣಾಂನಿ ಚಡಿತ್ ಮಾಪಾನ್ ವಾಪಾರ್ಚೆ ಏಕ್ ಮಾಧ್ಯಮ್. ಹ್ಯಾ ಮಾಧ್ಯಮಾದ್ಲಾಂ ಯುವ ಜಣ್ ತಾಂಕಾ ಬರಂವ್ಕ್ ಆಸ್ಲೆ ಬರಪ್ ಫಕತ್ ತಾಂಕಾ ಜಾಯ್ ಆಸ್ಲೊ ವಿಶಯಾಚೆ ತಕ್ಲೆಬರಪ್ ಫಾಲ್ಕಾರ್ ಜಾಯ್ ಆಸ್ಲೊ ಡೇಟಾ ತಯಾರ್ ಕರ್ನ್ ದಿತಾ. ಮಿನುಟಾಂ ಭಿತರ್ ತಾಂಚೆ ಕಾಮ್ ಸಲೀಸ್ ಕರ್ನ್ ದಿತಾ. ಆದಿಂ ಏಕ್ ಲೇಖನ್ ತಯಾರ್ ಕರಿಚೆ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಸುಮಾರ್ ಬುಕಾ ವಾಚುನ್ ಬರವ್ನ್, ತಿದ್ದುನ್ ಸಾರ್ಕೆ ರಿತಿಚೆ ಲೇಖನ್ ತಯಾರ್ ಕರಿಚೆ ಆಸ್ಲೊ. ಅಚಿಣುಕಿ ದ್ವಾರಿಂ ಹೆಂ ತೀವ್ರ ರಿತಿನ್ ಸುಲಭಾಯೆಚೆ ಜಾಲಾ.

ಭಲಾಯ್ಕೆ ಶೆತಾಂತ್ ಸುಮಾರ್ ಧರಾಚಿ ಪಿಡಾ ಸೊಧುನ್ ಕಾಡುಂಕ್ ಆನಿ ತಾಕಾ ಸಾರ್ಕಿಂ ವಕ್ತಾಂ ಸೊಧುನ್ ಕಾಡುಂಕ್ ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ಆನಿ ಮಶೀನ್ ಲರ್ನಿಂಗ್ ಬೋವ್ ಉಪ್ಯಾರಾಕ್ ಪಡ್ತಾ. ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಧರಾವಳ್ ರಿತಿನ್ ಫ್ರಾಡ್ನ್ ಜಾತಾತ್. ಉದಾಹರಣೆಕ್: ಪಯ್ಲಾಂಚೆ ವಂಚೆನ್ ಸೊಧುನ್ ಕಾಡುಂಕ್ ಆನಿ ತ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ನವೆಂ ನವೆಂ ತಂತ್ರ ಉಪಯೋಗ್ನುಂಕ್ ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ಕುಮಕ್ ಕರ್ತಾ. ವೆಂಯಕ್ತೆ ಡೇಟಾ ಆನಿ ದಾಸ್ತಾನ್ ನಿರ್ವಹಣಾಕ್ಚೆ ಚಿಲ್ಲರ್ ಮಾಪಾನ್ ಹೊ ಡೇಟಾ ಉಪ್ಯೋಗಾಕ್ ಪಡ್ತಾ. ಮಾತ್ರ ನ್ಹಯ್, ಹವಾಮಾನ್ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಆನಿ ಲೋಕಾಂಕ್ ಅವ್ವಡ್ ಯಾ ಇತರ್ ಸಂಕಷ್ಟಾವಳಿಂ ಜಾಗತಿಕ್ ಸವಾಲಾಂ ನಿವಾರುಂಕ್ ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ಆನಿ ಮಶೀನ್ ಲರ್ನಿಂಗ್ ಭರ್ವಶ್ಯಾಂಚೆ ಜಾವ್ನಾಸಾ.

ನೈತಿಕ್ ಆನಿ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಸ್ಥಿರತಾ/ಅಸ್ಥಿರತಾ:

ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ಆನಿ ಮಶೀನ್ ಲರ್ನಿಂಗಾಚ್ಯಾ ಮುಖಾಸಿಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಸಾಂಗ್ಲೆತರ್ ಹಾಕಾ ಪ್ರಮುಖ್ ಕಾರಾಣ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಮನ್ಯಾಚೆ ಆಳ್ವಿಪಣ್ ಆನಿ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಧರಾನ್ ಯಾಂತ್ರಿಕೃತ್ ಜಾವ್ನ್ ಮೆಳ್ಚೊ ಸವ್ಲತಾಯೊ. ಮನಿಸ್ ಹರ್ಯೆಕಾ ಸಂಗ್ತೆನ್ ಆಳ್ವಿ ಜಾಲಾ. ಸಕ್ಡ್ ಬೋಟಾ ತುದಿಯೆರ್ ಮೆಳಾಚೆ ಮ್ಹಣ್ ಆಶೆತಾ. ಆಂಗ್ ಬಾಗ್ನುನ್ ಕಾಮ್ ಕರುಂಕ್ ಕೊಣಾಯ್ಕೇ ನಾಕಾ ಜಾಲಾ. ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ಆನಿ ಮಶೀನ್ ಲರ್ನಿಂಗಾ ವರ್ವಿಂ ಮನಿಸ್ ನಿರಾಳಾಯೆಚೆಂ ಜೀವನ್ ಆಪ್ಣಾಯ್ತಾ. ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಯಾಂತ್ರಿಕ್ ಜೀವನಾಂತ್ ಹ್ಯೊ ಸಂಗ್ತಿ ಗರ್ಜೆಚೊ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹ್ಯಾ ಸವ್ಲತಾಯೊ ಬೋವ್ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ಉಪ್ಯೋಗ್ನಿಲ್ಯಾರ್ ಮಾತ್ರ ತೊಂದ್ರೆ ನಾಸ್ತಾಂ ಜಿಯೆವ್ತೆತ್. ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಮಾಪಾನ್ ತೊಂದ್ರೆಯಿ ಭೋಗಾಜಾಯ್ ಪಡ್ತಾ. ಉದಾಹರಣೆಕ್: Google - Alexa. ಅಲೆಕ್ಸಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ಮಿಶೀನ್ ಫಾರಾಂತ್ ಆಸ್ಲಾರ್ ತಾಚೆಕಡೆಂ ? 'ಆಲೆಕ್ಸಾ, ಸ್ವಿಚ್ ಆನ್ ದ ಫ್ಯಾನ್' ಮ್ಹಳ್ಳಾರ್ ಫ್ಯಾನ್ ಸ್ವಿಚ್ ಆನ್ ಕರ್ತಾ. 'ಆಲೆಕ್ಸಾ, ಪ್ಲೀಸ್ ಪ್ಲೇ ದ ಸಾಂಗ್ ಮ್ಹಳ್ಳಾರ್ ಪದಾಂ ಪ್ಲೇ ಕರ್ತಾ. ಅಶೆಂ ಮನಿಸ್ ಬಸ್ಲೊ ಕಡೆನ್ ತಾಕಾ ಜಾಯ್ ಆಸ್ಲೊ ಕಾಮಾಂ ಕರ್ನ್ ಕಾಣ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ತಾಕಾ ಕುಡಿಚಿಂ ವ್ಯಾಯಾಮಾಂ ಮೆಳಾನಾಂತ್ ಆನಿ ತೊ ಧರಾವಳ್ ಪಿಡೆಕ್ ಪಡ್ತಲೊ.

ಇತ್ತೆಂ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಯ್, ವಿದೇಶಾಂತ್ ಲೋಕ್ ಫರಾಚೆ ಬಾಗಿಲ್ ಫಾಲುಂಕ್ ಯಾ ಕಾಡುಂಕ್ ಸಯ್ತ್ ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ವಾಪಾರ್ತಾತ್. ಸೋಶಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾಂತ್ ಪಳಯಿಲ್ಲೆ ಪರ್ಮಾಣೆ ಎಕ್ಲೊ ಮನಿಸ್ ದಾಂತಾಚ್ಯಾ ಪಿಡೆ ಖಾತಿರ್ ದಾಕ್ತರಾಲಾಗಿಂ ವೆತಾನಾ "ಪ್ಲೀಸ್ ಕ್ಲೋಸ್ ದ ಡೋರ್" ಮ್ಹಣೊನ್ ಬಾಗಿಲ್ ಫಾಲ್ನ್ ವೆತಾ. ದಾಂತಾಚ್ಯಾ ದಾಕ್ತರಾಲಾಗಿಂ ಟ್ರೀಟ್ಮೆಂಟ್ ಕಾಣ್ಲೆವ್ನ್ ತೊ ಪಾಟಿಂ ಫರಾ ವೆತಾ ಆನಿ ಬಾಗ್ಲಾಕಡೆನ್ ರಾವೊನ್ "ಪ್ಲೀಸ್ ಓಪನ್ ದ ಡೋರ್" ಮ್ಹಣ್ತಾ. ದಾಂತಾಚ್ಯಾ ಟ್ರೀಟ್ಮೆಂಟಾಂ ವರ್ವಿಂ ತಾಣೆಂ ಉಲಯ್ತಲೆ ಸಾರ್ಕೆ ಆಯ್ಕಾನಾ ಜಾಲ್ಯಾನ್ "ಪ್ಲೀಸ್ ಟ್ರೈ ಅಗೈನ್" ಮ್ಹಣ್ ಜಾಪ್ ಯೆತಾ ಶಿವಾಯ್ ದಾರ್ ಉಗ್ತೆಂ ಜಾಯ್ನಾಂ. ಸಬಾರ್ ಪಾವ್ಲಿಂ "ಪ್ಲೀಸ್

ಓಪನ್ ದ ಡೋರ್” ಮ್ಹಣೊನ್ ದಾರ್ ಉಗ್ಗಂ ಕರುಂಕ್ ತೊ ಪ್ರೇತನ್ ಕರ್ತಾ ಆನಿ ಸಲ್ವತಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ರಾಗಾನ್ ತೊ ಮನಿಸ್ ದಾರಾಕ್ ಖೊಟ್ ಫಾಲ್ತಾ. ಅಶೆಂ ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ವಾಪಾರ್ತಾನಾ ಚತ್ರಾಯ್ ಫರ್ಜೆಚಿ. ಭದ್ರತೆ ವಿಶಿಂ ಪಳೆಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಬರೆಂ ಮ್ಹಣ್ ದಿಸ್ಲ್ಯಾರೀ ಸಾರ್ಕೆಂ ರಿಶಿನ್ ಉಪ್ಯೋಗ್ಗಿಲ್ಯಾರ್ ಮಾತ್ರ ತೆಂ ಬೊರೆ. ಅಸಲೆಂ ಪೂರಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಎಕಾ ಕುಶಿನ್ ಲಾಬ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಆನ್ಯೆಕಾ ಕುಶಿನ್ ನಶ್ ಆಸ್ಲೆಲೆ.

ಚಡಾವತ್ ಜಣಾಂಕ್ ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ಮ್ಹಳ್ಳಾರ್ ಕಿತೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಕಳಿತ್ ನಾ. ವೆಪಾರಿ ಜಣಾಂಕ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಕಂಪೆನಿಂತ್ ಹಾಚೊ ವೆಪಾರ್ ಕಸೊ ಕರ್ಯೆತ್ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಫಾಯ್ದ್ಯಾ ವಿಶಿಂಯೀ ತೆ ನೆಣಾರಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ತಾತ್. ಜಾಲ್ಯಾರೀ ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ತಾಂತ್ರಿಕ್ ವೆವಸ್ತಾ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ದಿಸ್ಪೊಡ್ತಾಚ್ಯಾ ಹರ್ಯೆಕಾ ಹಂತಾರ್ ಪರಿವರ್ತನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಕುಮಕ್ ಕರ್ತಾ. ಹೆಂ ಏಕ್ ಅಸಲೆಂ ಸಾಧನ್ ಜಾವ್ನಾಸಾಕೀ, ಆಮಿಂ ಮಾಹೆತ್ ಕಶೆಂ ಎಕ್ದಾಯ್ ಕರ್ಯೆತ್, ಎಕ್ದಾಯ್ ಕೆಲ್ಲಿ ಮಾಹೆತ್ ವಿಶ್ಲೇಷಣ್ ಕರ್ಚಿ ಕಶಿಂ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಮುಖಾಂತ್ ಆಮಿಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಫಲಿತಾಂಶಾಚ್ಯಾ ಆಂತರಿಕ್ ಮೌಲ್ಯ ಕಶೆಂ ಸೊಧುನ್ ಕಾಡ್ಚೆತ್ ಆದಿಂ ಚಿಂತ್ನಾಂಕ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಸಕ್ರಿಯೆ ಕರ್ತಾ.

ಸಂತೋಧಕ್ ಶ್ರೀ ಶುಭೇಂದು ಆನಿ ಶ್ರೀ ವಿಜಯ್ ಹಾಂಚಾ ಪರ್ಮಾಣೆ ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ಮನ್ಯಾಬರಿಂತ್ ಗರ್ಜೆಚಿ ನಿರ್ಧಾರ್ ಕಾಣ್ಣೆಂವ್ಕ್ ಸಕ್ತಾ ಆನಿ ಮನ್ಯಾಚ್ಯಾ ಸಮಸ್ಯಾ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಧಾವ್ನ್ ಸುಟ್ಕಾ ಸೊಧುನ್ ಧರುಂಕ್ ಕುಮಕ್ ಕರ್ತಾ. ತಶೆಂಚ್ ಖಿಂಚ್ಯಾಯೀ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ಸಾರ್ಕೆಂ ಸಮ್ಜಣಿ ಆನಿ ನಿರ್ಧಾರ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ಬೋವ್ ಮಾಪಾನ್ ಉಪ್ಕಾರಾಕ್ ಪಡ್ತಾ. ಹಿ ಯಾಂತ್ರಿಕತಾ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಮಶೀನಾ ಧಾವ್ನ್ ಭಿನ್ನ ಜಾವ್ನಾಸೊನ್ ಡಿಜಿಟಲ್ ಡೇಟಾ ನಾಲ್ಲ್ಯಾರ್ ರಿಮೋಟ್ ಇನ್ಟುಟ್ ಉಪಯೋಗ್ಗುನ್ ವಿವಿಧ್ ಮಾಹೆತ್ ಸಂಯೋಜನ್ ಕರುಂಕ್ ಸಹಕಾರಿ ಜಾವ್ನಾಸಾ. ಹಾಚ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಮನಿಸ್ ಆಧುನಿಕತೆಂತ್ ಮಹತ್ವಾಚಿ ಸುಧಾರಣ್ ಕರುಂಕ್ ಸಕ್ತಾ ಆನಿ ಸಾರ್ಕೆಂ ರಿಶಿನ್ ವಿಶ್ಲೇಷಣ್ ಕರುಂಕ್ ತಾಕಾ ಸಾಧ್ಯೆ ಜಾಲಾ.

ವೆಗಾನ್ ಬದ್ಲೊನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಆಧುನಿಕ್ ತಾಂತ್ರಿಕ್ ಯುಗಾಚ್ಯಾ ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಪರಿಗತೆಂತ್ ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ಆನಿ ಮಶೀನ್ ಲರ್ನಿಂಗ್‌ಗಾಧಾವ್ನ್ ವಿವಿಧ್ ವಿಶಯಾಂತ್ ಕ್ರಾಂತಿ ಉಬ್ಜಾವ್ನ್ ಯೆವ್ನ್ ಆಸಾ. ಹಾಂತುನ್ ಗೂಂಡಾಯೆಚಿ ಅಧ್ಯಯನ್, ಸಮಕಾಲೀನ್ ಪ್ರಗತಿ, ಚಿತ್ರ್ ಆನಿ ಭಾಷಣ್ ವಳ್ಕುನ್ ಘೆಂವ್ಚೆ ತಸಲ್ಯಾ ಶೆತಾಂತ್ ಗಮನಾರ್ಹ್ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಕರ್ಚಿ ತಸಲಿಂ ಸಕತ್ ಆಸಾ. ಆರ್ಟಿಫಿಶಿಯಲ್ ಇಂಟಲಿಜೆನ್ಸ್ ಆನಿ ಮಶೀನ್ ಲರ್ನಿಂಗ್ ತಂತ್ರ್ ಗಿನ್ಯಾನ್ ವಿಶಾಲ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸೊನ್ ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಯುವಜಣಾಂಚ್ಯಾ ಬುದ್ಧಂತ್ಯಾಯೆಕ್ ಏಕ್ ಸವಾಲ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಮ್ಹಳ್ಳಾರ್ ಚೊಕ್ ಜಾಂವ್ಚಿ ನಾ.

ಮೈ ಮೈ ಮೈ

ಯೆ ಮ್ಹುನ್ಯಾ,
ದೇವಾನ್ ರಚ್ಚೊ ತುಕಾ ಕರುಂಕ್ ತಾಚಿ ಖುಶಿ
ಪೂಣ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪಾವ್ಲೊಯ್ ತುಂ ಬೆವಿಶ್ವಾಸಿ.
ಆಡ್ವಾಲ್ಟಲಿಂ ಕಾಮಾಂ ಕರ್ನ್ ವ್ಹಡ್ವೊಣ್ ತುಂ ಉಲಯ್ತಲೊಯ್,
ಪೂಣ್, ತ್ಯಾಚ್ ದೇವಾ ಮುಕಾರ್ ತುಂ ದಿಂಬ್ಯಾನಿ ಸರ್ಪಡ್ವೊಲೊಯ್.

ಸರ್ವ್ ಕಾಮಾಂ ತುಕಾಚ್ ಕಳಿತ್ ಆಸ್ಚಿಂ
ಮ್ಹಣೊನ್ ವ್ಹಡ್ವೊಣ್ ತುಂ ಉಚಾರ್ತಲೊಯ್,
ತುಜೆಂಚ್ ಕಾಮ್ ದುಸ್ತಿಂ ಕೊಣಿಂ ಕೆಲ್ಯಾರ್
ತಾಂಚೆರ್ ನಂಜಿ ತುಂ ಒಂಪ್ತಾಲೊಯ್.

ಘರಾಂತ್ ವಾಗಯ್ಲೊ ತುಕಾ ರಾಯಾ ಬರಿ,
ನಾಂವ್ ಜೊಡ್ವಾಕ್ !
ಹೆರಾಂಚಿ ಸಾಕ್ರಿ ಕರ್ನ್
ಜಾಲೊಯ್ ತುಂ ಭಿಕಾರಿ.

ಅಸ್ಮಿತಾಯ್ ತುಜಿ ವಿಚ್ಛುನ್
ಹೆರಾನಿಂ ಸಾಂಗ್ಲೆ ಆಯ್ಕೊನ್,
ನಾತ್ಲೊ ಹಂಕಾರ್ ಜಿವಿತಾಂತ್ ಜೊಡ್ನ್
ಆಯ್ಲಾ ತುಜ್ಯಾ ದೊಳ್ಯಾಂಕ್ ಕುಡ್ಡೆಂಪಣ್.

ಯೆ ಮ್ಹುನ್ಯಾ,
ಸಗ್ಳಿ ದಿತಾತ್ ತುಕಾ ಉಲೊ
ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾಕ್ ತುಂವೆಂ ಖಾಲ್ತೊ ಬೊಳೊ,
ಶೆಗುಣ್ ನಾಸ್ತಾನಾ ಆಸ್ಚೆಂ ತುಜೆಂ ಜಿಣೆ,
ಸರ್ಚೆಂ ನಾ ಪ್ವಡಿಲಾಂಚ್ಯಾ ಸಹಕಾರಾ ವಿಣೆಂ.

ಮೊಗಾನ್ ತುಜೆಂ ಜಿವಿತ್ ಸಾರ್,
ಆಸ್ಚೆ ತುಕಾ ದೀಸ್ ಚಾರ್.
ನಾಂವ್ ಜೊಡ್ಚೆ ಖಂಚ್ಯಾ ಫಾಯ್ದ್ಯಾಕ್
ಅರ್ಥ್ ನಾತ್ಲೆ ತುಜೆ ಕುಡ್ಡೆ ಜಿವಿತಾಕ್.

ಯೆ ಮ್ಹುನ್ಯಾ,
ಕಿತ್ಲೆ ತೇಂಪ್ ಹಂಕಾರಾಂತ್
ತುಂ ಜಿಯೆತಾಲೊಯ್,
ಅಕ್ರೆಕ್ ಫಾತ್ರಾಂನಿ ಬಾಂದ್ಲಾ ತ್ಯಾ ಫೊಂಡಾಂತ್
ತುಂ ವಿಶೆವ್ ಘೆತಾಲೊಯ್.

ಉಗ್ಡಾಸ್ ತುಂ ದವರ್ ಮ್ಹುನ್ಯಾ,
ಧುಳಿ ಥಾವ್ನ್ ತುಂ ಆಯ್ಲೊಯ್
ಧುಳಿಂತ್ ಚ್ ತುಂ ಮಾಜ್ವೊನ್ ವೆತಾಲೊಯ್??.

ಪ್ರಜ್ವಲ್ ಸಂಜಯ್

ಅಂತಸ್ಕರ್ನಾಚಿ ಚುರ್ಚುರೆ

ಮೂಗಾ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಭುರ್ಗಾಪಣಾ ಥಾವ್ನ್ ತುಕಾ
ಹಾಂವ್ ವಳ್ಳತಾಂ
ನದರ್ ಲಾವ್ನ್ ಭಗ್ಲಾಂ ಉಚಾರುಂಕ್ ಅತ್ರಗ್ತಾಂ
ಹರ್ ಏಕ್ ಪಾವ್ಲಿಂ ತುಕಾ ದೆಕ್ತಾಂ, ಕಾಳ್ಜಾಚಿ ಉಡಿ ಚಡ್ತಾ
ಪಾವ್ಲಾಂ ಫಾಲುನ್ ಸರ್ಶಿಂ ಚಮ್ಕಾಕ್ತಾಂ ಉತ್ರಾಂ ವಿಸರ್ತಾಂ
ಧೈರ್ ನಾಸ್ತಾಂ ಎಕ್ಸುರ್ಪಣಿ ಆಜೂನಿಂ ರಡ್ತಾಂ
ದೀಸ್ ಆನಿ ರಾತ್ ತುಜ್ಯಾ ಚಿಂತ್ಪಾಂತ್ ಹಾಂವ್ ಮರ್ತಾಂ.

ಹರ್ ಏಕ್ ದೀಸ್, ಹರ್ ಏಕ್ ಘಡೀ ತುಜ್ಯಾ ಧ್ಯಾನಾರ್ ಹಾಂವ್ ಖರ್ಚಿತಾಂ
ಮೂಗಾಚಾ ಗೀತಾ ದ್ವಾರಿಂ ತುಕಾ ಪಿಂತ್ರಾಯ್ತಾಂ
ಸಾತ್ ವರಾಚಿ ಆಮೊರಿರ್ ಆಮ್ಚೆ ಖಾತಿರ್ ಭೆಟ್ಕಿತಾಂ ತೆರ್ಸ್
ಜಾಗಣಾಚ್ಯೆ ರಾಶಿಂ ಉಗ್ಡಾಸಾಕ್ ಯೆತಾತ್ ತುಜೆ ಭಾಂಗ್ರಾಳೆ ಕೆಸ್
ಕಾಳ್ಜಾಕ್ ತುಜೆ ರುಪ್ಣೆಂ ಖಿಂಚ್ತಾನಾ ತೊಂಡರ್ ಪುಲ್ತಾತ್ ಹಾಸೊ
ದೇವ್ಚೆ ನೆಣಾಂ ಹ್ಯೊ ಯೆತಾತ್ ಕಶ್ಯೊ?

ದೃಢ್ ಮನ್ ನಾಸ್ತಾಂ ಎಕ್ಸುರ್ಪಣಿಂ ಹಾಂವ್ ಖರ್ಗಿತಾಂ
ತುಜಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾ ಮತಿರ್ ಆಟೊವ್ನ್ ಭಿರಾಂತ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಉಟ್ತಾ
ಏಕ್ ಉತರ್ ಸಯ್ತ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಸಕ್ಚೊ ನಾ, ಹೆಂ ಖರೆಂ!
ಪುಣ್ ಸಾಂಗಾನಾಸ್ತಾನಾ ತುಕಾ ಕಳೊಂದಿ
ಹ್ಯಾ ಅಂತಸ್ಕರ್ನಾಚಿ ಚುರ್ಚುರೆ!
ಏಕ್ ದೀಸ್ ಖಿಂಡಿತ್ ತುಜೆಂ ಕಾಳಿಜ್ ಜಾತಾಲೆಂ ಮ್ಹಜೆಂ ಬಿಡಾರ್
ಆನಿಂ ತ್ಯಾಚ್ ವರ್ಸಾ ಜಾತಾಲೆಂ ಆಮ್ಚೆಂ ಕಾಜಾರ್!

ಸ್ವಿವನ್ ಜೋಶ್ವಾ ಸಿಕ್ಟೆರಾ

ಜಲ್ಮಾ ದೀಸ್

ಅಜ್, ಮ್ಹಜ್ಯಾ ದೂಖಾಂತ್
ದಿಲೊ ಸಾಂಗಾತ್ ಪಾವ್ಲಾನ್
ಫಾಯೆಲ್ಲಾ ಕಾಳ್ಜಾಕ್
ದಿಲೆಂ ದೆವಾನ್ ಸಮಧಾನ್

ಜಲ್ಮಾ ದೀಸ್ ದಿತಾ ಉಡಾಸ್
ಪೊಂಡಾ ತೆವ್ಚಿಂ ಏಕ್ ಮೇಟ್!!
ಜರ್ ದೇವ್ ಆಮ್ಚೆಂ ಪಕ್ಷೆನ್
ಕೋಣ್ ತೊ ಶಾಣೊ, ಫಾಲಿತ್ ಖಾಡುಂ.

ಜಲ್ಮಲ್ಲಾ ಹರ್ ಏಕ್ ಜಿವಿಕ್ ಆಸಾ ಮರಣ್.
ಕೋಣ್ ತೊ ದೆವಾ ಸಂಬಂಧ ಥಾವ್ನ್ ಕರಿತ್ ವೆಗ್ಳೊ?
ದಿಸ್ತಾ ಭಿರಾಂತ್ ವೆಗ್ಳಚಾರಚಿ
ಹೆಂಚ್ ನ್ಹಯ್ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ್.

ಫ್ರಾಂಕ್ಲಿನ್ ಕ್ಯಾಸ್ತೆಲಿನೊ

ചിത്ര

മലയിറങ്ങുന്ന നേരത്താണ് അവൻ നേരിയൊരു സ്വരം കേട്ടത്. പിൻതിരിയാനുള്ള മടി, മരമൊടിച്ച് ചില്ലുകൾ അറുത്ത്, ഇരുട്ടിന്റെ മറ പിടിച്ച് എന്തോ ഒന്ന് തേടിയിറങ്ങിയതുപോലെ കാലുകളിൽ വേഗം കുറയുന്നതിനോടൊപ്പം നെഞ്ചിൽ ആന്തലിന്റെ നാളം കത്താൻ തിരിയിട്ടു.

അഞ്ചരച്ചാണിന്റെ ഒറ്റക്കുഴലിൽ നിറച്ച തിരയില്ലാതെ കയ്യിലൊതുക്കാൻ കൂടെയുള്ളത് ഒറ്റയാന്റെ ചെവിയോടു കൂടെയുള്ള കണ്ണ് മാത്രമാണ്.

പുൽമേടിനു താഴെനിന്ന് കാഞ്ഞാർ ചുരുക്കൻപാറ പിടിച്ചപ്പോൾ എന്തെന്നില്ലാത്ത പരിങ്ങൽ. ഇരുട്ടായി ഇന്ന് കൂടെ കയറിയത് അവനോർത്തു. നേരം ഏകദേശം പുലർച്ചെ ഒന്നരയായിക്കാണണം. കറങ്ങിക്കരയുന്ന വാവലുകൾക്കും, ചിറ്റിയെത്തുന്ന ചിവിടിനും

Ani K. James

കാര്യമെന്നോ പിടികിട്ടിയതുപോലെ, 'മരണം'.

ഇന്നിത് ആദ്യമായല്ല തേറ്റയേന്തി കൺമുന്നിൽ എത്തുന്ന പണിക്കും, മലയടക്കി പുല്ലിനെ അരിയുന്ന പോത്തിനും മുന്നിൽ ഇടം കണ്ണടച്ച് ചുവടുറച്ച് കാഞ്ചി വലിക്കുമ്പോൾ മുട്ടു മടക്കി മണ്ണിനെ മണക്കുന്ന നിമിഷങ്ങളെ കണ്ടിട്ടൊള്ളൂ. എന്തേ ഇന്ന് വേട്ടക്കിറങ്ങുമ്പോൾ തനിയെ ഇറങ്ങണമെന്ന് പണ്ട് മാണി മാപ്പിള പറഞ്ഞതായി അപ്പൻ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട് എന്നാലെ കാട് നിന്നെ കണ്ട് പേടിക്കൂ, "കാടിനു നിന്നെ പേടിയായാൽ അവൻ പിന്നെ നിന്റെ ചാണിന്റെ പിടിയിലാണ്."

ഒറ്റക്കുഴലിന്റെ ചാണിട്ട് ഇടം കണ്ണടച്ച് ചുവടു മാറ്റി കൊമ്പന്റെ മസ്തകം ചിതറുമാറ് കാഞ്ചിയിൽ വിരൽ തൊട്ട് പൊടുന്നനെ അവൻ തിരിഞ്ഞു...

ഇടറിപ്പോയവൻ വിറയലോടെ ഇരുട്ടിൽ തന്നെ... ഒറ്റയാനല്ല, ഒറ്റയാന്റെ ലക്ഷണവുമില്ല....

ഇന്നു പിഴച്ചോ, ഓരോ കാലടിയും ഒരു പിഴപ്പാണെന്ന് തോന്നുന്നു, കാറ്റിന്റെ ഗതിയിട്ട് നൂലാടിയ ദിക്കു നോക്കി നടന്നപ്പോഴും മുന്നിലെ കല്ലിൽ നിന്ന് മണ്ണിലേയ്ക്ക് പറച്ചു നടുമ്പോളും എന്തോ ഒന്ന് കൂടെ കൂടിയതുപോലെ.

യക്ഷികൾക്കും പ്രേതങ്ങൾക്കും കാട്ടിൽ കഥയില്ല. കാരണം കാട് നിഗൂഢതയുടെ രാജാവാണ്.

വേട്ടമൃഗത്തെ തേടിയിറങ്ങുന്ന ഇരയുടെ മണമറിയുന്ന ഇവൻ എന്നേ ചത്തതാണ്. കാടു മാറി കേറിയാലും, കണ്ണിന്റെ വെള്ള നോക്കി കാഞ്ചി വലിച്ചാലും കാടിന്റെ നീതി ഒറ്റത്തനെ തൊടാതെ പോകില്ല.

കാട്ടിൽ മറുതയുടെ കണ്ണ് മനുഷ്യനെ തേടുന്നതായി കേട്ടിട്ടുണ്ടോ? അധികമാരും കാണില്ല...

കാരണം, കൃഷ്ണമണിയില്ലാത്ത കണ്ണ് കുരിശുട്ടിൽ തിളങ്ങുന്നത് അവൻ പലപ്പോഴും കണ്ടിട്ടുണ്ട് മലമുടക്കുകളിൽ നിന്ന് പൊടുന്നനെ അത് അടുക്കുന്നതായും അവൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്...

"ചോരയെ തേടുന്ന തിക്കണ്ണ്..." എന്ന് വലച്ചാച്ചൻ പറയുമ്പോഴും അതിന് മറപിടിച്ച് തന്നത് കാടാണ്. ഒറ്റനോട്ടത്തിൽ നിലമറന്ന് നമ്മൾ ഒന്നു പതറും. നെഞ്ചിൽ ഭയം കേറിയാൽ ഇമയനക്കങ്ങളിൽ പിന്നെ ചാവിന്റെ നിഴൽ മാത്രമേ കാണൂ. അതുകൊണ്ട് ഒരു വേട്ടക്കാരനും കാട്ടിൽ കണ്ണിൽ നോക്കി നിൽക്കില്ല.

ഞൊടിയിടയിൽ അവന്റെ മനസ്സിൽ ഭീതിയുടെ കുറുപ്പ് ഇഴയുന്നതായി തോന്നി. നടക്കാം....

കാലിനു ഭാരം വെക്കുന്നതിനു മുന്നേ, ഇറങ്ങണം....

ഇന്ന് കാട് എതിരാണ് എന്ന ചിന്ത വല്ലാതെ കൂടിയിരിക്കുന്നു. ഇരുട്ടിന്റെ മസ്തകത്തിനു ഉന്നം പിടിച്ച കൈകൾ താഴ്ത്തി അവൻ നടന്നു. എന്നിട്ടു എന്തോ ഒന്ന് പിറകേ....

കാലടികളുടെ ശബ്ദമല്ല.... ഉൾക്കാട്ടിലെ നിശ്വാസത്തിന്റെ ശബ്ദമല്ല... തേടിയിറങ്ങലിന്റെ ശബ്ദം, ഞാൻ നടന്നു. കൈവിരൽ തൊടുമാറ് കാഞ്ചി തയ്യാറായിരുന്നു. അഞ്ചരച്ചാണിന്റെ മുന്നിൽ നിന്നു കുതറാൻ പറ്റിയവർ ഇന്ന് കാഞ്ഞാറ്റിലില്ല. എരിയുന്ന നെഞ്ചോടെ അവൻ നടന്നു. ദിക്കറിയുന്ന കഴുകനെപ്പോലെയെങ്കിലും!!

നീങ്ങുന്നിടം നിൽക്കുന്നു, മലയാണോ കറങ്ങുന്ന അവന്റെ നടപ്പാത നീങ്ങുന്നില്ല. നിന്നിടം അകലുന്ന നേരൂ പോലെ... കാടിന്റെ ഭ്രാന്തവനെ തുളച്ചു കയറുന്നു. നെഞ്ചിലേയ്ക്ക് ഭീതിയടിച്ചു കേറുന്ന നേരം.... വലം വെക്കുന്ന മണ്ണിനുള്ള പ്രതികാരത്തിന്റെ നേരം... ചത്ത പട്ടിയുടെ എല്ലിന്റെ ഇടയിൽ പിടയുന്ന നേരം...

അലറാൻ തൊണ്ട തുനിയുന്നില്ല. പുലരാൻ കാടുണരുന്നില്ല. അവന്റെ കണ്ണിൽ വെള്ള തിരശ്ശീലയിട്ടു. ചാവ് കാത്ത് കിടന്ന സ്ത്രീയിൽ നിന്നും ചൂടാറിയ നിമിഷം.

ചുറ്റൽ, ചുറ്റൽ ഇത് കാടിന്റെ പ്രതികാരം.

ജാനകി

പത്ത് ദിവസത്തെ ഓണാവധിയെല്ലാം കഴിഞ്ഞ് സ്കൂളുകൾക്ക് പിന്നെയും ജീവൻ വെച്ചു. ഉച്ച ഭക്ഷണത്തിനു ശേഷം ഒരു മയക്കം കുട്ടികളെല്ലാവരും ഈ പത്തു ദിവസം കൊണ്ട് ഒരു ശീലമാക്കി മാറ്റി എന്നത് ക്ലാസ്സിൽ കയറിയപ്പോൾ തന്നെ ഊഹിക്കാവുന്നതാണ്. അവരെയും കുറ്റം പറയാൻ പറ്റില്ല. ഓണക്കാലത്ത് പായസം കുടിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ ആർക്കാണ് ഉറക്കം വരാത്തത്! പുസ്തകം മേശപ്പുറത്ത് വെച്ചപ്പോടെ ഒരുത്തൻ എഴുന്നേറ്റ് നിന്ന് ചോദിച്ചു. ..ഇന്ന് നമ്മക്ക് ക്ലാസ്സ് വേണോ ടീച്ചറേ? ആ ചോദ്യത്തിൽ നിന്നും, എന്നെ ഉറ്റു നോക്കുന്ന കണ്ണുകളിൽ നിന്നും എനിക്ക്

Surya Krishna

മനസ്സിലായി. അവർക്ക് ഈ പാഠഭാഗം കേട്ട് മുഷിഞ്ഞിരിക്കാൻ താത്പര്യമില്ല. എങ്കിലും ഒരു ടീച്ചർ അല്ലേ ഞാൻ! പെട്ടെന്ന് സമ്മതിച്ചാൽ അത് ഭാവിയിൽ എനിക്ക് തന്നെ ബുദ്ധിമുട്ടാവാം.

അപ്പോൾ തന്നെ പുറകിൽ നിന്ന് ആരോ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു. ടീച്ചറേ... ഒരു കഥ പറയോ! അതെനിക്ക് ഒരു നല്ല ഉപായമായി തോന്നി. രാത്രിയിൽ മുടിയിഴകളിലൂടെ വിരലോടിച്ച് വാരിപ്പുണർന്ന് രാമായണ കഥകളും, മഹാഭാരത കഥകളും പറഞ്ഞു തരുന്ന മുത്തശ്ശിമാർ ഇന്നത്തെ കാലത്ത് ദുർലഭമാണ്. എന്നാൽ അങ്ങനെയൊക്കെ എന്ന് പറഞ്ഞ് ഞാൻ പാഠഭാഗം ആസ്പദമാക്കിക്കൊണ്ടു തന്നെ രാമായണം പറഞ്ഞുകൊടുക്കാമെന്ന് തീരുമാനിച്ചു. വാത്മീകി രാമായണത്തിന്റെ നിഴലിൽ ബാലകാണ്ഡം മുതൽ ഉത്തരകാണ്ഡം വരെ കുട്ടികൾക്ക് എളുപ്പത്തിൽ മനസ്സിലാക്കി കൊടുക്കണം. രാമന്റെ ബാല്യകാലവും, സീതയെ കണ്ടുമുട്ടുന്നതും, വനവാസകാലവും, യുദ്ധവുമെല്ലാം വളരെ ചുരുക്കത്തിൽ കുട്ടികൾക്ക് പറഞ്ഞ് കൊടുത്തു. ...യുദ്ധാനന്തരം സീതയെ തന്റെ ജനങ്ങളുടെ വിശ്വാസം നിലനിർത്താൻ വേണ്ടി രാമൻ കാട്ടിൽ ഉപേക്ഷിക്കുകയാണ്... ഞാൻ തുടർന്നു. അവിടെ നിന്നാണ് ലവനും കുശനും ജനിക്കുന്നത്. പെട്ടെന്ന് ഒരു വിയോജിപ്പിന്റെ സ്വരത്തോടു കൂടി ഒരു മിടുക്കി എന്നോട് ചോദിച്ചു. ..അങ്ങനെ പെട്ടെന്ന് സീതയെ ഉപേക്ഷിക്കാൻ സീത എന്തെങ്കിലും തെറ്റ് ചെയ്തോ ടീച്ചർ?... ആ ചോദ്യം ഒരു അഞ്ചാം ക്ലാസ്സുകാരിയുടേതായി എനിക്ക് തോന്നിയില്ല.

ശരിയാണ്! സീത ചെയ്ത തെറ്റ് എന്താണ്? തന്റെ പതിയുടെ അന്തസ്സ് സമൂഹത്തിൽ നിലനിർത്തിയതും പാതിവ്രത്യം കാത്തു സൂക്ഷിച്ചതുമാണോ, സീത ചെയ്ത തെറ്റ്? രാമന് സീതയിൽ പൂർണ്ണ വിശ്വാസമുണ്ടായിട്ടു പോലും കേവലം കുറച്ച് കിംവദന്തികൾ മൂലം തന്നെ ജീവനിലുപരി സ്നേഹിച്ച സീതയെ കാട്ടിൽ അനാഥയാക്കുന്നു. രാമനുമൊത്ത് മിഥിലയുടെ പടിയിറങ്ങുമ്പോൾ ജാനകി കരുതിയോ ഇങ്ങനെയൊരു അവസാനം? നിഗർഭിണിയായ സീതയെ കൊടുംകാട്ടിനുള്ളിൽ തനിച്ചാക്കിപ്പോയ രാമന്റെ ഭാഗം അല്ലാതെ, സീതയെക്കുറിച്ച് നമ്മൾ ആരെങ്കിലും ചിന്തിച്ചിട്ടുണ്ടോ? എന്തിനു പറയുന്നു. സീതയെ പോലെയുള്ള ഒരു ഭാര്യയാവാൻ അമ്മമാർ പെൺമക്കളെ പറഞ്ഞു പഠിപ്പിക്കുമ്പോൾ രാമനെ പോലെയുള്ള ഒരു ഭർത്താവിനെയാണോ അവർ പ്രതീക്ഷിക്കേണ്ടത് ?

അവൾക്കെന്ത് ഉത്തരം കൊടുക്കണമെന്ന് എനിക്കപ്പോഴും അറിയില്ലായിരുന്നു. എങ്കിലും ഞാൻ പറഞ്ഞു. സീത തെറ്റൊന്നും ചെയ്തില്ല അമ്മു... ധർമ്മം രക്ഷിക്കാൻ രാമൻ ചയ്തത്ത് ശരിയാണെങ്കിൽ സീതയുടെ വിശ്വാസത്തിനുമേൽ രാമൻ ചെയ്തത് തെറ്റാണ്. ഒന്നും മനസ്സിലാവാതെ അവൾ എന്നെ നോക്കി. അതിനുള്ള ഉത്തരം മോൾക്ക് വലുതായാൽ കിട്ടുമെന്ന് പറഞ്ഞ് ആശ്വസിപ്പിച്ച് ഞാൻ പുസ്തകമെടുത്ത് ക്ലാസ്സിൽ നിന്ന് നിറങ്ങി.

മൃത്യുവിലേക്ക്

ഇരുട്ടിന്റെ മറവിൽ ഒരു വെളിച്ചം...
അവിടേക്കുള്ള ഓരോ ചുവടുവെപ്പിലും...
കാൽപാടുകൾ അറിയാതെ മാഞ്ഞുപോയി...
എങ്കിലും മായാതെ കിടന്നത്,
മനസ്സിൽ പതിഞ്ഞ ചില വേദനകൾ മാത്രം...
അറിഞ്ഞില്ല ആ വെളിച്ചത്തിനു
പിന്നിലുള്ള യാഥാർത്ഥ്യം..
കൈപ്പിടിയിൽ നിന്നും അകന്നുപോയ
ഓരോ സ്വപ്നങ്ങൾക്കും വേണ്ടി,
പുനർജന്മത്തിൽ വിശ്വസിച്ചുകൊണ്ട്
ആ വെളിച്ചത്തിലേക്ക് പതുക്കെ
നീങ്ങുകയായി....
പൂവ് തരാമെന്നേറ്റു വസന്തം,
എന്നോട് നിതി പുലർത്തിയിരിക്കുന്നു,
പക്ഷേ,
ആ പൂക്കൾ നനച്ചത്
പ്രിയപ്പെട്ടവരുടെ കണ്ണുനീർ
കൊണ്ടായിരുന്നു.

Shikha Raj M. V.

ആശ്ചര്യത്തിൽ തനിയെ...

മാമാങ്കലുമിയിൽ നിരായുധനെ പോലെ ഞാൻ
മന്നവർ തന്നിടയിൽ മൗനിയായി നീങ്ങവെ
മാറത്തണച്ചൊരമ്മയുടെയും നെഞ്ചത്തണച്ചൊരച്ഛന്റെയും
മായാത്ത സ്നേഹമാമോർമ്മ മാത്രമേൻ ആശ്വാസശ്വാസം?

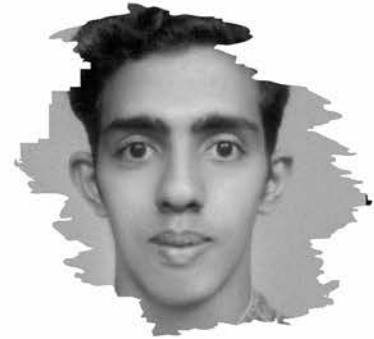
അന്ധത നൽകും അന്ധകാരമല്ല
അന്ധമാം ചിന്തകളെന്നെ തനിച്ചാക്കി,
ആഴമാം മറയുള്ള ഹൃത്തുമായി മന്നവർ എനിക്കു ചുറ്റും
അണയാ കനൽ തരിയുടെ പാതയൊരുക്കുന്നു

എന്നും ഞാൻ ഏകനല്ല ഈ മണ്ണിൽ
എന്നു ഞാൻ നിനയ്ക്കവെ
എന്നിലെ ഞാൻ എൻ കാതിലർത്തിച്ചു
എന്നും നീ തനിയെയാണ്, നീ ഇവരിൽ ഒരുവനല്ല.

ആർ, എന്ത് എനിക്കെ എതിരാകുന്നു ?
അന്ധമാം എൻ മൗനമോ
അല്ല, അല്ല നിൻ ഹൃത്തിലെ ദുഃഖമോ
അതിരുള്ള നിന്നിലെ നിന്നെ മറയ്ക്കുന്നു.

നിൻ ചുറ്റും നിനക്കുള്ള പാതയും
നിൻ ചുറ്റുമുള്ളവർ തൻ പാതയും
നിന്നെ നീയാക്കി മാറ്റുന്നവയെന്നു
നീ അറിയാതെ പോയതെന്തേ?

വിശ്വസിക്കുക നീ, കാനനമാണു നിൻ ചുറ്റും
വാനിലെ ചന്ദ്രനെപോലെ
വെൺ താര നിരയിലെ ഒരുവനാകു നീ
വളരു നീയായി തന്നെ വളരു, കൂട്ടത്തിൽ ഒരുവനാകൂ...

Linto Mami

വിദ്യാഭ്യാസവും സ്വഭാവരൂപീകരണവും

മാനസികവും ബൗദ്ധികവുമായ വളർച്ചയാണ് വിദ്യാഭ്യാസം കൊണ്ട് ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ഒരു വ്യക്തിയുടെ വ്യക്തിത്വത്തെ വാർത്തെടുക്കുന്നതിന് വിദ്യാഭ്യാസം ആവശ്യമാണ്. വിദ്യാലയ പ്രവേശനത്തിനു മുമ്പുതന്നെ കുട്ടി പലകാര്യങ്ങളും പഠിച്ചിരിക്കും. അത്തരം അറിവുകൾ ഗൃഹാന്തരീക്ഷത്തിൽ നിന്നുള്ളതാകയാൽ അതിന് സമൂഹവുമായി ബന്ധം കാണുകയില്ല. മാത്രമല്ല അത്തരം അറിവോടുകൂടിയ പെരുമാറ്റം അടുക്കും ചിട്ടയും ഉള്ളതായിരിക്കണമെന്നില്ല. സമൂഹം അത് അംഗീകരിക്കണമെന്നുമില്ല.

സമൂഹത്തിൽ ഒരുത്തമ പൗരനായി ജീവിക്കണമെങ്കിൽ വിദ്യാഭ്യാസം കൊണ്ടേ കഴിയൂ. വിദ്യാലയത്തിലെത്തുന്ന കുട്ടി അച്ചടക്കം, ക്ഷമാശീലം, കൃത്യനിഷ്ഠ, സത്യസന്ധത, സൗഹാർദ്ദം തുടങ്ങിയ ഗുണവിശേഷങ്ങളൊക്കെ ആർജ്ജിക്കുന്നു. മറ്റുള്ളവരോട് പെരുമാറേണ്ടത് എങ്ങനെയെന്നു കുട്ടി പഠിക്കുന്നത് വിദ്യാലയത്തിൽ നിന്നാണ്. ദുശ്ശീലങ്ങൾ എല്ലാം ഒഴിവാക്കി നല്ല സ്വഭാവം നേടാൻ പഠനകാലത്ത് സാധിക്കുന്നു. ഓരോ ഡിപ്പയർത്തിലും പുതിയ പുതിയ അറിവുകൾ നേടുന്നതിനൊപ്പം ബൗദ്ധിക വളർച്ച നേടാനും വിദ്യാഭ്യാസകാലത്ത് കഴിയുന്നു.

കുട്ടികളുടെ നൈസർഗ്ഗിക കഴിവുകൾ വികസിക്കുന്നത് വിദ്യാഭ്യാസകാലത്താണ്. നിരന്തരമായ ഒരു പ്രക്രിയയാണ് വിദ്യാഭ്യാസം. അതുകൊണ്ട് ഏതു പ്രായത്തിലുള്ളവർക്കും അവരുടെ ചിന്താഗതി മാറ്റാനും പുതിയ ആദർശങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് ജീവിക്കുവാനും വിദ്യാഭ്യാസം കൊണ്ട് സാധിക്കുന്നു. ശരിയായ രീതിയിലുള്ളതും ഏറ്റവും മെച്ചപ്പെട്ടതുമായ വിദ്യാഭ്യാസമാണ് കുട്ടികൾക്കു വേണ്ടത്. വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ എന്തെങ്കിലും പോരായ്മയുണ്ടായാൽ അതു വിദ്യാർത്ഥിയുടെ ഭാവിജീവിതത്തെ ബാധിക്കും. ..ആശാനക്ഷരമൊന്നു പിഴച്ചാൽ അമ്പത്തൊന്നു പിഴയ്ക്കും ശിഷ്യന്.. എന്നു പറയുന്നതിന്റെ പൊരുൾ മറ്റൊന്നല്ല.

ശരിയായ വിദ്യാഭ്യാസം ഒരു നല്ല വ്യക്തിയെ സൃഷ്ടിക്കുന്നു. വ്യക്തിയിൽ നിന്ന് സമൂഹത്തിലേക്കും സമൂഹത്തിൽനിന്ന് രാഷ്ട്രീയത്തിലേക്കും ആ നന്മ പടരുന്നു. അങ്ങനെ മാത്രമേ

Keziah Rose Jacob

എ.ഐ

ഈ യുഗത്തിന്റെ ഒരു ചോദ്യ ചിഹ്നം!

മാനവരാശിക്ക് മണ്ണിലും വിണ്ണിലും മധുരമണിയിക്കുന്ന മധുരമനോഹരമായ നാളുകൾക്ക് വിരാമം ഇട്ടാണോ ഇന്നിന്റെ ഈ യുഗത്തിലൂടെ AIയുടെ കടന്നുവരവ്? അതോ മനുഷ്യരാശിയുടെ ഉയർപ്പിനോ കുതിപ്പിനോ? നാളിതുവരെ കാണാത്ത AI ചാറ്റ് ബോർഡുകൾ മനുഷ്യസങ്കല്പത്തിന് അതീതമായി നിമിഷങ്ങൾ കൊണ്ടാണ് നാം മണിക്കൂറുകൾ കൊണ്ട് ചെയ്യുന്ന ഓരോകാര്യങ്ങളും നമ്മിലേക്ക് എത്തിക്കുന്നത്. ഒരു തരത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ കണക്കുകൂട്ടലുകൾ ശരിയാണെങ്കിൽ നാം ഓരോരുത്തരും AI യോട് കടപ്പെട്ടവരായേക്കാം. പക്ഷെ യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിലേക്ക് എത്തിനോക്കുമ്പോൾ ഈ കടപ്പാട് നമ്മളെ അജ്ഞതയുടെ അന്ധകാരത്തിലേക്ക് തള്ളിവിടുന്നു എന്ന വസ്തുത നമ്മൾ അറിഞ്ഞിരിക്കണം. ചാറ്റ് ജി പി റിയും, ഗൂഗിളും, സിരിയും ഒക്കെ അടക്കി വാഴുന്ന ഈ കാലത്ത് നമ്മുടെയൊക്കെ ശബ്ദം എവിടെയെങ്കിലും കേൾക്കപ്പെടുന്നുണ്ടോ? കേൾക്കപ്പെടേണ്ടതല്ലേ? അതിന് ഒരു ഉത്തരം അനിവാര്യമാണ്.

നമ്മുക്ക് മുന്നേ കടന്നുപോയ പല മഹാത്മാക്കൾ പലപ്പോഴും നമ്മോട് ശബ്ദമില്ലാത്തവരുടെ ശബ്ദമാവണം എന്ന് ആഹ്വാനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പക്ഷെ ഇതിൽ ഒരു തരത്തിൽ ശബ്ദമില്ലാത്തവരുടെ ശബ്ദമാവുന്നത് ഒക്കെ ഗൂഗിൾ അല്ലെങ്കിൽ ഹെയ് സിരി അല്ലേ? നമ്മളെ പലരുടെയും ഒരു ദിനം തുടങ്ങുന്നത് തന്നെ ഹെയ് സിരി (What is the weather for today) എന്ന് ചോദിച്ച് കൊണ്ടല്ലേ? അങ്ങനെ വരുമ്പോൾ യഥാർത്ഥത്തിൽ ശബ്ദമില്ലാത്തവരുടെ ശബ്ദമാവുന്നത് AI സംവിധാനങ്ങളാണ് പക്ഷെ നമ്മുടെ പൂർവ്വികർക്ക് ഒരു കാലം ഉണ്ടായിരുന്നു. അറിവുകൾ കൊണ്ടും കൊടുത്തും കൈമാറിയും വാങ്ങിച്ചും വായിച്ചും വളർന്ന ഒരു കാലം. അന്ന് അവരിൽ ഒരുവനെപ്പറ്റി മനസ്സിലാക്കണമെങ്കിൽ അവർ ജീവിച്ചിരുന്ന ചുറ്റുപാടുകളിലേയ്ക്കും ചുറ്റപ്പെട്ടവരിലേക്കും വീക്ഷിച്ചാൽ മതിയായിരുന്നു എന്നാൽ ഇന്ന് ഒരുവനെ പറ്റി മനസ്സിലാക്കണമെങ്കിൽ അവരുടെ (Web history) പരിശോധിക്കേണ്ടിരിക്കുന്നു.

മനുഷ്യന് വേണ്ടി മനുഷ്യൻ സൃഷ്ടിച്ച പല സാങ്കേതിക വിദ്യകളും മനുഷ്യരാശിയുടെ കഷ്ടതകളെ കുറച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നിരുന്നാലും ഒരുതരത്തിൽ വളർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഈ AI സാങ്കേതിക വിദ്യ നമ്മളെ സ്വതന്ത്രരാക്കുന്നതിനു പകരം പൂർണ്ണ നിസ്സഹായകരാകുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഉദാ: ഇന്നത്തെ തലമുറ എതിനും ഏതിനും തുറന്നു

നോക്കുന്നതും, ചോദിക്കുന്നതും ഗൂഗിളിനോടാണ്. ഗൂഗിൾ ആകട്ടെ മനുഷ്യനിർമ്മിതവും ഒരു തരത്തിൽ പറയുകയാണെങ്കിൽ ഈ സാങ്കേതിക വിദ്യയ്ക്ക് പിന്നിലെ വിദഗ്ദ്ധർ നമ്മുടെ ഈ ജാലകങ്ങൾ തുറന്നുകൊണ്ട് ഇതിലേക്ക് ആനയിച്ച് പരിമിതിയോടെ അറിവുകൾ നൽകിക്കൊണ്ടു നമുക്കൊരു ആശ്രയ കേന്ദ്രം ഒരുക്കി. എന്നാൽ ഇന്ന് ആ ആശ്രയ കേന്ദ്രത്തിൽനിന്നും ഒരു തരി പോലും വ്യതിചലിക്കാൻ പറ്റാതെയാണ് നാം ജീവിക്കുന്നത്. ഗൂഗിളും, ചാറ്റ് ജി.പി.റ്റി.യും ഒക്കെ പിന്നിലെ വിദഗ്ദ്ധർ സൗജന്യമായി ഇവരുടെ സേവനങ്ങൾ നൽകിക്കൊണ്ട് നാം പോലും അറിയാതെ അവയ്ക്ക് അടിമകളായി മാറി.

എതിനും ഏതിനും ഗൂഗിളിനോട് ചോദിക്കുന്ന ഒരു ഉപയോഗലോകത്തെ ഈ AI യുഗം വാർത്തെടുത്തു എന്ന് പറയുന്നതിൽ തെറ്റില്ല. വ്യവസ്ഥകളില്ലാതെ പരസ്പരം സ്നേഹിച്ചിരുന്ന, പരസ്പരം സഹായിച്ചിരുന്ന ഒരു പൂർവ്വിക തലമുറ നമുക്കുണ്ടായിരുന്നു. ഉപഭോഗ സംസ്കാരത്തെ ചവിട്ടി താഴ്ത്തിക്കൊണ്ട് മനുഷ്യബന്ധങ്ങൾക്ക് അതിലുപരി മനുഷ്യ മൂല്യങ്ങൾക്ക് വിലകൊടുത്ത ആ തലമുറ കൂട്ടായ്മയുടെ ഒരു പ്രതീകമായിരുന്നു. ഇന്നത്തെ AI സാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ വളർച്ച മനുഷ്യരാശിയെ ഒരുപാട് ഉയരങ്ങളിലേക്ക് എത്തിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും മാനുഷിക മൂല്യങ്ങൾക്കോ മാനുഷ്യ ബന്ധങ്ങൾക്കോ ഇവ വില കൽപ്പിക്കാറില്ല മറിച്ച് ഉപഭോഗ സംസ്കാരത്തെയാണ് കെട്ടി ഭയതിരസ്കൃത മനുഷ്യന്റെ സാങ്കേതിക വിദ്യയിലുള്ള വളർച്ചയും കണ്ടുപിടുത്തങ്ങളും നമ്മുടെ ജീവിതത്തെ ആയാസരഹിതമാക്കിയിട്ടുണ്ട് എന്നാൽ മാനുഷികബന്ധത്തിന് വിലകൊടുക്കുന്നിടത്തെ നാം വളരും.... നമ്മുടെ സമൂഹം വളരും... ഈ ലോകം വളരും...

Aleena Mol P. T.

കട്സിപ് പടുകുന്ന് നത് ഹൃദയം : സമയത്തിലൂടെയുള്ള ഒരു യാത്ര

ഈ വികാരം എനിക്കറിയാം
ഇന്നലെ പോലെ തോന്നുന്നു
എങ്കിലും വളരെ ദൂരെയാണ്
ഒരിക്കൽ കൂടി അത് എന്റെ മനസ്സിലൂടെ പാഞ്ഞു കയറി
ഒരിക്കൽ കൂടി ഞാൻ പറഞ്ഞത്
എനിക്ക് തോന്നിയിരിക്കുന്നു
ഈ ഹൃദയമിടിപ്പ് ഞാൻ ഓർക്കുന്നു
അത് ഒരേ തരത്തിലുള്ളതാണ്.

ഇതിനെ ഒരു ഭയം എന്ന്
വിളിച്ചത് ഞാൻ ഓർക്കുന്നു
ഭൂതകാലത്തിന്റെ ആഘാതത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയം
ഭാവിയാകുമോ എന്ന ഭയം
വാർത്തമാനകാലഭയം വളരെ നീണ്ടുനിൽക്കില്ല.

അതിനാൽ ഞാൻ എന്റെ
മനസ്സിനെ കൂടുതൽ ഓടിക്കുന്നു
വ്യാജ രംഗങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി
എന്നാൽ അവയ്ക്കെല്ലാം ഒരേ
അവസാനമുണ്ട്.
ഞാൻ നിലനിൽക്കുന്ന
എല്ലാറ്റിന്റെയും അവസാനം

എന്റെ കണ്ണുകൾ വിടർന്നു
മനസ്സിൽ ഒരു ഓർമ്മ തോന്നി
അപ്പോൾ ഞാൻ മനസ്സിലാക്കി
എല്ലാം വീണ്ടും ആരംഭിക്കുന്നു.

Nidhu Krishna V. T.

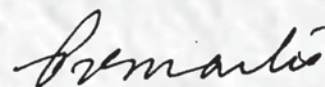

STATEMENT ABOUT OWNERSHIP AND OTHER PARTICULARS ABOUT THE MAGAZINE

St Aloysius College (Autonomous), Mangaluru Form IV (Rule B)

1. Place of Publication : St Aloysius College (Autonomous)
Mangaluru - 575 003
2. Periodicity of its Publication : Annual
3. Printer's Name & Address : Assisi Press
Assisi Complex, Jail Road
Mangaluru - 575 003
Nationality : Indian
4. Publisher's Name : Rev. Dr Praveen Martis SJ
Nationality : Indian
Address : Principal, St Aloysius College (Autonomous),
Mangaluru - 575 003
5. Editor's Name : Dr Anup Denzil Veigas
Nationality : Indian
Address : St Aloysius College (Autonomous),
Mangaluru - 575 003
6. Name and Address : Rev. Dr Praveen Martis SJ
of the individual who : St Aloysius College (Autonomous)
owns this magazine : Mangaluru - 575 003

***I, Rev. Fr Dr Praveen Martis, hereby declare that the particulars given
above are true to the best of my knowledge and belief.***

(Sd.) Rev. Dr Praveen Martis SJ
Principal
St Aloysius College (Autonomous), Mangaluru - 575 003

MILESTONES OF THE COLLEGE

- 1880: Establishment of the College January 12
- 1885: First Building constructed on Idyah Hill
- 1901: Completion of the Chapel Paintings by Bro. Moscheni, SJ
- 1950: Aloyseum – The College Museum
- 1980: Centenary Year - Visit of Dr Neelam Sanjeeva Reddy, President of India Konkani Institute, Laboratory of Applied Biology (LAB)
- 1982: Aloysian Boys' Home (ABH)
- 1985: Aloysius Institute of Computer Science – AICS
- 1986: Admission to Girl Students
- 1999: First PG Programme – MCA
- 1985: Aloysius Institute of Computer Science – AICS
- 2000: DST – FIST GRANT (1)
- 2003: Visit of Dr APJ Abdul Kalam, President of India
- 2004: NAAC Accreditation – First Cycle – “A” Grade
AL-SOLARIUM – Observatory
- 2007: Conferred Autonomous Status
- 2008: AIMIT, Beeri Centre
- 2009: Community Radio - Sarang 107.8FM
- 2010: College with Potential for Excellence (CPE)
NAAC Reaccreditation – Cycle II “A” Grade
(with CGPA -3.48) DST – FIST GRANT (2)
- 2015: DDU Kaushal Kendra – B.Voc Programmes
NAAC Reaccreditation – Cycle III “A” Grade
(CGPA 3.62)
- 2016: Upgraded to Star Status by DBT Olympic Standard Swimming Pool
- 2017: Ranked at 44 in NIRF, MHRD, Government of India
DST – FIST GRANT (3)
- 2018: Ranked at 94 in NIRF, Government of India
Awarded III Place in “Swacch Campus Survey”
among Colleges in India by Government of India
- 2019: SAICS: St Aloysius Institute for Civil Services
- 2020: Recognized as a Center for Research Capacity
Building Under UGC- STRIDE Scheme
- 2021: Ranked at 95 among Colleges in India by NIRF,
Government of India St Aloysius Ranga
Adhyayana Kendra, St Aloysius Prakashana,
Advanced Research Instrumentation Centre
- All PG Departments of the College recognized by
Mangalore University as Research Centres
- 2022: Awarded DBT-BUILDER Scheme for
Interdisciplinary Research in Sciences
- 2024: Deemed to be University Status

SAMVARDHANA

Looking back with gratitude, Moving ahead with faith

St Aloysius College (Autonomous)

P.B. No. 720, Mangaluru 575 003

Email: vicechancellor@stalloysius.edu.in, principal@stalloysius.edu.in

facebook: Principal St Aloysius

To know more about St Aloysius (Deemed to be University)

Website: www.stalloysius.edu.in, www.stalloysius.ac.in